

[Levens en legenden van heiligen].

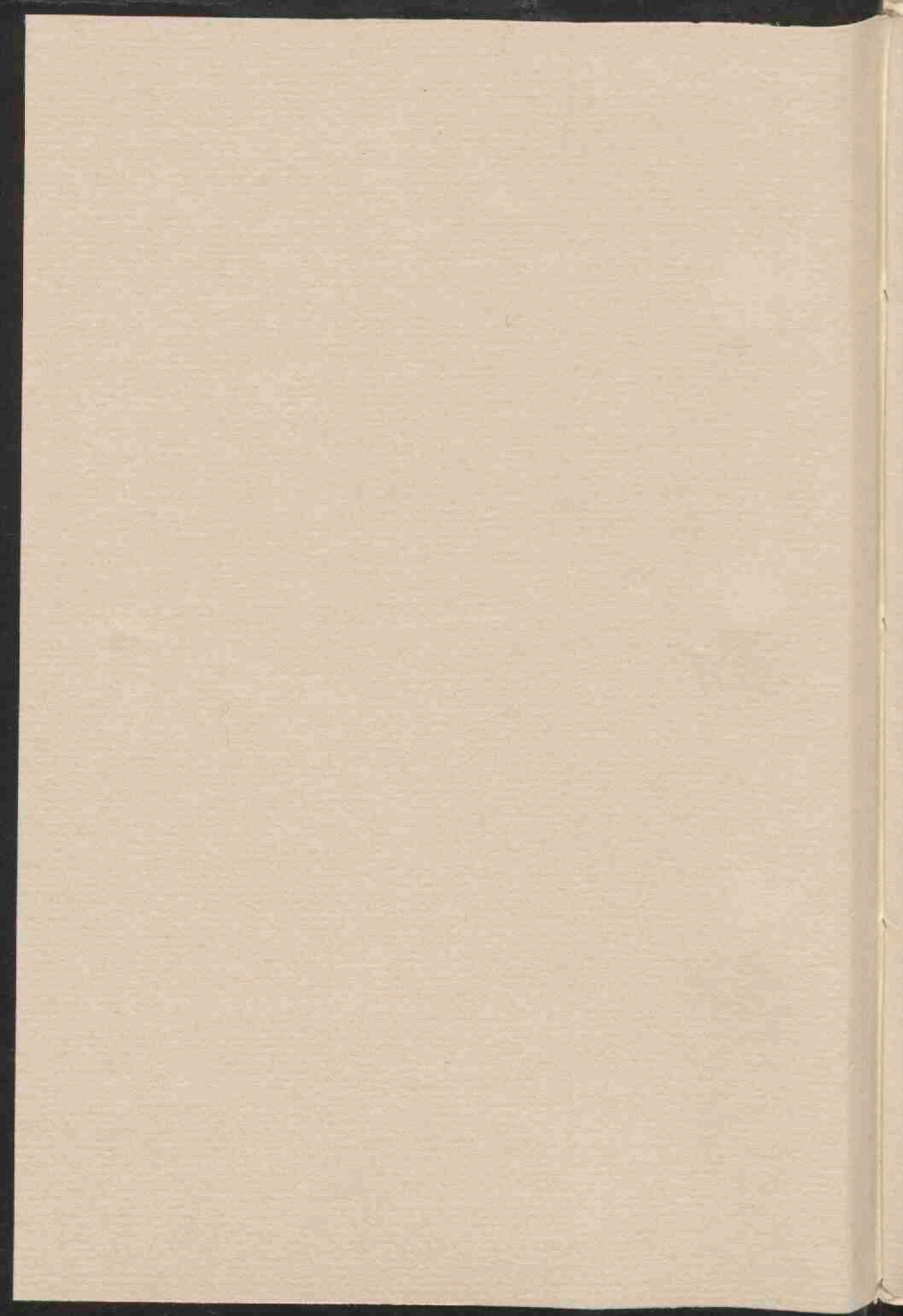
<https://hdl.handle.net/1874/339807>

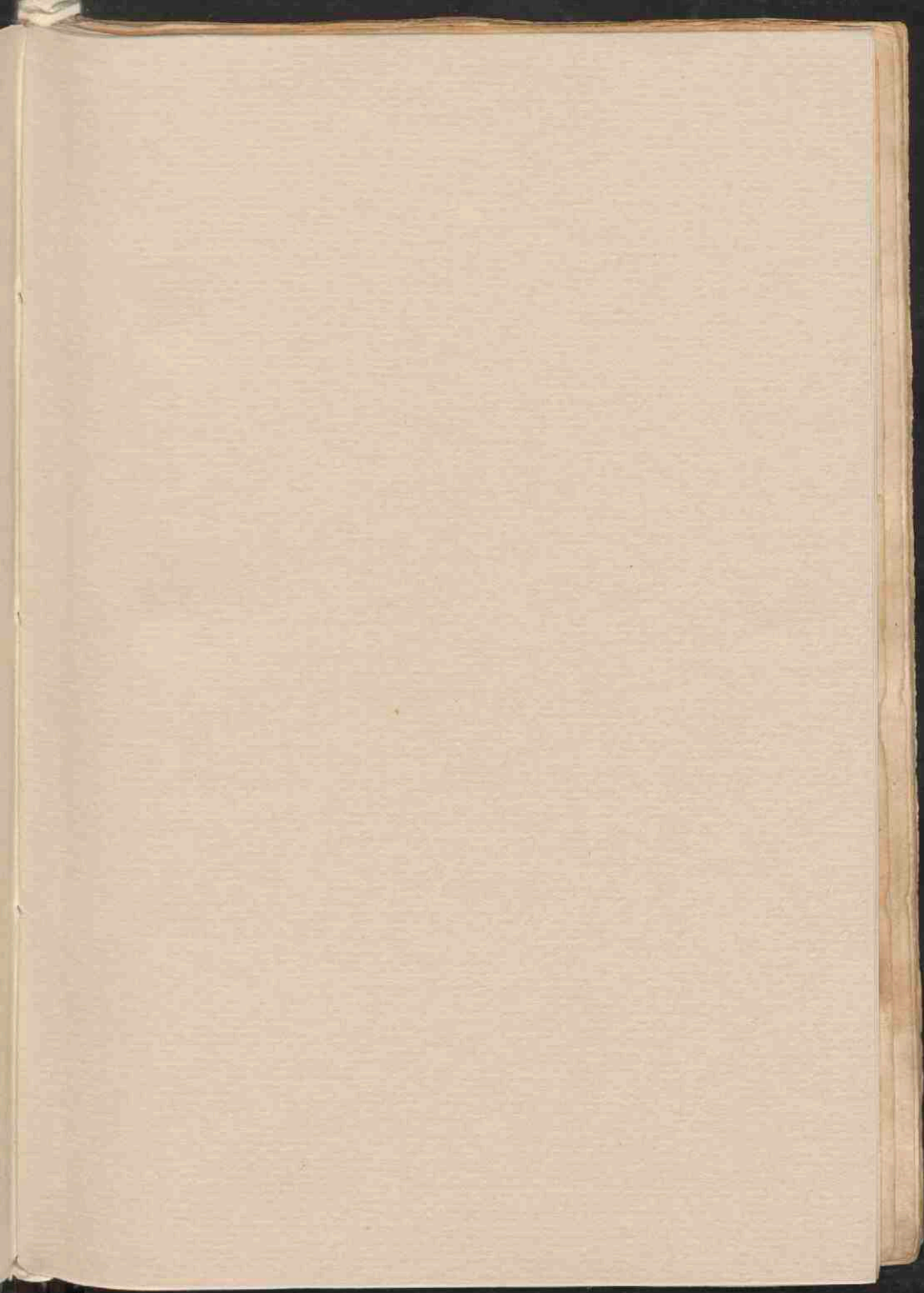

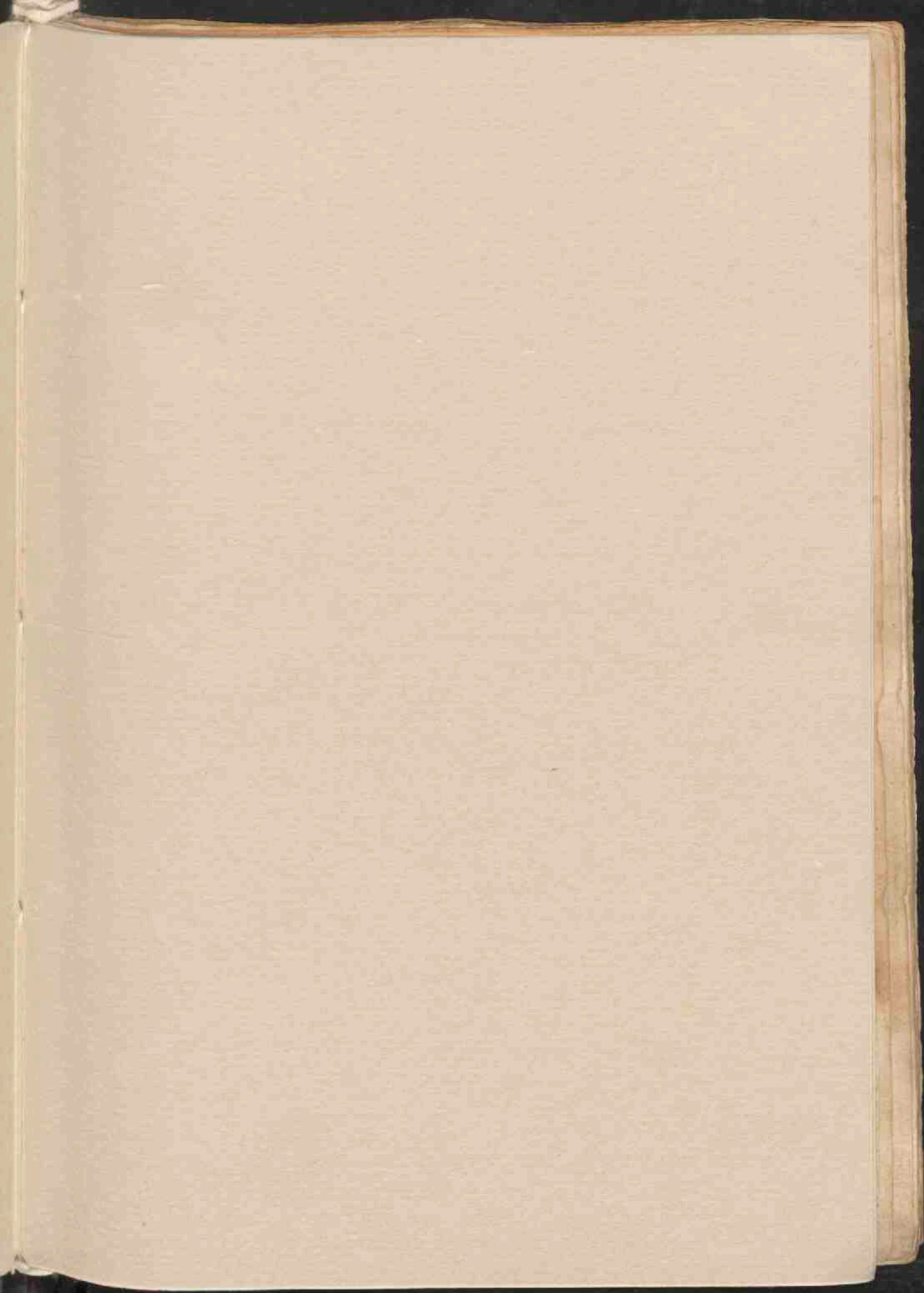

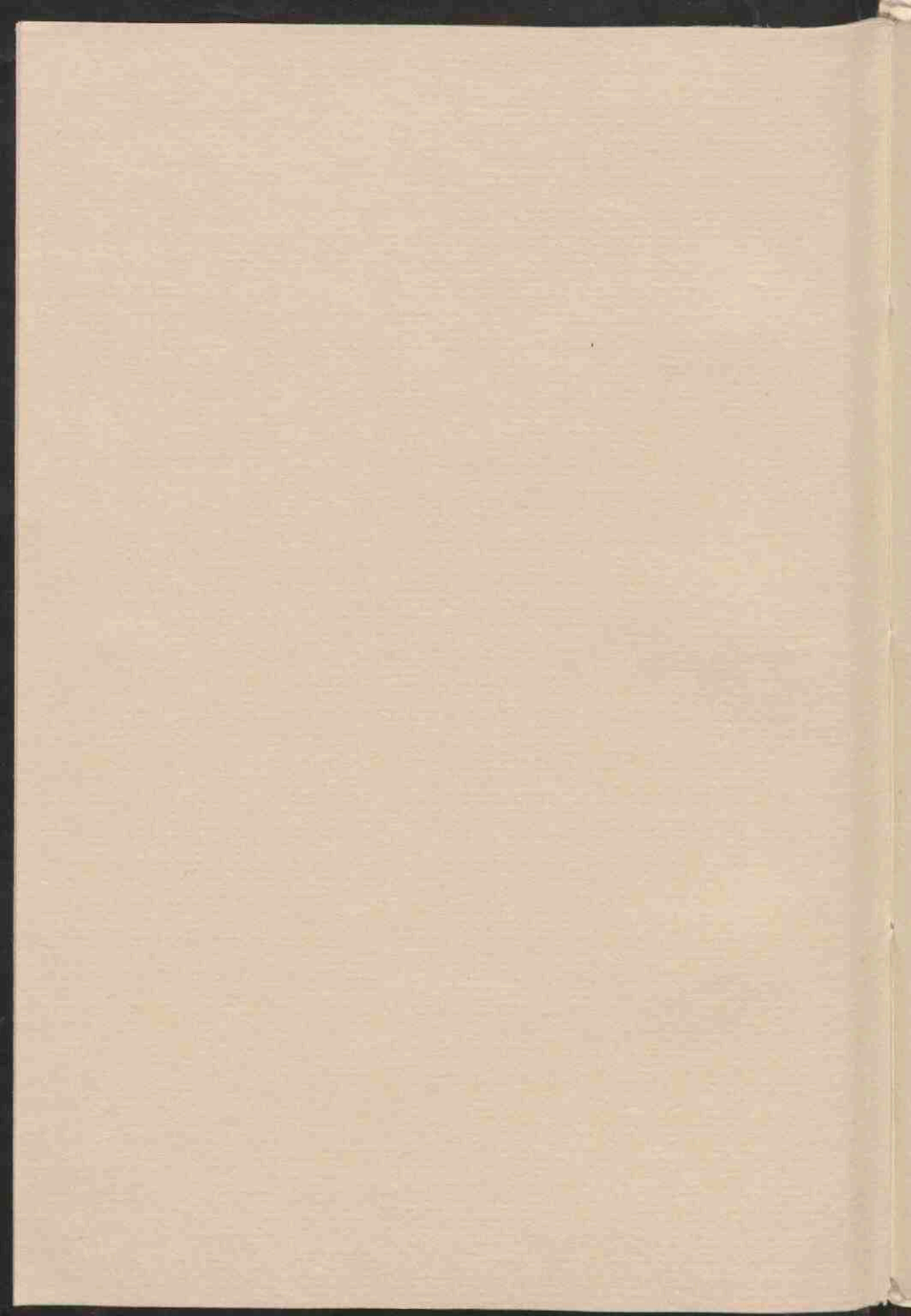
Ms.
8. J. 33

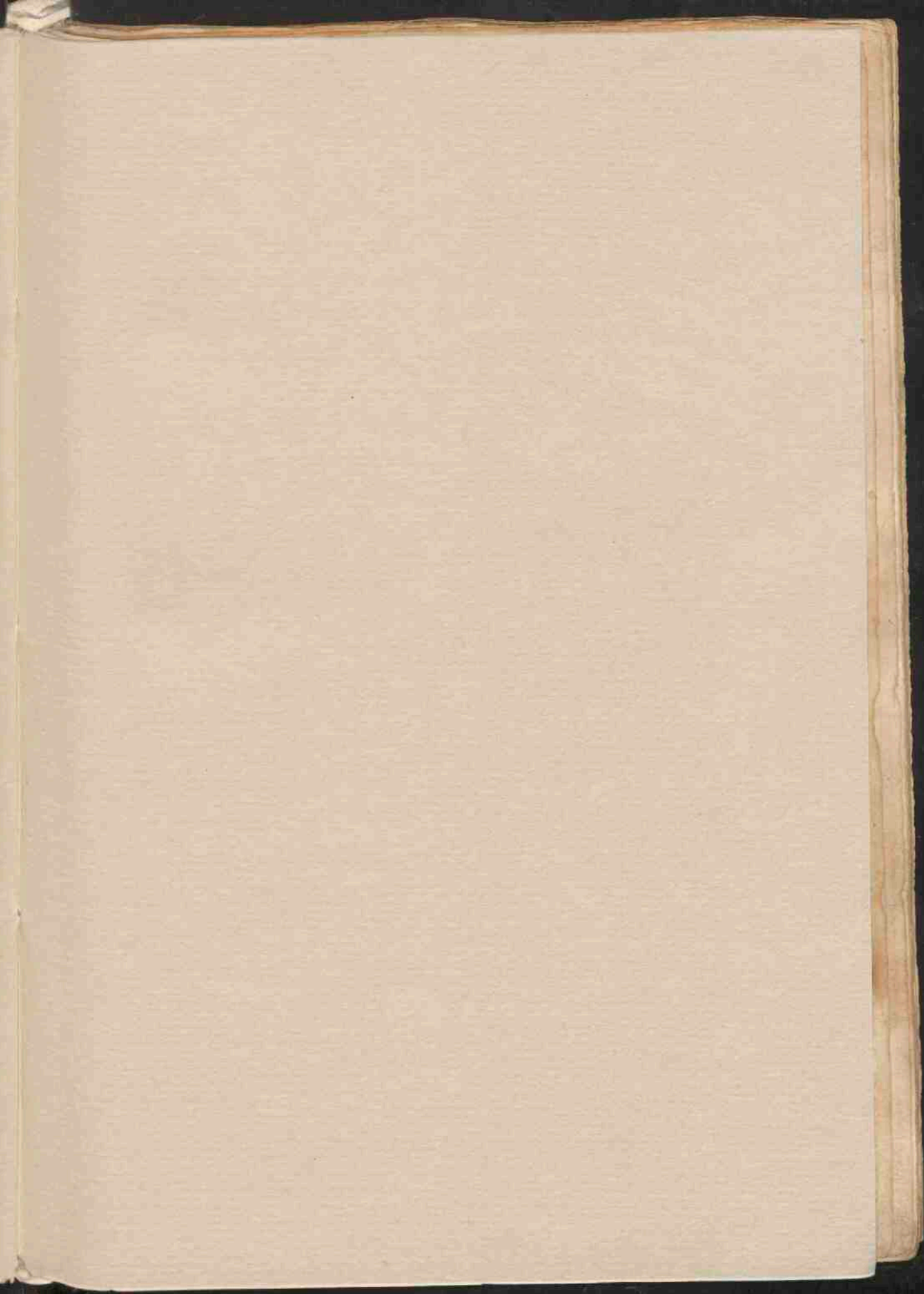
Gerestaureerd
2003
in Map, Rotterdam

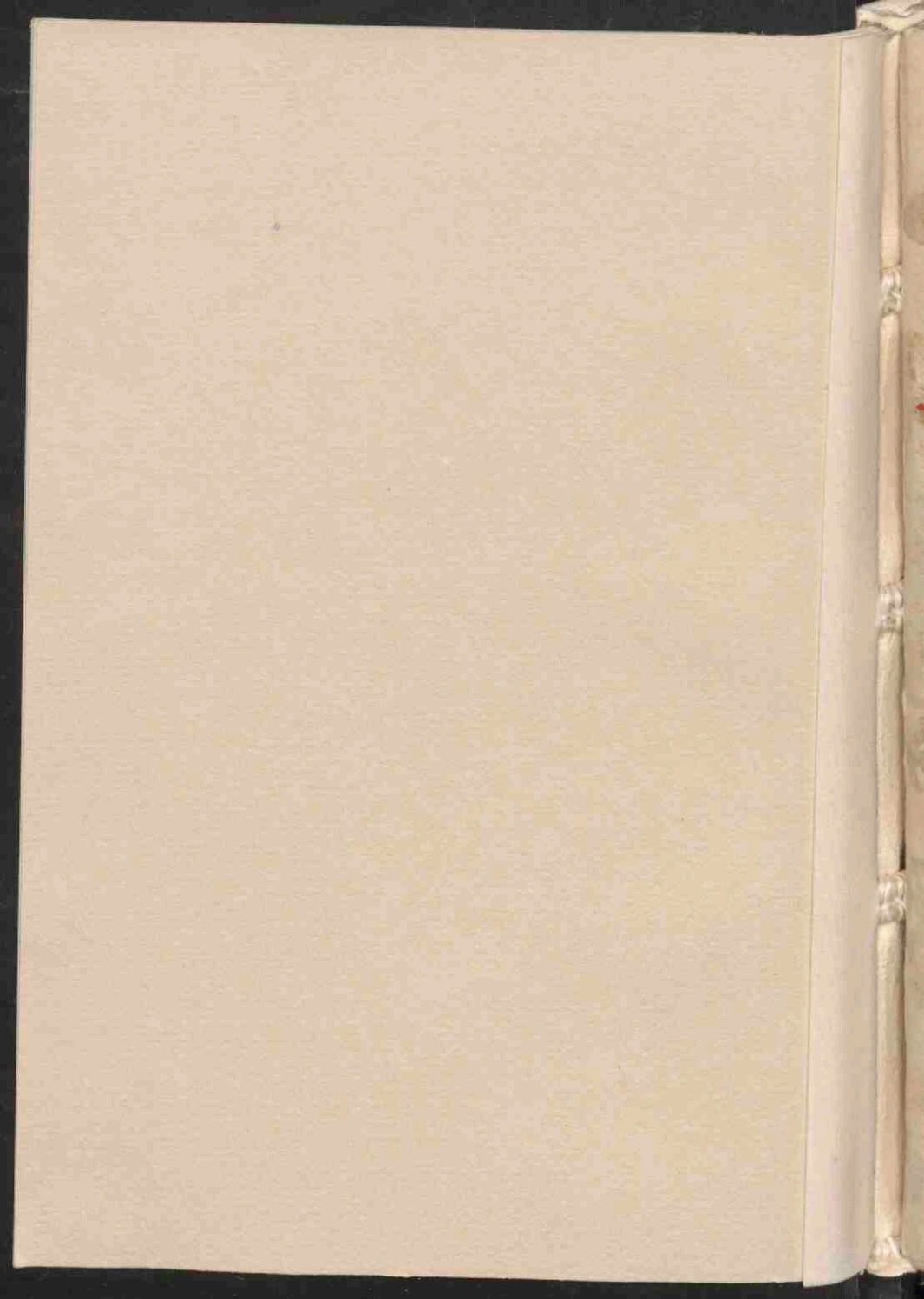

1
Nieu begint die legē
de van Sante pau
thaliano des heilige
mentelars wte latū
gescreuē zlfuen sete
roelen heuet

Mder tijt inder
stat Pycome
dia onder den
keiser maximianus
Soe leden voele her
pen mensche vvolgt
ge om dat vncle gods
in om den geloeue
ons here ihu xpi wo
le mensche vborzgen
sich in halen en in
ruelen in mit voel
pnen nait hoer leue
een eynde. Die ande
ren woenden in stede
vborzgen in senato
er mit nannen. Custo
vuis was inder sel
uer stat woenachtich
Die had enen soen
Panthaliano en was

wael geleert in de vrie
housten. Desen heuet
sijn vader den ousten
meyster in oedycyne
die eufrosinus die wa
el ontfangen was in
des keisers palaes
In nait desen iongen
en leerden hem in al
len bousten der medi
cynen. In leyden he
stoddelich in dat palaes
mit hem. Die lude in
den palase vnaechden
desen meester. Eufro
sinus wees is dese ion
gelmick sijn soen. In
si swoeven braec gade
salichheit du heues ene
grotten schonen dysa
pul. Panthaliano wa
te mael schone en sijn
hek. Alsoe dat men sijn
re gelicke niet vonden
en conde op eertijck
in eufrosinus antwo
den. In is Custorgius

des senatoers soen
Sijn moeder is doet
en sijn vader heuet
hem mi geguen **D**op
dat ic hem leuen solde
die arsedie **D**oe sprac
die keiser en al die mi
hem waren **V**der
salichheit van onser
gaden **D**ese ionge is
weerdich dat hi in on
sen palas mit ons si
En die keiser beual
der mit sijnheit dese
ionge den meyster dat
hi on leuen solde alle
konste der medecinen
want hi wolde on hal
den in sijn palas vō
suen meyster **D**oe
was daer een keiser
priester die hiet her
molans die hiet sijn
vborger in sijn huise
mit anderen keiserne
menschen doer dat hu
se plach panthaloen

benneleu te gaen **I**n
on die priester sijn
en mereten dat alle
tuycht en wijsheit tot
hem giack **D**oe ver
stont hi wt ingeuen
des heiligen geestes
dat dese ionge sijn sol
de een wtuonen vat
Dop een tijt doe pan
thaloen tot hem in
giack doe sprac die
priester tot hem **D**er
blode di soen **E**n hi
antwoerden en du
heilige vader alre ewe
weerdich vromede
En die priester hielt
on mitten hant ende
dede hem bi hem sit
ten en sechde tot he
soen wat duesten of
wie busten Pantha
loen sechde ic bin
eustorius des sena
toers soen **A** sijn mo
der was geheten ebula

die lange tijt hersten
 was en is gestoruen
Alm vader is tot uo
 ch toe een herden
Doe sprack die prie
 ster Soen welken ge
 setten volgestu dinre
 moder of dums vade
 re **P**atthaloen aut
 woerden **D**oe mijn
 moder leuesē doe wol
 de si mi mit hoer heb
 ben azer mijn vader
 besteldent dat ic in
 den palase wese solde
In ic begaerden doch
 meer te sijn mit mij
 ve moder **I**n nae mij
 mod' ve doet beual mi mij
 vad' enen meyster dz
 ic geleert worde in
 den konste d' awfediē
Doe seckde hē die pe
 uester Soen ic leevdi
 en seg di dat die af
 gade alschelpig noch
 ypoerens noch galien

uoch die anderen **D**ie
 die herfer eert met an ^{en si}
 ders dan droch **S**er
 soen coem en volgen
 minne woerde en ge
 loene in **xpm** **D**uer
 miss welken aervo
 pen du moget heilen
 die cranchen mensche
xps heuet doden op
Sweet **D**en blinden
 heuet hi dat sien ge
 geuen **D**oe sicken he
 uet hi gesont gemaect
Die hofe geesten he
 uet hi gesont gemaect
 wt geworpen hi ma
 cten water in wijn
In voel roel won
 derlicke dinghen be
 wiser hi alle dage die
 geen getal en is **T**ie
 en vliest minnermoer
 sijn knechte **S**er hi
 verlost si vander
 droefnisse **D**oe **S**cē
patthaloen behiert
 wart ende gedoept

Dhuthalioen
als een vrucht
ber boem die vrucht
ber hoem ontfant als
soe ontfant hi die woer
de des priesters ende
seide hem alle dese wo
erde die du mi gesect
heues die heb ic ducht
gehoert van minne
moder **E**n ic sach si **x**p
xp m aenbeden den du
predicste **D**oe sprach
die priester hermolau
us **I**st dattu geloenes
inden seluen **h**e **i**h m
xp m soe salstu werden
een weerdich arfater
der menschen **W**ant
hi en leet niet achter
alle die gene die in **h**e
hopen **W**aer om soe
neme die dowe der sa
lichheit **p**authalioe **g**in
ck alle dage tot des pri
esters huys en wart
gestavet inden geloue

Het gemel op een
dach daer nae als hi
gelaten was van sine
meyster dat hi ginch
opter strate ende sach
een kint dat geuenst
was van eenve slan
gen **D**oe wart hi v
scryft en ginch een
weinch op een syde
en sprach in sine ge
dachten **E**n wil ic be
sien of die dinge wa
er sijn die die priest
hermolau gesect
heuet **E**n hi sach op
inden hemel en spra
ck **W**heer **i**h m **x**p i **i**st
dat ic weerdich bin
dmi knecht te sijn soe
moete dese slange ber
sten en dit kint woe
vloest en te kint bar
ste die slange en dat
kint wert vloest **E**n
doe **p**authalioen dat
sach dauten hi den **h**e

en sprack he ic dan
 ck di wantu gewoe
 vordit hebste dat ic
 dijn knecht bin. En
 hep mit groter vro
 den en viel neder
 voer die voete des
 knechten gods en
 des priesters ende
 sprack. Je bid di knecht
 te gods. gief mi die
 heilige doeye. Want
 ic geloene dat an de
 vs geen god en is da
 onse he ihu xpus do
 er wien die dode we
 der opstien. En ber
 telden hem alle din
 gen die gescheet wa
 ren. Want omms
 dat aenroep xpi wo
 dat kint gesont en
 die slange was ge
 borsten. Doe sprack
 die priester coem soe
 en wise mi die gebor
 sten slange en si gu

gen te samen ende hi
 wiesdent hem. Doe
 die priester sach dit
 mynkel doe glorificac
 den hi god en sprack
Je danck di he ihu xpi
 wantu omms glorie
 dinre cracht heues ge
 thoeut dijn wonderlic
 ke werken. Pauithaloe
En hi kneiden weder
 en doeyten hem. Ende
pauithaloe bleef vij
 dage bi hem. Opten
 achtenden dach quam
 hi weder tot sinen va
 der. Doe sprack die
 vader. Soen waer bistu
 geweest dese vij dage
 di heues mi gemaect
 groet liden. Pauitha
loe antwoerden. Het
 was een mensche seck
 inden palase de heb
 ben wi gesont gema
 et ic en mijn messer.
En want hi den keyf

heliem was soe heb
ben wi sine gewae
rt soeuen dage hent
hi gefont want doe
sweech sijn vader **D**
anderen dages qua
hi tot sinen meester
die hem seide waer
shenes du dese acht
dage geweest **Pantya**
lioen antwoerde mi
vans heuet ene achter
gegouden **Ihu** hi sau
de mi dat ic hen ont
fangen s. solde als
dat gewoenlich was
Alsoe was ic daer vi
dage hent ic alle din
gen volbracht hadde
die totten beset beho
erden. Alle dese din
gen sechde hi van he
selue **W**ant hi was
die sieke mensche in
des keisers haue gee
selick aender sieker
Hi nam oec in dat

beset des others dat
was dat hemel rich
oimids die gracie
des doepsels welke
achter sijn vader ge
gouden had dat was
ypus inden stinne do
cruce **D**oe dit die mey
ster hoerden sweech
hi al stil **Pantyalioe**
was der gincien vol
Ihu had hi sich der
sant des geloene ende
hi dacht hoe hi sine
vader mochte brengen
totten geloene s waer
heit **Woe** **S**inte **pā**
thalian sinen vader
bekerden en enen
blinde siende maecte

Alle dage spr
ack hi mit
sinen vader in pora
belen vands crachten
ypu en vander ydel
der afgaden **Ihu** sech
de aldus. **W**oen om

vander die afganden
 die daer staen en sittē
 nūmer en die daer
 staen sitten en staen
 nūmer **S**ijn vader
 antwoerden hi mi
 re salichet want u
 mi een siner reden
 voer geleecht hebste
 soe en can ic daer op
 niet geantwoerden
Doe dat hoerde pā
thaloen doe vbliden
 hi hem mit groter
 vromen en gaf god
 die glorie want hi
 mit eenre reden sine
 vader had bracht tot
 ten lieften gelooue
 vander tijt was sij
 vader al trouelach
 tich en hi en acube
 den nu niet meer die
 afganden noch hi en
 offerden hem niet
 hi had afganden in sij
 huys Hi pauthaloe

en wolde se niet te bre
 ken mer hi dachte in
 hem seluen. **I**c en wil
 minen vader niet be
 droeuen mer ic wil
 heyden dat hi verste
 gelooue in ypo ende
 dan wi se te same bre
 ken. **M**er was een
 blinde die alle sij guet
 den avsatereu gegeue
 had om dat si hem
 sijn ogen herlen soldē
 mer ten halp hem in;
 si worden hem meev
 quader **D**oe hoerde
 hi seggen van sinre
pauthaloen dat hi
 wael geleert waer in
 medecinen en dat hi
 voel lide gesont maec
 ten doe quam hi tot
 hem en viel voer sijn
 voete nedev en sprack
 tot hem **I**c bid di pā
thaloen dattu mi mi
 ogen wilt gesont ma

lien woude **A**lle die ar
sateren die mi medicine
gegeuen hebben tot mi
nen ogen die en mocht
ten mi niet helpen **Mer**
dat wench lichtes dat
selue licht dat ic noch
behouden had dat hebbe
si mi genamen **Doespr**
ack saunte **Panthalioe**
du heues alle dyn guet
den armen gegeuen en
en heues geen beterin
ge gevoelt wat wilstu
mi geuen oft u **in** ge
sont werdes **Die** blij
de antwoerde mi is no
ch gebleue een wench
guets dat selue wil ic
u geuen **Saunte **Pante**
hoen antwoerden die
gaue des lichtes sal u
geuen ons he **ih̄s xps**
En dat guet dat u mi
gelanes dat gif den
armen **Do**e sechde he
sijn vader **So**en gnucl**

af van desen mensche
du en kauft met wi
ser wesen dan alle die
mider arsatereu **Pan**
thalioen antwoerden
Die afsedie die ic den
menscheu geuen die
en en geen vanden
meyster **Want** mijn
meyster is een groet
meyster **Sijn** vader
weyden dat hi spr
ack van sine meester
En **Prosius** en sprack
soen hoer mi want
dijn meester heuet die
oet **afsedie** gegeuen
en hi en mochte hem
niet helpen **Panthalio**
oen sechde vād' lidet
di een wench en du
salste die glorie gods
sien doer welken de
se mensche geheilt sal
worden **En** hi vueden
hem sijn ogen inden
naem ons he **ih̄s xps**

ne daer vlycht die
 duysternisse en ma
 ket gesont die cranc
 hen en roept weder
 om die dwalende en
 vngader alle die ge
 ue die in duysternis
 se sijn ihū sprack **D**
 heilige vader mijs
 here ihū xpi gebiet
 dat dese mensche
 sie alle die dage sijn
 leuens ihū te hant
 sijn hem sijn ogen
 op gedaen en hi
 dult met sijn gesi
 chte **I**nder seluer
 vren geloefde sijn
 vader en die mensche
 die sleide was ge
 worden ihū doe gi
 uedi pauthaloē mit
 groter vrouden en
 sechde her molaus
 al dat daer geschiet
 was **D**oe dit die pr
 iester hoerde doe wa

ut hi vint mit groter
 vrouden en danctē god
 grotelick die sullic gra
 cie gedaen had sijn
 knechte pauthaloen
 en sechde **B**enedyt
 vinstu he ihū xpi die
 sullic gracie doet den
 geuen die in di geloue
ihū hi vrachde of hi
 wt gausen herten ge
 loefden ihū hi doeyten
Sinden name des va
 ders en des soens en
 des heiligen gēestes
Doe die mensche die
 geheilt was weder
 in sijn huys vol vro
 den en dancten god
ihū pauthaloens va
 der gindt in sijn huys
 en brack alle die afga
 de en werpse in een
 cuele **D**oe dat pau
 thaloen sach doe gaf
 hi god die eer **D**aer
 nae ouer een corte tijt

stuwf sijn vader Eustor
gius Doe had pantya
loen vol machte te doe
of te laten mit sijn
vader guet En hi riep
te sauen sijn vader
knechten en gaf hem
hoer loen en liet se ga
dat ander guet dat he
mer bleeff dat gaf
hi den armen ende de
die inden kerker wa
ren die die keyser ma
ynnaen pantya
en vsmachten om de
name ons he ihu xpi
den gaf hi teren ende
te drucken en hielt
se vltelick mitter me
derne Alle die gansen
stat vsmaden alle die
andere wfsateren ende
hadden hoer toculicht
tot pantyaloen alleen
en xpus halpe hem
Daer om leet pantya
loen groet hat en liet

vanden anderen w
fateren Op ene dach
waren alle die wfsate
ren vergaderet Ende
die blinde die van pa
thaloen vluicht was
ginc hi hem heen Doe
si den blinde sagen spr
aken si te sauen Is
dit met die blinde die
wi met en mochten
heilen wie heuet he
geheyt En si riepen
hem tot hem ende
spraken tot hem wie
heuet di gesout ge
maect Doe sprach hi
dat heuet gedene pant
thaloen eustorgius
soen Doe sprake die
wfsateren tot Eustor
gius sijn meyster is
hi met drie discipul
hi autwoerden in va
den soe heuet hi En
die wfsateren spraken
inder salicheit ouer

guden du buste goet
 wantu ene grote disci-
 pul hewo **E**n si en
 wisten niet dat hem
 pauthaloe gesont had
 gemaect inden naem
 ons heren ihū xpi
 van dien dach voert
 wart pauthaloe soer
 gehaet van hem alle
En si sochten oerfa-
 ken woe si hem wter
 stat mochten vdruu-
 want al dat volck li-
 ep nae hem **D**aer na
 aen een corten tijt vō
 den si dat hi ene her-
 sten mensche gesont
 maecten **D**oe gruge
 si heen totten keyser
 en beschuldeyden he
 en sechde **W**he her
 keyser du henes ge-
 baden pauthaloe
 te leuen die conste vā
 medecine daer ou wāt
 tu wilst dat hi in dij

palaes solde sijn mit
Du geuet he medicine
 den geuen die dinen gi-
 den suwecht doen ende
 vfluaden si en hebben
 vrientstap nitten her-
 ten **I**t dattu hem in
 vander stat en vdrues
 soe sal hi voel mensche
 afscheiden vanden dieust
 der afguden **E**n die le-
 re ons gods **A**schelping
 sal hi te met make **D**oe
 si dit gesecht hadden
 baden si den keyser d;
 in gebode dat die blin-
 de voer hem quame
Die van pauthaloe
 gesont gemaect was
 het geschneden alsoe **E**n
 doe hi voerden keyser
 gebracht wart **D**oe
 sprack die keyser wie
 heuet di gesont gema-
 ect **I**n antwoerde pā
thaliœn des senatoers
 soen eustorgue s heeft

mi gesont gemaect
Die keyser keyser sprac
vadi mit welken wi
sen der medicinē he
uet hi di gesont ge
maect **I**n antwoerde
hi vrop xpm neu en
gaf mi dat licht in
minen ogen **D**ie key
ser o mensche du dwa
leste hi heuet di gelic
yft mitter cracht der
gaden **I**n met mitt
cracht ihesu die gehei
ren is xpus **I**n ant
woerden ic was dinc
dwalende doe ic die
druelen aenbedē **I**n
sint die tijt dat ic die
waerheit beemde en
heb ic niet gedwaelt
In die keyser sechde
seg du die waerheit
wie hystu gesont ge
maect hi antwoerde
alle die **A**rsare die
hier bi di smen die heb

ben nu voel arseu
gedaen en hebbe mi
al mijn goet geuome
te loen en si en hebbe
mi niet geholpen mer
dat wemichs lichts di
ic had dat hebbe si
mi geuomen **D**ie key
ser welke is die meeste
van desen twee en
ter **A**schelpus v god
die van desen mey
stereu aengeropen
is en en vermoch
tens niet **I**n xpo
die van panthylis
aengerope is en hi
gaf mi te hant dat
licht van mine oge
Die keyser sprac
wael moeti sijn en
sprac gien ydel di
gen xpo noemende
want die gaden heb
ben di dat licht gege
uen **D**oe sechde hi
keyser du spreke

voel dingen **Want**
xp̄us heuet in dat
 licht gegeuen doer
 sinen knecht paulus
hoen **Want** dyn ga
 den die niet en sien
 hoe moegen si enen
 anderen dat licht
 geuen **Doe** wart die
 heyser seer toernich
 en sprack bider sa
 licheit onser gaden
Ic meynden het wā
 valsche dat die awfa
 teren gesecht hadde
En hiet hem dat hoe
 ft afflaen en sechde
 waert dat dese men
 sche te lue bliuet hi
 sal voel mensche ver
 leyden **En** als pau
thaliou hoerde dat
 hi ontshoest was doe
 gaf hi den stockeren
 voel geldes en nam
 den licham en grouē
 bi sinen vader **Daer**

nae hiet die heyser vs
 hem brengen paulus
 hoen **Als** hi daer bra
 cht wart soe las hi
 veeften wten salter
 aldus **W** god niet en
 vstonge minen lof wat
 die mont des sunder
 en die mont des bedr
 iegers is auer mi op
 gedaen **Si** hebben
 tegen mi gesproken
 mit eenre loeser ton
 gen en mit hatigen
 reden hebben si mi
 onvangen te vgeesse
Ic had di gebeden dat
 tu hoer liefde tot hoe
 ren afgaden van on
 nemen woldes en
 daer om hebben si
 mi gedacht quaet te
 doen voer dat guede
 en geuen mi hat vo
 die liefde **H**elp mi
 heer mijn god en ver
 loese nu nae dinre be

heerlicheit Si moesten
gedoet werden mit
schanden die daer sie
ken in quaet te doen
mer dijn knecht moet
vbliden in di in pa
thaliou wart in ge
lept totten keyser en
hi melt sijn ogen en
sijn herte te hemel
Die keyser sprack tot
hem Panthaliou en
had ic di niet beuole
dineu meyster dattu
leren soldes mit alle
wite die couste der
medicinen en wold
dattu soldes wesen
in mijn palaes Se
Panthaliou antwoe
den ic bin doch nu in
dine palaes Ar
men seide seg mi ist
waer dat ic van di ge
hoert heb Panthaliou
antwoerden wat ist
dattu van mi gehoert

hebste Die keyser
sprack dat ic van u
geloert heb des en
heb ic niet geloert
Want het mach sijn
een quaet en een val
sche gerucht Ic heb
geloert dattu yp
aenbedes en vsma
des onse gode Arde
ar sedies alle die lu
de die ic pinge en de
bewifestu vrientstap
Panthaliou antwoe
den Die gode die de
hemel uoch die eerde
niet gemaect en heb
ben di moeten ver
gaen Die keyser sp
rack ic nu wael dat
het waer is dat ic va
di geloert heb Pan
thaliou antwoerden
Ist dattu wilt se oela
et ons sien of dine
gode den hemel ge
maect hebben en of

si die eerde gefonden
 ert hebben ende of
 si die blinden siende
 maken soe willen
 wi hem geloene mee
 en hebben si der gee
 gemact waer om he
 istu se aenbede Die
 keyser vantsden voo
 mach dan xpus dese
 dingen te maken pa
thahoen antwoerden
xpus den wi keyser
 hude aenbeden en wer
 ket niet alleen dese
 dingen. ay oec voel
 groter dingen dan
 dese dingē sijn ende
 voel wonderlichheit
 Die keyser sprach
 wie moegen wi des
 geloenen. panthah
oen sprach hert euen
 vgrichten mensche vā
 der straten brengen
hū die priestere co
 men en aenrope hoe

ren god en ic wil aenro
 pen minen god. hude
 aenbede welkes aenro
 pen die sieke mensche
 gesout wort in dies
 god laet ons geloenen
 Doe niet die keyser de
 grachten mensche dā
 brengen vander strate
 en dese hem setten int
 middel. hū die keyser
 sprach tot panthahoe
 gif eev den gaden pa
thahoen antwoerden
 Dat sulle doen din
 priestere op dat si
 behoert wden. hū wde
 si niet behoert soe wil
 ic aenropen minen
 heer ihu xpm Die
 keyser seide du heues
 wael geseyt alsoe ge
 schiet Die priestere
 quamen en begonden
 aen te ropen hoere go
 den Die een priestere
 neu riepen aschelpro

Die anderen iouen
die anderen ypocri-
ten die anderen mar-
cunum Die ande-
ren gahennun en die
ander guden. **H**er
hoer gebet en aēropē
was te vgeefs. **D**oe
beprotten si pautha-
hoen en sechde v go-
de sijn emet opter
wege dat si wandelē
Off bi auentueren
si slapen en hoerens
met roept lude op
dat si gewect wden
en si meynde alwaes
en riepen mit luder
stemmen mer nyemat
en was die se hoerde
Doe die liepser sach
dat sijn priestere m;
en vorderden sprach
hi pauthalhoen roep
oec aen sine god **D**oe
sach pauthalhoen in
den hemel en sechde

Heer vlyow mijn
gebet en uū roepē
come totti. **E**n niet
en liec af dine aen-
sicht van mi inden
dage mijns lideus.
En bewiset alle dese
wantu alleen god bu-
ste en du malies ge-
sout alle die in di ha-
pen en gelooue. **E**n
hi hielt mitter hant
den gārtigen ende
hief hem op en sech-
de inden name ihu
xpi sijn gesont van
deser vren. **E**n die
mensche stont op te
hant en gaf god die
eer en ginc vroe-
hick in sijn huys.
Doele vleuschen vā
den dage geloefden
in xpo. **E**n die arsa-
teren mitter prie-
stereu riepen al tot-
ten liepser. **D**ie offer

hande der gaden wil
 vrgaen ist dattu de
 sen niet en deliges
 En alle mensche be
 ginen te geloene in
xpo En niet en ge
 loene oet du heysen
 want dese die gene
 sen is die is genose
 mit cracht onser go
 den want wi hebbe
 hem verste hoeren
 noemen onsen god
panthalioen antwo
 den vnochten v go
 den yet si hadden v
 omer te hulpe geco
 men doe gi se soe
 hude aenreyste Doe
 consentien die
 heysen den avsate
 ven en den pueste
 ven en sprach tot
panthalioen volge
 mi en doe offerhan
 de onsen gaden wat
 tu sieste wael hoe vo

le menschen gedoet
 werden daer om dat
 si dat niet doen en wol
 den panthalioen ant
 woerden du segges
 dat die doet sijn om
 dine gaden wil die
 leuen inder ewichheit
 want si xpiu belit
 en bermit hebben
 Die heysen sprach ho
 mi en laet af te noe
 men xpiu op dattu
 dine loeghet niet en
 vlieste want voel
 pimen sijn di bereyt
 ist dattu bliuen ind
 belinge panthalioe
 antwoerde Die du
 gen die du pine hei
 tes die brenge hier
 suellicken want ic
 en wil niet op hoere
 den name xpi te noe
 men totter doet toe
 Die heysen seide du
 heues wael gehoert

voer desen dage hoe
voel pinen gelede heeft
Artemius die alden
panthaliou antwoerde
ia voele pinen leet hi
mer hi en is niet ouer
wonen **H**euert een alt
nuu wel pine gelede
om den name xpi woe
voel x meer pine sal ee
ionas mensche loeren
en allet datmen hem
doen mach **A**rtemius
naefmen alder mocht
hi wael mijn vad heb
ben geweest **E**n daer
om en mach die soen
mits met van hem
seluen doen het en si
dat hi dat yerste sie
doen den vader **A**ls die
keiser sach dat hem
panthaliou met vol
gen en wolden **D**oe
liet hi hem setten een
kalkie en liet hem op
hangen **E**n barnerde

lanpen aen sijn syde
halzen **D**oe hi doer
al sijn lijf gepmicht
was doe sach hi in die
hemel en sprack **H**e
ihu xpi wantu mi in
der voertacten der tijt
vhoert hebste **D**umide
die aenwopinge d'ius
nouen soe woest in
u' geringe een hulp
en vloek mi **E**n doe
hi dese woerde bedeu
Doe v'scheeu hem on
se heer in die gelucke
nisse eens priesters
harnolaus **E**n selpe
panthaliou en wilt
met ontfien want ic
bin nu in alle sin
gen die du begines te
leden **E**n te hant wa
vt die kalkie te brake
tot allen stricken **E**n
die hant der geue die
hem pynichden wou
den dorre **E**n dat vuer

v vachelen want
 gelesstet **D**oe die s
 heysen sach wat daer
 geschiet was doe dede
 hi hem af setten ende
 sprack tot hem **W**at
 toumen of consten can
 stu dattu die kabe ge
 braken yenes en die
 lampen gelesstet he
 nes en die hantse der
 pinnes **D**oorvet pau
thaloen antwoerden
Doe **D**u ymaledide
 die die kalic heuet te
 braken die die lampen
 heuet wt gesoen en
 die hantse der pinnes
 heuet ydvoecht dat is
ypus **D**ie heysen spr
 ack waneer ic di uwe
 ve pinen aen doe wil
 wat wilstu daer doe
pau
thaloen antwoer
 den waneer du mi
 meere pinen aen doe
 salste soe en wil ic doch

met ontfien want die
 uv mit was die sal dan
 set mit mi wesen in
 allen pinen **I**n myn
 heer ihis xpus sal mi
 meere cracht geue **D**oe
 die heysen dat hoerde
Doe hiet hi maken
 een yseren farkie en
 dede daer in smelte loet
 en dede pau
thaloen
 daer in werpen **A**ls
pau
thaloen daer in ge
 worpen was sach hi
 op inden hemel ende
 sechde **V**hoev heer die
 stemme daer ic mede ge
 ropen heb totti van
 den anjste des vants
 vloese myn siel **H**e
 stermie mi vande con
 uent der quade ende
 vander menichuoldicht
 der die werkende **S**ijn
 ontferechticheit **W**at
 si hebben scarpe ge
 maket als een sweert

hoer to ngen tegen
in **En** doe hi alsoe be
deude was vscheen
hem die heer en greep
hem mitter hant en
stoch mit hem neder
inden sark en inden
syedenden lode **W**ide
te hant wart dat vu
er gelesstet en dat lo
et wart halt **En** **S**e
panthalden sunch de
heer aldus. **I**c heb tot
ten heer geroepen en
die heer heuet mi ge
hoert **T**e vespertijt
en des merygens eide
te middage sal ic ver
kindsigen dinc wond
werken wantu miu
geime heues gehoert
alle die mensche die da
omlauges stonden ver
wonderden sich dat het
siedende loet is salt ge
worden **En** dat vier
is gelesstet wat pme

wegen in hem nu
neu doen **D**ie onsta
deven spraken **W**ker
sev ist dattit gebrede
soe wou men hem mit
meer mach in oerden
meer gebieden. **D**oe
hiet hi hem in dat meer
werpen **D**ie knechte
namen hem en twer
ten hem neu dat ou
des meers en die ker
sev volgede hem op
dat hi sage hoer vgnu
ge **S**i vuerden hem
hoete op dat water
en botden hem ene
grooten steen onden
hals die hondert pot
swaer was **En** wou
pen hem in dat meer
en gingen en werch
Doe vscheen hem on
se heer in die geliche
nisse **h**avinolaus des
priesters en te hant
was op geloest die ste

in pantihaloe begon
 de te swemen opter
 water Hi xpus hielt
 hem mitet hant ende
 bracht hem totten ou
 en hi begonste te syn
 gen Ic sal di behen
 heer in al mine herte
 en sal vtellen al dinn
 wonderē Hi doe hi
 quam aen dat ouer
 sechde die heyser pan
thaloeu heuet echter
 dme swarte conste ge
 wracht pantihaloeu
 antwoerden des eu
 heb ic niet gedaē uer
 die geue die mit mi is
 dien du niet woerdich
 en buste te sien Die hey
 ser besiet hoe grote dij
 gen doet mijn heer
Doe nu een groet stē
 nenden hals gebou
 den was hiēstu mi
 vsoncken in dat mid
 del des meers Hi doe

te hant was mijn he
 bi mi en starcken mi
Hi pantihaloeu sprach
 ofter di behaget soe ue
 niet euen van den die
 hier bi staen en werpē
 mit meer en besiet off
 dme gaden hem te hul
 pen comen Die heys
 sprach dme artikelen
 des gelouē heuet geno
 men oihant in dat meer
Du salste doch weten dat
 tu noch voel pine salge
 vsuekē Doe sechde pan
thaloeu soe watni ge
 denckes dat volbrengē
 en dattu dreyges dat
 doe du en vneres mi
 niet ic en outsie dnu
 dreinguge niet Doe ge
 boet die heyser datmen
pantihaloeu hntē sol
 de mit voel sware ket
 tenen en leggen hem
 inden kerker Hi ver
 boet datmen deknert

beesten met teten ge
uen en solde op dat si
den martelaw gods
vstonden solde **Des**
anderen dages geboet
die keyser datmen die
markt bereyde solde
en dese voel volcs co
men **Hi** doe quam da
oer die keyser **Hi** sat
te gericht op sine rich
ter stoel en niet den
heiligen panthahoen
voer hem brenge **Hi**
doe hi in dē opter me
ret stont sprach hi tot
ten keyser **Wya** he
ihus xpus die ijlam
pen leesten die dme
kuechten neder sloch
die dat spedende loet
halt makede ende de
meer geboet die selue
sal oer dme wilde bee
sten tam maken **Die**
keyser sprach volge
mi en offer ause gode

op dattu met en
derues als die vrou
die xpm behiden pan
thahoen sprach he
ben die vrou inden
gebrechelickē künne
voer xpm pnie gele
den **Hoe** voel meer
sal ic dan pnie voer
xpo liden **Want** ic
een maus psoen bin
en van enen starlic
ven künne **Hi** als hi
dese woer sprach fiet
daer was een die die
wilde beesten plach
te bwaren die truck
totten keyser en sech
de **Heer** alstu geba
den heues soe sijn
die wilde beeste be
veyt **Doe** niet **Die**
keyser panthahoen
daer brengen en alle
dat volck liep toe om
sinen doet te sien **Doe**
niet die keyser pantha

doen onder die bee-
 sten leyden **D**oe ver-
 scheen hem te hant
 onse he ihus xpus
 in die gelickemisse he-
molay des priesters
 en sechde **G**uede lu-
 echt en getrouwe vra-
 ent vrouwe di ic sal
 si seer wael sterken
Doe hert die heysen
 alle die wilde beeste
 en hem laten lopen
Doe wordē alle die
 beesten sachtmoedich
 si gingen om on die
 lewen en die leymine
 en die typerden ende
 alle die ander beesten
 en lecten om alle die
 lede ihus nahams al
 soe dat si alle samelich
 hem myne en vne-
 vencie bewiesden als
 of si hem en beden
 wolden **D**ie peyste
 totten peysten en da-

nae die anderen nae
 ordianantie quamen
 si tot hem dat hi si
 hant op hem leechde
In der beeste en geen
 en wolde en wech gaē
 hi en had hem allen
 die hant op gelecht en
 soe leechde hi hem alle
 die hant op en doe gu-
 gen si en wech ende
 benediden god nae hoe
 ve wisen **D**oe nu al dit
 volck dit myvakiel sach
 riepen si uit liden ste-
 men en sechde groet
 is die god der kersten
 re mensche laet dese
 heiligen mensche gaē
Doe wart die heysen
 seer toermich en dede
 doet slaen du sent ma-
 en hiet die wilde bee-
 sten oec doet slaen
Sunte pauthalouen
 benediden den heer
 en sprach **G**lorie si

di ijē ihū xpi want
met alleē die mensche
pīne en liden om dīne
name mer oet dīe wil
de beesten die meer he
uet wtlicaven te ster
nen dan een van dīe
heiligen te latten. Doe
namen heymelich die
kersten die lichāme's
martelers en begro
uen die. Iē die dode
beesten bleue daer lig
gen lange tijt en gēe
vogel en vueden si
om dat si om xpi val
gedoet waren. Doe
dat die keysere hoarde
dede hi een ruele ma
ken en dede die dode
beesten daer in wer
pen. Voel menschen
sagen die wonderlic
ke dīngen die daer ge
schiet waren en wor
den meer gesterit in
den gelooue. Doe sta

ack die keysere tot si
nen knechten. Wat
sullen wi doen mit
desen iongen want
hi al alle dat volck
af geliet heuet vā
der offerhande onser
goden. Iē hi seide
heer geliet dat ge
maect wde een groet
vat en bint hem daer
op en daer wede heeft
men hem op uut ho
ge. En dan werpt
men hem weder ne
der op dat sijn vley
sche te stucken gesch
oert wde en sijn hiel
op gene. Alsoe hiet
die keysere pauthali
sen inden kerker slu
ten hent dat vat ge
tymert worde. Als
dat vat in xpi dage
getymert was. Doe
wilt den keysere ge
vanden dat vat waer

Maect dat hi vol
 bracht sijn op sat
Doe liet hi seruidē
 den bade dat hi veu
 gadeven solde al d'
 volck totten spiegel
 der pinen en dat si
 sagen den wtganch
 van hem. **E**n geboet
 datmen alle die ker
 ste vrie liet gne wec
 vt dat si den gadeu
 offerden mer en w
 wolden si dat niet
 doen datmen se dmi
 doden. **D**ie keiser
 ginch opter merit
 en geboet datmen
parthaloē daer brē
 gen solde. **E**n doe
 hi daer was gebu
 elt sanc hi den he
 aldus. **N**eyge heer
 dme oren want ic
 behoefrich en wun
 tm. **G**eluede heer
 mijn siel ende mijn

god vloose dinen knecht
 te die daer hapeude
 is in di. **G**if stevchert
 dinen knecht en vev
 loos den soen dure deew
 nen doet mit mi ecu
 reken mit guet op d'
 syt sien die mi gehaet
 hebben en dat si ge
 scheent wden. **W**autu
 heer heues mi gelul
 pen en getroest. **E**n
 als hi gebedet had na
 men si hem en bonde
 hem in dat vat ende
 lieten dat vat neder
 vallen mit hem van
 so der hoeliden. **T**e ha
 us vscheen hem onse
 heer en die bande te
 braken en parthaloē
oen quam op sijn vee
 te ongeleet mer dat
 vat liep om en om
 en doden. **Y**c mensche
 vanden volck en soe
 want groote vrese us

stut **H**u die keyser wa
rt oet van anyste ver
woert en viep pantha
hoen tot hem en sech
de waer mede doestu
al dese dinge **S**on
ge hebstu leuendich
ouwonne die anse
ven heuestu doet ge
slagen panthahoen
antwoer **D**u onge
luchtege en onsalige
soen des diuels **V**an
v spreck vecht die w
heet **H**oer boesheit
sal neder gnen in hoers
selues houet en hoer
quaetheit sal op hem
vallen **D**ie keyser
sechde daer om van
ons sijn dese voerspra
ken woerde **O**f wie
is die di dese woerde
toe gesprake heuet of
geleert panthahoen
antwoerden **H**ermis
laus die priester min

heer **D**ie keyser sech
de mogen wi hem oet
sien op dat wi van
hem geleert wden
dit sechde hi daer om
op dat hi aen he mocht
te comen panthahoen
antwoerden ofstu
wilste soe moechstu
hem wael te sie come
Die keyser sprack hi
minne sielen doestu
dit soe doestu mi ee
grote wael daer pan
thahoen antwoerde
heitstu dat soe wil
ic en v hier brengen
Doe met hi hem gae
mit sinen knechten
die hem vwaren sol
den **A**lsoe giuck pan
thahoen in hermolan
hins en sechde **H**e
vger die keyser roept
v **D**oe sechde die pri
ester soen ic come mit
min tijt is nu **I**n des

macht heuet mi vscij
 nen onse heer ihus
 xpus en sprack tot
 mi her molans **Di**
 gebuert enen stryt
Als minen knecht
panthaloen **Hi** si
 gingen vroliet mit
 malcanderen en qua
 men voerden heyser
Doe seide die heys
 woe heystu **Die** p^{uic}
 iester sprack **ic** hey
 molans als mi mi
 anders genoemt heb
 ben nu ic heb noch
 enen grotere naem
 want ic bin heysten
Narmians seide
 hebstu oec miti and
 kersten en hi seide in
Die heyser seide woe
 hetten die die priester
 seide **scynus** ende
 yporatus **Doe** spra
 ck die heyser dit sijn
 die geen die panthala

hoen af gelieuet hebbe
 vanden dieust der gode
Doe seiden si onse god
 is een enich god en die
 roept ons tot hem die
 is onse heer **Doe** spra
 ck die heyser gnet hee
 en vadet hem dat hi
 onse gaden offer soe
 wil ic v te maec lief
 hebben **Si** antwoerde
 wi bidden den he dat
 wi oec te samen gecroet
 werden **Des** vier hei
 ligen beden en die eer
 de beueden daer si he
 gebet deden en die af
 gaden vielen nedew
 op die eerde ende te
 braken **Doe** was die
 heyser bevoest ende
 seide **Siet** woe toer
 nach sijn die gaden dat
 die eerde bliet pantha
hoen seide heuet die
 eerde gebeuet van ge
 bades wegen iwer gode

waer om sijn si dan ge
uallen en sijn gebrake
die te voeren gaus wa
ven Doe het die key
ser panthalioen sluten
inden kerker Hi het
die ander drie pungen
mit meniger hantde pi
nen en dan onthoefde
Doe si onthoefte ware
namen die kerste hoer
lyamē en bevrouten
si vltelick Daer nae
heit die keyser pantha
lioen tot hem vopen
en sechde panthalioen
woe meystu woet mit
di vgaen sal Want u
en moechste doch van
nunen handen niet out
blyen ist dattu niet en
offerste den goden pa
thalian antwoerden
te is geen noet di teat
woerden enige reden
Doe sechde die keyser
die meyster hermislaus

ernigus en ypoer
tus hebben te stont
un gecoufentert en
hebben nunen wal ge
daen en daer om sijn
si nu edel en groet in
nun palaes Der pa
thalian habeliande
doerden heilige geest
dat si nu gecvoent
waren voer xpm Hi
daer om sechde pan
thalion Soe het se vo
di comen dat ic se sie
voer staen Doe sech
de die keyser ic heb
se tot anderen steden
gesant dat si daer so
mige salien wttriste
sullen panthalioen
sechde wael segstu o
hont Want u plechste
te liegen mer nu he
nestu waer gesecht
want si sijn inder stat
xpi Doe wart die
keyser seer toernich

in dede hem voele
 pinen aen. **En** doe hi
 hem met vrouwen en
 conde doe liet hem
 witten sweerde si hoe
 ft af slaen en sijn he
 ham vbernen mitte
 vier. **Parthaloen**
 ginc vroelick ende
 sandi en sprach. **Doch**
 hebben si mi wt ge
 uochten van minne
 loefte. **Doch** soe en
 vnochten si niet tegē
 mijn siel. **axer** die he
 der vechtuerechheit
 heuet gebracke die hals
 aderen der sinderen.
En si vuerden hem
 binnen der stat een mi
 le wagen en bonden
 hem aen een ionck ol
 uen boemken. **Doe**
 ginch een vande stoc
 heren en sloch hem
 mitten sweerde inden
 hals en te hant burch

den sich dat sweert oft
 was had geweest. **Doe**
 die stockere dat sagen
 schiden si te sinen. **Laet**
 ons vallen voer sijn
 voete op dat hi voer
 ons bidde. **Want** groet
 is die god der heren.
En si vielen neder vo
 sijn voete en schiden.
Hot voer ons uwen
 god op dat ons ver
 geuen werde alle die
 pine die wi di hebben
 gedaen. **En** dat wi in
 xpo geloeuen moegen.
Doe lief parthaloen
 sijn hande op inde he
 mel en sprach. **O** god
 vinille nu mijn begeer
 te in deser steden. **En**
 ghyf desen liden vgriffe
 misse hoere sunden en
 geest hem een deel in
 omen vndi. **En** een ste
 me vanden hemel aut
 woerden. **Guede** ende

getrouwde knecht dij
begeertē sijn vult di
sijn die hemelen op ge
daen die choven der
engelen sijn **drap**
d. begeren dyns **Dijn**
troen is nae bi dme
ruone is berept **Du**
en salste niet gelykē
wden panthalioe **Sar**
panthalenio dat is
bermhertich **Want**
voel menschen vloest
heues **Du** salste wese
een hauen en een ouer
der schepluden **Du** sal
ste sijn een ontfanger
der bedroefder ende
een arfiter der sieken
du salste sijn een vuol
ger der diuelen **Doe**
panthalioen dese woer
de hoerden vey hi die
menschen tot hem en
sechde comt en slaet
mi want mijn tyt is
comen **Si** vreechsen

hem en en dorstens in
doen **Doe** sechde hi ist
dattu des niet en doe
ste soe en salstu geen
deel mit mi hebbe **Doe**
si dat hoerden doe gijn
gen si coelick tot hē
hū doe si alle sijn lede
hadden gecrust doe sloe
gen si hem sijn hoeft
af **hū** te hant vstheen
sijn licham als suce en
melck hep daer wt vō
bloet **hū** die boem dā
hi aen geboiden was
wart vult mit vrucht
ten en al dat volck quā
wter stat om hem te
gynen **hū** doe si sagē
dat wt sine licham me
lck vov bloet hep en
dat die boem vrucht
gaf gauen si god die
eer en voel volck ge
loefden inden dage
Doe dat hoerden die
heysen **marinmannus**

doe geboet hi datmen
 den boem af houwē
 solde en sinen licham
 vbeonen **Hi** het ge
 schieden alsoe als hi
 gebaden had **Die** ier
 sten namen die affschē
 en deden si in siluerē
 cassen of scyrien en
 vborngen si onder dat
 heilige deesel **Sunte**
le liberius altner **Die**
 stocken dien beualē
 was hem doet te slaē
 en quamen met wō
 totten keysen **mev** si
 gingen en wech mit
 ten heilichdom ende
 mitten heiliger aesschē
 die si mit hem droegē
Sunte pantihaoen
 was onthoest te **Ny**
 comedie bitten **S**inne
 ven in een dorp eens
 mans die scholasticus
 het **Daer** want vande
 kersten een kerckhof

gemaect in die vyfste
 halende Augusti **Jude**
 name des vaders ende
 des soens en des heili
 gen geestes **Hier** begi
 nen die myrakelen vā
Sunte pantihaoen

His heuet voel
 gethuyge gehōt
 voer den gesetten abel
 den onnosfelen vechstueer
 digen martelaer. **Und**
 den gesetten die pphete
 mit wellien god gespra
 ken heuet en heuet hē
 geopenbaert **sin** herme
 lichheit **Van** wellien
 somige worden doet ge
 slagen of gehouwē so
 mige worden gesteent
Die audiven mit men
 geveler doden gedoot
Nev wat sullen wi
 seggen vander tyt der
 gincien daer wi soe
 voel gethuyge vinder
pphs ons hen dat ons

eer der tijt en der da-
ge gebreken solde. **D**a
dat wi vtellen mochte
hoeren lof en hoeren
gloriosen strijt. **O**ns
welken die gloriose
marteler Sante Lau-
rentijns in glo-
rijscheit heuet mit
sinne saliger bloetstoc-
tinge. **E**n heuet ver-
dient dat hi alsoe van
hem vheuen is gewo-
den. **D**at sin bloet
billick scijnt te vopen
mit enen sichtelicken
teylien mitten bloede
des rechtueerdiger.
Alse hese erde du
en hene met bedet
sin bloet en sin voet
en heuet met geuon-
den een stede te schie-
len. **W**ant wat daer
geschet is ut der stat
van constantinopelen
o in mid die martelic

sin bloede ons pa-
troens dat vtellen
noch alle dage die bu-
geven der voer geuo-
der stat. **O**p dat het
rouwe vander eenre ge-
buerten in die ander
in ewiger memorien
inder seluer stat van con-
stantinopel heeft in gro-
ter weerdicheit en ere
dat bloet des glori-
osen martelars in
constantinopelen in een
re anpullen of crystal
dit bloet heuet twee
erley vawwe. **A**ls wit
en voet dat een is wit
melck en dat ander
is roet bloet. **D**ese ij
vruisselen hem alle in
van gods macht. **I**n d
een in soe vscijnt
dat bloet baven en d
melck onder. **I**n dat
ander in soe is dat
melck baven en dat

bloet onder **H**u soe
voert alle iacu soe ge
schiet dese vromdelij
ge mit groten laue
en mit glorien ons
he ihu xpi te predic
ken desen heilige te
wesen euen gloriose
martelen alre salichste
Van wees vdiensien
die vosen noch die leli
en met op en hoeren
noch en gebreke welas
wonderlike blenclient
heit welckis bloedige
voetheit der martelen
alle wege sich vint
en toe neemt inde laue
des almechtigen gods
Doch soe gedenct ons
dat die voert wand
linge eens iacvs met
en geschieden **H**u dat
was doe die keyser
michael vergrieten
die iro is cortelick ge
storuen **H**u inde selue

iacu was groet orloge
en een manlike bloet
stortinge **W**ant die lie
sten lude onder den sel
uen keyser geseten stou
den tegen die heyden
die naest daer bi woen
den **D**oe halp xpus de
kersten mensche dat si
der heyden alsoe voel v
slogen **D**at voel nae nye
want en was vanden
heyden die totten stry
den quamen **A**lsoe wart
die schaer der ongeloe
wigen gedelicht **D**oe
meuten die kerste lude
dat dit was een teyke
des wonderlike stodes
doo die voetheit des dier
beven bloedes bauer
was bliuen staen en
met en was nedev ge
stegen tot sijne tijt
Wie en solde niet me
ken dat een alsoe grote
bloetstortinge en doet

slachtinge der vianden
xpi toe behoerden der
wraken des geens die
die gheet eyfchet inde
salter sprekende **W**re
he dat bloet **w**ure lau
echten datter **v**gaten
is **D**aer om wie en
solde sich niet vrou
wen en **w**onderen
der groter macht des
almachtigen gods **d**e
wi billidi lauen sulle
want in ons bleent
des heiligen patroes
feste en **h**oechtijt alsoe
te even **D**at wi ouer
mids sijn gebeth moe
ten gaen doer dat tijt
liche **v**ganckeliche gu
et dat wi niet en ver
liesen dat ewige guet
aluen **E**en **m**irakel
van **h**olze den **c**o

De **u**nck
Almachtige
god een werker ende

een doerwe der **m**ir
len **W**erket wi in onse
tijt tijden selde **m**ir
kel en teyken doer si
nen heiligen want wi
colt sijn inder **m**ir
gods **E**n achten wi
die hemelsthen **d**ing
Daer onse vaderen
of die apostelen ende
martelaren als voer
ons inder waerheit
daer om gesecht is **D**e
die heilige kerlie ge
waffen is en toe geuo
men heuet in **v**uolgi
ge en is geardent in
martelen **A**er sint
dat die heilige kerste
kerlie gecomen is nen
die kersten **p**riuce soe
is si meere en groter
worden inder macht
en inder **v**isedom **A**er
si is **m**irwe worden
in den doerden **D**och
sijn sonige **m**irakel

geschiet in onsen ty
 den tot vernulheit
 doe den saligen mar
 telaer Sinte pãthali
sen daer van wi se
 ker waerheit hebbe
 vnoemen welck wi
 nu dencken te scriue
Avolous een coninc
 des volcs russorum
 die noch leueden doe
 wi dese myrakelen
 screuen **D**ese coninc
 was een wench in ee
 walt geghen vã snie
 geselschap alleen ic en
 weet niet om wat sa
 ken **D**oe quam een
 beer en sprang op
 hem en te selhoerden
 hem sinen buick dat
 hem sijn ingeweyde op
 die eerde vichlinge
Alsoe dat hi voluac
 doet daer lach en ge
 uen hape des leuens
 en was in hem **D**oe

die here bi hem qua
 doe en had hi geen
 weer noch geen van
 sinen knechten en was
 bi hem doch had hi mit
 ten yesten soe lude dat geropen
 een quam lopen en do
 den een heest niet den
 coninc quam hi boel
 te late **A**lsoe quam e
 alle telken sijn gesude bi
 en bescreyden horen
 he **E**n namen he op
 tussche hoeren hande
 en brochte hem te huys
 op sijn bedde **E**n si en
 waren niet anders wa
 dende dan hi te hant
 sijn geest op gaue doch
 om sijn rusten wil
 soe dedemen al mar
 van hem gaen **H**nde
 sijn moder bleeff alle
 bi hem mit bedroefde
 herten dat hoer van
 vrompen te beclien wol
 de **W**ant si hoers lums

vinstinge met mit gā
seu herten en mochte
dragen Als wy dese ge
wonde conincs aldus
lach en genen hape tot
sinen luue en was eude
men waerde sijnus evn
des Want hi en sach
noch en hoerden wat
men mit hem dede en
alle sijn syne wāve bi
na doet. Siet doe quā
een iongelinc bi hem
straen die had een suet
gesicht en een daer aē
sicht en sechde hi waer
een Wifater en dat sū
name het panthaloē
En dat te roelen een goe
seelich huys waer da
hi seer heymelich ende
becint in waer En sech
de die sake waer om hi
daer gecomen waer als
om hem gesont te make
En hi sechde du salste ge
sont wesen en hynst sal

102
gesontst dinen huys
geschen En als ic di
afsedien sal soe sal die
suerste en pine en den
doet veer van di sijn
Die moder sat in hore
soen en waerden sijn
doets Si had durti eude
voel een hoer sieck wa
rt van hem gebeden
dat si mit sinen wille
en vrede mochte twee
lien tot ulrin hoer
gebede Als wy dese
coninc dit vishoen
gesien had te hant gā
gen hem sijn oge op
sijn memorie quam
weder sijn mont wa
rt sprekende hi behā
de sijn moder en sech
de hoer wat hi gesien
en gehoert had Hilde
sijn moder die tyda
het die vwer lauge tyt
Sunte panthaloens
naem wael bekant had

Hi si had vwozuen
 lange te voere dat si
 was ontfangen in die
 vromedichheit der heil
 iger vgoedertinge te colē
 in Suinte panthaliōes
 doester dat in sumre
 eeren gewont is daer
 men xpus in dieit
 Doe die moeder dit ho
 den doe want hoer ge
 ste weder leuendigen
 wacker Hi si barste
 wt mit groten vopen
 en en blitsappē ende
 sprach Wsoen mijn
 dien panthaliōe dien
 du gheuen heues mijn
 heer Hi daer ou soe
 wil tot iholin varen
 en begheer dattu mi
 niet langer hindeve
 en wilste Want sine
 gesontheit is di weder
 gegheuen van gode ou
 nide sulken patroē
Wat Hi men voel mee

seggen Dpten selue da
 ch quam editer een ion
 geluck die den versten
 te mael gelick was en
 den die cominch gesien
 had inden visioen en
 gaf desen cominch dese
 die en hi want te hant
 gesont en stard Hi die
 moeder volbracht hoer
 bedenaert mit vrouden
 als si gelaest had En
myrakel van suinte
panthaliōen

En moeder edel
 myrakel vā he
 melcher cracht heuet oer
 in onser tyt gewaacht
 dese Wsater panthaliōe
 in dusdangen wisen W
 was een edel vrouwe
 gebaren wt engelmit
 Dese vrouwe was ho
 verste man gestozuen
 en si troudeu den ande
 ren tot hoere onsalicht
Want den man den si

nam en bidden met la-
ge in en verwandelse
die liefde die hi tot ho
had in ende eenen hat
Hi bewysden hem tegh
hoer als een scalek en
als een ongeloenige vre-
de tyrm **Hi** nam hoer
al hoer guet en hielt
dat voer sijn **Hi** nae
met lauge waxy in
se van sijn gheschynp
mit voel lidens **Hi** si
conde wael roerlien en
mit hoereu hantwerck
belsalp si hoer alsoe dat
si geen gebrack en drof
te liden al was si hero-
uet al hoers guets **Mer**
dese quade tyrmne en
mochte dit niet liden
dat si hoer broet wan
mit hoereu hande mee-
in te suet hoer vuyger
en hoer hantse dat si
voert mee hoer niet en
ronde belselyen dan mit

broet te bidden **Hi**
schanden hoer weder
te comen tot hoer vuy-
den en van hē alsoe ar-
melick gheue te wden
Als dese vrouwe aldus
was in desen vderse
heken liden **Siet** in
enen slaep quam bi
hoer die werker der
godlicher barmherticheit
en sechde hi waer een
wysater en niet pauze
loen en waer vants
geunden **Hi** een mar-
telner **Hi** sprack be-
geeste gesont te wden
soe doe god ene geloef
te en te hant sal under
geloesten gesontheit
volgen te loen **Aldus**
wart si eenwerf ende
anderwerf en derde
werf vnuent **Doe** ge-
taefden si dat si nimmer
meer vleysche eten en
solde al hoer leuen lanc

re hant wart si war
 keu en si want dat ho
 hande en vinger gesot
 wuen als te voeren
In alle werken die si
 doen wolde die dede si
 en dat si gelneft had
 dat sat si vaste op te
 holden **In** als si alda
 getvoest was met lan
 ge daer nae giuch si
 weder tot hoeren ma
 gen **Daer** nae auer
 een tijt hadde hoer
 magt een grote coste
 liche warscap gemae
 ket daer toe giuch si
 oec **Als** die lide aten
 en si der spise niet
 hebben en mochte
 die hoer betemden
 te eten nae hoer ge
 loesten **Soe** wart si
 geboden van hoeren
 vrienden **Als** dat si
 van nyren eten solde
 vleysche en watmen

hoer voer setten **Si** co
 sentierdent en at vley
 sche **Wat** sal ic dit lau
 ger vtrecken **Jud** nae
 stey want daer wie doe
 quam die selue ionge
 linc tot hoer mit ene
 wreden aensicht **Wilde**
 serke hoer **Siet** my bu
 stu schuldich geworde
 der ontredinge d'ure
 gelosten **Wilde** he
 bi di beuyst sijn gena
 de **Mer** du mit d'ure
 vrolicher hestueerdicht
 en heues di met ont
 sien te breken d'ure ge
 loesten en daer om is
 d'ure gesontheit van
 di geploen en du sal
 ste wesen onmedich
 in d'uren crachten als
 du te voeren wuerste
Die vrouwe wart wac
 keu en want die siechtst
 in hoeren handen als
 te voeren **Wat** desen

Herweerdige ere in
pel heuet dese glori
of in vertelaer beste
dicht dat woet dat i
den salter staet. **Be**
laueit en betuelt god
inwen heer gi alle die
daer offert v gauen
in sinen omgange

**Die myrakelen vā
sante pantiālio**

Mele der **uis**
tijt als dat
heilichdom des alre
heilichsten martelars
pantiālio tot ons
te colen sijn gebract
mit groter eeren dū
nids den eerweerd
gen eerschen bisscop
benno die heysen oke
natuerliche brueder
was mit toenimen
kufus. **Doe** heuet
onse lieue heer sich
geweeracht te belax
en te apenbaren der

werlt sijn getuych
meintertwe wijs in
voel preuelentie dei
myrakelen. **Hi** als
meyne soe heuet god
gedacht op die gesoef
te doe in sechse. **On**
en salste voert meer
met heeren pantiā
lio **ne** pantiālio
mon dat alsoe voel
is gesproken als ee
die sich vbermit on
alle mensche. **Hi**
alre heste het is ape
baer geworden ons
en den onsen seer ducht
Dat god dese preuelen
gien der teykenē he
uet volbracht stede
delidē en seer ducht
Want soninge vande
onsen hebben si tege
woerdich gesien
Want welken myra
kelen wi gesacht heb
ben een wemich te stouē

tot linc des heili
 gen martelaers. **I**n
 tot onser bekeringe
Het was eer
 lam man in alle sine
 leden lirachteloos
Dat hi namme mit
 sinen handen mocht
 te cruypen op die eer
 de. **S**ine maghe vuer
 den hem om hulpe
 te bidden van desen
 martelaer sinthe pa
 thasien. **D**e troepel
 wart seer mynlich
 ontfangen vā enē
 brueder. welken be
 nalen was die name
 te ontfangen. **I**n hi
 brachten in een huyse
 daer men lieffen in
 plachte maken tot
 ten dienste gods. **D**a
 in een schoen bede
 huyse is gemaeet vā
 wonderliken werke
De troepel was een

lange wile in deser
 huyse en hem gesche
 den guet geradie. **E**nde
 want hi onmechtich
 was in alle sinen leden
Soe placht hi hem doch
 te oefenen in vuer
 geu vmdijet. **I**n vasten
 en in beden en in wa
 ken. **I**n placht ducdie
 te voer comen dat wa
 ken inder nacht eer
 men te metten liden.
In hi bewijsden hem
 soe dat hem al man
 lafsden en sich verwon
 derden. **I**n om groter
 vuerichheit wil en om
 dat hi te lediger ende
 ongehueterder sich be
 den mochte. **S**oe pla
 gen die brueders op
 te doen die doer des
 tempels. **I**n daer wa
 ren si alsoe willich toe
 dat si hi wilen daer
 om sarden wie hem

perste die doer op doe
solde. het gemel eens
dat hi inder nacht te
kerken quam naesij
ve gewoente en hiede ^{die}
de die conuents scapel
le wat cluncken Doe
worden die brueders
wat gestoert vander
ongewoenlich En
si en wolden hem la
ge tijt die doer niet
op doen Doch soe
quam hi alle nacht
vow die kerke doer
en beden sich daer
Siet soe quam eens
een iongelinck bi he
straen mit enen schone
dese geaert mit ene
smilicken aensicht die
te mael gelijk was
Sre puyshoe want
hi sin gelickenisse ge
sien had aensden male
Dese iongelinck na
desen troepel sin crue

ken die hi inde haa
den hadde en wey
se veer van hem en
voer van sinen oge
Doe riep hi riep
mit inder stemen
want hi seer vueret
was en alle die brue
ders worden gewest
en vueret vanden
voepen En si liepe
al tot hem die een
naden andere En
hi vtelde hem al
dat daer geschiet wa
en claechden dat he
sin crucken ware
genomen Die brue
ders vbernden sich
en sochten sin kinck
Siet doe begonde hi
mit hem te loepe als
of hi den brueder
wolde helpen sucke
Doe die brueders di
sagen vraechden si
hem vtellich naedit

myrakel **D**oe sprac
 hi in min gesont
 heit en is in met ge
 gheuen van vdrute
 eens yeghelides hei
 lige **M**eu van sinte
panthaloens vdrin
 sten wees hulpe ic sa
 delidi aen geuoepen
 heb **D**oe die brue
 ders die waerheit
 vnamen doe laue
 den si god grotelic
En en dese luuepel
 maecten mit stuen
 handen een forme
 eens mans naefine
 pfone mit cleynen
 stenen inden choer
 des martelaers in
 dat payment **S**i
 sijn vrouden worden
 namaels genouwen
 die kint hi aen ene
 vrick voer sate pa
thaloens altaer en
 hi bleef daer lange

tijt inden dienste des
 heiligen martelaers en
 des bruedere en was
 god louende in alre tijt
Iken myrakel van
 ene coninc wt

Sien sassen
Sander lauelidi
 myrakel is hi ons ge
 schiet dat wi dencken
 te sruen dat van voel
 mensche wort voert
 gesacht en in hoere
 memorien bliuende
 is **W**at soe als het
 ayfste maect alsne
 vneerliche dingē vev
 teelt soe is vroude
 in gueden dingē **H**et
 was een clyu coninc
 wt sassen lande geba
 ven die daev had gro
 te rithheit en was v
 heuen in allen onulox
 didheit der werlt **D**e
 se wart beseten mitte
 alyen enen alre vzed

sten duuel en bleeff
lange tijt alsoe beseten
en want seer wredelick
gepincht Als nu dat
gevuicht vanden myra
licken Sinte panthahoes
wt geboeydet was en
voel edelre heren ende
ionelieren die sijn ma
ge waren dit gevuicht
ynamen en hadden
steloene en guet betw
wen in sinte pantha
hoen dat hi den coninck
wael helpen solde wt
sijnre myldicheit Ende
biden den coninck dat
hi oers racts en sijnre
olderen daer in volge
wolde soe want si mit
hem deden hi gheheng ^{me}
dent En si bonden hem
mit voel yseren kette
nen en leetden hem
op enen wagen en vuer
den hem tot onseupa
troen en leetden hem

voer sijnen altner al
soe gebonden Doe
biden sijn maghe dat
men dat heylighdom
sinte Panthahoes
daer brengen wolden
En begant te doen
En siet die duuel en
houet niet soe lauge ge
boeyden heit dat die
casse des meertelaers
tot hem gebracht wa
yt En begonste te hant
den mensche te moye
En hief hem op van
der eerden mitten ge
reysschap daer hi op ge
bonden was en hynge
op en weyden doe die
trappen weder uder
daer op ginge aerden
altner En doe ginc
die boese geest vordoe
dat eernde des lichaems
mit voel grauue omtey
micheit En hi liet de
mensche gesont wey

Soer ontvepuit als de
 boeken gaeft waerlich
 betheent als wode
 se mensche gewastie
 en gespriset was **Do**
 nam hi die kettenen
 en hant die mit sijn
 selues handen voer
 dat altair des me
 telaeus **Hi** maecten
 sich seluen sijn ewich
 duire en voer in sijn
 lant **Hi** enen rostelc
 ken mantel sande hi
 den heiligen martela
 er **Hi** alle ier sinte
 hi hem enen tijns mit
 sijnen getrouwe knech
 ten alsoe lange als hi
 leueden tot en eenwe
 gedenckenisse sijnwe
 gesontheit **En my**
valiel dat in sasse
geschieden was

Het is weev
 doch te geden
 ken datteu geschiedt

in sassen lant in enen
 cloester helm waerde
 knysen **Als** wi hoerde
 van enen brueder deu
 seluer heilic **Dese**
 heilic was onser ker
 ken toegesoeget van
 alden priouen en va
 heymelicheu brueder
 scap **Soe** worden si do
 te vade dat si haldeu
 roolden die memoire
 ons alen heilichsten
 patroens Sinte pau
thaliens **Hi** onse he
 lic gaf hem die historie
 van sijnen leuen ende
 myrakelen te sijnen
 en te lefen en si ont
 fingen mit vrouden
Hi want dat ducht ge
 ueelt daedat die toeco
 mende iongen vgeren
 die statuten deu alde
 ren die voer waren
Soe ist doch bestedicht
 geworden mitte con

sent ons gansen caput
tels dese salige insetu
ge tot ewigen tiden
te halden **H**u is mede
in geset alle wege op
ten dach des heiligen
martelars sinthe pan
thalioens inden arbe
it des godliken almo
chts als die bruedere
gecomen sijn totter in
felen ten eten **D**at nu
en dan geuet sindeu
linge gracie en troest
doen sal van myne ou
die gewoete mer doe
die geestelike vaders
die dit in geset hadde
gestoruen waren doe
shalden die myn tude
ousten **V**inuds die ver
sumnisse des ~~procuratoris~~
~~procurares~~ **A**lsoe dat
die ingesette troest der
caritaten wart ontret
den gemeynen bruede
ren **D**it leden die ge

meyne arme bruede
ren drie iaer ende si
en seelde niet daertoe
mer inden vierden
iaer doe die vigilie va
sinthe pauthalioens
quam feste en si ver
namen dat si geen
sindeulinge gracie
inden feste hebben en
solden **D**oe setten si
gemeynlick op dat si
oec niet en wolden
beguen dat hoerlyt
sinthe pauthalioens
Als die vespertint qu
am doe en liden si
mitten doeken niet
anders dan oft mer
gen een sympel wer
ck dach waer **H**u al
soe songen si oec die
vesper als op enen
werck dach **D**oe si
us songen den laue
sanch inder vesper
Magnificat aluma

men **D**oe wart die
 claeu luttit soe suel
 en seet dourende en
 blyeude en huelen
 de dat geen brueder
 en dorste bliue sine
 in sijn gestuelte **D**oe
 si inden amyste ware
 geset **D**oe wart die
 kerke te hant vande
 donreslagen alte sla
 gen en oer een deel
 vanden altnev schee
 te reken **D**oe al dat
 inder kerken was
 scheen te slagen van
 den onweder **D**is
 dese amstellicke stor
 mynge wart gedeuc
 liende die voersan
 gev der kerken **D**at
 si dese plage des on
 waders leden om
 onrecht dat si sijn
panthaloen deden
Hi hi hief op sijn
 stemme mit hoeghe ende

begonde te singen de
 se Antiffen **D**is est be
 ni panthalonum festina
solempnitas **D**at is
 in duytschen **Z**iev is
 dat salige feestelike
 hoedstijf des saligen
 panthaloens **D**oe vo
 liden al die bruedere
 en songen doe hoedstij
 delike die vesper ten
 even sunne panthaloens
Hi te hant souden vterch
 vgruck dat onweder
 also hielden si voert
 meer see panthaloen
 in meerre veuevencen
 welkes vdiensse sijn al
 soe groot vden coninc
 der ewichheit **N**och ee
ander myrakel

MC meynde oer
 dat men niet ach
 ter laten en sal wat cr
 achten en myrakel god
 doen walde inder stat
 van stinesborch om
 mis

dat vordicste des saluse
pantthahoens. Het wo
nder voerstreuenre
stat een vidder die gro
te yndijet had tot de
sen martelaer en was
hem stadelich ewende
mit almessen en mit
gebode en mit andere
gueden werken nae
sinen vmoegen. **D**e
se vidder ginch eens
bitten die stat en sin
wande quamen hem
toe bidev stat unieren
en sloegen en stakē hē
alsoe voel wonden dat
hi neder ter eerden viel
en lach als wer doet
Doe sach hi sinne pau
thahoen den hi ynniche
like gedient had in hē
sinen mit enen eerwoer
dingen aensicht mit sīde
clederen en mit bleucke
den golde. **E**n mit enen
sachten tasten mit sinē

handen betasten in y
sijn wonden. **E**n ban
de hem sin hoeft te sa
men daer hi een doet
wonde in had want
dat hoeft was hem
bi nae van een gehou
wen. **E**n sprach tot hē
ondev andere woerden
Bestelle en beset dū
gnet in sondev die dū
geu die di toe behoere
epten lauten wech
Hop dattu niet snelluck
en weides getwert vo
erden die tegenwoev
dichheit des heven dē
du moetes rekenfap
geuen van alle dmen
werken. **E**n dan on
bevent voer hem stac
ste. **D**oe vzaechden die
vidder wie hi wner die
hem soe voel waelda
den dede. **D**oe sprach
hi ic bin pantthahoen
die ypu mit unien

bleede op eert rich heb
 glorificiert **E**n want
 ic mit weerdiger dat
 verheit heb nen gesien
 den dienst dien du
 in altyt henes gedac
 mit ymichent **S**oe bin
 ic in hier comen om
 di te troesten **S**ijn ge
 sellen die van hem wa
 ren gevloen en een
 bedroefde boetscappe
 had gebracht inder stat
 sinen vrienden **D**ie
 quamen mit prieste
 ren en mit voel volc
 wt en vonden hem vo
 le nae doet **D**oe dede
 hi gewaer licht ende
 ontfrick ons heren
 licham en den heilige
 she **A**ls dit al gedaen
 was en die lude bi hē
 saten en waerden sijn
 eyndes **D**oe hief hi sijn
 ogen op en sach dit
 volck aen dat bi hem

stont en sprach **W**aer
 om en eev di niet mit
 weerdiger reuerencien
Suete phantasioe den
 gi tegenwoerdich siet
Doe sagen si om ende
 twiuelde of het soe waer
 en sechden wi een sieu
 uevgent den heilich staē
 daer du van segste **D**oe
 sprach hi in wonder
 en sie di niet mit wat
 claren aensicht mit wi
 schoenve richheit van
 cleseren hi stree bi nu
 neu hoefde en vmaect
 minen licham bevrilper
 tehick **W**ant ic soe swa
 evlick gewont bin en
 hi troest mi op dat ic
 in niet en ontsie **E**n
 doe hi dit gespraken
 had dede hi sijn ogen
 toe en vstheiden wt de
 ser armer weilt des si
 alle v wonderden en
 sijn mage en vriende

seveiden seer si broch
ten hem in die stut en
groenen hem eevlich
Als hi gestorven was
soe wart sijn siel voer
den richter gebracht
En suitte paulijahoe
quam mit hem ende
viel op sijn kuyen vo
den vserlichien richter
om salicheit des men
schen bad hi god ende
dat hi hem dien gene
wolve **Die** richter at
woerden dat en mocht
te geemeyelewe wys ge
schen **Doe** bad die
martelaw noch vlyte
licker daer om ende
die richter en woldes
doch niet doen **Doe**
truck hi noch naere
biden richter en sech
de he gedeuct mynne
wouden en myns blo
ets dat ic om die glo
rie dyns naems ver

gaten heb en ghy
desen mensche op d
oimuds glorie d
minis namen glori
ficiert werde dinen
name inden volck
Doe sprack die heer
ic wil doen dattu ge
beden heues **Dat** o
del des gerichtes sal
xxx dage op gehoert
worden **Dinen** wilker
tijt sal hi machst heb
ben te vestiguen sine
vrienden en hulpe
van hem te bidden
En wat hem tot sijn
re salicheit diener
mach dat si dat doe
voer hem hinen der
tijt **Doed** dit gesprake
was doe vuer die siel
van dan **En** openba
den hem sinen vrie
den en magen in vi
sione dach en nacht
inden huysen inden

volde mēichweef
 En sprack tot hem
 Hoe die heilige man
 telker sante pantali
den hem vorst had
gebede xxx dage op
 dat hi hem bodden
 solde om hulpe En
 daer om o myn vrie
 de ontferme di ouer
 mi en nemet van mi
 re eersalen en grie
 den en betreft alle die
 gene die ic schuldich
 bin Op dat mi die ha
 nt gods niet en slaet
 naeden dertich dage
 mine versten om
 hoers roepens wil
 En rouw mi te hul
 pen mit almisse en
 mit gebede en mit
 missen Dus vrscheen
 hi dertich dage ende
 bad hem stadelink om
 hulpe En het en is
 geen twiuel hi en ac

ch gemide oimids die
 hulpe sante pantaliocē
 en beskermemisse den
 negenen is dat oimids
 sijn vdiensf dese siele
 mocht vringen die wer
 ken der veritueordicht
 bitten den handen des
 vleysch welke werken
 hi te dieyn vult had
 in sinen leuen En nu
 oimids hulpe sijnre
 vriende hebbe mochte
 in dien dat hi hem opē
 boerden En myra
kel van een maget
die gefout wart

Het was een
 ionge vrie mā
 die had een wijf daer
 hi een dochter aen die
 geortruyt het Die
 in ouer souenden waer
 beualen eenre geeste
 licker persouen te le
 ven als dat gewoenlic
 ken is op dat die loget

getemet worde ende
niet wilt en worde
Die persone leeden
den linc die littenen
verste al b c en daer
nae den fakter **A**s dit
kint wort lange geleat
had wardet geslagen
mitten vallende ouel
In genuoelde verste
grote symelinge ende
hoefde daer nae want
si onsinich dit merkte
die meysteusche ende
keide dese bedroefde
meer den olds des
kundes **I**n die myn
den men en solde da
niet hestelich gelooue
en ontboden der mey
steusche si en solde niet
aflaten hoer dochter
te leven als si gewoe
was **D**ie dochter had
sich een wickints beten
en hister alst schieen
Ner die suyte wies

in hoer mude wart
en si arch se wesen
In want lude voepen
de en kneisende mit
tanden soe dat die
meysteusche woterna
ten seer buceyt wart
As die aldewen der
waerheit gewaer wo
den doe want hoer
verste liden tupt en
si namen hoer dochter
en bueden se te huys
en wolden sien die
gedaente der suyten
Daer en was geen
merven die dochter
wart te hant scudde
de en beuende daer
si toe sagen ende ge
beaden als een onsy
nich mynsthe mit spoe
ten en mit lachen en
viel huer en daer alsoe
dattet een awn spie
gel was der geerne
dier sagen **D**ie suyte

was alsoe groet als of
 wilen vanden hemel
 neder geschieten hadde
 in hoer als si selue na
 maels sedde hoer doch
 te dat hoer been hoer woe
 of gehouwen ontfich
 telich **Si** was onsuindich
 hadmen se niet stede
 liche vwaert si had ho
 seluen gedvenet **Si** had
 eens een spille inder
 hant en begonste sich
 doer hoeren hals teste
 lien **Die** inder leden
 hoers lichaams wolde
 si oec mitten selue vee
 dicheit verduene had
 men se laten begaen
Doe worden hoer ol
 ders wat meer sochtuol
 digh **En** worden te m
 de dat si hoer dochter
 vueren wolden totte
 kerken der heilige en
 roepen der heilige hul
 pe aen op dat die al

medtuge god doer hoer
 vdiens die cranche ma
 cht gesont maecten **Si**
 brachten se in **Sunte**
Cornelius kerke en rie
 pen daer aen voer hoer
 die barmherticheit gode
 en die hulpe van **sunte**
cornelus **En** storten voel
 tranen van droefheit
En daer en vime hoer
 den op die cranche ma
 che get hoer leden ende
 begonste bet te hebben
 en lichter te warden va
 den verdienst **Se** **cornel**
us **Doe** deden si hoer
 geloefte en hoer offer
 en vuerden hoer doch
 ter gesont weder te huys
 kort daer nae wart die
 maget weder sieck als
 te voeren en meer sieck
 dan verste **Die** bevroef
 de alderen en wisten
 niet wat of woe si doe
 mochten **Si** sochten niet

der meysteuen mer si
en konden geenen niet
daer toe vinden **D**ie
moder hoorden seggen
van seē pauthalioen
Dat hi mit sinen ver
diensken voel menscheit
gesont maecten **S**oe
bat si ducht mit voel
tranen tot seē pauthalioē
dit hi oere dochter te
hulpen quame **S**i ge
laesden waert dat hi
hoere dochter te hulpe
quame si wolde dertich
dage alle dage vullen
en beruoets gaen tot
sante pauthalioes mū
ster **I**n deser geloeste
stercken se die meysteuen
dat si die geloesten om
mers doen solde **I**nde
die feste van sante pā
thaloen was aenstaen
de als die moder eens
nachts lach en sliep
Doe stont seē pautha

lioen hi hoer en seē
De **W**isf waer ou
hebsu mi soe socht
delich gebeden om
een soe groten ducht
Stant op en gaucht
mit dinc dochter
mi mijn minster v
sullen gods gūe ge
geue wden doer mi
Die vrouwe wart
wacker en quam mit
hoere dochter tot des
martelers kerke
Die dochter wart ge
sont en die moder
danceten god en sine
marteler groetelick
en volbracht hoer
geloeste grotelick en
en vtelde den brue
dere dat openbaer
miralid **N**och een
andey miralid
Dit singe pauthali
Inde oen dede
bisdom vmaer

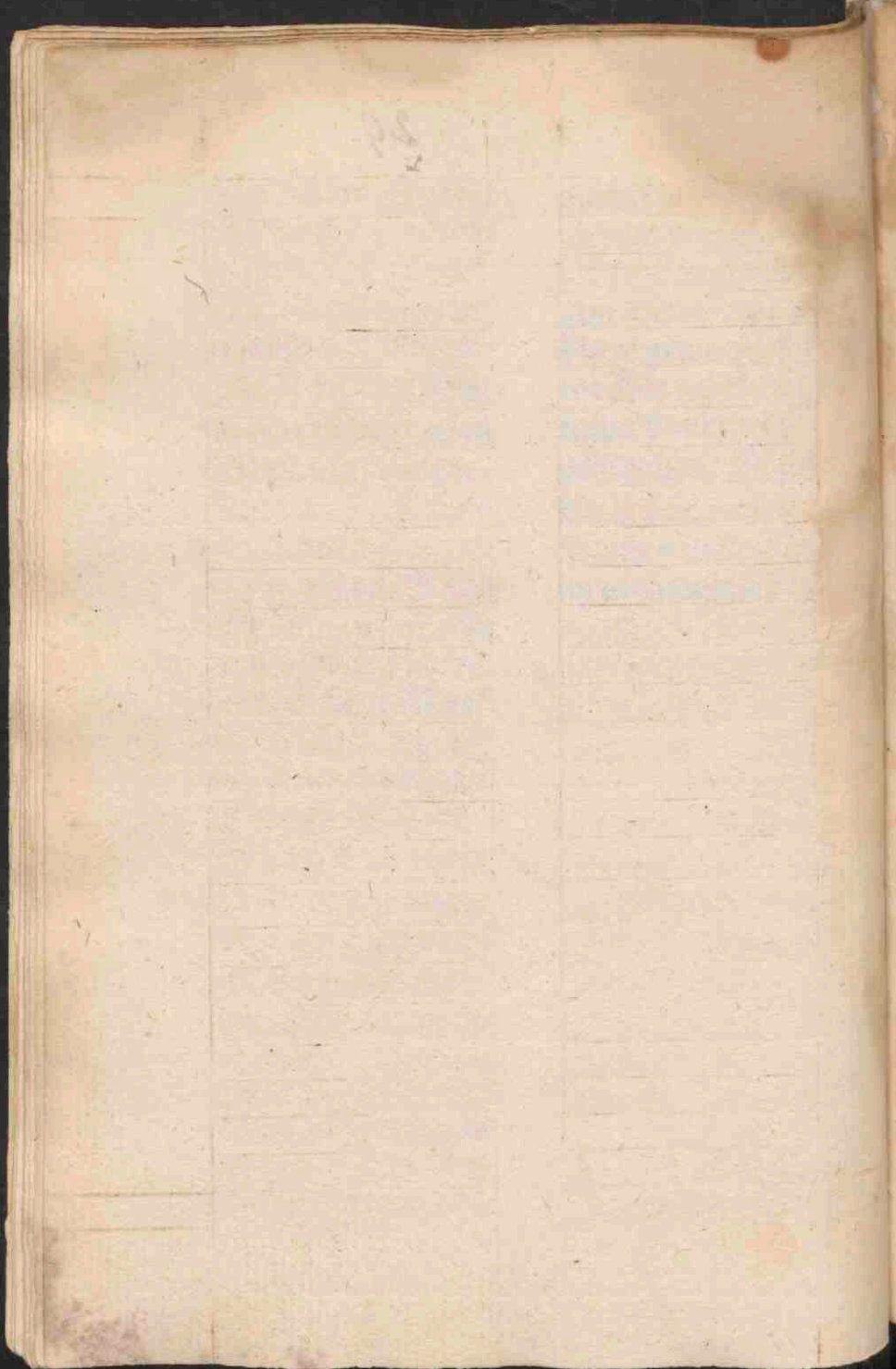
cunje was een dor-
 pe gelegen dat hiet
 Asitha Die lude inde
 derpe vierden mit
 wieden mit roerdich-
 heit die feeste van ste
panthalisen en liete
 al hoer werken De
 se vier en feste hadde
 si van alder yuichheit
 alle iaer gehalden
 En hadden alsoe va-
 ste in die gewoente
 gebrecht vericht oft ou-
 gebaden hadde geba-
 weest vander voen-
 schier kerken En alst
 te genallen plech dat
 die naecomlinge du-
 ra die alde obseruan-
 sie der instaten v-
 lrencken Soe was
 een vanden bouwe-
 liden inden dorpe die
 van yunguen des
 duuels dese gewoen-
 te niet voel en achte

In den dage des saligen
 martelaers **D**oe alle
 die naburen vierden
 geboet in sinen knechte
 dat si aen solden span-
 nen die peerde nenden
 wagen en varen uit
 velt en vueren dat ho-
 era in want was het
 uiter tijt des bouwes
Die knechten dede dat
 en die man en scham-
 den in en volde den he m;
 knechte te hant nae
Doe dit die naburen
 dsagen dat in soe hoer
 en soe ontgestelick wo-
Doe sprake si tot he-
 du soldest billick mit-
 ten anderen lude vie-
 ven dat eerweerdige
 hoedstijt en siet du gae-
 ste totten kouwre ende
 stames di des niet En
 du en sieste niet aen
ym noch sine mar-
 laer panthalise en wilt

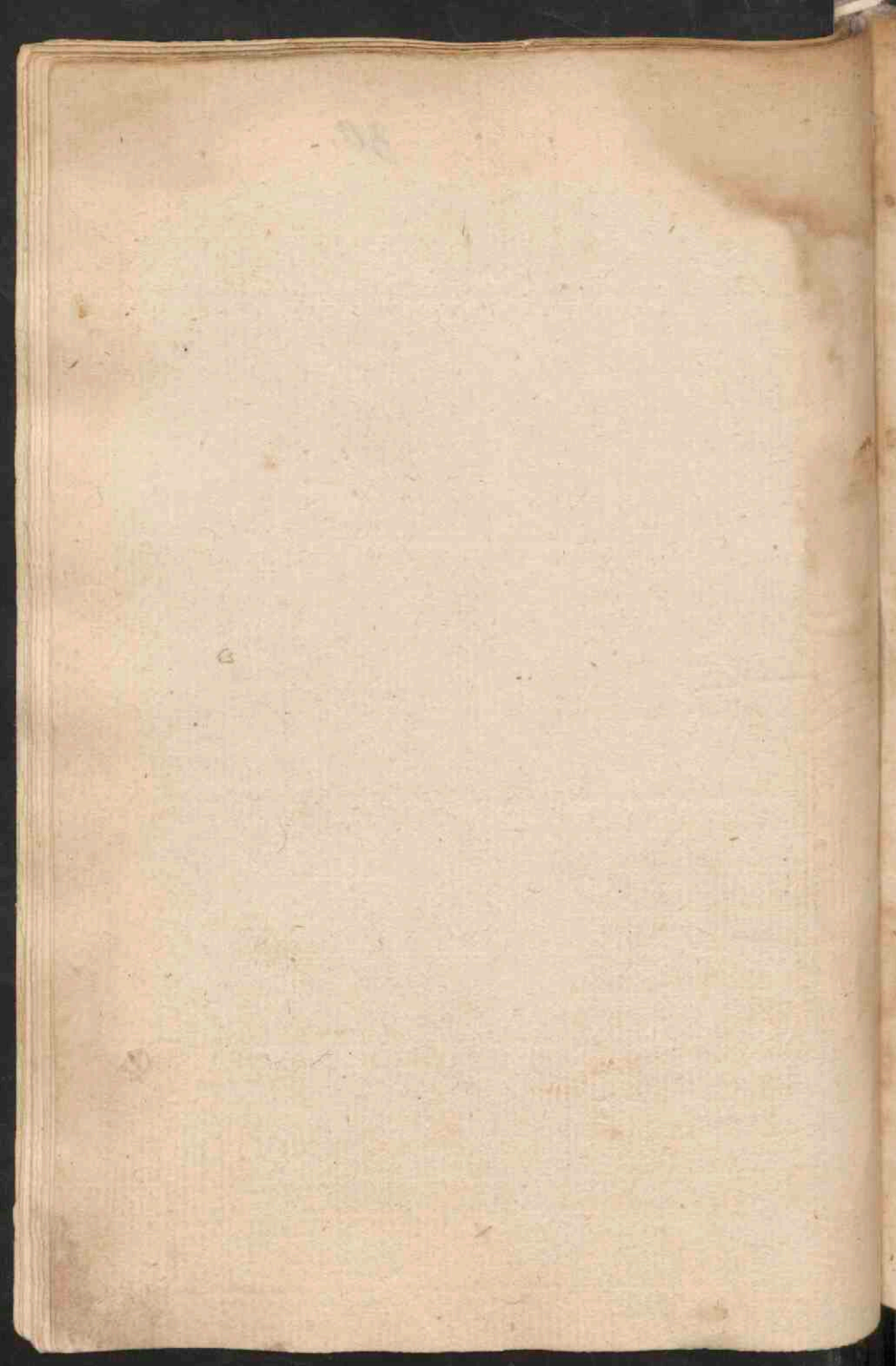
ouer treden **H**en wer
dige wrake geboert di
re wredicheit en dinc
hoemoet **W**innen di nu
oufichste den heiligen
gods te ommeren **D**ese
woerde en deser gelick
seliden hem die lude
Hen die outreden wa
gelick enre slangen
die hoer orra **f**ropp
en gnick op sine achter
en vengden alle de
dach dat coern **T**e ves
per tijt als hi hem be
set had te hups te vare
en hi meynde hi had
sijn dringen waer beste
k **S**iet midden inden
wege een hoep vuer
mit ene viantlicken
doweslach en viel op
ten wagen en verbran
de den wagen en die
vrucht alsoe deger dat
daer niet van en bleef
Doe dit vnamen sijn

nabieren en and lude
die daer werden dat
die godlike wrake en
hem gecome was die
si hem gewonschet ha
den **D**oe hadden si voel
meere ymicht tot see
panthaloen **E**n set
ten op sine dach te
vieren gelick de hei
ligen somerdach en

29.

30.

Hier begint dat le-
uen en pelgrinad
se des heiligen elts
Brandanus die een
was wa vā m^uuou
ken

Sinte branda-
nus was een
soen phylolochades ne-
uen achel. Dese was
geboren vanden gesl-
echte eayem saugule
des vrtics mynencū
En die selue sinte bā-
dano was een man
van groter abstinē-
cie en claer in doech-
den En was een va-
der voln van drie
monicken. En doe
hi was in sinen stede
dat machmen vstaen
in sinen heyligen leue
Dat een scrift is tegē
den viant en was in
sin stede gehene saltus
daer is die oerprouch-
der doechden. Branda-

uus of saltus machmē
heten een afgaendehlef
van enen berch. Doe
hi was in die stede gem-
elt dat een der mōderē
die gelyken was **B**arm-
dus die op enē auent
quam tot hem En doe
sinte Brandanus was
gemaget mit voel vedē
vanden seluen voerge-
noenden heilige vader
Brandanus begonste te
scryuen en spreide hem
op die eerde en heuet
hem geyst en selude
vader wi hebben droef-
heit in dinre toekomst
en en buste niet comen
tot onser troestunge. Du
solste den bruedere meer
blitsap bereyden dan
droefheit Hier om w
wies ons dat woert ga-
des en spiset onse sielen
mit menygerhande my-
nkulen die du heues

gesien in die see **W**ide
doe **B**randanus sijn re
den gecrydet had **D**oe
begonde sijnre **V**arnes
te vtellen van ene ey
lande en sedde. **M**in
soen ghehenen merhout
een procurator dat is
een besorger der armer
xpi **D**ie vloet tot eenre
tijt van minne aensicht
en wolde enich wesen
In nae voel tijts is mi
geopenbaert dat hi vo
le monicken ontdey he
had en god voel myra
kelen oitwids hem had
getoent. **I**c wanderde
derwaert om te vrsenti
ren minne soen. **I**n doe
ic naerten ouer de wech
Drie dage haeste hi mit
sinen bruedere in mijn
gemuet. **W**ant god had
hem mijn toecoenust ge
openbaert. **I**n doe wi
voeren te ssepe in dat

eylant ghehete **d**elictosa
delictosa dat bedurt
vol waelusten **D**oe
quamen ons te gemue
lopen die brueders wt
hoeren menigerhande
cellen als een swarm
der byen. **W**ant die
woningen der bruede
ren waren gestroeyt
of van malantderen
geschieden. **M**er doch
eensamelick was hoer
comisacie of hoer wa
delange. **I**n hope in ge
louen en in caritaten
ene voedinge of spijse
ge. **I**n tot dat werck
gods te volbrenge een
kerke. **I**n met anders
van spisen en want de
bruederen gediene **D**a
appelen en noten ende
wortelen en voert an
der manneven va wu
den. **I**n die bruedere
nae die compleet man

werden weder tot hoe
 ve cellen thent totten
 hanen crupen of totte
 gheide der clocken dat
 mach wesen totter mid
 der nacht. **En** doe wi
 daer beuachten en d;
 eylant oinwanden
 leyden in inij tot d;
 ouer des meers tegen
 dat westen en daer
 was een scepken eynde
 in seclpe tot in. **Vader**
 thint in dat stepe en
 laet ons varen tegen
 dat rijkke des westens
 tot dat eylant gehente
 dat lant der gelofften
 der heiligen. **Welck**
 lant god sal gene sine
 nauolgers in die leeste
 tint. **En** doe wi in dat
 sciep clomen en vuerē
 soe hebben ons neuere
 on al bedert dat wi na
 en mochten sien dat
 verste of dat leeste ey

de vanden sciep. **En** doe
 volna geloden was die
 tint van eenre wre doe
 omscheen ons een groot
 licht. **En** ons vrscheen ee
 groot hyl laut seer vol
 crudes en noten en appe
 len werden genome vo
 alle vruchten der bomē
En doe dat sciep stont
 clomen wi ter rechter
 siden vten scype opt
 laut. **En** wi begonden
 om te gaen en te ouer
 te warden. **In xv** dage
 lanck en couden wi d;
 eynde vanden eylant
 met vanden. **En** wi en
 sagen geen cruyt sonds
 blomen en geen bomē
 sonds vrucht. **En** alle die
 steen des eylands sijn dur
 ber stene. **Mer** opte wif
 tienden dach vonden wi
 een vloet gaende van
 den oesten totten weste
En als wi alle dese dinge

nileiden was in ons
een groet tonnel wat
wi doen souden. **En** ons
socht guet dat wi ouer
die vloet souden gaen
mer wi vbeiden den
vaet gods. **En** als wi
al dese dingen on merc
ten binen ons haesticht
voerschen een man vō
ons in groter claerheit
Wellie man ons gvue
ten en vnoenden ons
een yegelick mit sinen
name en sechde **W**eest
vrolick goede brueders
want god heuet v ge
apenbaert dit lant dat
hi geuen sal sinen heili
gen. **En** tot deser vloet
is die een helpe des ey
lants. **En** v en is niet
geocloft of betamelt
voert te gaen en daer
om gaet weder dan gi
wt sijn gegaen. **En** doe
dese man dese dingē had

gesicht doe vraelde wi
hem wie dat hi waer of
niet wat name hi wordē
genocmt. **En** hi antwoe
den mi. **W**aer om vraelch
stu mi wie dat ic bin of
woe dat ic heite waer
om en vraelche vrachstu
niet van desen eylant.
Gelick dattu dat eylant
wi sieste soe bliuet dat
van begīne der werlt.
Behoenestu enige spise
of dranch of cleder. **I** heb
stu niet gesmaect van
spisen en dranch ende
niet en hebstu bedruet
gewoest van slaep of
inder nacht gedet. **W**at
hier is alle wege die na
cht dach sonder blintheit
der duysternisse. **W**use
here ihus xps is des
eylants licht. **I**c hant
begonden in onsen wech
en die voergenoende
man quam mit ons

tot dat ouer daer onse
 sciep was. **Hi** als wi
 in dat sciep gecloemen
 waren is in genome
 van onsen ogen. **Hi** wi
 quamē doer die voerige
 noemde dnysterisse tot
 ten eylande gheheten
 delphosam dat is vol
 waelusten. **Hi** nae dat
 ons die brueders sage
 vbliden si hem mit gro
 ter blitscappē van onser
 toecomst en saerden
 dat wi soe lange tijt vā
 hem hadden geweest.
Hi si sechden. **O** vader
 waerom heb di gelaten
 vscapē sonder herde dwa
 lende in desen eylande.
Mer wi hebben bekent
 dat onse abt duck van
 ons plech te gaen in eē
 eylant mer wi en wete
 niet in wat lande ende
 dat hi daer plech te we
 sen onsdervilen een mā

onder twee weken of een
 of meer of min. **Hi** doe
 ic dese dingen of woerde
 hoerden begotde ic die
 brueders te sterken en
 sechde. **Brueders** en wilt
 anders niet denken dan
 gnet. **Want** sonder twi
 uel v wandringē is woer
 die poerte des paradys.
Hier hi is een eylant
 welck eylant is ghehetē
 dat lant der gelofte der
 heiligen. **Daer** geē nacht
 aen en geet noch geen
 dach en wort daer geeyn
 der derwert wandert
 duck. **Mer** ihot v abt
Want die engelen gods
 vbraven dat eylant. **Hi**
 kenti niet den vocke vā
 onsen clederen dat wi
 in dat paradys hebben
 geweest. **Doe** **Antwoer**
 den die brueders. **Vader**
 wi hebben bekent dat hi
 heues geweest mit parn

dus gods mer daer is spa
cium des meers wi en
weten niet dat pardinjs
Want inden rolie der
clederen ons **A**lts pro
ueden wi dat alte mael
want xv dage worden
wi gehouden vande roe
lie. **V**oert sprach barin
dus **I**n dat bleef ic ic
twe weken mit minen
soen **M**er u hult sonder
spise en dranch mer doch
soe voel van tyflicher
noetdroften dat wi de
luden schene of wi wa
ren vult mit wijn **I**n
me xv dagen doe ic had
genomen die benedictie
des **A**lts den der brue
deren bin ic weder ge
comen mit minen ge
sellen op dat ic weder
solde gaen in mij cellike
In sante Brandamus doe
doe hi dese dingen geloe
rt had spreyden hem sel

uen op die eerde mit al
sijnre vifderinge. **G**lo
rifiacende god segget
de **h**echtueerdich is die
heer in alle sinen wegen
In heilich in alle sinen
werken die sine knecht
heuet geapenbaert soe
grote en wonderlike
dingen. **I**n gebenedyt
is hi in sinen gane die
ons tijden heuet gespi
set van sulke geestelic
ken smaek en dranch
In als dese vreden ge
eyndet waren sprach
sante **B**randamus gae
wi tot die spifinge ons
tijfs en te eten nye spi
se **I**n doe die nacht voer
leden was sante **B**arin
dus omfangade die
benedictie warden
wed' tot sijne celle
Hier om heuet
sante **B**randans
wiltaren van sijnre

vergaderinge **xiij** b
 ruederen en hi sloet
 hem mit dien inerte
 nen in een bede huys
En heuet tot hem ge
 spraken seggende **Sijn**
 mede friders en mijn
 alre gemynste vaet en
 hulpe bid ic van v wat
 mijn herte en alle mijn
 gedachten sijn in mi ge
 neest in enen wil ofte
 die wil gods is. **Wat**
 leit der gelofften der
 heiligen daer ons die
 vader **Bartholomaeus** af ge
 spraken heuet dat heb
 ic in mijn herte geset
 hoe d'inet v guet we
 sen of wat raet wildi
 mi geuen. **En** doe die
 brueders den wil des
 vaders belien den doe
 spraken si alle wt enen
 monde. **Vader** d'inen
 wil gesthe en niet die
 onse **En** hebben wi in

achter gelaten onse ol
 ders en hebben wi niet
 vsmact ons erue. **En**
 hebben wi niet gegeuen
 onse lidanen in dinen
 hande. **En** wi sijn bevent
 mit di te gaen of in d'
 leuen of inden doet. **er**
 alleen laet ons vragen
 den wil gods. **Sauste**
Brandsamus en die mit
 hem waren ordemen
 den een vasten van **xv**
 dagen en daer nae te
 wanderen. **Als** die **xv**
 dage om waren heuet
 hi gegruet sijn brueders
 en heuet se benale den
 praest sijn monsters
 die sijn naeuolger wi
 in sijn stede. **En** hi wan
 derden tegen dat rijch
 des westens mit **xiiij**
 brueders tot enen ey
 lande eens heilige va
 ders olende. **En** is daer
 nae gemerret drie dage

eñ drie nachte. **Iñ** daer
genomen die benedictie
des heiligen vaders eñ
al der monniken die mit
hem waren is hi gewan
dert in dat leeste deel sijn
rijcs daer sijn ouders w
woendē. **Iñ** doch en wol
de hi se op die tijt niet
sien. **Mer** hi heuet sijn
tentē of paulsoen gewee
st in dat ouste eens ber
ges gaetse lauck in die
see. **Ouer** was enē in
ganck begripēde alleē
een sciep. **Sante** Bran
dinus eñ die mit hem
waren namen mit hē
getompe eñ cleyne of
halste scephens gheveyt
en geseylt vanden hol
te des bossthes gelyck als
inden lande gewoen is.
Iñ decken dat mit osse
leder voet gemaect eñ
smeerden of blynden d;
mit materien die daer

toe dienten. **Iñ** namē
hi hem in dat sciep des
si behoefden vā spisen
tot **xl** dagen toe. **Iñ** na
men mit hem huysinet
dienende tot des men
schen behof. **Iñ** sette
enen mast mit middel
des sceps eñ een seyle
eñ ander getompe hoe
rentse tot regement
des scepes. **Sinte** Bran
dinus geboet sijnē brue
deren dat si gingen in d;
sciep inden name des
vaders en des soens eñ
des heiligen gheestes. **Iñ**
als hi alleen stont op
dat ouer. **Iñ** benediden
die hauen. **Doe** quamē
drie brueders ouer vā
sijnē monster eñ vie
len te hant voer die roe
te des heiligen vaders.
Iñ selpen vader laet
ous miti gaen waer
du hēne gaen sulste of

wi fullen in dese stede
 van hongere en vā doe
 se vdoerne. **W**ant wi
 sijn vrienden pelgrims
 se te gaen. **E**n als die
 man gods gesien had
 die bedruckenisse der
 zier bruederen geboet
 hi dat si solden gaen in
 dat sceep. **E**n sechde mij
 kinder unven wille mo
 et geschien. **E**n sechde
 voert. **I**c weet wael woe
 gi hier sijn comen. **G**hi
 hebt gedaen een guet
 werck. **W**ant god heeft
 v bereyt dat alre vneer
 liste ordel. **S**ante **B**a
dammis clam in dat sceep
 en die seyleu op getwert
 begonden si te vaven te
 wegen want. **E**n si had
 den seer gueden wynt
 en hem en was geen no
 et yet te doen dan die
 seyleu des sceps te hol
 den. **A**er nae vyftien

dage lach die wynt en
 si begonden te voyen al
 soe lange dat hem hoer
 machten ontbrake. **E**n
 te hant begonste se sinthe
bandamus te sterke en
 te vmanen en sechde lie
 ne brueders en wilt mi;
 ontfruchten want god
 is ons hulper en ons
 sceephere en hi regiert
 dat sceep. **T**rect in alle
 die riemen en alle geto
 re en laet alleen dat
 zeple wtgerect en god
 doe wat hi wil mit sine
 knechten en mit sinen
 sceepken. **E**n te vesper
 tijt aten si. **O**nder wile
 hadden si wynt. **O**er si
 en wisten niet wan die
 wynt quam of wt wy
 syden dat dat sceep ge
 imert wart. **E**n doe
 die xl dage volbracht
 waven en alst oer al v
 teert was dat totte host

behoerden openbaer
den hem een eylant te
noerden wart en was
seer stench en hoge. **Hi**
doe si naecten totter
ouer sagen si dat alre
hoechste ouer steyl als
ene miue. **Hi** voel re
uieren vlietende van
der hoechden des eylants
vloeyende in dat meer.
Mer si en mochte gee
hauen vinden daer;
sreyphad mogen staen.
Hi die brueders ware
seer vnooyt van hong
en van dorste. **Hi** een
regelick nam een voet
ken op dat hi wat moed
te nemen vande wat.
Doe sinte **Branda**
nus dat sach sechde hi
Hi wil dat niet doen
want dat gi doet is
geheet. **God** en wil
ons noch niet wisen
enige hauen in te gaen

en gi wilt roef doen.
Die heer ihs xpus sal
sine knechten naedrie
dagen wisen een hant
in te gaen en een stede
te bliue op dat die lich
ame der gemoyder mo
gen werden genodet.
Hi doe si drie dage had
den om gegnen. **Dopte**
derden dach ter negen
der vren vonden si ee
hauen daer was een
miganth. **Want** het
was aen beyde syden
een steen geshouwen
van **de** woortelicheit
hoechheit als een miue.
Hi als si op waren ge
clouen wt den scepe;
si niet en wanen van
enigen huyfmer of di
gen of deuosen. **Mer**
als si wanderden ouer
die ouere des meers
quam hem te gemiet
een hont doer ene pat

En quam tot die voe
 re **S**inte **B**randanus
 geluck als die houte te
 comen plegen totten
 voeten hoer hē. **D**oe
 seelde sūte **B**randano
 tot sinen gefelle en he
 uet ons god met gege
 uen eenen gude bede
 volget hem **S**inte **B**ra
 danus en sijn gefellen
 sijn gevolget den hont
 thent in een wouinge
 in oppedū. **E**n als si
 gingen in oppedū in
 dat hups sigen si ene
 groten sale bereyt mit
 bedden en mit sittene
 en water totten voete
 te wasschen. **E**n doe si
 saten begorde sūte
Brandanus den brue
 deren te seggen **B**ru
 ders niet v dat v sam
 nas dat is die viant
 met en leyde in becoi
 gen. **W**ant ic sie dat

in een vanden drien
 die nae ons wt onsen
 monstev quamen in
 geest vands alre quaed
 ster diesten **B**id voer
 des brueders siele wt
 sijn vleysche is anev ge
 genen in die macht des
 viants. **D**at hups daer
 si in saten was behan
 gen doer die wante mit
 mit menigerhande me
 tael mit thome en hoe
 uen mit siluer beslage
Doe seelde sūte **B**ran
 danus tot sūe dieure
 die dat broet voer die
 brueders plach te leg
 gen **B**reut dat eten
 dat ons god heuet ge
 sant **D**ie dieure stont
 op en vant een mesel
 geset en laken en bro
 den van wonderlicken
 blenckentht en wissike
En doe alle dinc bracht
 was gebeuede sūte
Brandaus

god die soose geuet al
len vleysche seggende
Belyst god des hemels
Die brueders gingen
sitten en maecten god
groet **E**n gelickewys
vonden si van vranck
alsoe voel als si wolde
En als dat auent ete
was gedaen en dat
werk gods volbracht
was seckse **B**randans
Brueders rustet siet
alle dese bedden sijn be
reit dat si wye leden
ruste moget geuen **A**ls
die brueders slipe sach
Brandanus des vranck
werk gelijck ene ionge
morianen hebbende ene
silueren tome in sijn ha
nt en spoelden daer me
de voer een van dien in
bruedere **D**oe stont
brandans op en begon
de te beden al die nacht
totten dage toe **E**n als

dach was geworden en
die brueders haestete
werk gods en solden
se gaen totten scepe so
sagen si een tafel bereit
gelijck als si deden des
anderen dages **E**n soe
drie dage en drie nacht
bereiden god sine lincly
ten eten **N**ae desen be
grote sijn **B**randans
mit sinen gesellen den
wech te doen en sinen
brueders te segge **S**iet
dat niemant van u ver
mit hem en neme van
enigen substancie des
eylants **E**n si antwo
erden alle **V**ader veer
si van ons dat enige
diefte onsen wech be
wechtigen solde **D**oe
seckse die heilige ^{was} siet u
brueder dien ic ghyse
ven seckse henet enen
silueren tome in sine
schoet welke hem die

eniel in deser nacht
 gegenen heuet **H**ude
 doe dese brueder dit
 hoerd en werpe hi den
 toeme van sinen schoet
 en viel voer die voete
 des mans gods en sech
 de **V**ader **I**c heb gesin
 dicht en bekent niet
 mijn sünden mer bē
 voer mijn siel dat die
 niet en vergae **H**ude
 hacheluk alle die brueder
 vielen ned' ter eerden
 bēdende god voer die
 siel des brueders **H**ude
 die brueders stonden
 op vander eerden **I**c
 die heilige man **K**ran
 dams hief den brueder
 vander eerden **I**c si
 sagen enen moer sprā
 gen wt sinen schoet
 hylende mit groter
 stemen en sechde **I**c
 man gods waer om
 weepstu nu wt vā mij

re woningē daer ic soe
 nen iaer in heb gewont
 en doeste mi vrende
 wesen van mijne erf
 semisse **S**inte **K**rauda
 mis sechde tot deser stemē
Ic gebiede di inden name
 ons heren **I**hu xpi dattu
 geuen mensche en derste
 theut inden dage des or
 dels **I**c die man gods
 quam weder totte brue
 der en sechden **N**eeent
 dat licham en bloet ons
 heven want dine siele sal
 nu wt dinen licham gaē
 want du hebste dijn ste
 se der begravinge hiev
Siet dine brueder diennt
 di hiev quam heuet die
 stede sijnre begravinge
 in die helle **I**c doe hi
 genomen had dat saam
 meent is sijn siel vau
 sinen licham gegaen en
 is genomen vanden en
 gel des lichts saer sijn

brueders sagen **En** si
betrouuen sine luyden
in die voerselpe stede
als hem die heilige ma
voerselpe. **En** die brue
ders mit se **Brandaus**
quamen totten on des
seluen eplants daer hoer
sceep was **En** als si els
men in dat sceep hep he
te gemmet een ionge dm
gentde enen korf mit bro
de en een hane waters
welke selpe tot he **Roet**
dese benedycie vander
hant unres knechtcs
wat v oner blyst wat
gi bestaet noch enen gro
ten wech heent dat ghi
troestinge vint **Doch**
v en sal niet gebreken
broet noch water tot
paesscheu toe. **En** doe
namen si die benedycie
vanden iongen dat is
die spise die hi hem be
ndst en begon den te

varē in die see en ten
tween dagen hadden
si alle wege teten **Hi**
soe want dat scepe ge
dragen doer meniger
hande wege der see **In**
enen dach sagen si een
eplant niet veer van
hem **En** doe si totten
eplante begon den te
varen quam een geluc
klich vint in hoer kuffe
soe dat si niet meer en
arbeiten dan hoer macht
en mocht liden **En** doe
si quamen aen die hane
geboet die man gods alle
die brueders wt te gaen
en hi sturck nae hem
wt en als si om begon
den te gaen dat eplant
sagen si waterē alre un
delijpe drienen wt me
nigerhande fonteynen
vol visschen **Sante** **Brā**
dams sine gefellen toe
sprack en selpe. **Laet os**

hier doen dat werck
 gods laet ons offeren
 god een onbeulete of
 feyhande. Want het is
 liden den dach des
 ouents etens des heren
En si bleuen daer totte
 sateisdachs paesschens d'z
 is totten paescouent en
 si omwanden dat ey
 land en vonden men
 gherhande cidden van
 scapen van eenre verue
 als wit soe dat si voert
 aen niet en mochte sie
 die eende van voelheit
 der scapen. **En** hi riep
 sijn brueders te sime
 en selsoe. **Neemt** hier
 af wes ons noet is van
 desen cide totten heili
 gen pascasdach. **Ende**
 die brueders haste nae
 dat gebot des manen
 gods en manen namen
 een scap. **Doe** si dat
 hadden gebonden aen

die hoernen doe volch
 dent hem of getemt had
 geweest tot die stede daer
 die man gods stont. **Doe**
 sprack die man gods gaet
 weder en haect een on
 beulete lam. **Die** brue
 ders hem om te doe als
 hem die man gods beual
Doe si alle dingen bereit
 hadden. **Doe** vscapen hem
 een man die in synre hat
 had enen korf vol broods
 int' asschen gebackē ende
 waert mider dinge die noet
 waren. **En** doe hi dit
 had geset voer den man
 gods. **Doe** viel hi haeste
 linc op sijn aensicht tot
 dien stonden en selsoe
Want coemt mi dat is
 pearly gods sattu my in
 desen dagen wardste ge
 noet vanden arbeit my
 ve hande. **Sunte** Bran
 davis heuet op geboort
 den man en heuet hem

gecuyt en sechde soen ou
se heer ihus xpus wil
ous wisen een stede daer
wi mogen viereu of hol
den sijn opueruissensse dat
is den paesdach. **D**oesen
de die voersprekē man
Hier suldi viereu de hei
ligen saterdach dat is de
paeschantent inghe ende
uysse. **M**er gen in dat
eylant dat ghi sult sien
heuet gesdemeert dat gi
sult viereu den dach sijn
re opueruissensse **I**nde
doe hi dese reden had ge
spraken bestont hi te be
reiden den dienste der
kuedsten gods **I**n doe
dese dingen bereit ware
en gedragen totten seque
spidē hi tot saute **K**ā
dams v sceepken en ma
ch met meer dragen **N**ac
acht dagen sal ic v ouer
sevinden wes v uoet is
van spisen en drauck tot

pinxten toe die heilig
man sinte **B**randsam
seide **H**oe heues di be
kent waer wi nae acht
dagen sullen wesen **D**ie
man sechde desen nacht
suldi wesen in dat eylant
dat gi nu siet. **I**n mer
gen omtrint die feste vre
suldi varen tot dien ey
lantse dat met veer vā
dien en is tegen dat we
sten dat daer is gheheten
dat paradys der vogelē
en daer suldi bliue het
inden acht dage van pinx
ten octoue. **S**ante **K**ā
dams sechde hoe moech
ten v seque soe groet ge
wesen **W**ant si waren
meere dan offen **D**ie
man auroerden hem
Nyemant en vgaert
metch van desen seque
in desen eylande noch
die wijnter en bedruke
met. **M**er si bliue alint

in der weyden nacht en
 dach en daer om sijn si
 meere dan in uwe lau
 de. **S**inte **B**randamus
 en sijn brueders gingen
 totten scepe en begonde
 te varen doe hem die be
 uedijne was geguera
 mer doe si quame tot d
 inder eylant bestont dat
 scepe te staen eer si die
 hane mochten holde. **S**ic
Brandamus geboet die br
 ueders wt te gaen van
 den scepe en soe deden
 si. **I**n si inede dat scepe
 en beyden syden mit
 linden soe lange dattet
 ter hauen quam. **I**n d
 eylant was seer steinch
 sonder enich cruyt. **D**a
 was weinch bossches en
 in dat suer en was geen
 sant. **I**n die brueders
 volbrachten den nacht
 in gebede en in waken
 diet n bitten dat scep

In die man gods sat hane
 dat scepe. **W**ant hi wiste
 wel die gedaente en die
 manere des eylants mer
 hi en wolde den brueders
 dat niet openbaren op
 dat si niet en wode ver
 ueert. **A**ls die morgen
 quam geboet hi den prie
 ster dat een yegelik sijn
 gen solde en dat dede si.
In **S**inte **B**randamus
 had nisse gedaen inden
 scepe. **D**oe geboet hi d
 men dat voe vleysche
 dragen solde wt scepe
 dat si gesolten hadde en
 vissche die si mit hem
 brachten wt anderen
 eylande. **D**oe si dat had
 den gedaen setten si ene
 ketel op dat vuer. **E**nde
 doe die ketel begonde te
 sieden doe begonste die
 eylant te rueren als een
 wagen des meers. **I**n die
 brueders begonsten te

lopen totten heiligen
vader. **I**n die heilige
vader nam enen vege
haken bider hant ende
tochse inden scepe **I**n
si lieten al dat si daer
op gedragen hadden
daer liggen en begon
den te varen **I**n dat
eylant wart gencert
in die see en dat vuer
mocht men wael sien
bennen twe nuelē veer
Sante Brandanus ver
telden den bruederen
en sechde hi vrowdert
v wat gi gesien hebt
Si antwoeden wi ver
wonderen seer ende
groten amste hebben
wi gehade **I**n sechde
kinder en wilt met v
vruchten god heuet
mi grepenbaer die
vborghenheit des dinges
daer wi waren **D**at en
is geen eylant mer

dat is een visch die
veeste van allen die
ye in dat water swe
den **I**n hi sucket alle
wege sinen stert dat
hi die te samen voege
solde tot si houde **I**n ^{sinen}
om dat hi soe landt is
In sinen name is **J**as
comus **I**n als si voere
in dat eylant due da
ge en drie nachte ende
quame hi die hoedse
tegen dat westen sage
si een ander eylant
vol nae bi hem soedj
tusschen hem en dat
eylant was een cleyne
see of meer. **W**elck ey
lant was vol crudes
en bussches en blome
In si begonden om
dat eylant te vare sue
kende een hant **M**er
si vuerē tegen dat sude
rijc des eylands vortē
si een reiner gaende in

dat meer en daer de
 den si hoer sp̄sape te
En als si wten clōmē
 geboet die heilige mā
 dat si dat sc̄ep mit l̄y
 uen of mit selen tegē
 die bloet op soldē troc
 lien alsoe veer als si
 mochten. **En** die bloet
 en was niet wider dā
 dat sc̄ep **en** soe thogē
 si wael een myle laudi
 hent dat si quamē tot
 die fonteyn daer die
 reuere wt dreef **Doe**
 sprach sinte **Branda**
nus. **Siet** die heer **ih̄s**
xpus heuet ons gege
 uē een stede in te rusten
 in sijnre heiliger opū
 risenisse. **En** sedse vo
 ert en hadden wi an
 ders geen noetsdofte
 dan des fonteyne ic ge
 loeue dat het ons ge
 nuich waer tot onsen
 host en drauck. **Wilde**

op die fonteyne stont
 een boem seer breeet in
 sijnē omgange en van
 soe groter hoehent al ou
 det mit seer bleucken
 den of witten vogelen
en der vogelen was soe
 veel dat si den bome soe
 deger bedecten dat mē
 nauwe en mochte sien
 t̄s blader of telgeren
en als die man gods
 dit sach begonde hi in
 hem selue te denckē w;
 dit waer of om wat
 saken dat soe groetheit
 der vogelen in een wa
 ren v̄gaderē. **en** daer
 was hem soe groet ver
 driet van dat hi sijn
 trauen storten en viel
 op sijn knyen en bad
 god seggende. **God** een
 bekenre onbekender sin
 gen en een apenbare
 aller v̄hoekere zinge
 du weetste die bedrucht

minus herten. **I**c bidde
dijn moogenheit dattu
geweerdygste te openba
ren mi sinder omdis
dijn grote barmhertich
dijn heymelichheit die ic
in sie voer minen ogen
Hu ic en vuerde mi niet
dat te verighen om die
sake mijner weerdichst
of mijns vdienspes. **mer**
om die sake dijner que
deuereicheit. **H**u doe
in dit had gebeden siet
doe quam een van vo
gelen en vlocht tegē d
scip daer **S**ante **B**ran
dams sat **H**u die voe
gel giuch sitten in dat
hoedyste des vorstendels
des sceps en begonste
wt te verlien sijn vlog
len als in een teylie der
blitscappen **H**u bestont
mit belangelic aensicht
den vader aen te sien
Doe begonste die man

te bekēnē dat god had
gelhoert sijn gebet en
sprach totten vogel **I**
sake dattu buste een bo
de gods vtelte mi wie
dese vogelen sijn of om
wat dingen wil dat
hoer vgraderinge hier
is. **Die** vogel antwoer
den wi sijn vande grote
val des olden viants
Mer doch wi en hebbe
horen sunden geen con
sent gegeven. **M**er doe
wi waren soe sijn wi
gesapen **H**u omdis
hoeven val sijn wi me
de geuallen. **mer** onse
rechtuerdichenge en
waevachtige god oner
mids h sinen grote o
del heuet ons geseynt
in dese stede **W**i en li
den geen pijn want wi
sien hier die tegenwoer
dichheit gods **mer** allec
heuet in ons geset vande

geselschap der goetvedie
 staende bliuen. **W**i dunn
 len doer menigevhan
 de wege der lucht ende
 des firmementt en det
 eerden gelijck als au
 der greeften die gesevt
 werden. **N**er in desen
 dagen en des sommen
 dachs soe nemen wi
 aen sulke lichame als
 du wo sieste en wouen
 hiev en lauen onsen
 scapper. **D**u gende d'm
 brueders heues een ia
 er onder wegen geweest
 en bliue salste noch vi
 iaer. **I**n daer du hiedē
 dinen paesschen heues
 gemert daer salste dat
 alle iaer vieren. **E**nde
 daer nae salste vintē
 die d'ingen die du in
 dinen heues geset dat
 is mit lant der gelofte
 der heiligen. **I**n doe
 dese vogel dese dinge

herten

had gesecht hief hi hem
 op vanden scepe en be
 stont weder te vliegē
 totten anderen. **E**nde
 doe die vespertijt nake
 den begonde alle die vo
 gelen die opten bomen
 saten al mit eenre stemē
 te sijnge dat een deel
 voer en dat ander deel
 na aldus. **G**od di be
 temet laue sancck in spō
In di sal weder werde
 gegueuen die geloften
 in iherusalem. **I**n al
 tijt songen si dat veers
 een vre lanch. **I**n die
 suete sūe sancck en dat
 geluyt der vogelen do
 chte den man gods en
 den geuen die mit hē
 waren gelick als een
 bescrevelick sancck om
 der sueticheit wil. **D**oe
 sechde **S**ante **V**randu
 nus sūe bruedere vne
 det uwe lichame want

inwe sielen sijn in den
geuoedet mitter god
licker woedingen. **Hi**
doe dat auentmael ge
daen was begonden
si te volbrengē dat we
reli gods. **Hi** doe dese
alle geeyndet waren
Die man gods ende
die mit hem ware ga
uen hoeren licham rust
thent tot die derde wa
kinge der nacht **Hi**
als ontwaerten die mā
god werten in die brue
ders tot die walinge
der heiliger nacht dat
is tot geynden te halde
Hi doe si begonden dat
veers. **Heer** du salste
op doen mijn lippen
Hi doe dat gebet des
heiligen mans wt was
In den alle die vogelen
mit horen monde en
vloegelen dat veers
lanet god alle sijn enge

len. lanet hem alle sijn
doetden gelijc als te
veertijt songen alle
wege een vze lanch. **Hi**
doe die dageraet begō
de te schinen begonden
si te setsingen dit veers
Die schijn gods ons
heren moet sijn op ons
mit gelijcker modula
ren en mit lanchheit
te singē gelijc als in
den lone der metten
tijt. **Gelijcker** wijs te
tertijt dit veers
Singet onsen god sijn
get onsen coninc sijn
get wyssich. **Te** serte
tijt songen si heerdij
neusicht vlucht op ons
en omferme onser
Te Noen tijt songen
si **Viet** hoe guet ende
hoe vroelick is te wo
nen bruders in een
Hi doe gaue die voge
len god danck dadi en

nacht. **D**aer om sinte
Brandaunis voede sijn
 beneders mitten paes
 scheliker hoechtijt thiet
 inden achtende dach
Hu doe die hoechtijt vol
 bracht varen sechde hi
 laet ons van deser fon
 teynen nemen ons be
 hoef want tot nu toe
 en heuet ons geens
 waters noet geweest
 dan alleen tot handen
 en tot voten te wassche
Hu als hi dit had ge
 sett Siet die voeygende
 de man daer hi te voer
 hi was drie dage voer
 paeschen die heem vo
 paeschen voedinge gof
 quam tot hem mit sine
 scepe vol van spisen en
 van druck **H**u doe hi
 alle smick voer de hei
 ligen vader gebrecht nu
 dat scrij seggende mine
 beneders hier hebdi

geuich theut den hei
 ligen pinxter **H**u wilt
 van dese fonteyne in
 drinckie want dat water
 is stark te drinckie en
 it sal v seggen des wa
 ters natuer **S**oe wie
 daer van drinckiet te hot
 comt in hem ene vake
 en hi en sal niet outwa
 ken vierentwintich vre
 en sijn volbracht **I**nde
 als die reuere drust va
 der fonteyne soe heuet
 si natuer en sijnke des
 waters **H**u die man
 als hi had ontfangen
 die benedycie des hei
 ligen vaders is hi wed
 comen in sijn stede **S**oe
Brandaunis bleest in
 die selue stede heent inde
 aentdach pinxster **W**at
 die sanc der vogelen
 was hoer voedinge **H**u
 des pinxstedachs doe
 die heilige man mit sine

bruederen misse hadde
gesoogen. **E**n sagen hoe
ven besorger brengen
alle dingen die den hei
ligen hoedtschiken v
dath noet waren. **E**nde
als si te samen hadden
geten dat morgen eten
henet tot hem gesprake
die selue man en setde
Wat v noetdvoft ouer
vlust want gi noet eue
stroten weth aemneent
Daer om vullet v va
te vol van deser fontey
nen en draaget mit v
dat gi moeget tot in
dat antwer iaer ic sal
v genen alsoe vol als
v sceep dragen mach
En als hi dit had geset
is hi weder comen in
sijn stede. **S**ante Bran
dams nae achtendage de
de hi sijn scip laden va
alle dien dat hem die vo
gesetde man had gege

uen. **E**nde dese vullen
alle vate van die fon
teyuen. **D**oe alle duncte
te scepe gebacht ware
doe quam die voerge
noemde vogel en ginch
weder sitten op dat
veeste of worste eynde
des sceps. **E**n die man
gods bekenden dat he
die vogel wat wolde
apenbaren. **D**oe sprack
die vogel mit mensche
liker stemmen. **G**hi sult
vieren mit ons de hei
ligen paesach in dat
toetomende iaer op de
se tyt. **E**n daer gi in
dat antwer iaer hebt ge
weest in dat ouent
mael des he. **D**aer sul
di oer wesen in dat toe
comende iaer inde sel
uen dage. **E**n gelijche
den paesavent suldi
vieren daer gi den yer
sten vieden opten vint

ge des vissches **I**nsam
En uae achtmaenden
 suldi vynden een eylat
 dat daer gelycken is d;
 eylant des tyysgesyns
Altere **E**n als in dese
 dingeu had gesecht is in
 weder comen in synse
 de **D**ie brueders be
 stonden te twacken in die
 see en die vogden fou
 gen mit eenre stemen
Heer vhoer ons onse
 heyl een hope alle der
 eeynden der eaden en
 lauck in die see. **H**ier
 om die heilige vader
 mit sine gesynse wart
 gemert herwart en
 der wart doe die wage
 der see drie mande lau
 ck **E**n si en mochte in
 sien dan die hemel en
 dat meer **E**n si aten te
 twee dagen of teden
En op enen dach open
 baerden hem een eylat

met veer **E**n als si na
 lieden totten ouer toth
 se die vint tot eenre spde
 en soe ouer vrentich da
 gen voeren si om dat
 eylant en si en mocht
 ten geen hauen vynden
En die brueders beston
 den god te bescu mit
 trauen dat in hem hul
 pe wolde geuen **W**art
 al hoer machtē van
 groter moetheit ge
 braken **E**n doe si ble
 uen in desen stedigen
 gebede drie dage in
 vasten v'scheen hē een
 euge hane daer alleē
 een sceep mochte gaē
En hem v'schienen
 daer twee fouteynen
 die een was d'uyster
 en die ander claer **E**n
 die brueders haeste
 mit hoeren vaethe
 water te sceppen **D**oe
 dat sach die man gods

sechde hi hem **K**ind
en wil niet doen een
onbetamelike dinc so
der orlof der olders
die in dit eylant wo
uen **W**ant si sullen
v mit wil dese wate
ren geuen die gi nu
diefelick wilt dincke
Doe quam hem te ge
niete een alt man vā
grote swaerheit sijn
haer was wit gelick
den sule en claer van
nensicht welke hem tot
drien stonden spreiden
op die eerste eer hi ruste
den man gods saute
Brandams en die mit
hem waren inessen hē
op vander eerden ende
rusten malcandere **E**n
die selue alde man nam
den heiligen vader bid
hant en ginch mit hem
een studie veer **D**at is
enen roech van hondert

en vusewinnich pas
sen of scuden tot dat
monster **E**n sijn **B**en
dum en sijn brueders
bleuen staen voer die
poete en seiden totten
olden wies is dit mon
ster of wie sijn die gee
die daer in wouen **E**n
soe vraechde die heilige
vader den olden mit voel
reden **M**er si en mochte
geen antwoerde van hē
kriegen **M**er mit grote
gofaetheit teykende hi hē
mit hant stille te wesen
En te hant doe die hei
lige man die manier
der steden vllam doe
waeruden hi sijn brue
ders en seide **B**ewaert
uwe monden van spee
ken op dat dese brueders
niet beulleet en wden
van uwer ongefaetht
Als **B**randams den br
uederen dit had bena

len **D**oe quamten hē
 elf brueders te gemuet
 mit cassen en mit ru
 ten en mit sange sech
 de si dit capittel. **S**taet
 op gi heiligen van uwe
 woningē en wandert
 te gemuet der waerht
In maect heilich die
 stede. **B**enedict dit vo
 lck en gewerdicht ons
 inwe knechten te behue
 den in woden **I**n doe
 dat capittel geyndet
 was **I**ne vnder des
 monsters tusten **S**inte
Brandans en sijn brue
 ders nae malandere
In dat gesynde des
 vaders des minsters
 tusten dat gesynde do
 heiligen vaders **B**ra
 dans **I**n doe si mal
 andere hadden gege
 nen dat teyken des vre
 den leyden si **S**inte **B**
 randans mit monster

ghelick als ouden wesen
 lande die gewonte is yev
 ste te leyden die vaders
 minsters bedinge **D**aer
 nae bestont die **A**bt des
 cloesters te wasschen die
 voete des cloester der gaste
 en te sungen een nye ge
 bod **D**oe dit wt was ont
 fynch hi se mit groter stil
 hett al fringende in dat
 leuanteu **I**n als dat
 teyken was geluyt en
 si yow hande hadden ge
 wasschen dede hi se alle
 sitten **I**n doe daer and
 werff was geluyt een
 vanden bruedere des
 monsters stont ep ende
 begonde hem broet voer
 te dienen op die tafel wel
 ke broet was wonderlike
 blendende en wort ende
 oer wortelen van onge
 loefelicken gueden sma
 ke **I**n die brueders sate
 onder malandere onder

den gasten in een or
denancie **T**wysshēn twe
en brueders wart geket
een heel broet **D**ie selue
brueder doe dat teyken
noch eens was gedaen
dienden den bruederen
den drauut **D**ie **A**lt re
troesten die brueders mit
groter blytsouppē ende
sechde **W**at dier fontey
nen daer gi hiden die
hidiē wt demelcē woldet
daer maket inwe myne
wt mit blytsouppē ende
mit den aurse des hē
Wat die ander dinsten
fonteyne werden alle
dage gewasschen die wo
ten der bruederē want
die is altyt warm **D**ie
broden die gi hebt gesē
is ons onbekent waer
die syn beent of wiese
tot onsen helre brenget
New doch is ons beicut
dat si vater groter gue

der tyrenlychē gods
sineu luochten wden
aen gedieut omuds
enigen creatiere god
onderdaen **H**user is
hier vierentwintich
Alle dage hebben wi
xii brode tot onser
eten twysshē elken
tween een broet **J**ude
hoechtide en des sonen
dachs heuet ons gods
toe gedaen een vette
ken brueder twee brode
dat si moegen hebben
een auentmael **I**n nu
m inwey toetomst heb
ben wi tinnoldige pro
uende **I**n soe heuet ons
xviii geuodet vander
tijt **S**inte patricij ende
Sinte **A**lley ons heili
gen roders wael tich
tentich ier **I**n noch
sichheit noch quellin
ge en is niet gebreit in
onsen leden **J**udefer

eylande en behoene
 wi geens dinges dat
 men etet dat nie mit
 vuer bereyt holde of
 hette en vlyut ons
 nimmer. **M**er als die
 tijt der waken comt
 sal werden onselich
 ten ontsteken in onser
 kerken **W**ellie lichten
 wi mit ons gelracht
 hebben wt onsen lan
 de die werden ontsche
 ken vander voersie
 uicheit gods en herue
 totten dage toe **H**ide
 geen van dien lichten
 en wort vmpwet
Hu doe dese driewerf
 hadden gedonckē doe
 liden die **A**bt driewe
 rf nae hoere gewon
 ten **H**u doe stonde die
 brueders al op vants
 tafelen en ginge vo'
 die heilige vaders ter
 kerken singende **H**u

Sunte **B**randanus en
 die vader des cloesters
 ten nae hem **H**u doe
 si in die kerke ware ge
 gaen **S**iet doe gingen
 die ander brueders wt
 hem te gemiet en buy
 cken hoer kuyen mit
 bliden aensicht **H**ide
 doe **S**unte **B**randanus
 sach die ander twelf be
 ueders sedde hi **A**bt
 vader waerom en ete
 dese niet mit ons **D**ie
 vader ontwoorde dat
 is om uwen wil **W**at
 een tafel en mochte
 ons al niet onthouden
Mer si fullen nae ons
 eten en hem en sal in
 gebreken **L**aet ons in
 die kerke gaen en sin
 gen onse vesper **S**p dat
 onse brueder die nu ete
 tot eenre tijt moegen
 singen hoer vesper
 nae ons **H**u doe si had

den geeyndet die ves
per begonde sinthe **Le**
andamus te merke hoe
die kerke was getymie
rt want si was vier
mit in hoere lengden
en breyden **H**u hadde
acht halften vier voer
dat altaer daet mit in
myddel stont **H**u vo
die ander twe altaren
elck twe **H**u die alta
ren waren gemaect va
viercanten cristallen
en die vate der altare
oer van cristalle **A**s
die patenen heilicken
en pullen en ander
vaten die behoueden
totten goddeliken dienst
Hu viereentwintich sit
tenen lauges den om
gangant der kerken
Hu die stede daer die
alt sat was onder die
bruederen **H**u die alt
begonde vander eenre

scharen en eynden va
der eenre schare in die
ander en eynde in die
selue schoer en die mit
gelickewys **H**u nye
mant van beyde side
en dorste hem vme
ten een voers te begi
nen dan die **A**lt **H**u
in dat mouster en wa
geen steme noch geru
cht gehoert **H**u of en
gen brueder yet noet
was die giack voer
den **A**lt en kuyelde
voerden **A**lt en hadē
hem **A**llen in hoeren
herten wes hem noet
was **T**e hant nam
die heilige vader een
tabel tafel mit ee gr
ffel oimide der apen
baringen gods screef
hi en gaf den brueder
die raet van hem bad
Doe sinthe **B**randamus
alle des dngten in hem

schen had gemenet **D**oe
 sechste die **A**bt. **V**ader wij
 tijt dat wi weder come
 tot dat veuentur op d
 alle dinc geschne mit
 ten lichte **E**n soe dede
 si in deser manere en
 als tot vier voedinge
Doe alle dinc gedaē
 was nae die ordina
 tie des laues gods haste
 si al mit groter blit
 scappen ter compeleren
En als die **A**bt had be
 gonnen dat veerste **B**od
 wil dencken in myne
 milpe **E**n si hadden ge
 geuen te samen lof der
 heiligev dincoldicheit
 singende **G**loria patri
Doe begonden si dit
 verstaen te singen **W**i
 hebben gesinticht wi
 hebbe gedaen suwerstū
 delick **W**i hebben gedaen
 boesheit **D**u biste een
 guedertieren vader spae

ons in vreden en in dat
 selue moet ic slape en ruste
En daer nae sungen si dat
Ambocht datter compeleren
 hoert **D**oe oerde te
 singen volbrucht was doe
 gingen si al wt een yegē
 haki in sijn telcken ende
 namen mit hem die gaste
En die **A**bt mit **S**unte
Brandams saten in die
 kerke en vbeiden die toe
 comste des heiltes **D**oe
 vnaechte **S**ante **B**randa
 mis den **A**bt van hoere
 stulheit en wandernuge
 en confusien hoe dat mo
 ette wesen in menscheit
 ken vleysche **D**oe antwo
 den die heilige vader mit
 omatehker weerdicheit
 en oetmoedicheit **V**ader
 ic helte voer myne **p**o
hxx iaer sijn gelede dat
 wi in dit eylant quame
En geen menschelecke ste
 me en hebben wi gehoert

dan als wi onder ons
verrentwijnige god lof
singen **I**n geen stene
en wort daer onder
ons gedaen dan mit
enen teyken des vijn
gers of der ogen **H**e
te van ons en heuet
geleden wantheit des
vleysches of der herori
ge der onreynen geeste
die daer wandere doer
dat menschelike ge
schelacht nae dat wi
quame in deser stede
Sinte **B**enedictus sech
de moeten wi hier wo
nen mit v. **D**ie **A**lt
antwoerden want di
en is die wil gods niet
waerom vrachstu mi
vader. **H**ad di god in
geopenbaert wes di
noet solde sijn te doe
een di hier quamest
Wanttu moeste we
der comen tot dine ste

de mit dinen vierthe
benedereu die mit sijn
daer heuet god bereyt
die stede durre begri
unige. **W**er die twee
die daer ouer sijn een
vau dien sal pelgrim
adse gaen in een vlat
dat heit **Quatorzant**
dat is der hereninten
poru altaer morietin
In sal werden vdoet
mitten alven quaet
sten dode in die helle
In doe si sulke dinge
twyffelen hem berse
spraken **S**iet daer sijn
den sagen is daer ge
seynt doer een venster
een vuerich gesicht
of pyle in alle die la
pen die daer waren
geset voer die **A**ltare
In die pile is haeste
weser wt gegien doer
dat vynstereu **D**och
bleef een seer claer

licht in dien lampen
Doet vrachten **L**oran
 dains van wien die
 helsten des mergens w
 den wt gedaen. **D**ie
 heilige vader antwoer
 den hem coemt en fiet
 dat sacrament ende die
 heilichheit des dinges
En sieste wonende ker
 sen in dat middel der
 lampen doch niet en
 wort daer af gebrant
 dat si yet mynre weide
 of krimpden. **E**n tot mer
 gen toe en sal daer niet
 bliue enich asche of
 nithet blinige. **W**ant
 dat is een geestelick licht
Lorandain sprack hoe
 mach een geestelick kon
 lichamelick woneer ma
 ken een lichamelick lij
 cht dattet lighen heet
Die **A**lt antwoerden
 hebsten niet gelesen dat
 den hagedoeru berde

ouden berch syuu ende
 doch die hagedoeru bleef
 onbberit vanden vuer
En als si dien helen na
 cht hadden gervoliet tot
 ten mergen hat **S**unte
Lorandain swlof te wa
 deren sinen werch. **D**oe
 sedse die **A**lt **V**ader en
 salten niet mit ons vie
 ven dat hoedhtnt der ge
 buerten dus heren tot
 dertendach toe. **H**ier
 om bleef die heilige va
 der mit sinen gesymie
 die voargenouende hoed
 tijt mitten yrin vade
 ren in dat eylant dat
 gheheten is dat eylant
 des gesyndes. **A**lley **E**n
 doe die hoedhtiden ware
 gelesen. **L**orandain
 nam vrucht of leue
 antie en die bendurte
 der heiliger manen mit
 sinen volgers en vente
 die seyen wt in die see

En dat schip waert ge
meert in die see an me
rige stede thient in dat
begyn der vasten **W**p
enen dach sagen si een
eylant met veer van
En doe die brueders
dat eylant sagen begō
den si sterkelick te rop
en want si waren seer
gemoet van hongere en
van dorst **W**ant voer
drien dagen gebrack hē
spise en drinck **E**n doe
Brandans die hanē sach
en alle die brueders wt
den schep gingen won
den si alken claven fon
teyne en menigerhande
kruiden en wortelē in
den onghanch 3 fontey
nen **E**n menigerhande
manier van visschen lape
doer die reiner die daer
dreef van der fonteyne
in dat meer **S**inte **B**ea
darius seyde sine bruede

ren **G**od heuet ons ge
geuen troest inden ar
beyt **S**leemt alsoe voel
voel vissche als ons
noet is totten ouent etc
en bradet die biden vier
vergadert wortelen en
ariden die god sine kuedy
ten heuet bereyt ende
si deden alsoe **E**n doe si
hadden geputtet water
te drincken sechde die
man gods **B**rueders
kuedet v dat gi haue
die mate niet en gebr
uicket dese wateren op
dat v luue niet swaerlic
ker en warden gemoyt
Neer die brueders meert
ten onghelyck die wt
sprekinge des manē go
des **W**ie een namē des
waters enen liellick die
ander twe die derde een
drie **I**n welken viel
enen slape drier dage
en drier nachte **E**n in

sonnigen twee dage en
 twee nachte en twee son-
 nigen enen dach en enen
 nacht. **In** Sinte **Lo-
 dau** fors op holdē bod-
 den heer voer sijn brue-
 ders want wt onnoesfel-
 heit die myste in hem
 geuallē was. **Doe** die
 drie dage om waren
 seghde die vader sijnen
 gesellē **Bruders** laet
 ons vlien van desen stat.
 doet op dat ons niet
 avger en gesche. **Die**
 hē henet ons gegenen
 vordinge en hi hebet dā
 af gemaet een hyns.
Laet ons gaen van dese
 eylande en nemet van
 desen visschen v noet
 drost en bereydet soe vo-
 le als ons noet is tot in
 dagen totten auentma-
 el des heren. **In** gelick
 nemet vanden wortelē
 wateren sonderlinge

tot driem dagen. **In** ge-
 lick vanden wortelen.
Hi loeden hoer schip van
 elken dat hem die man
 gods beuolen had ende
 richtten hoer seyleu op
 en begonden te varen
 tegen dat noerde. **In** si
 vuerē drie dage en drie
 nachte doe lach die wijnt
 en dat meer begonde slecht
 te werden. **Sinte** **Lo-
 dau** seghde trett die rie-
 men in en laet dat seyl
 weder god regiert dat schip
 waer dat hi wil. **Dat** sch-
 ip wart gemaet onthyt
12 dage. **In** dā vuerē
 hem god weder enē grie-
 den wijnt als den westē
 tegen dat oestren. **In** si
 begonden te gader dat seyl
 le op te trecken in dat
 hoge en te varen. **In** al-
 tyt uae driem dagen atē
 si. **Op** enē dach vstheen
 hem een eylant vā beer

als een wolke **D**oe sech
de sech **see** **V**rauidamus
kinder keidi wael dat
eylant **H**u si sechde nee
Hu hi sechde ic kent wa
el **W**ant dat is dat eylat
daer wi des andere iaers
op waren mit auentma
el des heren daer onse
guede procuratur woe
it **D**oe begonden die te
ueders sterckheit te roy
en soe seer als hoer ma
cht iden mocht **H**u als
die man gods dat sach
sechde hi **k**inder en wi
lt v selue met dwafelic
moede maken of umoy
en vlesde **I**s die **A**lmech
tige god met een regiere
ons scheps laet hem be
gaen want hi leydet ons
wege als hi wil **H**u doe
si genaerten den ou des
eylants voertgenont
liep hem te gemuet in
dat schep die selue hoer

procuratur en leyden
si totter hauen daer si
des andere iaers wte
sepe clouen **D**ie procu
ratur laede en groet
maecten god **H**u cussede
eens yeghelike voete be
gincende vanden heilige
wader theit totte leeste
en sechde **G**od is won
derlick in sinen heilige
God van yscrahel in sal
geuen doctse en macht
sinen volck gebenedyt
si god **D**oe dat veerstie
wt was en alle dingeu
wt den sepe gedrogen
waren **k**ichte hi een toet
of paulioen op en berey
den een bid want het
was een auentmael des
heren **H**u cleden alle die
brueders mit ipen cle
deren **H**u dese hoede die
nist mit groter oetmoe
dichett drie dage **H**u die
brueders vieden die pas

sie ons heren mit ginst
 oetmoedicheit thient ude
 saterdach **E**n doe vol
 bracht waren die **A**u
 bochten des saterdachs
 en die geesteliche offer
 hande waren god geof
 fert en dat omeritmael
 gedaen was sechste die
 selue perwatur totten
 heiligen vader en tot die
 geen die mit hem wa
 ren **E**lymet in dat scap
 op dat gi moeghet vieren
 den sonendach s heili
 ger vrisenisse daer ghi
 hem vieden des anbe
 ren iaers **E**n vaert
 totten eylant dat daer
 heet dat pauidys der
 vogelen daer gi waert
 inden voerledene iaer
 van praessche tot die
 endacht van pynpse
En neent mit v als z
 v noet is van spise en
 van druck en ic sal

v visentare opte anbe
 ren sonendach en soe
 deden si **E**n hi loet z
 scepe mit brode en mit
 druck en vleysche al
 soe voel als daer in mo
 ctyt gaen **I**n sinne **B**ra
 damus als hi die beuedu
 ric had ontfange begon
 de te varen in dat and
 eylant **D**oe si quamen
 tot die sece daer si wt
 solden gaen doe sagen
 si den ketel dien si des an
 deren iaers daer lieten
Doe ginch sinne **B**ra
 damus mit sine brue
 deren wten scepe ende
 songen den sanc **B**e
 uediet den he alle wer
 ken des heven **E**n doe
 desen sanc wt was
Die man gods **B**ran
 damus waerude sijn
 beueders seggende **D**
 kindev **W**aer en be
 det op dat gi met en val

let in beuorungen ~~wer~~
liet hoe god dat alre
meeste beeste onse onse
woete voegtet sons eindh
hinder **En** die brueders
waecten en waven ge
stroyt doer den bussche
thent ter metten tijt
En daer nae alle die
priesteren een yeghe
sonderlinge myffe offer
den ter euen gods **En**
sunte **Brandung** ee on
beuleet lam **En** hi seth
de brueders in dat vo
leden iare werden ic
die vrisemisse des heren
hier soe wil ic oec in
dit iare. **Daer** nae gi
ngen si totter hane. **Alle**
die vogelen songe mit
eenre stemen. **Heyl** si
dusen gode sittende ba
uen den throne en den
lam. **Anders** wief son
gen si **God** die he he
uet ons blucht sette ene

hoechtidelicke d in dat
dirke hem totten hoem
des **Almers** **En** die vo
gelen hiden beyde mit
vlogelen en mit stemen
outrunt een halue vce
soe lange dat die heyl
ge vader mit synen
gesyne en mit alle dien
dat si in dat scepe had
den op was gegaen
en sat in synre tenten
En doe hi daer mit si
neu kuechten hadde
geueert dat hoechtint
van paesschen. **Om**
die voevgeuende prau
vtoer tot hem soe hi
hem gesecht had opten
sonendach der octauien
van paesschen **En** be
acht mit hem voedin
ge die der gebruyckin
ge des menschelicken
leuens toe behoede. **En**
doe si saten totter tise
leu doe sat die voevge

noemde vogel op die
borste des scapes en ma
ecten gemaecte mitte
wtgexeten vloegelen
gelijck een geluyt van
groten orgelen. **Hi** doe
bekensden die man gods
dat hem die vogel dat
hem die man wat wol
de geuen te kenen. **Doe**
sprack die selue vogel
God heuet v geschiltet
vier steden ouer vier
tyden soe lange dat ge
eyndet woe soue iaer
inwey pelgruudsse. **W**
is ouden auentmael do
heuen mit inwen paua
tor die v tegenwoerdich
is tot allen iaren suldi
wesen opten vuytge
des vissches gheheten
Isacom en mit ons sul
di vieren die hoedtyt
van paessche thent in
der octaue van piyus
sten. **Hi** biden gesru

de **Albey** suldi viereu
dat hoedtyt der gebueu
ten ons heuen en nae
sonen iaren voeygauen
de grote en niem geuha
de mysten suldi vuynde
een gi coent mit laut
der geloesten der heili
gen dat gi suet en daer
suldi wouen vi dage en
dan sal v god weder om
leyden tot dat laut da
gi gebueu sijn. **Doe**
dat die heilige vad hoer
den spreiden hi hem
op die eerde mit sinen
bruedere en daucte sine
scapper. **Hi** doe die heili
ge vader dat gesae had
is die vogel weder om
geguen in hoer stede. **Reu**
die voeygenoemde pru
vatoev sechde doe dat
eten gedaen was. **W**
in god hulpe sal ic we
der comen tot v mit u
noetdvoesten inden dage

der toeroeyst des heiligen geestes inden apostelen dat is opten pinxterdach **I**de hi nam die benedictie des heiligen vaders en der geene die mit hem waren en is weder gegaen in sijn stede **I**hi die eerweerdige vader bleeff daer die voertgenoemde dage **I**hi doe volbracht waren die hoedstdeliche dage geboort die heilige vader te bereyden dat schip en te vullen die vate witer fonteyne **I**de doe dat schip berent was en gelept in dat meer **D**oe quam die paravitur mitten schip geladen totte beuedere **I**hi als hi dat had gelecht in dat schip des heiligen vaders ende in se al had genst genst

gtruck hi weder den hi comen was **I**hi die heilige vader mit sinen gefellen voer in dat meer en dat schip waert gemeyt xl dage **I**n enen dage vschee hem een beeste van omateliker groetst en werp schijne van hoeve nafen en scheiden die wagen mitten alven suelste loep gelich of si wolde vsijden die kuerche gods **I**hi die bineders doe si die hadden gesie viepen totten heer ende sechden **D** heer verloese ons dat ons in en vslijnde dese beeste **S**inte **B**audouins petten si en sechde **D** gi clepue van gelouen wilt v met ontsie **G**od die alle wege is ons bescermer hi

51.
sal ons bloesen vanden
monde deser beesten
en van allen andere
mysten. **E**n doe hem
die beeste nakende gyn
gen voer die beeste wa
gen van wonderlike
hoechheit totten scepe
toe so dat die brueder
meer en meer vinnert
worden. **E**n die een
weerdige olde wtveert
ten sijn armie inden
hemel en seide o he
verloes ons geluck
du den pheet **J**onas
bloesen vanden macht
des groten walwiffels
O heer bloese ons
dijn knechten gelucke
du dand bloeste van
der hant golvas des
giganten. **E**n als **H**
ardsamus des twe ver
steus had gesproken
siet hi een grote belua
of meer wonder wt

weste come en gnick
te gemiete der ander
beesten en viel te hant
in euen strijt tegen
die ander en seruden
vuer wt hoere monde
En **H**ardsamus seide
sijn brueder. **A**nder
siet grote dingē des ver
loesers siet hoe dese bee
sten onseidamich sijn
hoeren scepper. **V**rwacht
w dat eynde des dingē
want desen strijt en sal
ons geen quaet in bren
gen mer hi sal geuekent
worden ter glorie gods
Doe dit was gescecht
die onsalige beest die
daer vslinden wolde
die knechten gods is
doet geslagen en gese
ylt voer hem in drieu
delen en die ander beest
noder vringē gnick
weder in sijn stede. **E**n
des anderen dages sage

si van veer een eyland
seer vol van bouen en
groet doe si naekedera
totten ouer clomen si
wtten scepe doe sagen
si dat achterste deel van
der beesten die doet ge
slagen was **S**unte **B**ea
damus sechde **S**iet dit
is die beest die v vslin
den wolde nu vslintse
Want lange tijt suldi
v wachten in dit eyland
daer om vheffet v scepe
wat hoger opt land
en sietliet een stede da
v tente mach staen die
heilige man had hem
bereypt een stede in te
wonen **I**n doe die be
ueders gedaen hadde
nae dat gebot des ma
ne gods en hadde al ho
reyfchap in die tente ge
drungen **D**oe sechde die
heilige man den brue
ders **A**neent nu noet

droeft van deser beesten
soe voel dat gi genuech
daer aen hebt drie ma
de **W**ant in deser na
cht sal die beest al ver
slonden wode vanden
beesten **I**n die brueder
drogen vleysche hent
totten ouer soe voel
als hent noet was nae
dat gebot des heiligen
mans **D**oe die brue
ders al dat gedaen had
den doe sechde si van
hoe mogen wi hier le
uen fors water **I**n die
hi sechde **I**n god swa
re water te geue dan
spise **G**aet tegen dat
siden vindi des eylands
en gi sult vinden die
alre claerste fonteyn
en voel cruden ende
voel wortele **I**n daer
af neemt nu noet dro
ft nae maten **D**oe gi
gen si en vonden alle

52.
dick als die man
gods voersicht hadde
En sinte Braudau
bleef daer drie maē
de want groet omwe
der was opter see
en die alre sterste w
whit en oustuewicht
der lucht van wegen
en van hagel **E**n die
brueders gingen be
sien wat hem die mā
gods voersicht had
vander beesten **E**nde
doe si quamen tot
die stede daer dat de
le vander beesten te
voeren was doe en
vonden si niet dā die
beue **E**n si giugē we
der totten man gods
en sechden. **V**as als
stu haddes gesicht soe
ist dit. **E**n sin sechde
kinde ic weet wael
dat gi mi woldet prae
uen of ic waer had

gesicht of niet **I**c sal
v noch een and teyken
Hier sal in deser nacht
een vissche comen en
mergen suldi daer af
widen genoot. **D**es
anderen dages giugē
die brueders tot die ste
de die die man gods had
gesicht en brachtē mit
hem alsoe voel als si
dragen mochtē **D**ie va
der sechde hem dit sul
di solten en wael ver
uuen daer af hebdi
v noetdroest. **W**ant die
heer sal maken huden
en mergen en nimmer
gen daer weder ende
die vholgentheit des
meers en der bloeden
sal opholden en wi sul
len gaen vander stede
daer wi nu in sijn
En doe deser dages wa
ren voerleden geboet
die heilige vader **H**ē

damus dat ſchep te
laden en die vleſſche
te vullen en die die
ander vate en wou
telen en cruden te v
igaderē tot ſijne be
hoef. Want die vō
genoentde vader **Brā**
damus daer nae dat
hi priester wordē wo
en had hi met geten
van enigen dinge da
m was die geest des
leuens van vleyſche
En doe dat ſcepe was
geladen van alle des
hem noet was en d;
ſeyl wtgerect want
den ſi totten ryck des
noerden wart **Op** enē
dach ſagen ſi een eylant
voer van hem **Sante**
Brandamus ſekde ſie
ſtu dat eylant wael
Si ſekden wi ſien dat
wael **Sante Branda**
mus ſekde drie volke

ſijn in dit eylant ee
van knuden en ee vō
mder der ionger **En**
dat derde der older
en een van ouſen be
nederen ſal dat blūe
en die brueders vwa
echden hem wie dat
woer **En** doe ſi vol
herden nteu vragen
en **Brandamus** ſath
dat ſi droemich ware
Doe ſekde hi dit is
die brueder die me
blūe ſal **En** dat wo
een vanden bruederē
die **Sante Branda**
mus nae genolget ſij
tot ſinen monſter
daer hi den brueder
voer af geſecht hadde
doe ſi mit ſcepe ginge
in hoeren lande **En**
ſi nakede tot dat voer
genoentde eylant het
dat ſcepe ſtont in dat
meer **En** dat eylant

was mondevluckie
 slecht soe dat hē dat
 eylant docht wesen
 gelick den meer al
 sonder boue ende al
 dat vanden wijnde
 beweget mocht wē
 en was daer niet en
 was oer wint Doch
 waft omdet mit
scaltis albis purpureas
 scaltis dat sijn vrou
 dten daermen vol
 sueticheit wt persēt
 als dzienen en appe
 len Vanden vruch
 ten die daer sijn wit
 en purper was dat
 eylant vol. **En** da
 sagen si drie schaven
 als die man gods
 voer secht. **Want**
 twosshen elker scha
 ren was soe voel
 als men roerpen
 mochte mit ene steē
 van ene sningev. **En**

spanē

en altoes ginge si her
 wart en derwart
En een schave sancti
 staende in een stede
 en sechden **Die** hei
 ligen sullen gaen vā
 doechde tot doechden
 en god der gode sal
 gesien werden in sy
Doe die ander scaue
 dat verhsien had ge
 eyndet **Die** ander sca
 ve stont en begonde
 te singē den selue sancti
 sonder op holden. **En**
 die verste scaue dat wo
 die scaue der kinder
Die waren gecledet
 mitten alren bleuckē
 sten clederen. **En** die
 ander scaue in cledē
 ren vsciert mit geste
 ten van iarmeten. **En**
 die ander scauen in
 vocken van purper
 als ewangelicrs of als
 epistolers aen hebben

en het was vier vre
doe si die hauen des
eylants inelden **En**
doe die sefte vre was
geromen begonde die
scharen gelick te sijngē
seggende **G**od onser
me onser **En** god wil
dencken in mijn hulpe
:† **En** Ic heb gelouet
waer om ic sprack :†
En te uoen drie psalme
Den depofondis en
†tte q' bonu en lauda
ihelun **En** te vesperē
songen si **G**od di be
temet laue sancti in
syon **En** b' myn siel
benediet den heer **En**
lauet gi kinder dē he
En die xv grude son
gen si sitende **En** doe
si den sancti wt hadde
te hant omscheē dat
eylant een wolke vā
wonderliker daerlyt
mer si en mochte niet

sien dat si voer sagen
van dicheit der wol
ken doch hoerden si
den sancti voer genoot
totter metten toe **D**oe
begonden die scharen
te singen. Lauet den
he gi vande hemelen
En lauet den he in
sinen heiligen **D**aer
nae songen si xv sal
men nae die ordinā
cie des salters **D**oe
die dach begonde te
luchten soe is dat ey
lant ontdeet vander
wolken en te hant
songē si drie salmen
Miserere me y deus
en god my god toedi
he sal ic vhen **En** te
tercie songē si drie sal
men **A**ls dese **A**lle gi
heyden slaet te saue
v hande en god in di
nen name beholde
mi en ic mynden

want die he sal ver
 hoeren: mit allehya
 Over nae offerden si
 een onbeulect lam
 en quame tot die co
 munitinge dat is
 tot tdat heilige sacra
 ment te ontfangen
 En seclpe nemet v
 dat heilige licha des
 heren en dat bloet
 des gesontmakers
 in een ewich leuen
 En doe die heilige of
 ferlyante gedaen wa
 Twe wten scaren der
 wngen droegt enen
 korff vanden vruch
 ten des eylands der
 sterker manen En
 seclpen weder geuet
 ons onsen brueder
 en wandert in vre
 den Doe riepe sante
Brandano den brued
 en seclpe cisse dim
 brueders en gaet in

deseu die di noeden
 In een guede vre henet
 di dinn moed ontfange
 wantu vdiect heues
 te wonen mit sulke v
 gaderinge Doe hi ge
 cussset had die brueder
 doe seclde Brandano
 Soe gedecht hoe gro
 te waeldaden di god
 voer heuet gelectst in
 dinen leue in deseu
 werlt gnet en bid vo
 ons en volget nae de
 sen iongelinge tot hoe
 vescholen En die hei
 lige vader begonde te
 vaven En doe die ne
 gende vre we was ge
 romen geboet hi de
 bruederen te sterlien
 hoer lichame vande
 vruchten des eylands
 der sterker manen va
 welken voerspraken
 is En die man gods
 nam vanden staltis

dat is vanden appelen
of drinnen **En** doe hi
had gesehen die groetheit
der drinne en sach dz
si vol suets of vuerlic
heit was v wonder
den hem seer een se
clise **Ic** en heb niet
gesehen of gelesen soe
groet van dese vruchten
want si ware soe
groet als een bal en
in het hem brengen
een vat en paerste
met eenre drinnen een
pont sueticheit en dz
deyden die heilige
vader in xij vruene en
gaf elken brues een
vruene **En** soe wordē
die brueders gheuoē
det xij dage van yegē
hiker vruente en be
holden almit in hoe
ren suake des hom
che **En** doe te hant
een deel dage voleden

waren geboet die he
lige vader een vassen
vā drien dage en doe
die dreedage voerledē
waren fiet die alre gr
este vogel vloch bide
sepe en had enē tellat
eens onbehenden boes
daer aen was in die ho
edise een drinne van
wonderlicke groetheit
welck rys die vogel
het vallen in dē schoet
des heiligen mans
Doe riep **Gransano**
En brueders en sech
de **Neent** dat ete
dat v god gesant he
uet **En** die drinne d
rys waren als appe
len die deyden die
man gods den brue
dere gelicke voel ende
si hadden daer af voe
dinge heit opten xij
sten dach **En** weder
om begonde die man

gods te vasten mit
 sinen bruederen ende
 des derden dages si
 gen si een eylant ve
 veer van hem dat
 daer al bedect en ou
 wassen was seer dic
 van bomen op wel
 ken bome ware die
 vruchten der voerge
 noender druue. **Soe**
 dat alle die bomen
 om voelheit der vr
 uchten gebueget sto
 den ter eiden. **Ende**
 alle die bome ware
 van eenre vruchten
 en van eenre werue
 daer en was geen
 bome onvruchtber
 en geen bome van
 andere maniere in
 dat selue eylant. **Doec**
 hielden die brueders
 die hauen. **En** die
 man god dan wte
 scepe en bestont om

te gaen dat eylant wat
 die volke des eylands
 was als die volke eens
 huys dat vol is va
 appelen van garnat
 ten of van semacen.
En die brueders ver
 beiden noch in dat
 scepe hiet die man
 gods tot hem quam
 en hier en binen gaf
 hem die wijnt de alre
 suetsten volke soe dat
 si vanden volke gestev
 liet worden van hoe
 ren vasten. **En** die
 heilige vader vant
 ses lopende fonteyne
 vol van gropende cru
 den en van meniger
 hantde wortelen. **En**
 soe ginch hi weder
 om tot sinen bruede
 ren en droch mit he
 vanden wortelen. **Di**
 eylands en selue he
 elyut wten scepe en

vestet uwe tenten of
pauliouen en werdet
gestevket vanden alre
besten vruchtē des lā
des dat ons god geto
ent heuet **Ihū** soe wor
den si xl dage laut ge
uoet vanden drunen
en cruden en worte
len der fonteynen
Ihū nae die xl dagen
gynge si weder tesc
pe **Ihū** drogeu mit hē
soe voel als hoer se
pe mochte dringē en
doe si daer in ware
repenen si dat seyle
wt en vuerē daer si
die wint hēnen leyde
Ihū als si vuerē v̄schē
hem een vogel die ge
heten is een grupe vā
veer en vloch hem te
gemete **Do**e die be
ueders den vogel sage
sedden si tot **Branda**
mus dese beeste coent

mer om ons te ver
sinden **Die** man
gods sechde **Ihū** wilt
w niet outfien god
is ons hulper **In** sal
ons oer op dese tyt
wael bestorme **Die**
vogel reytē wt sū
clawen om te grupe
die knechten gods **Ihū**
siet te haut quam die
voer had gebracht d
vys mitter vruchtē
en quam der grupe
te gemete mit enē
sterken vloege ende
die grupe wolden
vogel v̄slindē **Mer**
die vogel besiddē
sich so lange dat si
den grupe v̄wan en
nam die grupe die o
ogen wten houde
Ihū die brueder gri
pe vloch in dat hoge
dat se die brueders
uāwe en mochtet

sien **A**ker die ander
 vogel en liet die gri
 pe niet soe lange het
 hi se had gedoet **W**ar
 der 7 gripen liif viel
 bi den brueders in
 dat meer en die an
 der vogel is weder
 gegnen in sijn stede
Sante **B**randano en
 die mit hem waren
 sagen nae geen lan
 ge tijt dat eylant do
 gesyn des **A**lbes ende
 daer werden hi dat
 hoechtijt des gesyn der
 gebuerten ons here
 mit sijn bruedere en
 doe dat hoechtijt ge
 eyndet was nam die
 heilige vader die be
 nedictie des **A**lbes en
 om voer die see een
 lange tijt **A**ker inden
 voer genoemde hoech
 tijden dat is inden
 thientmael des here

Die hoechtijt vā paes
 schen tot acht dage na
 pinxten **E**n in dat
 hoechtijt der gebuerte
 des here tot dertien da
 ge toe hadden si rust
 inden voer genoemde

A **s**teden
In eenre tijt
 doe **B**randano gehol
 den had die hoechtijt
 van seē peter den apostel
 in sijn seepe **W**orden
 si een daer meer soe d;
 si sien mochten alled;
 opten gronde lach en
 doe si daer in sage in
 dat diepe sagen si me
 ingevharde manere
 van beesten ligte inde
 gronde op dat saut
En hem dochte dat
 si die beeste mit hoere
 handen hadden moe
 gen tasten van groot
 claerheit des meers
Want si lagen daer

als tudden der beesten
inder weyden. **I**n van
voelheit dochtet hem
wesen gelick eenve stat
inden omganc. **I**n si
lagen alle gader gelu
pcht mit hoeren mon
de acnden stant gelick
beesten inder weyden.
In die brueders bade
den eertweerdige was
dat hi sijn misse salic
wolde weeren te sijnge
op dat die beesten niet
hoerden op dat si he
met op en hiesen om
hem quaet te doe. **D**ie
heilige was lachte een
wemich en seclse. **J**e v
wonder inder dwaesst
alte seer. **W**aer om
ontfiedt dese beesten
en en hebt niet ontfie
den meyster alre beeste
die alle beeste vshijnt.
Den vissche **J**ascomu
in wellies ruytge ghy

duck geseten hebt en
gesongen en oer daer
holt gehouden. **A**de
uner daer op gemaect
en gebrant en vleysche
gesaden. **W**aer om ont
fiet di dese beeste. **J**e
onse heer **ihs xpvs** in
een heer alre beesten
die alle beeste mach
bedwingen en boetmoe
digen. **I**n doe hi dat
had gesicht begonde
hi te sijnge soe lude als
hi mochte. **I**n die br
ueders sagen op die
beesten. **I**n doe die
beesten hoerde dat sij
gen hene si hoer ho
ueden op vants eerde
en swenden alle om
dat water en om dat
scepe soe dat die brue
ders niet en mochte
sien dat meer van voel
heit der smemender be
esten en doch en nakede

57
si met den scepe stier
si swemden soe lan
ge herwaert en derwt
heert die man gods
die misse gecyrdet had
en swech **in** doe swe
mede die beeste doer
menggen werch see
vlyende wurde aensicht
der lueden gods **Se**
Brandang Acht dage
mit gueden wynt en
mit wtgevepte seyl
mocht nauwe omme
dat daer meer **in** m
enen dage doe si misse
hadden gemert saghe
si ee colupne in dat
meer en die en docht
hem niet veer var
hem wesen niet voer
drien dage en mochte
si daer niet bi comen
in doe si daer nae na
heden **Die** man gods
sach aen die hoechent
der colupne met hi

en mocht der niet af
sien **Want** si was voel
nae hoeger dan dat
verste vjckli der lucht
en si was al om ge
decket mit ene subtie
len diene doech of god
dine **in** dat scepe wo
chte gaen doer een gat
in **Brandang** en wiste
niet van wat mate
rien die gordme ge
maect was **in** si had
wete als siluer ende
hem docht dat si hard
was dan een muur
steen **in** die calupne
vonden alen daerste
et cristal **Die** heilige
vader sechde sine brue
seven **Trect** die vrien
in en legt dat seyle
en die mast neder **in**
die gordme was al om
gaens een mile vanden
calupne en die gordi
ne ginch neder inden

groent **Ic** doe dat ge
daen was sprack die
heilige vader laet dat
scep ingaen doe een
gat op dat wi blisclick
mogen mercken die goo
te wonderē gods **Ic**
doe dat scep in was
gegeuen en si sage meer
stelick herwart en der
wart soe dochte hem
dat meer groen wese
als gelas en van claer
heit soe mochten si sien
alle dingen die opten
groude waven want
si mochten wael sien
die fundamenten der
colupne en dat neder
ste der gordine lach op
ten groude **Ic** dat li
cht der sonen en met
muere van binē dan
buiten **Ic** S' brandaun
maecten doe een gat tot
allen siden vier cubit
Ic si vieren ene hē

dach bi een side d' colu
ne daer die sone op sche
Ic si genoelden d' he
ten der sone doe die
colupne **Ic** soe tot
negen vren toe mat
die man gods die een
syde vander colupne in
een mate duzent ende
vijf cubit **Ic** des vier
den dages vonden si
enen helick vander
manieren der gordine
die om die colupne gi
ick **Ic** een pathena
van veruen als die
colupne liggende in
een vinstoren in een
side der colupne tege
dat siden welke va
te saute Brandanus
aerwint en seide
onse heer ih̄s xp̄us
heuet ons gethoent
dit mirakel en heuet
mi gegeuen dese twee
gauen **Ic** te hant ge

boet die man gods
 den bruedere dat si
 solden doen dat wer
 ck of Ambocht gods
 en daer nae hoer he
 ran vueden **In** doe
 die nacht geeyndet wo
 begonden si te varen
 tegen dat noerden
In doe si doer een gat
 waren comen richteu
 si den mast en toegen
 dat seyl op mit hoge
 soe lange hert si alle
 dach in dat scepe had
 den bereyt doe begon
 de een guet wint na
 hem te weven soe dat
 hem geen noet en wo
 te roeyen dan si alleen
 die lipden en and ghe
 thonne hielden **In** soe
 boet dat scepe onacht
 dagen tegen dat noer
 den. Doe die acht dage
 geleden waren sagen
 si een eylant seer leidi

en grof of steuch en
 scrumpch souder home
 en cruyt vol suede
 huys **Die** heilige va
 der seijde sine gefelle
Voermaer brueders
 in mi is bedruckenisse
 en anyste van desen
 eylande. Want ic en
 wil daer niet ingaen
 of genalie mer die wint
 heuet ons derwert mit
 enen loep getagen **In**
 doe si een wench voo
 bi vuerē licht een groe
 woupe wegē hoerde
 si gheuyt van blaesbal
 gen blasende als een
 douwe en te sinen dōp
 pringe der hamere op
 dat yseu en op die
 aenbeelden **Als** si dit
 hoerden wapende hem
 die heilige vad mitte
 sege des heren dat is
 mitten teyken des hei
 ligen cruces in vier dele

en sechde he ihu xpi
bloese ons van desen
eylande **D**oe die man
gods sijn vreden wt had
siet een vanden nuwe
res des eylands gnuet
wt gheych of hi enich
gesaen solde hebbe en
hi was seer ruwe en
vuerich en dyster
In doe hi die kuechte
gods sach varen doe
gnuet hi weder om en
wapenden hem en hier
en bliuen wapenden
hem die man gods mit
ten cruce en sechdesi
ne bruedere **k**inder
treet dat seyle hoger
op en vaert als ghi
haestelick moeghet en
laet ons hien bliuen
van desen eylande
Als dat was gesprake
siet die selue nuwon
re liep hem tegen tot
dat ouer en droch in

hant een stuck ysero
in een tauge dat seer
gloyent was en ber
neude **I**n hi werpt
te hant op die kuech
ten xpi een stuck van
den gloyende ysero mer
het en schaden hem ni
want het gnuet vane
hem waer een scadiu
dat is t en yro se
den en viel wt meer
In dat meer begon
de te beruen of daer
in gevallen waer
van enen beruende
bevy **I**n doe si geua
ren waren een myle
van die stede daer dat
stuck in viel **A**lle die
in dat eyland ware
hepen tot dat ouer
en een pegelick had
een stuck ysero **S**om
ch woepen nae kue
chten gods sonich wo
pen op malandoren

en gingen weder in
 hoer huse en staken
 die nen **En** dat geboer
 den of dat heel eplāt
 gebrant had als een
 ouen **En** dat fode als
 een liedel vol vlesche
 daer voel roelen en
 vuers onder is **En**
 si hoerden al den da
 ch landē een groet
 huelen en carner
 vanden eylande **En**
 doe si dat eplant met
 en sagen noch quam
 tot hoeren oren dat
 huelen der geene
 die daer in woerden
 en groten stanch qua
 tot hoeren noese **Se**
Brandans sterften
 doe sijn mouliche en
 sechde **W** ridderē gods
 weest stark in vech
 ter geloenen en wou
 det gewapent mit
 geestelicken wapenen

want wi hebben ge
 weest mit vich der
 nederster dat is der
 hellen daer om maket
 en arbeit manulicken

Dies andere da
 ges sagen sijn
 der see enen hogera
 berch tegen dat noev
 den met veer als doer
 enen dūnen ueuel
 mer hi was in dat ho
 echste vol rokes **En**
 te hant mit enen ssel
 len loep tochte die wint
 tot dat ouer des selue
 eplants soe nae dars;
 scepe rusten met veer
 vanden lande **En** ou
 was seer hoge soe dat
 si die hoechde nāwe
 en mochten sien **Ende**
 oer van verweu der
 tolen **En** woutdelich
 vecht als een miier
Woerwaer een van
 dien drien brueders

die noch bi hem bliue
was die **B**randamus
nae geuolget was wt
sinen cloester die spranc
wtten scepe en begonde
te wandereu tot dat
fondement des ouers
En hi begonde te vo
pen en selde **W**ee mi
vader ic werde beroeft
van v en ic en heb gee
macht weder tot v te
comen **E**n die brueder
leyden haestelike dat
scepe achterwarts en
riepen totten heer **H**
heer ontberme di onser **E**n
die heilige vader mit
suen gessellen aensach
hoe die onsalige wart
geleyt vanden scaven
der dinelen tot die
pinen **E**n **B**randamus
selde **W**ee di soen wa
ntu in die leue alsulke
eynde heues vrient **D**a

nae een geluckich tijt
greesse te suden wart
En doe si van veer sa
gen achter dat eyland
sagen si enen beech ou
der vanden roech spu
wende tot die lucht
vlammen en die weder
nae hem treckende
Doe dat die heel beech
tot in die see scheen te
wesen een vier **H**ide
als saute **B**randamus
vuer tegen dat suden
sueuen dage lanck **D**oe
vscheen hem in dat ic
meer een gedaente als
van enen mensche die
sat op enen steenwase
en een seplken voer
hem eens cleets hange
de tusschen twee vor
lien **E**n die wart gogu
ellet vanden vloeden
en soe gestoten **A**ls een
scapken hoeneer dattet
vgact vanden windde

in dat water **S**omich
 vanden brueders sech
 den dat het een vogel
 waer **S**omich waende
 dat het een scepe waer
In die man gods hoer
 den dat si daer van
 ilden en seide en u
 wijk niet twisten **I**n
 ert dat scepe tot die
 stede **I**n doe die man
 gods derwerts nalie
 den wederstoude hem
 die viden inden ome
 ganck of se beuoumen
 waren en si vonden
 enen mensche sittende
 op een steenwude ru
 we en lelike **I**n als die
 vonden van allen side
 tot hem vloyden soe
 sloegen si hem acideu
 seijdel des houedes
In als die viden we
 der en wech hepen soe
 vscheen die steen bloet
 daer die onsalige op

sat **I**n dat laken dat
 voer hem hinc dat
 sloech hem duuwl in
 de ogen en voerhoest
Sinte **B**randanus be
 gonde hem te vragen
 wie hi waer of om w;
 salien of missdaet wil
 hi daer weer geseint
 of wat vdierten hi had
 dat hi sulke pine liden
 solde. **H**i seide **I**c bin
 die alre onsalichste udas
 die alre quaetste coep
 man **V**an genen ver
 dienten en heb ic dese
 stede dan vands ontfpre
 keliker beuulhertuist
 gods **D**ese en wort
 mi niet gerekent pin
 lick mer van gueder
 tiereuht en vgriffenisse
 des vloesers om die ere
 des sonendachs die da
 is een dach der opuer
 risenisse des here wat
 het was doe sonendach

Want in dinct als ic
hier sit dat ic dan bin
in een pouding der w
waelusten voer der
nuyte der tozwenten
die in toecomende sijn
in desen dagen **W**at
ic beue als een stuck
loets in enen pot daer
en nacht mit middel
vanden bergen die gi
gesien hebt daer is die
duuel mit sine soldene
is daer was ic doe v
geselle daer gebracht
wart en vslondē in dē
bergen **E**n daer om
was die helle blades;
si wt gaf grote vlamē
en soe doet se altijt als
si yemant vande boe
sen vslondet **N**er mi
vredynge heb ic hier
alle sonendage van
der eeuve vespertijt
totter ander vespertijt
En inder gebuerten

des heven tot dertie
nisse toe **E**n van pa
esschen tot puyster
En dat hoedyt der
moder des he purifi
cacio en Assumcio me
nae en voer werde ic
gepnt inden groot s
hellen mit herodes en
pylatus Annas ende
caphphas **N**er om
besweer ic v bidē stec
per der werlt dat gi
wilt geweerdige te
bidden totten he ihu
xpi dat ic hier bliue
mach hent meigen ter
sonen opgauch **E**n di
in die duuele in vroe
toemst met en puyge
En oec met en leyden
tot myn quade eyse
nisse die ic geroeft heb
mit mine quaden loē
Herardus antwoeg
den die wil des heve
moet gesijnen **D**ese

macht en salstu niet
 wesen een hete der
 hellen tot merger
 toe. **I**nderweef vra
 etijde die man gods
 en seide wat wildyt
 doech doe. **D**oe sech
 de iudas. **D**it doech
 gaf ic enen leprose
 doe ic des heren rent
 meyster was doch en
 was dat mijn niet
 mer het was des heren
 en sinne bruederen
 daer om en heb ic da
 van geen vruchtinge
 mer meer hinderen
Want die yseren sca
 ren of vorken dat
 dat doech in hanget
 die gaf ic den pries
 ters des tempels die
 hetelen aen te hangen
Die steen daer ic op
 sitte dien had ic gewo
 pen in een gemeyne
 meele onder die voden

der lude die daer ouer
 gingen eer ic een disci
 pupil des heren was
In doe die vrede vesse
 ren quam fiet een ou
 matelike saue der
 suuelen quam en be
 derten dat licht ende
 aensicht der sonen inde
 omganc en viepen
 en seiden. **W**an god
 ds graue en wech va
 ons want wi en mo
 gen niet geuiken bi
 onsen geselle soe lan
 ge als di daer biste
 en wi en dorren niet
 comen voer dat aen
 sicht ons prunt wi
 en brengen hem sine
 vrient. **W**er du heues
 onfons genomen onse
 hape. **E**n wilt desen
 niet besterven. **E**nde
 die man gods antwo
 arden. **I**c geliede di in
 den name ons he ihu

Ic en bescreve hem
met mev onse he ihu
xpus heuet hem ver
leent hiet te wese tot
ten morgen **D**oe sech
den hem die vianden
hoe vliepstu den naem
des heren op hem want
hi is een vader des he
Die man gods sechde
hem **I**c gebiede di inde
name ons heren ihu
xpi dat gi hem geen
quaet en doet voer mev
gen **I**n doe die nacht
voerleden was en die
man gods begondefue
wech te doen **S**iet doe
quam daer een oneyu
delicke schaer der diue
len verheide dat aen
sicht des waters wtge
uende wredesteine en
sechde **D**e man gods
vmaledyt si dine in
ganck en diue wigmur
Want onse voorste heest

ous in deser nacht
geyselt mitten alre
quaetsten slagen da
er dat wi hem met
en brachten sine
vmaledide geuangen
Die heilige man ant
woerden vmaledyt
en hoert ons niet toe
mev v selue **W**ien gi
vmaledyt die gebene
dijt **I**n wien gi gebe
nedijt die is vmaledyt
Die diuele antwoer
den dubbeldē pine
sal hi liden in deser
dagen die onsalige in
das daer om dat ghi
hem beschermt hebt
in deser nacht **D**ie
heilige vader antwo
den hem daer van
en heb di noch v vo
ste geen macht mev
dat sal wesen inder
macht ons heren ihu
xpi **I**n hi sechde ic

bevede di in dē naem
 ons he dat gi hem
 met meew en pincist
 dan te voeven **Die** du
 uelen antwoerden he
 buste een god alve
 dingen dat wi di sul
 len gehoersum sijn **Die**
 man gods antwoerde
Ic bin een kuerst des
 heven alve dingen en
 wat ic v gebiede in si
 nen name daer van
 heb ic dienste daer hi
 mi af vleent **Hi** soe
 sijn hem die dielen
 nae genolget soe lan
 ge dat si die dindas
 met meew en mochte
 sien **Hi** si gingen we
 dey om en namen die
 vafalige hiel tynsche
 hem mit groeten geruch
 te en huelen **Hi** sijn
 te **Brandau** mit sme
 bruederen vneven te
 gen dat sieden glouisi

revede in allen dinge
 god **Hi** inden dorden
 dach vschep hem een
 cleyn eylandt veer te
 gen dat sieden **Hi** die
 brueders begonden te
 vaven sterckelick ende
 naerten den eylande
Die sechde hem die hei
 lige vader **Brueders**
 en wilt niet vmoeyen
 v lede bane die mate
 gi hebt genuch gear
 beit dat sijn wo souen
 naer dat wi sijn gena
 ren tot onsen lande
 tot desen paesschen di
 te hant comen sal **Wat**
 wo suldi sien nae we
 nich tins ene hevenant
 enen geesteliche man
 in desen eylande wo
 nende souden enich lijf
 liche spise hi naer want
 dertich naer te voeven
 nam hi spise van een
 re beesten **Hi** doe si

nakeden totten oir
en mochten si genen
migauch vinden vā
groter hoetheit des
oners. **E**n dat eyland
was cleyen en hrovout
als een stadie. **D**at is
hondert en xy paf
sen en voert en hadt
niet van bonē mer
een blote steenwoese
nre manere eens ke
selues. **E**n hoe groet
dat het was in leug
den en in breidē al
soe groet wast in hoe
thden. **E**n doese dat
eyland al om vuerē
doe vonden si een en
ge hauen soe dat die
hauen dat vorste ey
de des sceps namve
ronde begripe. **S**ide
daer was die alre swa
erste opgauch op te
chymen. **D**oe sechde
Brandaus sine brue

seven vbeit mynes
meer heent ic wes
tot v come v en is
met geerlost in te
gaen sons oerlost d
māne gods die in
se stede wont. **S**ide
doe die heilige vād
comen was tot die
hoetheit des eylands
sach hi twee hoelen
die een doer tegē die
ander opgaen in die
side des eylands tegē
den opgauch der son
nen of ytegen dat
oesten. **E**n sach een
cleyne fonteyne al
voent lopende wt
enen steen boer die
doer des hols daer
die rypder god sat of
rusten. **E**n doe **S**ide
dano nakeden tot die
een doer des hols gmaek
te hant te hant wt die
ander doer die alde

Siet en sechde
 Siet hoe guet ende hoe
 vroelick **I**st te wonen
 bynedeus in een **H**ey
 doe hi dat gesecht had
 geboet hi hem dat hi
 sijn brueders wten
 scepe dede comen **H**u
 i malcanderē hadde
 geuust en saten **D**oe
 noemden die alde al
 le die brueders enen
 pegelicken mit sijnē
 eygenen name **H**u
 doe die brueders dat
 hoerden **W**onderde
 hem seer met alleen
 van sijnre **W**hesien
 dat hi se wiste te noe
 men **M**er oer van
 sijnen habijt **D**ant
 hi was al ombedert
 mit sijnē haer ende
 mit sijnen haerde en
 mit sijnen andwers
 haer tot sijnen voete
 toe **H**u sijn haer was

bleuhtende als die suce
 van groten olden **A**
 leen sachmen sijn ogen
 en sijn aensicht **H**u
 hi en had geen ander
 cleder dan dat haer **D**
 haer dat van sijnem
 hinc giude **H**u sante
Brandans doe hi dit
 sach bedroefden hi
 hem in hem seluen
 en sechde **D**oe un wist
 ic drage dat habijt
 eens monnes **H**u ons
 in sijn voele geset
 onder den name des
 seudens **H**u **D**ant ic
 sie in enen mensche
 in enen engelichen
 staet sittende in den
 vleysche en ongequ
 etset vander sinden
 des vleysches **D**ie
 man gods sechde hem
Deer woerdige van
 hoe groet en hoeda
 nige wonderlike di

gen heuet di god ge
toent die hi myentat
der heiligen vaderen
en heuet geopenba
ert **K**u du segste in
dinen herten dattu
met weerdich en bu
ste te dragen moines
habist **W**ant die mo
nich gebreuet ende
leuet vanden werlt
sinne hande **M**er god
van sinen heymelic
heden heuet di mit
dine gesynne geroet
souen iaer. **M**er ic
arme sit als een vo
gel op desen steen
bet naect behaluen
mijn haer. **D**oe v
vraechden hem **H**er
dau van sinne toe
roenst of wie dat hi
weev of hoe lange
tijt dat hi daer had
gewest. **H**i antwo
den hem **I**c was ge

uoet in dat mon
Sunte **P**atricius
christich iaer lanc en
placch te vruwen den
heretahof der benede
ren **O**p euen dach
doe mi mijn delien
teykenen die stede
een d graues eens do
den dat ic die graue
solde **V**erschee mi
een alde die ic met
en kenden en sechde
mi **B**eneder en wilt
hier geen huile make
want dit is eens mi
deren graft **H**i sech
de mi waerom en
keusten mi met en
bin ic met dine abt
Ic antwoerden hem
Sunte **P**atricius is
mijn abt hi antwoer
den **I**c bin **P**atricius
want gisteren ginc
ic van deser werlt en
dit is de stede mijnne

voene **H**iev salstu
 maken dat gvaft
 ons brueders ende
 en segt niemant
 dat ic di heb gesett
En gnuclt meugen
 totten ouer des me
 ers daer salstu vijn
 den een scepe inden
 wellien du salste gne
 dat sal di leide tot
 die stede daer du sal
 ste vwaachten der
 dach dints dodes
En des meugens
 gnuclt ic tot dat on
 des meers nae dat
 gebot des heiligen
 vaders **E**n ic vant
 alsoe als hi mi ge
 secht had **E**n doe ic
 in dat scepe gegnen
 was begonde ic te
 varen drie dage en
 drie nachte nae die
 driien dagen en drie
 nachten liet ic dat

scepe gaen waer dat
 die wint stueven wol
 de **E**n des souenden
 dages vstheen in dese
 leye **E**n ic gnuclt daer
 te hant in en liet ach
 ter dat scepe en stiet
 dat mit minne voete
 vanden lande dat het
 solde gaen dan het co
 men was en te hant
 sach ic dat scepe gaen
 mitten alren swelsten
 loep daer dat meev
 en ic bleef hiev **E**n
 om negen vren bra
 cht mi een otter teren
 vanden meev enē vis
 sche in sine monde en
 een buslien stoes om
 vuer te maken **E**nde
 droech dat vne stoe
 tuysche sijn vorste
 voete en op sijn ach
 terste voete gnuclt hi
 en doe hi den vissche
 voer in geleecht had

en dat stroe gruck hi
weder dan hi come was
En ic nam een yser en
sloch enen steen ende
maecten vuer vande
stroe en maecten mi
spise vande vissche en
soe dertich iaer lauck
die selue dure die ot
ter tot allen tidedes
derden dages bracht
mi die selue spise dat
is enen vissche tot in
dagen. **E**n alle dage
at ic een derdendeel
van enen. **E**n vander
genaden gods en had
ic genen doerst. **A**er
des sonendachs gruck
ic **v** en nam een lutt
tel waters van deser
leyen. **E**n daer af mo
chte ic nemen en mi
vaetlien vullen tot mi
nen handen te wassche.
En nae dertich iaeren
vant ic des cuele ende

desse fouteyne. **H**ier
daer nae leude ic der
tich iaer sonder eunge
hande vuedinge mid
re spisen dan van des
fouteynen. **W**ant ic
byn xc iaer in dit ey
lant geweest xxx iaer
was ic hier in die
vuedinge des otter
vanden vissche en
ix iaer daer nae in
die vuedinge deser
fouteynen en vuch
tich iaer was ic in
minen lande. **E**n
soe sijn al die iare
unjus leuens tot
nu. E en xl iaer.
En soe mi gelauet
is sal ic hier bliue
vruachtende den da
ch des ordels in dit
bleysche of licham.
Hier om wandert
tot urwen lande en
nemet van deser so

ynen al v vate
 vol want dat sal
 v noet sijn. **W**ant
 ghi hebt noch de
 wech yl dage tot
 saterdachis voer
 paesschen. **E**n ghi
 sult vieren dat ho
 echst van paessche
 daev ghi se vi naev
 geniert hebt ende
 genomen die bene
 dycie inwes procu
 ratore suldi gaen
 mit laut der geloef
 ten der heiligen en
 daev suldi bliuen yl
 dage. **E**n daev nae
 sal v god inwer va
 deren weder leyde
 gesont mit laut in
 gebuerde. **H**ier om
Brandang en sijn
 brueders name die
 beuedycie des mas
 gods en besonde te
 varen tegen dat su

den al die tijt der
 vasten. **E**n hoer sce
 pe want gedoagen
 herwart en der wart
En dat water dat si
 namen vanden eylat
 des mans gods was
 hem alleen spise drie
 dage te vueden sond
 enigen hongere of
 dorste en si bliuen
 blide. **D**oe quamen
 si tot dat eylant hoer
 procurators soe hem
 had gesecht die man
 gods. **E**n doe si qua
 men aen die haven
 quam hem te genniet
 hoer procurator mit
 groter blytscap ende
 lieffe al wten scepe
 mit groter vrouden
 mit sijn selues ar
 men. **E**n doe dat god
 lick ambocht des hei
 ligen dages was ge
 daen setten hi voer

hem dat auent eten
En doe die vespere
was gedaen gingen
si te seepe en die selue
man gods mit hem
En doe si vueren vō
den si die beeste dat is
den vissche **I**ascoum
in sinre gewonlicher
steden **E**nde daer sou
gen si gade lof alden
nacht en des meyses
nisse **E**n als die misse
geeyndet was begon
de die vissche **I**ascou
in sinen wech te gaē
En alle die beneders
die mit sunte **B**ran
dang waren begonde
te rüepē tot god seg
gende **V**erhoer ons
god ons salich geneer
hape al die eynde der
eenden en veer in die
see **S**ante **B**randang
steveten se en seche
Siet en wilt antscien

v en sal niet gesche
mer ons neustraet
hulpe ons wegdes
En die belua af die
vissche geheiten **I**as
coum mit enē rechtē
loep tot dat ou der
vogelen en der eylant
daer bleuē si heent
tot acht dage nae
pnyssen **E**n doe die
tyden der hoerhtyt
volbracht waren sech
de die pnysser tot
sunte **B**randang
Omyet in v seepien
en vuller die vlesche
van deser fonteynē
Want ic sal v wese
een gefelle wies we
ges en een leyder i
deser stonden **S**ont
in en moetsi niet
vinden dat lant der
geloesten der heilige
Doe si in dat seepe
clouen al die vogele

die in dat eylandt wa-
 ren songen gelick mit
 eenre stemmen **W**od
 inwes heils sal v ma-
 ken enen geluckegen
 wech **S**unte **B**rauda-
 nus en die mit hem
 waren ouere mit he
 tot dat eylandt des p-
 curatoers en die pro-
 curator mit hem **K**u
 daer naemen si des
 hem noet was xl da-
 ge **K**u si ouere tege
 dat seften xl dage la-
 neli **K**u die procuca-
 toer ginch voer he
 en stuerden hoeren
 wech **K**u als die xl
 dage voldoen ware
 en die auent of die
 vespertit aenstoent
 of naecten doe ouer-
 dacten een grote duy-
 sternisse dat seped
 si die een den anderen
 nauwe gesien en cōde

Ku die procuratoer
 sechde tot sunte **B**rau-
 datus **W**eetstu waer
 welke dese duysternis-
 se is **K**u hi antwoer-
 den welck is dese duy-
 sternisse en die pro-
 curator sechde dese duyst-
 ernisse omgeet dat ey-
 landt dat hi gesocht
 hebt vj naer **K**u nae
 die tijt eenre vre om-
 schen se wedew een gr-
 oet hecht en dat sepe-
 stont op dat ouer en
 doe si wren sepe gin-
 gen sagen si een landt
 seer speciose en vol
 van appelen dragede
 bamen gelick als me-
 sien mach inden heofft
Ku doe si dat eylandt
 omgingen en spr-
 ken si met uer al-
 leen aten si vanden
 appelen en druckten
 vanden fonteynen

In soe xl dage om
gruigen si dat eplant
en en mochte geen
eynde daer af vnde
Nex in euen dage
vonden si een grote
bloet die ginch doer
dat middel des eplants
Doe sechde **S**unte
Grandang sine brue
deren **D**uer die vlo
et en moegen wi ni
gaen en wi en wete
noch niet die groetheit
des eplants **I**n doe
si dese dingen onder
hem vnaelden siet ee
ionge quam hem te
gemmete lopen ende
cussedense mit groet
blutspinnen en sechde
Salich sijn si die o he
wonen in dine huse
want van ewen tot
ewen sullen si di lanen
In also hi dese dingen
had gesecht doe sechde

hi tot **S**unte **G**rand
mus **S**iet dit lant
tu lange tijt heles
gesocht **I**n daer om
en moechstu dat niet
te hant vnden wat
god wolded di bewise
sijn menigerhande
heymelichst inder see
Vier om ganch we
der om tot dat lant
dure gebueve ende
drage mit vanden
vruchten des eplants
en vanden gestreute
alsoe voel als drie se
pe dragen mach **W**at
die dach dure pelgr
masen naet dattu
slapen salste mit di
nen vaderen **E**nde
nae voele lopen of
ongangen der tijde
sal dit lant geopen
baert werden inwen
nae volgers waneer
dat vdiect en liden s

versterke toe coemt
 Dit water dieht dit
 lant. **E**n gelick als
 gi siet dit eylant vryf
 van vruchten soe bli
 uet altijt sonder en
 gen seeme des doets
 want **xpus** is dat
 heilt. **E**n doe namen
 sinte **Brandan** en
 syn brueders vā al
 len vruchte des lan
 des en oec van alle
 peevlen en costeliche
 gestreuten. **E**n liete
 nelster hoere pma
 toer en oec den ion
 gen en clōmen in
 hoer sceptien ende
 begon den te varen
 doer dat middel der
 duyfternisse. **E**n doe
 si waren genaren
 quamen si in dat ey
 lant dat ghehete is
 der waelusten of s
 genuchten en daer

bleue si drie dage laue
Doe namen si die be
 uedwre. **E**n **Brandan**
 dans in enen rechtē
 loep des wegges is co
 men tot synre stede
En die brueders ont
 fingen hem alre my
 heste en blidelicste
 en groetmaecten god
 die niet en wolde dat
 si worden heronet vā
 den aensicht alsoe myu
 licste vaders. **E**n die sa
 lige vader **Brandan**
 dan ten hoere blider
 mynen en vtelden al
 dat hem geschiet was
 inden wege dat hiton
 de bedentien. **E**n hoe
 voele der wonderen
 hem god geveerdicht
 henet te thoenen. **E**n
 ten leesten vteldera
 hi hem oec die haestich
 syns doets in sekeren
 betriegmen naeden

wserden des ionke
dat hi hem sechde
mit lant der geloef
ten der heilige **D**
die wtgauck des
dmitges daer na d
aevlick beweseia
heuet **W**ant die
heilige vader **I**
audang doe hi alle
dingen wael best
elt had een cleyu
tist daer nae liet
hi hem bewaren
mitten sacramen
ten **E**n stuw glo
riofelich onder de
handen sijne dis
cipulen **E**n wand
den blidelich totte
heer **W**elken heer
glorie is nu die on
neydelich weult d
weerden **A**men

In den tude d
soletiaen ende
maximian der twee
keyseren al sullie gr
michet opstont val
sacralegien **D**oe all
ytalien besmet was
mitter afgaden oe
feninge **E**n soe wou
met ned en viel ont
offerden den afgad
die wart mit men
gevlaude pinen ge
pinct **H**et was
een boese quaet men
sche mit uanne flact
den maximianus sau
de dat hi al die afga
den oprichten **H**ide
doe flactus quam
in die stat spohen
uen soe geboet hi
hem euen rict soe
te setten en die bnde
doer alle die straten
te seynden dat alle

die burgeren inder
 stat sich vsamende
 voer syn voet in
 den op die mevet **In**
 doe alle dat volck
 vngadent was spra
 ck **Flactus** tot **tyta**
no dient al dit vo
 lck onsen gaden en
tytano sechde hem
 alle dese lude welck
 v guedertierentheit
 nu siet halden alle
 die desennige onser
 gaden **Doe** **flactus**
 dat hoerden wart
 hi vnuonwet ende
 het al dat volck gae
In sunte gregorius
 was inder stat **spo**
letina statich inde
 gebede nacht ende
 dach **Want** voel
 menschen gaf hi
 weder gesontheit
 mit sinen gebede
 en warr wt die on

veyn geesten **Doe**
 dat die tyrau hoerde
 dat **gregorius** voel
 tempelen der afgade
 vwoesten en der hey
 den herten inder my
 nen **yn** bekuerden
Doe wart **tytano**
 toevnich en sechdet
flactus aldus spre
 kens **Het** is een v
 leyder boelwe paga
 ne en heit **gregoria**
 die wederstentich is
 den gaden en heuet
 onse gebede te niet
 gemaect **Doe** hi dat
 sprach wart **flactus**
 ontstellen vanden
 daniel **In** geboet
vry vidderen te sey
 den dat si **gregoria**
 gebonden voer hem
 brochten en **flactus**
 sat mit **tytano** te
 gericht en hief aen
 en sprach **Gustu** wed

wederstemtich gregorius
vius antwoerden vā
minne ionckheit soe
en bin ic niet van
minen god getwede
die mi vanden sly
me der eerden gefos
met henet **Doe** sp
rack **flactus** wie is
dese dinc god **Gre**
gorius antwoerden
die den mensche he
net gescrepen na sijn
nen beelde hi is een
starch god en onsta
felick die da weder
geuet enen yegelic
ken nae sinen wer
ken **flactus** sprack
spaev dijn ontelliche
woerde en wat ic di
gebiede dat volbrin
ge **Gregorius** sechde
du moeges gebiede
dattu wilste ic weet
wael wat mi beho
ert te doen en dat doe

ic **Doe** sprack **flac**
tus **Ist** sake dattu
salich wilste wesen
soe offer den goden
en du sulste onse v
ient wesen **Grego**
rius sechde **in** wer
vrientscap en begeet
ic niet **Noch** ic en
offer niet den duwel
mer mine he ihu
xpm **flactus** sech
de mi halslagen sla
et hem sijn kenne
barken seggende **En**
wilt niet gode blas
phemieren noch ee
vsnader sijn **Gre**
gorius sprack en
wagt niet een go
des vsnader ende
gi sijn dincres sal
nas **Turtius** sech
de beluev di **grego**
rius en offer den
goden een dijn lichte
verderne **Gregorius**

each doet dat gi
 wilt **flactus** mit
teranus sprake brē
 get hier cluppelen
 en vort hem sine
 vugge mit slagen
 seggende dit moet
 sin liden du weder
 streuev gods **Se**
gregorius sechde
 dit wil ic dattu we
 tes **flactus** hoe voe
 le quaets dattu
 minen licham ac
 doeste twomoldich
 guet wort nu dā
 voer genganē inde
 hemel **flactus** sech
 de hier om en mit
 cluppelen **flact** hē
 sinen bnyck **Gre**
gorius sach op ni
 den hemel en spr
 ach verberue di
 dms knechts god
 van ysrakel ende
 vanden anlyse der

vanden vloese min
 siel **flactus** mit **teranus**
 spraken vberme dms
 selues **gregorius** eer di
 sternes **gregorius** spr
 ach gaet van mi du
 dienres **sathonas** hi
 mi is mijn heer **ihns**
xpus die mi staet in
 minen noeden **flact**
 sprach bundet hem ha
 de en voete en legt
 hem op ene yseve voe
 stev en staet holt dā
 onder en die knechte
 deden alsoe **gregorius**
 riep totten heer ende
 sechde he ihu xpi ou
 ser vaderen god die
 daeg in gegauen vns
 mitten heiligen kin
 deren inden vuer
 gen ouen **woes** oer
 mit mi duen knecht
 te inden middel des
 vners deser vlamē
 en doe hi dit gespra

ken had doe want een
gvoet eert beunige in
der sint polentane en
het viel een siel die
met confusie ende
vduyten meer dan
ijc en l sielen d paga
nen **Doe** dit flactus
sach doe brynden hi
als een leuwe en va
myste vloec hi van
daer **En** trivannus se
nck brenget hier yse
ven bantde en bindet
hem daer mede ende
legt hem roeden inde
kerker en huet he
mit vdderen **Doe**
gregorius inde ker
ker quam doe open
baerden hem een en
gel seggende **Brede**
si mitti gregori en
wils met ontfie **En**
te hant vielen alle
die bantden af en die
claerheit des heven

om saken hem **Doe**
dat se **De** **Gregori**
sach viel hi in sin ne
sich en sechde heer ih
xpi ic danck di die
dinen engel heuet g
sant te stercken mijn
siel **Doe** antwoorde
die engel vromwe di
guede getrouwe linc
rijt want in cleyner
dingen bustu getrouwe
geweest sul voel din
gen sal ic di sette ganc
in die vronde dñs her
En doe hi dit gespra
ken vswant hi van
suen ogen **Des** an
deven hiet hem flactus
enen stoel op die ma
te setten en gregori
voer hom brenge **En**
doe hi voer hom ge
bracht was flactus
sechde **Du** vmaled
de ganc voer ende
make di die onsterfelc

gaden een ic di tot
 en dode gene **W**re
 gornus sprach ver
 maledyt syn alle die
 gene die gewonwe
 hebben inden afga
 den **Flactus** sprach
Nu kiev di van di
 re onspynchheit ende
 offert den grote ga
 den **K**u gregorius
 sechde minne meer
 en offer ic de dinc
 len mer minne he ihu
su xpm **D**oe sechde
Flactus brenet hier
 yser en te slaet hem
 syn kyne op dat wi
 hi dwaesheit alsoe
 vwinen moege en
 brenet hier beuode
 lampen en beuut he
 syn syde **D**oe sechde
 gregorius **I**st sake di
 in al mi licham bet
 se soe is mi bereyt
 onse he ihu xps die

mi gesont maket en
 sterket dat ic die pi
 ne niet achte die du
 mi doeste **D**oe di **flac**
tus hoerden wart hi
 beuende als een vuer
 oude ontboet **T**ircanus
 twincus sprach ic bi
 kiev **D**oe geboet **flac**
tus datmen hem su
 hoeft afloeghe **K**u se
fl **g**regorius hede sich
 seggende **G**ebenedyt
 sijn heer mi god mi
 romich mi hulper en
 mi vloeser die mi hu
 de gewerdicht heus
 te ropen **K**u hi sach te
 hemel en hoerden een
 stemme tot he spreken
Sich gregorius inde ge
 tal mijne heilige bns
 hi gescreuen in te gne
 tot mi dinc gebenedi
 den te **D**oe noch die
 engel dit sprach doe
 wart hem van **h**ui

lino den storkier dat
hoeft af geslage **Doec**
geboet **Turung** dat
men die wilde boeste
wt laten solde opz
si dat licham schore
solden **In** die beeste
quame mit gebuych
den aensichten ende
hoefden en acubede
dat licham **Doec** dit
dat volck sach sechse
si groet is die god der
kerstenen en voel ge
loefender in onsen
here **In** flactus wat
des seluen dages ge
slagen vanden engel
en spech al sin in
gedoemte wt en sin
if alsoe **In** dat lich
am sante **Gregoria**
bleef daer lighen **In**
een vrouwe die ha
bundancia liet die
ghech tot turung en
bad hem om dat lic

ham se **gregoria**
Doec sechde **Turung**
guy in xxx gulde
en neem dat licham
doe gaf si hem xxx
gulden en nam dat
licham mit vronde
In saluedent mit
sam en mit no nau
do en begronet een
lich **Des** xi kalenda
Januari mit yncue
en mit lange spreke
de **God** is wonderli
in sinen heiligen god
van yshahel sal geue
doecht in sinen volc
hem si lof en eer ge
ue en gebet van
ewen tot ewe **Ame**

**Hier begint die
legende van zilby
den heiligen mar**

Miden iaren
uader gebuer
ten ons here
e' en leyyt. Doedi
sclerianus in orientē
en marinianus in oc
cidenten geboden die
heilige kerke te vstoe
ren en die kerke men
schen te doden. Ende
dese waren die tiende
vvolgeren inden key
ser nero. **H**ui deser gro
ter vvolgunge soe ont
vloec een edel dijnre
heyliger drievoldicht
en predicker en clerck
geheten Amphibalus
inden gebade des heili
gen ewangelis spreke
de. **I**st sake soet si v
vvolgen die een stat ol
iet in die ander. **H**ier
om ontweeck sinte

Amphibalus der vvol
gunge en quam mit
gods galeide in een stat
geheten verolamui in
dat grote brithauen. **I**n
in deser stat was een do
erluchtich burger die het
Albanus die deser seluen
derke te herberge ont
finc. **S**inte Albanus
was noch mitter afga
dien vdyfsteet en wol
de onnids sinen gaste
Amphibalum vanden
geloene der yerster men
schen weten welck hoer
geloene en sentencie waer
Soe **A**ntwoorden Amphi
balu. **I**n kersten geloene
vastende inden **A**lmech
tigen god vader soen en
heilige geest. **D**rievol
dich inden ysonen ende
eeuvoldich inden wese
Ken scapper alre creatur
ren die den menschen
vloest heuet onnids d'

mensheit des soeus de
hi fande in die werlt
Op dat hi den mensche
doet die gehoersumheit
bloesten vander gewalt
des viants den hi sich
onwilsd ongehoersum
onderdanch hi gemae
et **H**ier om wart die
soen gods ontfanger
vanden heiligen geeste
en gebaren wter iouc
frouwen en is gehoer
sum geworden den vad
heit totter pinen des
cruten **H**u heuet mit
sinen blode dat mensche
liche geslecht bloest sich
Albanus ist sake dattu
des vastelick geloeues
soe salstu nae dese leue
totter ewigen glouien
sakenheick varen **D**oe
Albanus dit hoerser
wart hi toewich ende
autwoerden du vaeft
dine woerde en hebben

geen vedelichheit in
om suellick morgen
woe alsoe haste als
die dach op gaet soe
maect di en wech va
hene op dat di dese bo
geus nae hoeren geset
ten met en pinigen
Hier om liede **A**m
phibalus sich vande
aensicht **A**lbanus ende
alle dien grausen nacht
was hi in weuen en
pinigen gebede alre
meeste om dat heils
sins weedes **A**lbanus
Hu **A**lbanus leyde on
te besde **H**u doe hi in
sineu slape was doe
vsepen hem onse heer
en beuan hem dat
stenen herte en maec
ten hem een vleysche
lich herte **H**u onew
wilsd een wonderlich
gesicht openbaerden
hi hem heymelick

dingen Want hi wa
 it inden geeste getreut
 en sach onsen heren
ihu xpi die vande
 heiligen geest ontfan
 gen is gecruyst op v
 stenen en te hemel ge
 uaven en ander din
 gen die genen sterfe
 like mensche en tenē
 te openbaren. En hi
 wart ontvalende wte
 slape iac of ment enē
 slape heren mach en
 te hant omme die ha
 nt des ousten wart
 hi verwandelt in enē
 anderen man. En hi
 had anyste of Sutte
Amphibalus en wech
 wac en guick suellie
 tot ney steden daer
 hi alden nacht inden
 gebede had geweest
 En doe hi hem vart
 viel hi oer moedelike
 voer sijn voete ende

had vgriffenisse sijnre
 midsaet en bad hem
 dat hi yem doopte en
 vtelde hem die voer
 seuenen openbaringe
 En hier wt soe mercken
Amphibolus dat god
 sijn herte bemert had
 En antwoerden Weest
 geloemich en opte vaste
 steen des kersten geloe
 nen trouwelike geuesta
 get soe ontfanct dat
 sacrament des geloeue
 des heiligen doepsels
 Want dat ander men
 schen hebben ontfange
 van menschelike term
 ge dat hebten ontfange
 selue vander openba
 ringe ons ihu xpi
 in onsprekelike gesich
 te geleert. Doe dit ge
 schiet was soe wart al
 banus die doer die doe
 pe ander werc geboren
 En wart van gansen

herten een mensche **Do**
dit den prince vander
stat oimds den vroe
geven te weten wort
gedaen **I**n hant sant
salm vredeven tot **Alba**
unis palaes dat hi de
van anernieer den k
predicker vande heu
sten gesetten **Amphibo**
his vangen solden en
voer hem bringe **I**n
er en bñen wart **Al**
bans gewaevut ende
het hem gaen vover stat
Hi dat cruce dat **Se**
Amphibohus mit hem
bracht had dat behelt
Albanus te bringe **Als**
des cruces minnerwee
te ogeten **Hi** het hem
sijn cleet voer dat cru
ce dat toe der tijt was
van groter weerdicht
dat hi daer mede ge
cleet was **Hi** ginc
doer die schaven der

vanden onbeletter **Hi**
die vrideren quamen
tot **Albanus** die hem
voer sinen gast sette
Den grepen si woede
de en brachtē hē voer
den vichter **Hi** die vicht
ter lierden sijn aen
sicht om van **Albano**
en sechde **W** du ome
del waer is die bedre
ger van oimneer die
mit sinen valsthe red
dij symphelheit heuet
bedragen **Waer** om
heuestu on vborger
of waer om vbercht
hi hem seluen **Waer**
hi waerachtich soe sol
de hi hem seluen ons
presentieren **Op** dat
voer den discipul die
meyster apenbaerden
en uitwoerden **Hier**
in wort apenbaer sijn
valstheit **Mer** wantet
wo geen sterfflich men

slye en is die niet
 bedragen en moege
 wden **Soe** moechstu
 noch genade vwer
 uen ist dat sake dat
 tu onse genadige go
 den weder aenbedes
En die vichter was
 ter seluel vren offe
 reude inden tempel
 den afguden **Alban**
 antwoerden niet en
 geloene dat ic mit
 enen valschen twuel
 achtigen reden mit
 enen valschen meyst
 bedragen bin **Arer**
 ic heb den wech der
 waerheit vonden en
 sucke dat ewige leue
En v gaden die ston
 en vdel sijn en wil ic
 minner aenbeden nie
 mach mi binden liev
 ker en doden mer
 minen syne en stect
 minnermer te vwan

delen **Doe** hiet die
 vichter den heiligen
 man mit stoden slaē
 doe hi sach dat hi hē
 niet beweyken en mo
 chte liet hi en in enen
 duickeren kerker slu
 ten vj monde lauck en
 die wicle hi inden ker
 ker lach soe en viel geē
 regen noch douwe die
 dat ewryck vrucht
 ber maecten **Doe** nu
 alle duick van droecht
 vergnick **Soe** spraken
 die ongeloeuige dat
 het van **Albanus** touer
 ix quaem **En** naden
 gemeynen gesseten
 mit kettenen geborde
En vanden langer ge
 uangeuiffe vimagert
 waert hi voerden vich
 ter gebracht **En** doe hi
 mit vroeliker streuen
 uoch auserworf sech
 de dat hi noch kersten

was doe wart hi mit
ter sententien der out
hoefoung vordett.
Nieu het en tentden
sich niet tot dien tijde
edel manē mit enige
anderen dode te pui
gen. **W**ant somige spr
aken dat recht waer
datmen die cruyften
die inden gecruyften
geloefden. **D**ie aude
ren het waer recht
datmen hem die oge
wt brake die mitten
herten blynt waer.
Doe hi wter stut te
mantelien geleyt wart
doe was die brugge
soe smaet daer dat vo
lck ouer solde gaen
dat dat volck genen
vrien ganck hebbe en
mochte en mitten ge
drange viel hoeve vol
int water en vdeouc
lien. **D**oe Albanus dit

sach bat hi voer uē
dat si suelluck in sin
re passien mochten
wesen. **S**iet te hant
wart dat water droe
ge en die doden stou
den weder op en laue
den die grote wonde
ren gods. **H**et was
een groet gedreuge
vanden volck dat te
samen liep dat si bi
na van herten ende
van dorste vamaende
te vderuen. **D**oe dat
albanus sach had hi
onsen he voer hem
Ihu siet een fonteyn
sprauge wten beuge
daer si stonde tot be
hoef der doersiger
mildeluck wtulieten
de. **D**it sach die ridda
Cracius die hem vā
geliete des vulters
toch totter mantelien
dat van Albanus ge

het dat vlietende wa-
 ter droege wart ende
 u van der een fōrey
 vanden beertj sprack
 wart hi van godliche
 ugeuinge vniant en
 woep dat sweert wter
 hart en viel nes voer
 die voete Alhan ende
 had vghiffenisse sine
 sunden. Den begrepe
 die ongelouinge ende
 worpen he neder en
 truden en sloege hem
 half doet. **H**ier om
 toren si enen andere
 stocker die sunte Abae
 maeten sweerde othoef-
 den en fiet die ogen
 des stockers vielen
 natten slage op die eer-
 de. **I**n den vorder die
 hem niet en wolde
 outhoefden die von-
 den die herden sichus
 ch vueren doe hieten
 si ou outhoefden van

welken men niet twi-
 uelen en darf in en is
 in synus schues bloede
 gedoept en weerdich
 geworden in te gaer
 uit rust der hemelen.
Hier om Sunte Amphi
balu als een meyster
 al deser dingeu deden
 si vltelick sucke en al
De vonden si te leeste
 predicke den heydenen
 dat woert des leuens
 hier om al dat veinju
 hoere boesheit goete
 si op hem en grepen
 hem en toegen hem wt
 en bonden hem sijn han-
 de op sinen rugge en
 dwonghe hem wed om
 te lieuen en voer oere
 peerden te loepe. **I**n
 doe si sagen die tpuen
 van hoere stat. **D**oe had-
 den si anste dat hi ou
 mids sijn gebet en ny
 vakelen hoer burgers

tot xpm behiere sol
de ku vuerden de mar
telar xpi op een sletst
velt drie mylen van
hoere stat ku mitten
tormenten die si bedach
ten pnichden si hem ku
si sloegen enen pacl in
die eerde en sijn der
me thoge si wt sinen
buysch en bondē die
ounden poel en sloege
hem mit gerselen en
mit steken van messe
iachden si hem onde
poel **Doch** bleef hi on
verdrietelich dat woert
des heyls predicierende
ku behienden meerdē
w^e menschen **Wellic** die
heyden voer Amphi
bolus aensicht te hant
doden **Doe** hem alles
ingeweysde wt sine lippen
was doe waer hi swack
Doe sloech hi sijn ogen
ntden hemel en sach ihe

sum te vechter hant
gods des vaders staer
de en Albanus twyffel
den engelen schijnen
de en bleuckende ku
een steine waer geho
ert vanden hemel **Al**
Amphibalus **Te** seg
di vberwaer hiden
salstu mit Albanus di
uen distycul sijn mit
paradis **Die** herde sto
den wodende en wor
pen hem mit stene en
staken hem mit messen
in sinen licham ku
der geestelich meyster
en der passien geselle
Suinte Alban des
yersten martelars so
Alban in engelant
voer totten heer **Die**
daer is eer en glorie
in ewichheit der ewich
hien **Item** die vi
dinge van suinte
Alban da martelers

Die in die iare
omginnen waren
vader tijt **T**etter tijt
des doelen conincs offa
van engelandt v' iacr
en vii **D**oe wart ge
openbaert den seluen
coninc voe hi vrende
solde dat licham sijn
te albauw des versten
martelars in engelat
in dese wisen **D**oe
dese voergetoentoe co
muck offa omtrint
dortich iacr gevegiert
had **H**u wel lude die
in engelandt sijn stede
regierden en dat laut
beswaerden en bedo
uten en si outderlu
ge streden en eerlich
bwoonen **H**u alle in
engelandt bi nae alle
die heerlichheit behield
en groetelich heestap
piden **V**ier om lach
in op sinen bedde mit

ene lachten slape om
vangen **H**u bedachte
die voerleden iare in
bitterheit sijnre sielen
Dat hi in alsoe voelwe
menschen bloede sijn
swoert had genetter
Vier om weentden hi
en suchten in sine her
ten sprekende **H**ie
ihu xpi die om saligt
des menschen wten
schoet duns vaders
in dat eertrich binst
neder gestegen verbe
rme di aueu in sijn
mit alsoe voel duisent
menschen bloede beul
et **H**u doe dat wtsen
rot sinen ogen vloy
den **D**oe openbaerden
hem die engel des he
die hem troosten ende
sprack **S**iet en vrese
di coninc **O**ffa noch
en mystruwe god he
uet vhoert vme gebet

gebet behoert en gesie
die menichuoldichheit
diner vrouwen **D**u sal
ste vinden dat overwe-
dige licham **S**unte al-
bani desersten mar-
telars in engelandt
en du salste hem bou-
wen een edel doester
en leggen sijn geben
te in een costelike caste
in vngiffenisse al dine
sinden en te verwor-
uen die ewige salicheit
welke di die guedertie-
ven martelar di over-
uen sal **D**oe die com-
uck dit hoerden mit
woerden hi heev ic hi
bevept alle dinge die
mi die heev gebiet
mit begeerten aen te
gripen mer die sint
sims graues en weet
ic te maek mit **D**oe
thoerden hem die en-
gel een schijn vande

hemel als een groot
bernende vachel in
die eerde meder stige
de en sprack **W**aer
desen hemelsthen schijn
meder stiget in die eer-
de daer machstu die
gebente des martelars
sonder twivel vande
Doe dit gesacht waer
en vskreen die engel
met meer **D**och see
blencken die schijn tot
ter rechter handt inde
wege **H**ier om stont
die conuck suelluck
op en riep te samen
somme bisschoppe ende
grote heren en gra-
ck totter steden die
hem mitten schijn
was vthoent dat st
sonder merren effen-
den en vonden son-
der groten arbeyt dat
licham des heiligen
martelars **E**n alle

die stede daer die mar
 telaeer worden wort
 wort mit wonderlic
 hen roeke vlycht **D**
 romick wort vlycht
 recht of hi inde wael
 den des pauidus had
 geweest **D**oe wort ge
 maect een costelike m
 se daer dat heyluick
 des heiligen mar
 laeus in wart gelecht
In daer wart gema
 ect een cloester ende
 vsmeninge **D**aer
 wart een **A**bt mit
 namen Wilgeloedus
 mit vlyesinge des co
 uents saluiche geor
 demat **H**ier om die
 guedertieuen coninc
Offin wolde sijn nye
 cloester mit alre wys
 mit eersamen parso
 nen besetten en ver
 heden bereyden **I**n
 mit sinwe eygente

psonen toch hi te vome
 en de voensche bisscop
 te stueren een schole der
 pelgruine dat die gelee
 den al daer weder qua
 men in ellicv tongen
 den lof gods toe vkon
 digen **S**oe nam hi ene
 pennick van ene yege
 licken in sijn rick **A**lso
 dat si sunte Alban va
 hoewen come of wome
 ge die penninge sunder
 swaerheit betaelde **I**n
 dat hieten sunte peters
 penninge **W**ant inden
 dage sunte peters die
 men hiet al idunda
 wart dat lichen **S**u
Alban gevonden van
 gods openbaringe **I**n
 op dat sunte peters ho
 echtijt met vromdel
 en **H**ier wart dat we
 vch vromt mit pons
 licken benedynne **H**ide
 auentuerliche weder

comeden soe vifentstier
den hi die stat die gena
ert was den pelgrime
in te vustē en hoer per
de in te voederē. **D**oe
hi nu quam tot sinen
cloester soe offerden hi
opten altaer santi Alba
m al dat hi verwozue
had danckberlike hede
had god en sinne lieue
moder dat die selue ker
ke inden dienste gods
altyt vmeuet moete
vzen tey even ons he
ihu xpi. **D**en eer si mit
ten vader en den hei
ligen geest leuet in ewi
ghheit der ewichheit. Ame

Hier begint die on
noeringe van sunte
Albi de heiligen uiv

Het is te weten
dat dat heilich
dom santi Albanus
die anders heet Albino
ten versten wart oner

geuoert van see ge
mans den bisscop van
britaniē in die stat vā
romen. Hi daer na on
mids die keyseryne the
ophana keyser offē des
derden moder te colen
vustende te sunte patry
loen in sunte benedic
tus oerden. **D**aer nae
doe hi daer geruuet
had zine laer en vustich
en vgaen waten van
sinne passien dusent en
vi laer mit gods gena
den te vorsten en om
schimberliker sake wil
wter kisten in welke
begrauen was dat he
lichdom santi Albino
wart wt genome den
geloewigen volck die
vruicht te vwerke. **D**
dat god in sine heilig
gelauet en geeft war
de soe wart hi getoent
te sien alsoe versche recht

of hi met lange doet
 en waer geweest. **W**at
 dat hoest was noch
 mitten baert en die
 hals was noch blodich
 vander passien en dat
 bloet stach noch inden
 aderen. **D**ie arme en
 die hande en die schul
 deren waren mit vel
 en mit vleysche bedect.
Die bouste mitte rib
 ben en side en die rug
 ge mitten leynde. **E**n
 oet die duech daer dat
 heilichsom in lach ho
 deert en vlystich laev
 was noch suet wist
 en ongebrake als of
 hi daer versche in gele
 cht waer. **E**n myn
kel vā suute Albini

Tan vanden sonendach
 aen voer den hoestit
 der gebueren **J**ohanes
 baptisten inden ier o
 heren **in** ccc en xxxiij ja

et sijn heilichsom apen
 baerlich getoent. **D**aer al
 soe vole mensche waren
 die gichtich en varumpē
 waren. **D**ie een mit crū
 men benen die anderen
 te samen gecrumpē. die
 anderen wopen opter
 eerden. **D**ie andere mit
 houchigen rugge. **D**ie an
 deren beseten die andere
 blijnt gebaren. **D**ie ande
 ren hadden die halde en
 menigevhande cracht.
En voel doden en verde
 enten mit getul bi vyf
 hondert of meer beide
 edel en onedel mit ver
 dienst des heiligen mar
 telaers **A**lbain sijn gesot
 geworden. **E**n die gena
 de s' gesoutit is menich
 uoldelich getoent mit voe
 le geloefeliker getuych
 der ganser stat van cole
 en der landen die daer
 outent liggen.

**Van sunte Fluphu
us den heiligen**

Doe die **mertel**
liepser Juliana
apostatin die alre wred
ste tyran in gullien ou
al die kerke xpi ver
stroerden en vnoesten
Doe was een edel ma
nader werlt en dat
noch laueliker is een
getrouwe kerste die
geheten was Fluphu
inder stat van coelen
Van den seggen die
gene die sijn geslecht
met en vgeten dat die
man vol van gade had
vieu bruedere die alle
ynich waren tot xpi
Fluphu leiden dat
volck en seyden dat
woert gods onder hem
In vstroerden die afga
den en maecten se te
met **D**oe dat Juliana
vnam wart hi seer

woerlich en sechde hi
dat hi die onsterfeli
ke gaden met aen en
bedet mit alre snelly
sal hem mijn sweert
sijn houet af slaen
In hi dede Fluphu
voer hem brengen
Doe lief die conuati
aen en sprack Fluphu
wat mach di doch di
baten dattu die gade
alsoe wredelich ver
stroefste en maecte
mit uwer tonnen
te met **H**iev bauen
alle dinki soe heues
tu nu getraet dat
tu in den volck he
nes benome die yn
nichert en vander
oeffeninge geschei
den **D**oe antwoer
den die heilige man
en sprack Juliana
ontfhuut di minnen
vret der salichert en

versaltes des duuels
 en der afgoden **K**
 gelooue in onsen he
ilii xpm en du salst
 vanden aflact al dinn
 re sünden **D**ie come
 wart doe mit vrede
 toem vniult en sech
 de lincel neder op die
 eerde en reihe wrdi
 nen hals en ontfauct
 den slach mijns sweer
 des als ic di voer ge
 secht heb **D**oe sprack
 die alre swerste mar
 telar xpi **J**e bid di co
 minck doe den ver
 swerlicheit name gods
 dattu mi doch genes
 een vre vorste dat
 ic mach storste mijn
 gebet tot god den he
Die alre wroste ver
 uolger sprack **D**oe
 dinen heiligen god di
 gebet **D**ie alre dner
 berste mertelae xpi

nae dien dat hi die
 seuteurie ontfauge had
 soe viel hi neder op die
 eerde en hief op sijn
 steem totten heer ende
 sprack **D** heer almech
 tige god die gescapen
 heues hemel en eerden
 en alle dinge die daer
 binen sijn **K**u de me
 sche die oimuds hat di
 viants vanden para
 duse der salichheit af ge
 worpen was oimuds
 dijns eenhwen soens
 passie geformet heues
 vhoer dat gebet dijns
 knechts **K**u gebiet mij
 siel te ontfauge ouer
 mds hande der aposte
 len inden paradys mit
 ten martelaren **K**ude
 dese menschen van wel
 ken ic gedoet werde
 den greeft een deel mit
 al dinen heiligen in
 dinen vuch **D**oe hi di

had gesproken doesto
ut die heilige martelaw
op vanden gebede en
stont mit middel der
menichten des voles
en sprack **C**ouncil
Juliane want ic niet
stouwelt en sterve ic
bid di laet doch mine
licham grauen en ver
lene mi een stede des
graves **D**ie conuick
antwoerden de man
gods **W**aer du een
stede vkieps daer in
werde dine gvaft **N**ie
mant en verwonder di
die martelaer **xpi** van
sinen licham te begraven
sorge had **W**ant
wi lesen dat iacob die
patriarchie had ioseph
sinen soen dat hi hem
begrave in twiuldiger
nielen en daer om he
sel hiyt van hem mit
enen geswaren edes **h**

van ioseph leestus
doe hi quam tot sine
dode doe had hi den
kinderen van ysinhe
Wanneer dat si gingen
wten lande van egypte
dat si sijn gebeente
dau mit hem diuue
ven solden int land
van beloesten ende
mitten andere patri
archen gebeente be
grave **h**u ducht lest
men vanden heilige
dat si sochquoldich
hebben geweest voer
hoer groene **H**ier
nae doe die vidder
xpi ophief sijn ogen
en sach van veer ene
hogen berch mit sine
vdierten van god no
geordiment **D**ie da
noch heit **S**inte **A**
pulus berch **D**aer
nae sprack hi totte
heysen **S**iestu den ber

ch in welken ic van
po heb vvoorue een
 graef wattu doer
 wilste dat doe sijn
Want nimmermeer
 en wil ic di gehoer
 sijn sijn noch dinen
 afgaden noch dinen
 vnder den dunel en
 aenbede ic nimmermoe
Doe dit hoerde gods
 viant **J**ulianus apostat
 in want hi vuilt mit
 groten toern en vrep
 sijn stockeuen en ge
 boet datmen sonder
 merre den heiligen
 martelaw onthoefde
En sprack mit laster
In sal ic besien of
 sijn god die di oes
 en aenbedes di comt
 sloes en doe di op
 sijn en wandelen
 mit dinen voete **D**ie
 stocker dede te hant
 als hem gebaden wa

en sloch af dat hoeft
 des heiligen martelars
En onse heer heuet sich
 geueerdicht in sinen
 wtluweelden te vertoe
 uen wat groter loen
 hi sinen martelaw be
 rept heuet in sinen
 vrel **W**ant alle die
 cranchen mit wat siec
 het si becoment wa
 ren die quamē totter
 steden sijnre passie die
 sijn wedey gecomen
 gesont **B**emartelart is
 die heilige martelaw
Stephanus inde lusclic
 ken velde dat een ou
 is aenden vlietenden
 water dat het vern
Doerwaer god heuet
 wonderlich geert dat
 vleysh des heiligen
 martelars en heuet
 mit hem ouder allen
 dungen een wond'lich
 smek gedaen **H**ier

om dat gloriose lichaem
des martelaers vichte
hem op oimds die
cracht xpi hi mit bei
den handen omgrees
hi sijn houet en dro
get een myle weg
oimds geleide der
heiliger entelen xpi
lauende hent hi totte
berch quam Daer vat
hi enen witten steen
die was wit plat en
slecht dat op sat hi ne
der Daer geschieden
een ongewoenlich duf
Die grote hardicheit
des steens ontweck
der heilicheit des mar
telars en om greep
den heilige man in
hem hi alsoe wart
die heilige martelaw
begruuen in dien sate
daer hi neder sat in hei
ligen begeerten Daer
sijn graef is gemact

een schoen kerlic v
den kersten daer
trouwen broder ver
leent wael daer der
doeliden Daer en
twyschen stont op
een strijt tusschen
den kersten en den
heyden en daer wart
een grote bloetstor
tinge hi den geloe
uigen mit vdiensse
des heilige martelars
wart van xpo gegene
een eerliche vrouwe
Die salige en die hei
lige sint colen eer de
sen martelaw Cliph
ius die hem van god
is vscien in ene patwe
op dat si hem hebbe
inder toecomender tijt
tot enen bescermer
Gepassit is die eer
weerdige martelaw
Cliph
ius op die viii
halende der maiff no

nenber onder Juli
ane den apostoln een
en moentheit si de
vader en den soen en
den heiligen geest in
ewichheit der ewichheit

**Innen Hier begint
de legende des hei
ligen Severinus
die een bisscop
van toelen was**

Die alre salich
ste seuering
naden grnde der ewt
saker weerdicheit en
wvlticheit salichheit is
gebaven van hoegē
geslecht sijne alderē
nder prouincie aqui
tanensis Wellic alde
ren god aengenaem
waren mit sullicv
ymichheit en mit sul
licen beloften benaellē
dat kint liggende in
der wiegen ene an
deren knysseke wine

te vueden dat wāneer
het soe alt worde dat
een vouck mocht ont
springen wt eenre soe
puere materien ouer
mids oeffninge der wi
ser meystereu Dat si
dat kint wolde beue
len te leven heilichheit
en rechtueerdelich in
godlichen en in wer
liche tuchtē en leuui
gen op dat het soe bet
mocht ontfent werde
inden beesten doechde
tot gade wart en wol
det daer doen daert
met en sage dan een
saulheit en daer si wiste
dat het alle dage mit
gueden eyenpelle wor
de gesticht en nat ge
maect En dat het ou
mids op was wassen
in gueden leue mocht
vrucht brengen der
doechden in sijne tijt

Daer om als nu seue
ring dat guese sedige
kint van sine alderen
nae begeerten der god
hiker strickinge gesat
was te leven die litten
ven **T**e hant sat dat kint
van sich alle die dinge
der een mensche van
sulken alder pleget te
lusten **E**n dit kint be
gonde vlttelick nae te
volgen den kinde on
sen heer ihu xpi **A**ls
in hoeven en vragen
oetmoedelick **E**n mit
ter hulpen des heilige
gheestes onthelt in sin
re memoriē al dat het
hoerden **E**n van dage
te dagen boeident sin
op sat op tot meeren
dingen **A**lsoe dat het
in corten tijt mit be
heinder vltichheit sin
gedaenken toe nam en
borderden seer in god

in altheit en in wijsheit
Inder verster blommen
sinwe saliger kintheit
begont te werden en
minne des vrede al
soe wānceer dat in ho
erden of sach sommige
menschen twisdrachtich
wesen soe en rusten
hi niet in en had se
weder om te vreden
geset **I**nder alle rin
ellusten deser werlt
die hem van sine al
deren toe wiesen he
uet hi gewandert als
een vrent pelgrin
in een woldse geen tijt
noch vre sonder gheeste
lick gewin voer hi la
ten liden almit ghe
almisse of beden sijn
of he las inder heil
gev scrift of in ane
dacht en in en liet
niet een vre getheli
en wech gnen **D**an

soe voel dat hi nā
 welick gemuch de
 de sinne natueren
Wi wolde dūck vl
 ien vanden aensicht
 der menschen. mer
 in geemeyns en
 mocht hi daer in v
 ullen sijn begheer
 te **W**ant ten behae
 tiden god met dat
 sulken licht worde
 geset onder een vat
 mer hi wolde meer
 dat dat licht geset w
 de op enen lichter
 op dat het van alle
 menschen gesien wa
 de doer ween voel
 menschen behalden
 werden oimdosijn
 re scdinge **I**n den
 tiden was die kette
 rie en die ongeloue
 der armen die soe
 stark en soe wreet
 was dat si mit hoe

ren serpentige lagen
 was genopen in die
 mwerse voel uae der
 gansen heiliger kerke
 dat het nauwe geloe
 felick was dat die welot
 omermeer dervē solde
 soe groter onweyde sint
 ten **W**ant dese ket
 ters beten en schoev
 den die heilige ker
 ke doe als woeder
 houde voer welken
 men sich huede solde
 solde als xpius die
 waerheit vermaent
 had te voere spreken
 de **H**uedet v voer die
 valsche ppheten die tot
 v comen in elederen
 der scapen. mer vā
 binen sijn si gripande
 wolue aen hoere vru
 chten suldi se hemmen
En hadt god me ge
 voecht dat te heiliger
 kerken waer te hulpe

18
comen die alre swarste
striden der liefstelic
ker viddewstap van
welken seuerimus
een heuet geweest
en niet die minste
Doe dat liefsten volc
genallen was in also
grotten scandelschynge
inden leesten tise soe
souden geringe come
sijn voel quader ty
den dan die versten
waven **H**et gesche
den vander woude
licher quade des al
mechtigen gods eide
mit synre dispencie
vruge dat alle die doc
toers inden liefsten
geloene vghinderen
sich wten gausen du
ytshen lande en wt
anderen landen **I**n
quamen totter stat
Agrimonia dat wy
is colen om daer te

halden een consilium
en dat si omme
voersienheit gods
woude yferme
solde die heilige ker
ke van colen welke
die ongelouige vdoe
de biscop **I**n futen
gevelschet had mit
synre valscher leu
gen **A**ls die doctoers
wanderven toe colen
om te volbrengte dat
consilium doe word
si geleyt vanden engel
des vreden **I**n seer
voel scaren des volcs
die daer vnamē die
salie des trekens qua
men te samen vgh
deyt totter stat van
colen **A**ls wy die v
sterven vaders ver
gaderen waren en bi
malanderen gesken
waven **D**oe sprack
die salige biscop van

wiev maximanus
 Die wil ons heren
ihū xpi heuet gewo-
 st dat wi te sanie sol-
 den comen tot deser
 stat om des vlave en
 plaspheueres eufra-
 ten wil welken nu
 al die werlt bekant
 heuet dat hi lange
 vdoemt is Die inde
 heiligen geest soesew
 geblasphemert he-
 uet dat hi geloechiget
 heuet xpiū god te we-
 sen Des sentencie spr-
 ekt die mont der wa-
 erheit seggende Alle
 sunden en blasphe-
 uie werden den me-
 schen vgeuen mer
 die inden heiligen
 geest blasphemert
 dat en sal hem niet
 vgeuen werde noch
 in deser tijt noch in
 der toecomender tijt

mer hi sal schuldich
 wesen des ewigē ov-
 dels En daer om ist
 apenbaer dat eufra-
 ten geen bisscop sijn
En des gelick wart
 hi vdoemt van xij
 bisscopen inder ver-
 stev manieren Als nu
 dese sentencie en ov-
 delinge nae ordina-
 tie deser voersaenerē
 heiliger vaderen vol-
 bracht waven Doe
 wart eufraat die v-
 doemde van gode niet
 een pastoer mer een
 huerlich af geset om
 sijns ongeloeue wil
En een voersichtich
 wakende pastoer die
 den gebrekelicken
 volck noet weer wat
 van hem allen hegeert
 welke wyslick huede
 mochte dat cude des
 heren voer den lage

83
der vrouwen en die se
vueden mitten woer
den der saliger predic
kacie en die se leerde
woe dat si vlien solden
die stricken des bosen
geestes en woe dat si
halden solden die ge
buden gods. **D**oe si uy
milt alder begeerten
des herten aenriepē
die guedertierenheit
gods om euen guede
herde. Seuerinus die
voersien was der toel
scher lieken inder tijt
der betterien Arriano
rū was gecleet mit
ten panse der kerste
gelouen. **H**ū was edel
en inuechlich groet in
den werken gods. **A**l
soe dat hi inder luesen
ge en in den eemoedige
consent al der gansen
priesterchap en der cl
erken wart gemen

alsoe dat hi aen hem
nam dat eerste bis
dom van colen dat
hem van god lange
voersien was en wa
datten boevselichen
volck noet was soe
wart hi vander ge
naden gods en mit
ter macht des consta
tus alsoe bestedicht
In welken bisdom woe
danc hi namals
was en hoe hoge hi
sijn vloegelen wtrep
ten en bauē sijn per
ste gewoenehede wan
deringe dat is wees
dich te gedencke den
nacomelingen op dat
si daer van exempel
nemen woe danc
dat leuen der pasto
ren wesen sal. **D**oe
in hinte seuerin ge
wart heuet op hem
seluen en op die sijn

nae dien dat hi dat
 bisdom ontfangen
 had en woe hi gew
 bett yemet inder que
 den des sneepstals do
 men hem geloeft h
 had dat apenbaert
 claerlicht die wones
 gerechticheit die cla
 re is dan die sone en
 dat licht dat hi wo
 ontfangen yemet in
 den geselschap d'engelen
 Want hi yemet gest
 reden tegen die gene
 die niet en loechende
 der macht gods in d'
 myrakelen. **A**er de
 daer loechende die
 ghelicheit der heilig
 en der onnscheiden
 re of der ongeden
 drievoldicheit in den
 personen **V**et gesch
 keden alsoe dat seue
 rinus die bade des
 ewigen vichters niet

nae volgende **E**usoratan
 den alre fundichsteu
 leere der verkeertheit
 mer hi voelthde nae
sunte maremus den
 heiligen bisscop een
 sterck voer vichter des
 kersten geloeue en der
 leeringe wellic seue
rinus niet ongelick en
 was inder volcome
 hett des geloeue ende
 der leeringe **A**lsoe dat
 seuerinus wt inde te
 groude mit sinre leer
 die quade ongeloeue
 die lange tyt quallick
 geluoghet had en ge
 bloyt en die alre hei
 lichste geloeue wart
 weder leuende **A**ls se
 uerinus wo aen sich na
 die soerge eens pastoors
 doe begontde hi mit
 sochuwoldicheit te den
 ken op woelien des
 schats die hem beualen

was en hem grunuel
de voer die cloechheit
des tragen kuerchts en
hi en wolde sijnus herē
scat niet begriane mer
hi was vlinck hem
te vermeerē mit war
ker hem te heit op d;
hi den sint dubbelden
en dan te selieve velie
linge doen mocht als
die heer weder coemt
op dat hi inder weder
gisten des gewyns
hoeven mochte dese ste
me **A**y guede kuerchte
en getrouwe wantu ou
wenich getrouwe heues
geweest alsoe sal ic di
ouer voelsetten woe
mocht dat geschiet sū
dat een soe weerdigen
predicaw en doctoev
des woerden gods in
en solde gescheneu heb
ben mit werken diev
men billick gedencke

sal **H**et was meer
lanclich te coeringe
den geualen staet d'
heiligen kerken en
die weder te b: enge
totter verster gesont
tint guoten arbeit
Dan hem te vwaren
en te halden inder tyt
als hi steet in verker
wdmannen **H**ier
om tot laue des weer
digen bissops van
gnde vcarden dese se
uernig vanden wi
sonnge teyken sine
heilichheit die niet dey
en sijn **I**n wellic hi
woort bewyft dat hi
bi god in guoten ver
dienstē **O**p een tyt
doe die alre forchtuol
dichste pastoev der ker
ken walkende was en
huden dat kuden d'
hem beualen was **D**
gynck hi doer die hei

nige steden al bedē
 de als hi gewoenlick
 was **I**nder vze wq
 gestoruen sēe martij
 die bisscop **E**n sūte
 Senerijn hoerden
 suete melodie inde
 hemel **E**n die heili
 ge geest leerden hē
 dat martij die bis
 scop van desen leue
 waeu geschiede wel
 ke melodie hi mit
 aendacht en mit vl
 tijent hoerden en
 begeerden mit hem
 te hebben een twich
 der hemelscher hei
 melijck dāev om
 soe vlep hi suēe arth
 dyake en vrachten
 of sijn oren oec hoer
 den dat hemelsche ge
 sange en hi sechde
 neen **D**oe sechdeln
 dat hi noch ecus nā
 we hoeren solde **D**ie

archdyake begeerde
 mit gansen vhte sijn
 herten en sijn lichaams
 dat hi mochte mede
 hoeren den hemelsche
 sancck mer hi en con
 des niet gehoerē **D**oe
 vstonden die man
 gods datment vā
 god bidden moeste op
 dat die dyake hoeren
 mochte den sancck **D**oe
 vielen si te samē ned
 op die eerde en hadē
 god dat die discipul
 hoeren mochte den
 sueten sancck welke
 die meyster gehoert
 had **D**oe si vanden
 gebede op stonden **D**oe
 vrachten die bisscop
 den dyake anderwoef
 of hi noch niet en ho
 erden die begeerde se
 nie **D**oe sechde hi ic
 hoer der sanger stem
 als inden hemel mer

48
wat het si des en weet
ic niet **D**oe sprack die
bisscop een bekentmer
der hemelscher heyme
lichheit **N**un heer mar
tynus die bisscop is ge
storuen en is ontfa
gen in die singende co
ren der hemelscher bur
geren die heilige enge
len **W**elkes alre heilich
ste siel besocht te halde
die duuel mit sine qua
den engelen **M**er hi en
vant niet des sijnus in
hem daer om voer hi
cofuis **D**aer om wa
het dat ic een cleyn tyt
niet en hoerden dat is
weerdige begauekens
se **D**aer om soe wart
vlitelick gevraget ende
men vant dat op de
sen dach en inder seli
oren **S**inte marthynus
ingegaen was in die
ewige bliscap des heren

Men secht oec dat in
der tyt des gloriose
bisscops was een een
sedel die bloeden in
sinderlingen werken
der doctiden **D**ie da
was eens mechtigen
mans soen en eens
princen die op geuoet
was in onnuoedigen
waellusten **D**oe sijn
alderen hem grote
brulosten hadden be
rent **E**n brachtē hē
een seer abel bruyt
mit groter heerlichheit
naden die intiael doe
hi inder bruyt inder
slaepcamesen gracht
Doe wart hi suellidi
omvaugen mit oube
kenden anyste **E**n hi
sach euen alren schoe
sten iongelinck die
hem gelaesden een
voel meere glorie
waert sake dat hi

hem wolde gehoer
 sinu sin en volgen
 hem Die iongelinck
 seckde hi woldet doe
 en stont op **En** vā
 alle sinen huysrade
 en nam hi met mit
 hem dan een hotten
 vetken daer wt mē
 plach wijn te seken
 ken in gulden en in
 silueren vaten ende
 voelckden den ionge
 linck die hem verst
 kenen had en wart
 van hem gemeent
 in een veer woestine
En hi vuerde daer
 een lauelick leue di
 weinck lude nae con
 den gevolgen. **Als** hi
 in daer voel dage
 geweest had in smidi
 gen gebede dat hi mo
 ght vdiene god te siē
Doe begonden hi ges
 te braden vltelicken

dat hi die een richte
 is hem wolde apēba
 ren mit wen hi hebbe
 solde gelick loen ense
 vdiensken. **Doe** wart
 hem geant woert dat
 waer die bisscop van
 colen mit namen **S**
uerm **Doe** had hi di
 hi hem sien mochte
Te haut was hi hem
 die hem daer bracht
 had en wijsden hem
 die stat daer die bisscop
 was op die tijt. **Hi**
 auentieren het was
 doe een grote hoestijt
 dat voel volcs te sinne
 was comen welken
 volck een groet wev
 scap wart gedaen alst
 enen soe groten bisscop
 beteckenden **Doe** die
 ceuse del sach die waell
 luste en ainnloedicht
 en outfruchten dat
 hi den bisscop solde

toe gemiecht inde loen
die soe grote waelluste
had als hi voertijds ach
ter gelaten had **D**oe
straecten hi hem hard
lick sijn leyden en sech
de dat die bisscop mi
gemichten in alder wer
teliker eren dan hi had
inden herten verken
dat hi hem van allen
sinen vuerherde gehalde
had **D**oe hi dat hoer
den doe dancken hi god
en gruck vroelick we
der tot sijnre stede der
woestinen en had god
vlitelick alle sijn dage
dat hi gelick loen mocht
hebben mit seuerimo
den knecht gods **D**it
is die seuerimo die eeu
sinn knecht gods die
grote kersten vader
die die ongelouue der
Armanen in gallie ver
stoert had **H**i vdoent

had die seuerime qua
de lere des blasphe
mies **I**nfrate des
quercius en met een
pastors der stat van
colen en voel ander
letteren **I**n heuet
gewist en geleert
volcomen leev den
ougeloungen mit se
uertijni en mit sun
te marium mit su
te seruaes en mit su
te hilario hi heuet ge
prediet die heilige die
uoldichheit under emicht
der godheit **I**n pre
dieten oec die ewige
salichheit alle de gene
die behen god den
vader en den soen
en den heiligen gee
st **D**en vader met
gebaren met gena
ert met gesopen **H**i
den soen met van
god den vader met

gemaect met gescrepē
 mev gebaren en̄ ge
 hrlī den vader nader
 godheit **En̄** dat me
 sonder den vader ge
 weest en̄ heuet die
 soen **Noch** dat me
 geweest en̄ is sond
 den soen die vader
En̄ den heiligen geest
 met gemaect met ge
 scrpen met gebaren
 mev comende vā hē
 beyden **En̄** gemaec
 god als die vader en̄
 die soen ewich eē sub
 stancie mit 'on ende
 gelick hem **Dit** w
 hi die gepredict heeft
 den geloeue xpi doer
 alle die werlt kerke
 die mit enen volco
 menen geleyde heuet
 geleit dat volck des
 heren **Die** sich niet
 ontscien en̄ heuet vō
 den woerde s' kettere

Want hi was gefon
 dert op enē starken
 steen **Als** uo die ker
 ke te tolen vānd' geua
 den gods was gestart
 en̄ geresugēt **En̄** sin
 te seuerijn noch niet
 moede en̄ was inden
 werken gods **Soe** wa
 rt hi vermaent ouer
 uids een visioen vā
 god dat hi wandere
 solde in dat lant agui
 tamen totter stit bu
 defalensis daer hi vā
 gebaren was om̄ gee
 stelick gewijn **Doe** hi
 den wil gods beemde
 guick hi derwart al
 was hi een alt man
Als Seuerijn den
 wech wanderde wa
 rt van god geapent
 baert den saligen mā
Almando den bisscop
 vānder stit **Burde**
 galeusis dat Seuerijn

38
een bisscop van gro-
ter heilichheit quamen
te vanden die burchen
van ay aquitani
en en dat hi mitten
clerken en mitte volc
hem te gemuet quade
Daer van wart die
man gods vult mit
groter vromde ende
vrop te sinen die beue-
dere ende dat volck
en seide he dat hem
onse heer beuale had
Seuerin te gemuet
te comen en hem te
outfangen doe ver-
vromden si hem seer
In si baden mit een
re stemen dat swellic
gods gebot vult w-
de **A**lsoe ordeneerde
die bisscop amandus
die processie mit gro-
ter reuerencie **E**nde
hi quam te gemuet
Seuerin ende die ma-

gods Seuerin wart
outfangen ewelike
en te hant als Amā-
nus bi hem qua use
den hi Seuerin bi
sinen name als een
die geleert was va-
der apenbaringe gode
en gructen hem en
die clerken volbrach-
tent voer en seide
Gebenedyt is hi die
daer comt inde naem
des heven en alsoe
wart hi vande cler-
ken en vanden volck
ewelike outfange en
alsoe in die kerke ge-
bracht mit sange
ende mit ymichheit
Daer heuet die hei-
lige man alle mensche
voer geleecht die lee-
en exempel des gelo-
ue en der doechder
daer mede hi den on-
geloeningen wed' gif

rechte geloeue ende
 bracht den dwalen
 den mensche weder
 totten rechten geloe
 wege der waerheit
En die goen die wael
 leueden vesten hi in
 den voertganc der
 doechden Tot eene
 tijt als die man gods
 in godliken dingē
 onledich was **W**ant
 hem voer gebracht
 een arme iongelinc
 die doet was weles
 alderen die seerden
 voer des heilige mā
 voeten oetmoedelich
 en baden oest hem
 seggende **W** alve hei
 lichste seuermo ond
 den wtnewaren gods
 du hyste vander vō
 fremheit gods hier
 gecouen om salich
 des landes vberme
 di ouer ons en helpt

ons oftū moegeste
Want wi weten dat
 tu van gode vuerues
 moegste al dattu ver
 wolste come ons ar
 men te hulpen **D**ie
 heilige man had me
 de liden mit hoeren
 en men **E**n had den
 heer den alle dinkel
 moegelik sijn mit
 greden betrouwen
 en wofte wael dat
 hi in geueerwys en
 mochte bedrage wte
 van sijnve guedertie
 venheit **D**ie daer si
 de siuen discipulen
 voerwaer seg ic v soe
 wat gi bedende eysche
 de bid en gi sult ont
 fangen **A**ls gryn nu
 wat lange op sijn
 gebroedren lippen
 gebet had mit aen
 dacht sijn herten tot
 gods ende en trouelde

met aender guedertie
reuhet sijns scppers
die hi hem dorch ge
apenbaert had **H**ie
griick mit guesē be
trouwen totten dode
en al die daer hi wa
ren vrwachten ende
hi gassen leuendich
weder sinen alderen
Te hant lameden si al
god en predieten si
wonderlike macht
die hi dede onmidd
vdiens sijns heilige
confessors Seuerus
Hi had al sulke ma
cht ouer die beorunge
der bofer gheesten **W**ā
neer die boese gheeste
yemant beseten had
wāneer hi een teyke
des cruce daer ouer
sloch soe vbreef hi de
viant **W**ise heer he
uet voel myralielen
gedaen hi sinen knecht

Seuerus in dese lāde
Hi want die godliche
macht voersien hadde
Dat die banden des
lichams sinne seuerus
dier solden ontbonde
werden **S**oe want die
man gods suellik be
swaert mit supeter
Hi hi vrop sijn braue
deus te sinen en **S**ech
de hem dat hi inder
seluer steden betulen
solde die schult des
lichams **H**i dat hi
voert meer mit liffe
lichen ogen die stat
sijns eygenen bispos
Alsoe die alre heilich
ste bisscop **D**oe hi si
lernuge en sijn bene
dijngē gegeuen had
Hi wael geladen wa
unt allen doechde doe
hi den loep des tege
woerdigen leuens had
volbracht en als hi

aendeutliche was
 den onersten begree
 ten sijns scappers soe
 gaf hi siuen geest die
 gecroent solde werden
 mitten heiligen con
 fessoren mitten onw
 granchelike loen der
 ewiger wedegevinge
Doe ginch die eers
 bisscop **Amundus** mit
 voel volcs en nam de
 heiligen lincum en be
 groeft eerlick in die
 huost sijne kerker
 bintu der stat nmer
Daer onse heer van
 dier tijt sich gewee
 dicht grote cracht en
 doerit te werken oner
 mids vrienste sante
Seuerinus **D**attet selce
 die doet was wolde de
 liden inden laude
 halden die geloue wel
 ken geloue hi weder
 gemact had dier on

naden dode des heilige
Seuerinus begonde douch
 en voel mirakelen toe
 geschieden hi der stat
 sijns heiligen graues
Want soe wart suyeten
 des lichaums of der leden
 die menschen hadden
 wart hi geb:acht totte
 graue des manen gods
 te hant wat hi begree
 den dat geschieden hem
 wast sijne sielen heil
 en wart weder gesont
 als te voeren **T**ot eeu
 tijt als al dat volck do
 landes wt geesteliker
 manen te samen qua
 men totter iaclysther
 vrouden sijns hoch
 tijts **D**oe quam een
 grote ontellike schaer
 des quaden dwalende
 volcs ghotovani on
 vliet en onlachten
 den mitanch dey stat
 aen allen siden **D**oe

alle dat volck dat tot
ten hoecstide comē wa
sach dat si ongewapent
waren en onmechtich
te weder staen doe vloē
si alle totten grane da
heiligen mans Senery
mus woelē glovose ho
echrit si gehalden had
den **En** vlepē god en
sunte seuerijn aen mit
vermlichen suchtē en
mit screyende stemen
dat hi niet en wolde
slapen in hoeren aen
staenden perikel ende
vdeofensse mer dat
hi een sterck vechter
sijn wolde weder te
staen hoer vianden
Te hants wart alsoe
daken duysternissen
van neuel **Alsoe** dat
die dach wart beroeft
sijnē eygenen lichtes
en die sint wart ver
borgē voerden gothe

Die vianden stonde
in hoer tenten vscen
en onwidelich gewape
mit voel swave wape
nen die niet en mocht
ten vlien om te be
halder hoer gesontst
noch si en mochten
niet mit vechten ye
manit uemen hoer ge
sontheit leuen **Ten** la
sten ouer een tijt vā
vren doe voechdent
die godliche genade
datten vianden docht
dat si bedruyvet wa
ven van voel gewa
pender hude en dat
si van hem vvolget
worden mit gvoten
storme **Alsoe** dat si
achter lieten al hoer
gereelt en hoer tenten
en hoer gereyffsapp
en hoer pceerde ende
vloen en wech al ver
ueert **Daer** om soe

laueden die vā aq̄u
 minen den almechti
 gen god en̄ suute se
 uevyn **En̄** daer was
 alle iaer soe begingē
 si dat selue hoechtijt
 mit voel gamen ende
 het wart een groet
 geloep tot Sunte seue
ryns graue **Op** een
 andev tijt was soe
 voel groets regens
 dat inder sint byde
 gala die waterē on
 gewonlick groet wa
 ven dat den lide dā
 voer gruwelden en̄
 si solden noch eens
 meyndi si liden die
 dyluue dat si al ver
 drincken solden **Ne**
 mant en̄ conde gebou
 wen den acker ende
 die lide leden groet
 gebreck want si gee
 saet seyen en mochtē
 als ny die arme be

drutte lide mistpoestich
 waren soe genuelt dat
 sunte seuevyns hoech
 tijt genaecten en̄ den
 dach wart gebaden te
 vieren alst gewonlick
 was opten ouert des
 heiligen dages quame
 te samen alle die prie
 steren en̄ clerken ende
 leken bi dat gvaft sun
 te seuevyns ende wactē
 daer al den nacht mit
 groter ynichat en̄ aen
 riepen Sunte seuevyn
 en̄ god ten voerste om
 hulpe. **Te** hants wor
 den die regen wolkien
 al verdreuen en̄ mit
 enen mechtigen win
 de wart dat lant ge
 droecht en̄ daer en bl
 eef mets niet dat dā
 inderen mocht **En̄**
 alsoe wart al die pro
 uincie vuilt mit vō
 den want si soe suellick

hadden ontfangē die
claerheit en van da
geu te dage hadden si
meeren hape in dese
patvoen **Nae** deser
onuloedicheit des wa
tevs soe was alle dat
lant in groten noden
die continue waven
Want die eerde wart
soe dorre en droeged;
si te mael geen vrucht
geuen en mochte het
en wies geen gras
noch cruyt **Dese** nae
volgende droecht was
allen menschen soe sw
aer dat die grote vloe
den der yerster wate
ren hem bet te liden
hadden geweest dan de
ser nauolgende droecht
want si gelick sate
lick waren **Als** dat vol
ck voer hem en voer
hoer quich mistroestich
waeren en allen hape

des leuens van hem
setten doe sin si van
den priester te samen
gevoen en vmaede
hem dat si samelick co
men solden tot sinne
Seuerinus graue **Da**
wart gebaden alle de
volck dat si heden en
vasten solden en wals.
En inden midere nacht
die daer was quam qua
men te samen al die
lude en vergaderden
bi dat graff des heil
gen mans en baden
hem gemeynlick vo
dat aenstaude peri
kel der herten **Onder**
indere nacht wart
die lucht vinkt mit
naten wolken ende
dat eertich wart
vinkt mit colder vur
tichheit **Dat** volck vol
herden inden laue go
des **En** te hant viel

en groet regen vā
 den hemel die hem
 lange geweyget wa
 Alsoe dat die grote on
 vruchtberheit ouer
 mids vdiens Suute
Seuerino vrwandelt
 wart in groter fru
 chtberheit Daer nae
 dat die man gods
 suute Seuerino den
 arbeidelicke strijt
 overgegnen had ende
 ontfangen had die cro
 ue der gerechticheit die
 hi vdiens had Doe
 waren die twee stede
 als colen en burdegn
 la en hoer burgers
 bevoest te samen der
 lustlicke tegenwoer
 dichheit hoers patro
 ens en daer om soe
 waren si bevoest e
 enen langen tijt over
 van menschelicker
 gewonten soe begū

die droefheit alleutele
 te vvalden Doe gesche
 den dat dat ongelouinge
 volck der hūnen quam
 in dat duytsche lant
 om dat te mael te ver
 deruen mitten sweerde
 Hi daer om worden die
 voers burgers wedev
 denckende der hulpen
 suute Seuerino der
 si vgeten waren W;
 om der ongeluochheit
 soe vhengdent die god
 licke wreake den wrede
 tyrannen en den qua
 den menschen inder tijt
 alsoe grote macht der
 vvolginge en des ver
 deligens Dat in alle
 duytsch lant geen stat
 onvbeert en bleef dan
 alleen die stat te metze
 wattan inden leuer
 suute Seuerino gescreue
 is dat alleen die kerke
 te metze onvbeert bleef

welke kerke gewint wa
in die eer sinne steuens
des veersten martelars
om sijn heiligen bloet
wil dat dier blorder
Doch die almachtige god
en vheugden den wre
den heiden niet dat si
verste vstruerden dat
lant van rollen **W**atta
hi doch ontfinge had
die siel hoers besker
mers in die geselschap
der wtinweure **O**p;
die lude apenbaerlich
bekennen mochte wat
groter beskermer si ge
had hadden des si doch
nu beroeft ware **A**ls
dat geschiet was ende
die heilige kerke wed
om te vreden was **I**de
vinten anderwerf die
coelschen hoers patro
eus en pastoers als
of si nu selver wonen
nader geyselinge en si

en sochten niet den
alren costelysten **S**en
sijn lichams alst be
hoerlich was **W**aer
om geschiedent dat in
alden bissdom van
rollen voel nae drie
jaer niet en vegeden
Als nu die kerke seer
was beswaert en va
groter armoeden ende
gebreck deser steden en
des landes quamen te
samen al die aldren
vanden lande en van
den steden en beriede
sich warden doe mo
cht dat si satelste dat
grote liden en wat die
sake waer sulker plage
En si setten in datme
vinsten solde drie dage
en dat waer geholde
van alden volck en
vanden clerken mit
groter sochtmoedicheit
En hier mede vdiende

si te bekieuen vande
 heiligen engel waer
 om si alsulke plagen
 leden **D**oe si den der
 den dach hadden ge
 uast doe quam een
 engel tot enen clerck
 der seluer kercken en
 straefteu hem en sp
 ak in ene visioen
Ghy en hebt niet u
 wen pastoer en ghy
 vrager die sake des
 gnoten toerns gods
Die clerck wart ver
 ueert in deser callinge
 en wart wakker en
 wat dit bedide mo
 cht verwonderde hi
 sich seer en vrachte
 oerustelick nae den
 bisscop die doe ter tijt
 was een bestjermer
 en een pastoer der
 kercken van colen of
 hi noch leueden **H**er
 doe hi hoerden dat

hoer bisscop gesont w
 doe ontsach hi dat wt
 te spreken en meynde
 hi woldet vfangen di
 nae openbaerdent hif
 somigen in alre heime
 lichert als een fantose
 des droems **A**lso quam
 allenmen wt dat voel
 nae alle menschen daer
 van talden en een ver
 gaderinge der kercken
 en des volcs wart daer
 en die voersichde clerck
 wart mit middel geset
 als een pheet van de
 sen visioen en wart he
 van hem allen gebeden
 dat hi wolde stellen
 wat hem geopenbaert
 waer **E**n doe hnt hem
 geopenbaert had alle
 hant vt riep al dat vo
 lck **S**enerinus die alre
 heilichste bisscop moet
 weder gebracht werden
 in sinen stoel des bisdoems

Daer en was menat
hi en consentierden dat
Daer en was geen v
weet si setten euen dach
daer toe wānceer si dat
doen wolden en bestel
den cost en wees hem
uoet was **A**lte hant in
wonderliker wisen
wart die regen weder
gegeuen der vorder
eisen **D**oe heuet sich
vgsdert die heilige ge
selschap der bruedere te
colen en der vmlende
ven en sijn getage mit
euen geluckegen loep
doer dat lant galhas
In dat lant van aqu
tauien en noeten der
stat burdegalensis da
dat eerweerdigen heil
ghom in was **D**oe die
princen des landes ver
namen die sake des we
ges wner om dat die
collenevs daer comen wa

ven **S**oe hebbē si mit
groten vltē en mit
koenen moede veyst
wederstant gedaē **D**a
om riepen si voel voel
re samen en maecten
euen opsat dat si die
begeerde gauē die si lan
ge gesocht hadden in
alleen met auer genē
en wolden den genē
die daer gecomen wa
ven **M**er si wolden
oer rechten tegen hē
en striden waert dat
si niet geringe en we
ch en trecken **D**aer na
doe sonige van heu
vaet gauen hoerē me
de borgeren dinnis
der voersienichheit gods
dat si bekennen ende
neusen soldeu dat die
colstken een rechte red
helic sake voer hadden
daer om dat si daer
gecomen waren **A**ls
hoerē

vborghenen sent te
 eyfchen en niet als
 euen roeff te nemen
Ker die burgheren ind
 stat burggala wou
 den te mael seer bedr
 oeft en meynden sien
 hadden te mael geen
 teyken vromen van
 noch van sinen enge
 len waer om si hoere
 troest en soelaes auer
 geuen solden **E**n si
 vergaderden sich in ee
 en riepen hoer leue
 en waer niet mitte so
 der die besijernige ho
 evs patwens **E**n sech
 den meer daer toe dat
 si lieuer wolden den
 doet liden om te be
 seuenen en te halde
 dat heylighdom **S**inte
seuerinus dan sijn la
 ten wolden **D**es ge
 lick sechden oer die col
 schen en bleuen inder

begonder smuttachtich
 te suchen en te erfchen
 hoer denoijt dat hem
 toe behoerden **A**ls nu
 beide dese partien mit
 gelicken eernste lieuen
 en die lide van colen
 sich gaens daer toe bern
 den hadden en ou ge
 geuen dat si al hoer w
 achten daer toe doer
 wolden dat si hoer be
 geerten vullen solden
Ten leesten dat volck
 van Quintanen wart
 beruert mitten geeste
 des vides **D**at om hoe
 vs heils wil **S**inte Seue
rinus en solden si noch
 die colschen den doet lide
En sechden dat der col
 schen begeerte yndich en
 guedertieren waer en
 niet te vsmaden **E**nde
 riepen euen vrede mit
 desen onderschende offet
 omers behageden den

alren guedernereuse
beschermers hoere bei
der patroen Sinte se
uerim dat hi weder
wolde vanden finer
coltschen stoel. **H**in sijn
ve ewiger mentorien
wil en gewonhiker
sekerheit sijn als ven
heilichsten lichaems
dat si dan een deel van
sijnen licham hebben
mochten dat behaer
den hem allen wael
An die lude van **H**u
degala ontfangen die
coltsche lude mit vrou
den als weerde gaste
en dat si begeerde dat
cregen si en si santsen
si mit groter eeren we
der te hure. **H**oe gro
te weuen en saven
van vrouwen dat da
was doe die heilige
lede vanden steden
hoeve verster vusten

worden genome des
en is geen noet we
te spreken als wi me
nen want een yeg
heli mach dat in hem
seluen wael bedene
ken. **D**ie van **A**qu
tanien saven. **D**at
si vliessen souden dat
licham Sinte seuenis
welke si lieuer hadde
dan hoer leuen. **D**ie
van tolen saven van
vrouden daer om d
si verwoer hadde
dat daer van dat si
haepten te vangen
e heil en salichheit. **A**
n die drageren des
alren heilichsten lich
ams des gnoten sants
voer hem ginge doe
sijn die anderen alle
nae gevolget mit v
men en mit laue sa
neli welke die met
van olderdom of van

luenten gelyndert
 en worden **Kū** als
 die een kmoede wa
 ren soe gingen die
 af en die anderen
 gingen bi en souge
 en laefden god inde
 hoehsten heit si de
 rechten wech wan
 delden omms den
 engel des vreden die
 si geleiden hent si
 quamen te cole **Da**
 quamen te sammen
 alle die burgeren
 en een ontellicke se
 haer welke geroepe
 waren vanden sah
 gen gerucht der toe
 roemst **Si** namen
 dat lange begoerde
 hiam hoers bischops
 en begrouen dat mit
 groter heerlichert in
 der martelaren lieche
 Ornelms en Cipria
 nis Welke kerke die

heilige confessor van
 gronde op had getru
 met **Kū** had se seluer
 gewist in die eer der twe
 ev martelaren **Men**
 sedt dat in desen sel
 uen ier alsoe grote
 vruchtberheit gesche
 den dat si ghetijnde
 vanden monde alve
 menschen dat hoer
 hulper seuerinus wa
 er waerlich weder
 comen op sinen eyge
 stoel **Kū** het wart vo
 el nae een gemeyn bi
 sprake **Sunte seuerin**
 onse bischop is nu te
 heym in sijn huys
Nader tijt als die scet
 des heiligen lichams
 was besloten en ver
 borghen doe te brake
Noedemans den
 doem en bewiesden
 waerlich hoer wredic
 hert **Kū** verspoeden

dat meeste deel dees
conuulkinge mit bor
nen en mit doet slaen
nier si en konden in
geenewijs vberuen
Sinte seuerinus bede
huys nochtant geen
ander kerke en mocht
bliuen oylsoet **D**ā
en gevoelden ofomich
met een wenuch scha
des in swaren pinen
en in steruen **S**ide
die gebreuen riepen
dat die hueder en die
heer des huys toeruch
waer en vloen vā dan
seer geringe **D**aer nae
die salige paus leo als
hi van romen wandel
den om pinen wil die
hem tonvecht gdaen
wert en trecten totten
kerker karolus en quā
in die eerweerdige stat
daer die heilige licha
des mans gods seuerin

rusten **D**oe ginch hi
in die kerke **b**ede
des hi niet en plaet
te doen in andere ker
ken opten wege **D**es
verwonderden hem
sine gesellen en vrach
den hem die salie **l**eo
die paupes antwoe
den **D**ie bescremer
des steden is hiew te
huys en daer om en
den ic niet voer bi gā
ic en heb hem yerste
gegruet **D**aer van
namen die burgeren
een gewonte dat si
alle weke op euen
dach gingen in die
kerke sinte seuerinus
op dat si die gausē w
ke van sinre hulpe
beschermet war en
Niet deynue dingē
en willen willen wi
seggen **D**ie alce he
lichste man die sal

ge Amo een bisscop
 en lieken van colē
Die plach mit voel
 rinchert den hemel
 schen patroen te euen
Ker den saligen seue
 vno een bisscop sijn
 stoels heet hi alint in
 sunderlinger liefden
 inden herten en inde
 monde **D**it had hi
 voer een vltige gewō
 te dat die geue die he
 suete en weert was
 in sinen gemoede dat
 die oer geeert worde
 met alleen van sinen
 volck mer oer van
 vrenden volck **A**ls
 hi nu aldus vuerich
 was inder aendacht
 soe wandelden hi eens
 mit sinen knechten
 en vrenden tot een
 re stat **S**abergeusis
 die een edel stat is vā
 vrsdom en van alre

eerberheit **O**p dat hi
 daer een huys dat he
 van recht toe hoerden
 solde maken tot eenre
 kerken en solde se euen
 en wien inden name
 gods en sinne seuevris
Dit wart geopenbaert
 in alle die stat **E**n op
 ten dach als men gelijc
 had dat die winige ge
 schiet solde hebben doe
 wart soe seer vagenende
 vander dagemet aen
 en het vanden en ha
 gelden soe seer **D**at
 sich voel nae niemant
 onthalden en mochte
 onder den dake **A**lsoe
 wart die bisscop amo
 gelijc aen sine op
 sat **E**n hi giuck mit
 stillen gebede in die he
 melike slaepenmer
 sijn herten en badd;
 die regen en dat gro
 te perikel des onweders

een roemich op hielde
alsoe lange dat hi dat
ampt der winge vol
bracht had **Mer** dat we
der en hoerden noch
met op en tegen sinen
wil en vordaden hi
met in sine gebede en
wart recht in hem sel
uen gesoect dat hi mit
sine stemmen sprach
en seide en dverchen
wt mine sante seuerij
aldus **Wet** sake dattu
dit onwedew niet geru
ge en vordues mit din
re hulpen seker soe w
de ic van deser hunder
nisse soe toernich dat ic
te mael wil achterlate
te wien die kerlic tot
teu ewen dyns name **Wet**
is wonder te seggen An
no was noch mit sine
krauchen vlersthe kuyel
elide opter eerden die
dese woerde sprach **Wet**

den anderen die dese
dverginge gescheden
die was een geworden
mit god en was son
der alle verueeruisse
want hi was een erf
lant der ewigen seker
heit en doch hi die
hogew was seken sich
te ontvruiste voer
die beweginge des on
dersten **Want** hi die
waerste was want hi
noch sterffelich was
Want het seken seue
rinus wolde soenen
mitten toernigen **Al**
soe geringe als Alus
op hoerden die woer
de des dvergens soe
waren die wynden
vustende die wolken
vstonden die vegen
ende hengel hoerden
op die sone wart te ha
ut daer stinnende des
sich alle menschen wer

wonden den niet sage
 en volghen den bis
 scop Alno totter wi
 yuge der nyer kerken
 alsoe volbracht hi die
 wyngte der kerke mit
 groter blytschapē en
 alsoe voel te meer v
 wonden hi sich hoe
 voel hi meer behan
 de hier mede te dienē
 den godlichen wil en
 behande dat het Seue
rmo oec alsoe woude
 hebben. En dat ghetu
 ge onmits genuege s
 clauienten. Doe bis
 scop Anno uacmaels
 sieck was dat hi ge
 noelden dat hi balde
 steruen solde. Doe
 wart hi gedenckende
 an sinen patroē daer
 hi ducht in gehaept
 had en hemelsche hul
 pe van hem genueelt
 had. En wart hi bal

de steruen solde soe dede
 hi die reliquien der hei
 ligen dragen in die mo
 der kerke als mede doem
 En dede sich dringe in
 enen sadel of op eenre
 dvachboeruen hem te ge
 muete. En had sich doe
 cleden mit costelicke cle
 deren die sijn met en wo
 ren mer si waeren hem
 geleent vande sine het
 was seer nat en sijnclich
 inder stratten wat het
 had cortelick geregent.
Anno dede eenre pegelic
 ker cassen of baven der
 heiligen diemen woet
 mit ueyngunge sijn hoe
 uedes reuerencie en eer
 mer ten leesten doe hi
 brengen sich van wev
 die heilige lede sijn te
uerijns doe vrop hi lude
 mit voel sareyens voer
 den eeuweendigen ster
 uen en viel af a vande

sadel inden sijnck also
dat dat suet witte cleet
dat meeste deel wart
al ontreynt **Daer** vol
geden voel lide nae die
voetschappen der heilige
van beiden cinnen mit
heden en mit yuugen
screeven **Want** dese an
no had geslagē die in
gewaden alre mensche
Daer mede dat hi ee
ouste priester was en
seer weerdich inder hei
licheit **En** sunderlinge
preuelegu inder hemel
ryck had **Sich** mit soe
yngere oetmoedicheit
neder weep in dat slac
daer si alle toe sage dat
een vanden armste me
schen mit suocste cle
deven geschuruet solde
hebben **Nu** en was
nyemant hi en beliau
de wat groter gelouue
en hope **Amo** had in

dese seuerms welke
in sich onder worpen
had mit soe grote rou
we **Somige** quamet
in hoere gedachten
Dat **Amo** solde inder
hemel sinne seueryn
gelijck wesen en des
gelouwen si gamselick
om hoere gelicheit v
diemen **Des** enen die
mit god regnert des
anderen die god weer
dich dienden hier in
tijt **Doer** die heilige
lichame in gebracht
waren in die lieue
des princen der apo
stelen doe sauckamen
en las al den dach en
den nacht hent aen
den moegen ouer die
hemelsche scatten oer
het sich **Amo** dvagen
van sine knechten
in die selue kerke
En had datmen ge

vinge misse doen solde
 voer sijn sunden **D**a
 nae als die misse wt
 waren soe namen
 die dragers die casse
 mitten heiligen gebe
 ten en droegē si vo
 er die voete des bisschops
 uer gemuge worden
 si van dan genomen
 en gedragen elck in
 sijn eygen womuge
Doe gesunden si stu
 no mit tranen en mit
 sichten en sprach
Ic weet wael wat ic
 vmocht heb mit hoe
 ve hulpen hent aen
 dese tyt in desen dael
 der tranen **E**n dat
 gi mi vvoorue hebt
 dat ic hier ontfrange
 heb mijn eynde **A**er
 ic heb groten hopen
 in te gaen int ewige
 leuen **E**n ic bijn nu
 inoes inoeses vev

seker **W**ant of ghy
 minen licham voert
 aen met en dencket te
 hulpen **S**oe te comen
 soe en hebdi met vev
 wandelt moen wille
 altyt te werken mijn
 ve sielen salichert **of**
Dat leuen **scē ihsa**
rius die een gre
ue was vā christiane

In den leesten
 tiden doe die
 duyternisse waver
 op desen eertvich die
 dat leuen der sterfelich
 menschen nustalden
 menichuoldelich **D**oe
 is van god gesant een
 man wonderlich gro
 et in doechden en in gra
 den gheheten **ihzaria**
 een greue tot ruziane
 gebaven wten lande
 promouen daer ende
 edel van geslecht mev
 voel edelre van heilich

Welcs leuen en sal in;
mit swigen bedect wer
den **Woe** dat hi is vo
comen vander godlich
mildicht datmen men
ken mochte dat hi die
godliche genade ontfan
gen had doe hi noch i
sijne moder licham be
slaten was **Sijn** vad
Syniogs van saba
rien was een edel me
chtich man die wide
en syde behant was vā
voel edelinge in voel
landen en wort gecert
van allen mensche **Sij**
moder hiet lauduna
albe **Welke** gelente wt
als mit hoeren eygene
name **Goua** comist
comitissa **Dat** is een
guede greueyne **Ende**
dat was dāer nae dat
si ontfingen was en
nengensme vanden
alderen hoers mans

ou hoers edelen blo
des wil **En** der gna
en wille hoer salige
doerhteliker wande
ringe **En** dese heili
ge alderen **Dese** lau
duna een edel gnet
heysten wyf doe si
dit heilige kint in hoer
ren licham ontfange
had **Doe** voelden si
hoer al anders dan
si plach **Want** si vo
elden een starke ver
wandelinge hoers her
ten die hoer seer ont
fengese tot heiligen
begerten en totte w
ken der beuheitiche
Si oplach hi wile om
menscheleke vmakin
ge te gaen wter boch
Ausopsio als dan hoer
gesyne die mit hoer
wt gauen calden wer
liche lichtueerdichet
Soe ginch si bi sōw

afgeschēde mit een
 re edelre vrouwe ge
 heten geheten geese
 da die seer geestelick
 was en mit godliche
 openbaringe vlucht
Wat deser halden si
 op dat si schuwē solde
 veel woerde soe vrad
 den si van deser vro
 wen geson woerde
 der heiliger onbewin
 singe **I**n deser vrou
 wen openbaerden si
 hoer herte en sprack
 dat die werlt en die
 dingen die uider wer
 lt waren hoer onsta
 helick waren dat si
 me yuden en hadde si
 den man niet si wol
 de die werlt mit al
 len achter laten ende
 geuen hoer tottet
 dienst gods en dat
 die inwendige geeste
 si duick vmaende da

hoer die voerscreuen
 vrouwe garsen ho seer
 van vromerden ende
 vbliden want si sach d;
 si cortelick vromdelt wa
 en hiev om sprack si dat
 si ontfangen had een sū
 derlinge salunge des
 heiligen geestes **H**oer
 bichtes een volcomē mā
 in doechden gehete brue
 der iohan vander myre
 brueder oerden die plach
 te seggen **D**ie plachtē
 fent dat hi cortelick aen
 hoer gemert had dat
 si was ontfcken in enē
 heiligen opsat meer dā
 si plach die werlt te v
 smaden en bevent tot
 allen gueden werken
In daer om mit gro
 ten vromdētē sprack
 hi als hi profetieuen
 wolde **I**s dat dit wif
 lange leuen sal god sal
 grote dingen doen hoer

wercken of die vrucht
hoers lichaem sul god
et wesen **Hi** doe die tijt
des gebarens quam doe
gebaerden die moder
hoeren saligen versten
soen den si ter seluer
tijt hoedijelicki god of
ferden sprekende **D**
heer van wees geba
den alle creatueren
voert gebraecht wden
Ic dank di van desen
soen dien du mi gege
uen hebste doe dyn
unydichheit **Hi** ic bid
di doe dine guethett
oetmoedelick dattu he
ontfanges in dine die
ste knecht en dat op he
stortes die genade din
re beuedinge **Aer** ist
dattu hem voersieste
dat hi in toecomender
tijt wederstemich sijn
sal dinen wil **Soe** van
neer si dan gewasshen

hi

is in die heilige doep
soe noem hem sonder
meerren van deser
werlt **Want** het is
beter dat die onnoesel
en sonder vdiensien
mit di leue en sterue
der werlt **Dan** hi in
desen sterfelicke leue
vtorne dine beuulker
tichheit **Hi** op dat god
bewysden dat hi die
offerhande ontfange
had in een roeke der
sueticheit **Soe** storten
hi in dat herte des
kundes soe grote mil
dichheit dat eert te vol
len in iaer alt was
sijn ingedoente wo
delicki beweget wo
den totten armē me
schen **vin** **Want** wā
neer die armē dat
kint droch op hoere
armen soe sach het
duch oen die armē

Ende mit mede lide
 . . . der porten der bo:
 ch missofso het en
 wolde niet voert ge
 dragen sijn men en
 had ierste gegeue de
 armen een almisse
 ia het scryde bitter
 liche seer en daer om
 soe moeste die amme
 weder in gaen ende
 halen broet of si
 moeste broet mede
 nemen en wanner
 die almisse gegeneu
 waren soe wast dan
 vroelich en soe moch
 te si dan voert gaen
Doe dit salige kint
 vijf iaer olt was ge
 worden soe wattet
 wan mit kinder spoel
 of soe wattet anders
 crigen mochte dat
 gaf hi den armen
En die ionge kinder
 daer hi mede plach

te spoelen en vmalin
 ge te hebben en alre
 meest arme kinder die
 dede hi te gast mit he
 laden **Dit** kint was
 milde en benuhertich
 totten armen **Ypi** **Het**
 was oetmoedich en
 guedertieren tot alle
 menschen **Siete** ende
 sachtmoedich vrucht
 sam en gehoersu snie
 meyster **Hi** was beha
 gelich en geloefelich
 in sinen woerde **kupp**
 in seden rustich ende
 stille **Juden** aensicht
 blide en seer eersam
 schoen van aensicht
 en van liden sag wi
 mus van compleme
Hi was voersienich
 en bescheiden alsoe
 voel als een alsolken
 alder liden mach **hi**
 was voertomende en
 begaue mit hemelstijc

gaue die in hem vſche
uen en gaueu teyken
woe heilich dat hi w
den ſolden **H**i wart
op genoedet onder
die ſorge eens abts
van mayachen ghehe
tyer willem van ſabra
no ſyns vnder brueder
Hi alsoe als hi wies
in olderdom alsoe na
hi oec toe in godliker
wylheit en in gracie
bi god en viden liden
Hi was alsoe seer ont
ſenat nder minen des
gelouen dat hi seer be
geerden te wanderen
mit lant der ongelou
ger om martelaw te
werden **H**et gesche
den omme die god
like voerſienicheit
die alle dinge mit wyl
heit ſchicket en orde
merden mit ſucticht
dat dit kint aen hem

had engelſche puerit
en der diuen ſp. i
hett **D**oet tien iaer
alt was van gebade
wegen des akren edel
ſten prouen des ande
ren karle des comit
van uſtin en va ſen
hen **I**n welcs tegen
woerdicht hem betwo
wet was totter ee die
ioncfrou dalphina
die xij iaer alt was
Die edel was en he
met ongelick in gue
den ſeden die met
middel martich wde
anſte xpi gefondert
en was en nder in
neu gods seer ont
ſnucklick **H**i dit ge
ſchieden nder ſint
marſilien met ſon
der geeſtelike bedi
dinge **H**i deſe ewe
wart volbracht nae
drien iaren apenba

tich mit heerlichheit
 alst gewoenlich is
Hier nae an drien
 dagen wart die iouf
 fer dalphina heerlich
 gebracht horen bru
 degum in die stat of
 slot ansoysio dat si
 mit hem wouen sol
 de **I**nder nacht doe
 si comen waren nu
 hemelicher slaepen
 meuen **D**oe begon
 de die ioufrou te ape
 baren die hemelich
 heit hoers herten
 hoeren brudegum
 den si sechde onder
 anderen woerde **I**
 bin onwillens genoe
 cht van mine alderē
 tot desen eelicken stat
Want den stat s' ioffe
 scap die mi vanden
 heer gegeuen is heb
 ic gesat te halde en
 dencket noch te doen

Dese iongelinc en wi
 ste noch niet den raet
 gods **E**n hi en hadde
 noch niet op geset in
 sinne herten te halde
 sulke ioffescap **H**ier
 want hi guedariuen
 en sachtuoedich was
 soe hoerden hi se guet
 lich en wart mit god
 licken anste geslagen
 in sinen herten dat hi
 se in dien nacht nye en
 geruerden noch nye en
 mistich woert woert
 toe en sprach **S**i bracht
 den nacht toe mit sevey
 en sonder slayen ende
 mit gebuychden kuyen
 heden si hoer en beual
 god den heer hoer iof
 fescap te beware **D**i
 uae inden anderē nacht
 als si bi een waren nu
 hemelicher slaepen
 ren **D**oer quam die wi
 se ioncfrou den ionge

knick mit tussche en
yngen woorden als
gestoene staet inden
leuen der heiliger io
uefvrouwen dalyphus
alsus bleue si beyde
iougfvrouwen **D**oe dit
salige kint noch woen
den mitten voerstoeue
abt doe wart hi van
den vleyschelicke gesij
de vleyschelicke vuer
totten ontemelickē wer
ken des vleysches **H**ier
hi hijs dat in sine sone
opgeset ueuer den tijt
lichen doet te liden dan
god mit eeuve doersin
den te vdoernen **I**nde
hi behelt doch sijn en
sijne gesellijuen iouf
sijp **E**n antwoerden
aldus **I**c heb een weer
de myndijue tot eeuve
gesellijnen schoen ende
suulick als v alle wael
rindich is daer mede

genuecht an **J**uden
setuen iaer vasten l
yl dage voer paesche
gans mit allen **J**ude
oecij op sijn blote tijt
onder sinen aedeeren
een seel mit rhuoepē
mit scaypen boopselen
doer steken daer mede
was hi hart gegoeet
doer hi sijn ionge vley
sche mede teende en
maecten hem worden
dat dat bloet daer wt
van daer hi te maet
bleeck van wart in
sijn aensicht **I**Daer
nae als dese iougeluck
was xx iaer olt ge
worden doe was hi
mitten vsoenenē abt
sinen heer in eenre
steden die hiet salus
Judeu festen der glori
seu maget maria he
meluaert want daer
want een yerste muss

gedaen en een edel
 lichi wart ridder ge
 maect **I**nder nachts
 des hochtijts was de
 se iongeluck inder mit
 ten inder heilien en
 des meigenus doe hi
 gebicht had ontfinc
 hi dat heilige sacra
 ment ons heven licha
En dat daer dat hi mit
 ter woder ons heven
 mitten herten op mocht
 sinnen **D**oemen eten
 solde stont dese ionge
 luck voer die tafel ge
 font en machteren en
 dienden sinen oem de
 abt sochtelick ende
 was gefiert mit gue
 den seden en hi en
 woude niet uenē vā
 spisen al wart hi da
 toe vmaent **S**ader
 eten sat hi sich ter ta
 felen mitten andere
 dienes **E**n doe hi ee

wenich geten had doe
 quam hem te hant die
 geest der grauen die si
 herte crachtelick ontfenge
 sen mitten sueticheit's
 godlicker minen ende die
 waacht des inwendige be
 ants en der vāmen was
 alsoe groot dat si niet en
 was te obergē. wart
 hi was van buten te ma
 el vruandelt en was ou
 al sijn licham heit gewo
 den en was voer inden
 aensicht **D**it mercken
 sijn gesellen **E**n si besoe
 chden hem en meyden
 hi had die calde suete ge
 hadt en namen hē vā
 der tafelen en brachten
 hem op sijn bed op sijn
 crauer **D**oe si nu alle en
 roech waren doe strecten
 hi sich op die eerde ende
 besen sich alsoe lange als
 hem ingaf die inween
 dige geest **D**aer genuelde

geuoelden hi voel vli
men der sueticheit dat sij
siel gans geswollen en
vwardelt wart in god
Woe bewysden hem god
die roetheit des leuens
en hoe dese werlt is vil
lick te vsinaden alsme
oensiet die godliche que
den en daer ontfuick hi
een vsinaden alre tijt
licker singen en weert
dat hem gegene worde
alle ckerheit der werlt
borge en slate der en
had hi geen ontfangen
mer hi had se al vsmaet
Want hem doersten
nae god alleen **I**n sach
oer mit hoe groter be
herticheit hem god ver
waert had dat hi niet
genallen en was in gro
ten sinden en woe dat
hi doer god behuet was
in sinre offerfay **H**ide
daer om sat hi dot sterr

^{siue}
licke in hoere herten
dat hi nimmermeer en
wolde sorgen voer een
erfint noch voer sij
erfnel mer hi wolde
behalden syn reymat
daer hem toe gebraeft
had syn bruyt **I**n woe
hi god alleen mochte
behagen dat begonde
hi eernstlick te bedene
ken **I**n inden brude
der minen begonde hi
god eernstlick te bed
den dat hi sich gewee
ditsden hem te wiken
woe hi leuen solde in
deser werlt **W**ant sij
alre meeste begeerte
was alle tijtlycke ding
gen achter te laten en
te vlien in een woeste
stede daer hi van me
mant behuet en waer
en daer hi sich gans
lick geue mocht totte
dieuste gods alle on

die hape en betrouwe
 en godlicher besermi
 ge gods. **E**n naden ge
 bede waer hem ym ge
 geuen in sinen herten
 dat hi niet en solde
 laten den staet daer hi
 in waer noch dat hi hē
 niet af scheiden en sol
 de en sijn tijtliche gu
 et en solde hi oec niet
 achter laten hi en sol
 de oec niet van bite
 vruandelen. **E**n doe
 hi antwoerden sinen
 inspreken dat hi om
 gebreclichheit alsoe in
 en mocht leue noch
 volherden in vuerichs
 der godlicher nimen
 en wesen. **D**oe sechde
 hem weder dat inspre
 ken gods. **I**c weet wa
 el woe voel du vmo
 ges en dattu niet en
 kausse gesoen dat wil
 ic doen en wilt vnuille

en sechde dat hi solde
 volherden in sijnre iof
 ferschap. **N**ae deser won
 derlike vifentieninge
 was hi alsoe in sijnre
 sielen vander godlich
 gauen geheilicht dat hi
 vander tijt voert niet
 niet en genouelden em
 ge begeerte tot tijtliche
 dingen mer sijn wil
 was doet in allen dese
 en beginnen. **D**aer na
 en vruchten hi niet die
 teyken des doets ya in
 welker steden of in wel
 ker tijt god den doet hē
 mi had willen seynde
 daer waer hi bereyft toe
 dien te ontfange. **H**ier
 om was hi vaste beste
 dicht sonder belofte te
 halten iofferlichheit sijn
 gedachten en sijnre luy
 aus. **N**umer's dat
 meer is te vruondere
 en te euen dan nae te

volgen **S**oe wanneer
hi mit sinre bruyt op
ten bedde lach soe hi
hoer naere was woe
hi sich meer gevoelde
in reynheit en in sche
melre puerheit **I**n al
dus woenden si mit
malanderen **I**n si en
deylden nye of onder
schieden huys of kamer
of bedde hi en gevoel
den oec niet dat die
ioncfrou delphyna si
huysvrou was als tot
ten vleyschelicke wer
ken geneycht **I**n dit
selue seyde delphyna
van hoer seluen **D**a
om plach si hem ge
meyulick te herten
een voeder der gues
dingen die god in ho
geset had en heit he
een vader hoere sielen
en een beware hoere
reynheit **S**oet sijn

dese dingen en en si
niet meer gehoert
Nac desen soe had hi
soe grote hulpe vants
godliker genade tege
die betornige des vlei
sches dat hi daer vol
ue doet in was **N**och
nye mensche en honde
in hem gemerken en
teyken der syndich **I**n
dat noch meere is wa
neer hem inden slaep
enige syndich droem
weder voer den we
derstont hi sterckelick
al slapende **A**lsoe d
sijn edel geest was
altijt wakende bi sijn
gedachten en herten
Dese heilige iongelic
had een gewonte aen
sich genamen nader
verster opruckinge
dat hi alle nacht oec
hi te bedde grunge soe
plach hi lauge te bedē

In bewiele stont hi
 op geboert een gro
 et deel vander naest
 bewilen totten dage
 in beschonwinge **D**oe
 se wise plach hi meev
 te holden als hi was
 bi sinre bruyt want
 hi en plach niet voer
 hoer te vbergen in sul
 ken saken als hi voer
 ander luden plachte
 doen **G**ewilen als hi
 want geslapen had soe
 stont hi op te indder
 nacht **D**oe hi was
xxij iaer alt doe pla
 ch hi bi wilen te wonē
 mit comica karolus
 kinder **I**n op enen
 nacht naden saterda
 ch inder stit **A**quise
 en inden palase des
 seluen comus was
 hi inder nacht als alle
 die anderen sheperz
 op gestaen en ginch

alleen inden sael eude
 sich op een vmsceven
 en beden sich **H**e hantē
 quam hem een soe gro
 ten godlichen vlamē d;
 hi mit tvanen te mael
 auer gaten was en hi
 had soe grote bedroefe
 usse sinre gebrelicē dat
 hi daer in graus was
 vsonken en hem docht
 dat alle die tijt sinis
 leuens niet en waer
 te bekēnen die grote
 bermheuyticht en die
 onsprachelicke guetht
 gods daer mede hē
 god vwaert had ende
 noch vwaen solde
 en daer om in bekē
 nen der waerheit en
 der waeldaet soe ver
 oetmoedichde hi sich
 voer god **I**n hem doct
 te dat hi niet weerlich
 en was der bermheuyticht
 gods **I**n doe hi in deser

betrachtinge was en
tot gronde sijnus her
ten aenriep die barm
herticheit gods **D**oe
hoerden hi een stemme
inden oren sijnus her
ten die hem sechde
Nact meer en wil di
pinigen in aendeut
ken dinne sunden **W**
mijn barmherticheit
is meere dan dyn sun
den **M**er leue in gue
den seden en gelouen
en betrouwen dat ic
di niet laten en sal so
der mijn genade en
doe wart hi sieck en
begeerden dat alle
menschen dat geuoel
en hadden dat hi doe
ter tijt had dat si god
mynden tot gausen
heuten en dat si god
nimmermeer vtoerne
en mochten **E**n te ha
uts hier nae wart hi

gedingen inden gee
st in een seijouen w
palaces dater een eley
kerke in was vol vo
lto mussen te hoere welc
misse wol den priest
soen die geleet wo
mit priesterticheit de
deren **E**n die sauge
ven kiesen op die
sangeren **D**us gebo
ert te vbliden inde
cruce ons heren ihesu
xpi en doe die misse
vanden heilige cruce
gesongen was docht
hem dat dat lidē ons
vuyet was inde g
chten des volcs **E**n
oec sijn gedachte wat
vint in die passie xpi
Van dier tijt en leet
hi niet alleen v
hick onrecht en bedro
effnisse mer hi ver
vrouden hem van al
len weder saken ende

en liden **E**n sijn ver
 alger en wessalie
 had hi heuer dan hi
 plach te doen ende hi
 had seer voer hem **I**n
 deseu opgetoegenheit
 wa was hi heit die so
 ne op gink **E**n doe
 quam die avster des
 romes tot sinen kinde
 ren en vant hem sine
 onbewegehik ende
 riep hem twi en hi
 en hoerden niet totte
 berden mael riep hi
 hem en doe quam hi
 weder tot hem selue
In sijn ogen die hi
 stedes open gehalten
 had dede hi mit siner
 ten toe en hem doch
 dat hi voel sande
 daev in had hi vant
 oer sijn deet nat va
 rwanen voer sijn bo
 ste **T**ot een eene
 tijt doe die ioncfrou

delphina hem sijn ho
 uet wasschen solde **D**oe
 sechde hi tot hoer spoet
 inwoer en doet geringe
 want hi voelden dat
 hem die he visentiere
 wolde **E**n hi stont op
 en gink in die kamer
 en beden hem **E**n da
 bleest hi den gansen nacht
 bedende **I**nder dagnet
 riep hi sijn bruyt doe
 quam si mit enen licht
 in die kamer **E**n vant
 hem seer vuerich wat
 si sach dat sijn aensicht
 daer was en die stede
 om hem **E**n naemads
 in eeure bequamelicki
 tijt openbaerden hi
 hoer wat hi in dier na
 ct ghesien en gehoert
 had **D**at was onwispere
 kelicke godlucke guetijt
 en dat loen des ewigen
 leuens dat god berent
 heuet den genen die he

mīnen alsoe dat hi al
ander mīne vromvee
den **E**n hi gevoelden
dat god **alt**ijt bereyt
is sijn gauen en gracie
ons te geneen mit sul
ken invloet want hi
dick vanden heer ge
visentiert **T**ot eenve
ander tijt als hi hi
vun iaren olt was
op enen saterdach naē
begīue der nacht gīch
hi in die camer en vant
sijn bruyt bedende want
hoer wise was dat si
hoer voel plach te be
den en stont dien gan
sen nacht in beden hent
des sonendachs dat die
sone opgriet **E**n als hi
sinen bichtvader hīe
der iohan iuliane den
ynggen man en sijnre
geesteliker hīrsvromve
openbaerden **E**n seckse
dat hi van god soe gro

te dingen met en had
dorven eyssē **W**ant
hi sach mit onsprakehē
vrouden die hi geuel
den die die godlike pe
sonen **I**n sach woe die
vader den soen gebeer
den **E**n dat hi stedelich
van wort gebaven **E**n
woe vanden vader en
vanden soen toent die
heilige geest die daer
is die mīne mēe god
lichen psonen en was
soch een god **E**en edel
vromve gīfende vā
der selue borch geba
ren die hoer cruyst
gelaesoen doe hoer
man een edel vromve
noch leuede de die oer
mit oer gelaesē cruy
stert **E**n om die heilich
hoer leuens soe was
si seer blucht mit god
lichen heilt dat si dū
becande toecomende

dingen en die dingē
 die veer van hoer ge
 schieden en si wart
 ducht geuidentert mit
 godliken apenbarun
 gen en mit godliken
 troest Si sach twe vi
 sionen van dese hei
 ligen iongen **A**ls
 die wonderliken wone
 diemen niet vswigen
 en sal want si den
 heiligen iongen eens
 deels genoedet had
 en daer om had si god
 ducht voer hem **A**ls
 als si eens nachtes in
 der kerken voer hem
 doe hoerden si mit hoe
 ren lufelicken oren
 dat **x**pus tot hoer sp
 rach **V**oerde iongen
 daer du soe seer voer
 keddende sijte heb ic
 mijn moder een mey
 ters gemaect daer
 om en salstu aen he

geure wils twiuelen
Van deser stemē wart
 si te mael seer voert
 en aen een wile qua
 si weder tot hoer selue
 en begonde anderwoef
 tot god te bidden of die
 stemē droech weer dat
 si dan van hoer moete
 schieden. mer waer si
 waer dat hi dan hoer
 herte volcomelick wol
 de ondersen daer vā
En doe si opten mēde
 ren dach daer nae mis
 se hoerden nade conu
 krieringe ons heren
 ierham **D**oe hoerden
 si mit lufelicken oren
 ene stemē tot hoer spee
 kerde **D**ie woerde die
 ic inder geledere na
 cht di toe sprack van
 den iongen **A**ls
 die sijn waer en seker
 en di en bere niet di
 niet aen te twiuelen

Doe vrachde hoer hō
bichtuudev een geeste
lick man brueder iohā
in haen want s̄ hē dit
vteekt had vande iōgē
en hi vrachde hē hey
melica **S**egt mi wat
wisen hevestu in diue
gebede en wat heilige
hebstu wtlicaven voer
dine voerspreker voer
audeven heiligen **D**ie
heilige ionge mitwoer
den **I**c heb wtlicaven
maria die gloriose iof
frou tot minne voer
spreker **E**n wānder
ic mi wil bevede toe
beden soe merlic ic w
ste mijn onweerdichheit
en daer om soe beueel
ic mi der moder der
genaden en hō hoer
oetmoedelich dat si wil
sullie bedinge setten
in minne monde ende
in minne herte die hoer

ven gebeuedide soer
belagelick is **E**n of
hoer eens een aue ma
niet alsoe groter ymagē
als ic ymach en als
dese ave maria gespra
ken is soe en ontteet
mi nimmermeer niet
van materie godlicke
dingen **D**oe die bich
ter dit hoerden doe be
kande hi volcomelick
dat die woede die gau
fende gesprake hadde
waer ware en gemeen
lick opten saterdach
en des nachts daer
waer wart hi vanden
heer geusentier
En uder feste ouer
vrouwen hemelwaert
is hi verst geusentier
Tot eue tyt sach de
se selue vrouwe gau
fenda in eue capel
len **E**n hant die ene
hospeliken hert van

Welken steen soe gro
 daerhet gind dat
 hi mit sinen vanden
 al die capelle vlichte
 hi si vromerden ho
 vander daerhet ende
 schoenheit des steens
 en si dacht wat dat
 sijn mocht **Doe** hoer
 den si mit hoer lyse
 liken oven ene ste
 sprekende **Die** steen
 mitten claren schijn
 is die iofferstap **He**
arnus daer du voer
 godes welcs ioffer
 stap alse bleuet
 inder eerden **He**
 sijn meer hoe seer
 dat si blendet bi god
Hi die daer spraki
 licade den steen om
 soe schein die steen
 voel clare en mach
 tiger dan te voeren
 dat hoer oge den schijn
 niet inden en mocht

en doe si hoer oge toe
 dede doe vswant dat
 visioen daer om bleef
 si te mael seer getroest
Vrouwe *mitama mala*
 na van *symana* soer
 edel en medich in bur
 ge en in renten **Die**
 met myn en was bi
 gade yndich en weert
Die wart beroeft hoe
 vs echten mans in hoe
 ren *yvi* iaren en si en
 had niet meer dan in
 maende geweest bi hoe
 ren man en si en wol
 de hoer niet anderwoef
 laten bestuden mer lief
 den ayschelich en hei
 lichlich in hoere wedu
 schap tot horen olden
Die nae voel iare en
 arbens en nae voel
 werken der barmher
 tichheit is gecomē tot
 groter luttelheit hoere
 gedachten **Dat** si ducht

was soe aendachtich
inden dienste gods dat
si niet en gevoelde wat
bi hoer geschieden. **V**a
voelen wil ic een vtel
len. **H**ant eens stont
si vanden witten don
redach doeme misse
dede hent opte heilige
paesauent in eluweste
den onbeuegelick bli
uende. **D**ese had ver
dicht te sien een visioe
van desen elsarius
die doe noch ionck was
en si en wiste niet van
sijnre heilichheit si sach
inden geest doer ee lan
ge goet velt dese hei
ligen elsarius mit eue
bleuende witten de
den gedeet. **E**n droech
in sijn hant een witte
luchtende banner welas
schoede en schijn bluch
tende was al die plaec
en die lucht. **E**n hem

voelenden ontellide
voel volcs van be
den cinnen van me
nigerley alder en va
allen staet en leuen
van welken gesante
si hoer seer vbliden
En si begonde god te
bidden wt gausen her
ten dat hi hoer wol
de openbaren wat di
visioen beduden. **E**n
hoer wart geantwoort
vanden heer. **D**it is
die iofferlichheit en
heilichheit van **Elza**
rio den al die werlt
sal eren en hem sul
len woel menschen
nae volgen. **B**rued
philips van regio
vander myre brued
erden. **E**del en narste
marge der ionctouwe
dalphina die een hei
lich leuen leyden en
had der diuen symel

heit alsoe seer dat hi
 weder bracht was tot
 ten staet der onnoeselt
 den die salige ioncfro
 vscyeen maria om si
 re groter bitterheit
 wil als hi eens in si
 men gebede was en
 contemplierden **Do**
 sach hi inden geeste
 sante **Elzevir** en sijn
 huysvromme dalphi
 na in enen groter
 bedde slapende te sa
 men en sach ihesu
 ten hoefden des bed
 des inder onder heu
 stnen en sach se aen
 mit alken milicken
 sueten aensicht in hē
 en dan hoer **Daer**
 wt vernude dese vrou
 der dat onse heer gro
 te gemeynte had in hoe
 re heilichheit **Wartu**
 de carmaye een wif
 eens heiligen leuens

die wael was geleert
 in godlike saken wel
 ke god onder anderen
 gracen dese gunst ees
 sunderlinge dede **Wat**
 het gemel eens in ene
 groten hoedicht dat
 hoer dese vromme ym
 lich bereyt had te ont
 fangen ons heve licha
In die priester vā on
 nacht sijnheit of ver
 sumelheit geen hostie
 op geleecht en hadde
 voer hoer **Daer** qua
 te hant die wacht gods
 die se twosten mit sijn
 derlinger wisen wat
 doe si die misse seer yn
 nichlike hoerden da
 si hoer in bereyde dat
 sacrament geestelick
 te ontfangen **Do**
 nam die engel ons hē
 een stucke vande gecou
 sacricder hostie vande
 altner doe si gedeeyt wa

en bracht se hoer te of
fangen. **D**oe die prie
ster dat sacrament sol
de ontfangen en hi dz
stude hier en daer soch
te sijn dat rosporael.

Doe waer hi seer ver
scrit en bedroeft heit
die v:rouwe openbaer
den die hoer geschiet
was vanden heer.

Dese heilige ionge als
hi toeuam inde alder
alsoe nam hi oec toen
gracie en in vdiensien

Doe hi alt was gewor
den xx iaer en sijn het
te geen ruste en hadde
in der borst auersio
om onuloedich' der
sorgen de daer hadde
sijn alse vader en heer
mit alle sijnē gesynde
in hem te vueden in
werken en in lijf ge
machten en werliker
dingen. **D**aer nae had

hi veel dat hi wor
insichte anders waer
in een borst gheheit
podiu die der ionc
frouwen dalph na
toe hoerden van ho
ren vaderliche erue
In deser borst bleef
hi drie iaer en inder
vromdele der steden
vromdele oec hoer
seden in een beter
Want doe si waren
in die v: borst die
we vader des huyses
sinds die begint in
myer wys sijn geson
de te regieren en we
seden te setten. **I**n den
die in sijnē ware or
denende hi een pe. e
Hi ordenende dat al
le mensche die in sijn
dienste ware maner
en vromen eue mis
se hoeren solde des da
ges ten minsten s. d.

geb:ert. **T**en ande
 ven dat si al holden
 solden een ruyssche
 leuen die anders de
 den die voreeff hi wt
 sine kuyse en va sy
 ne gefynde. **W**ant doe
 eens een oueruyssheit
 gednen had doe hi do
 gewaen wort te hant
 voreeff hi se he wten
 kuyse en des gelick
 dede hi oer twe ande
 ven. **W**ant hi en wol
 de niet dat enich me
 sche syn broet at die
 in doetsinde was op
 dat die sints die ande
 ven niet en bonvey
 nighden en op dat hi
 niet en scheen te vne
 den die sunderē. **T**en
 derden mael dat die
 edelunge en die vrede
 ven en die ioncfro
 wen en vrouwe sol
 den eens in die welke

lichten en soldē eens
 in die welke sijnant ont
 fringen ons heren h
 hant. **T**en vierde dat
 alle die ioncfrouwen
 en vrouwen solden
 bliuen in hoere gebe
 den vanden morgen
 hent ten eten of soldē
 guede beuermeynige
 hebben en nade eten
 solden si werke mit
 ten handen. **T**en vyfte
 dat nyemant en sol
 de spreke woe god of
 maria of enige hei
 lige. **A**n nyemant en
 solde lichtelick sweren
 sints sake noch en sol
 den ontruytliche woe
 de spreke. **W**ant die do
 et eint leuen syn inde
 handen der tougen
 als die wijs man set
 en quade collinge ver
 derue guede sede nae
 des apostel. **D**ie nitwed
 wede

worden aldus gepny
rlyt **S**i saten opten eer
den alle die maeltyn
ni biden anderen alle
water en broet eteude
Of si waren in een
carnier beslatten alle den
dach en aten gemeyn
spise **T**en seften dat wie
mant en solde spolen
en die daer tegen dede
pnyntich in swaer
lick **T**en soe uende in
el alle sijn gesynde sol
de eendrachtich sijn
en wie daer tegen dede
solde sich geringe of soe
nen mit dien die ver
toerut was **H**ier in
waecten dese heilige
Alfarcus mit luttel
en den schuldige casti
den hi nae groetheit
der sunden **T**en achtten
mael dat alle dage na
den eten des auents sol
den si wat gids alle

en hi mit hē vande
woerde gods en vande
salicht hoere siele en
wāncev een spreke in
der collaen soe sol
den alle die anderen
stouge en solde god
hoere herten bidden
voer die gene die spre
ke dat hem god gene
wolde soe te spreken
dat si sich alle beteren
mochten en dat wie
mant soe luen en w
die sprake in die wo
de des geens die daer
sprake of dat hi hem
hinderden in heiligen
callingen **I**n soe wie
daer tegen dede die
solde bevoest wden
vander ymchett der
gueder collacie heere
alsoe lange dat hi ge
corrigiert was ende
dat men hem weder
riep **N**ev sinte **A**lf

arnis was meer blide
 deser heiliger colla
 rien dan alle die ande
 ren en met een we
 nich mit godliker gra
 ne vriet. **H**i hadde
 wienige woerde die
 daer quame wter fou
 teynen der godliker
 myshet. **A**lfoe dat die
 gene die hem hoerden
 gevoelden wt sinen
 monde vromdelinge
 mede herten en bram
 den mit gueden beger
 ten en si worde oet
 loedich en vruchsu
Hi leede sin gesyn
 de als een ander ioge
 tobins god vruchten
 en sijn halde van sin
 den en halde die ge
 de gods hi vmaen
 den si oet totter god
 liker minnen en idet
 si malcanderē lief sol
 den hebben en dat si

hoer vate luttet en veyn
 solden vwaren **D**at ge
 bet eens kersten men
 schen sprack hi sal een
 begun nemen van aen
 merken eygeme gebre
 ken en daer mede sal
 hi sich voetmoediger
Want dat gebet des v
 oetmoediche mēshen
 doer dvinget die heme
 len **D**ese en deser gelic
 he sechde hi en sold me
 se al sinen het solde
 te lauck werden **W**at
 tam al die gene die mit
 hem woende geselde
 die mit hem woende d
 si voert gingen in gue
 den werken doch van
 sinen vrentliche bi we
 sen wart sindevlunge
 gelesst dat vier der
 onmyshet **H**ier om
 was onder alle sine ge
 synde soe grote mine
 soe grote strichtige ruyt

en eevsamy^t der **H**ede
dat het meer schein
een cloester dan eens
grenen huys wygest
heide dat habit **I**er
om een vrou **M**asia
een cloester none ee
natuerlyck sustre dal
plyma die stedes mit
dese lude woender
Dese plach ducht te
seggen dat si daer vo
le geestelick leuende
dan in hoere adoes
ia si voel groten voert
grauck hoers leuens
vanden biwouē deser
heiliger lude **E**en wil
ic vtellen dat met en
is te vsingē **W**ant
op een tyt doe dese no
ue seer becoert wart
vanden vleysch som
ge dage lauck **D**oe
grauck si eens in die
muer dese troyer lu
de en daer besloet si

hoer in **E**n op hoere
knyen om gruck si
dat onbesuete be
de daer si gewoent
op plagen te slapen
en had mit ynichet
hoers herten aldus
Where ihu xpi een
comuck der iongrou
wen en een muere
der cruysheit ic bid
dattu mi vloesē van
deser becoeringe doe
die luttelheit die in
desen bedde gehalde
wort **H**et is won
derlick te seggen si
wart suellick vloest
vanden becoeringe al
soe gaus al had si na
maels op facts wat
willen dencke si en
haddet nauwe cūne
gedoen **E**n voerwa
al die mit hem woē
den wandelde hoer
leuen in een beten

Die oimids deser
 dienst comē sijn
 tot groter heilich
 des leuens **D**oe
 dit guede geruchte
 des mans an al liep
 vanden regement
 sijns huyses begou
 den sommige edel lu
 de nader formen te
 leuen en hoer huy
 se te verliere **W**ant
 inder tijt was een
 eerber heer een bis
 scop dighensise dese
 wolde hebben die vo
 s regel en geboetse
 sinen gespunde te hol
 den **D**et plach dese
elzeavins alle dage
 die souen genide te
 halde mit voensh
 ev hecken en dat de
 de ip also aensachte
 hick en alsoe vuychlick
 dat een and ymth
 daer wt wart **D**at

dese salige man wel
 wisse dattet twiuol
 dich vdiensse s doech
 den is den wech der
 doechden ene andere
 te wisen en doe den
 seluen wech te wan
 deuen **I**n plach te
 vasten al die dage die
 vander heiliger ker
 ken gebaden waren
 en daer toe alle vri
 dage en den gansen
 aduent en voel and
 festen plach hi te va
 sten **I**n droch ee ha
 ren hemde onder sijn
 costel cleder en dach
 sney hi daer in en
 nad tijt dat he onse
 he verstwerf geuse
 niet had mit steden
 saltu soe en plach hi
 in meer ploet te sla
 hi sloch sich dach mit
 cleyn pfeven licte
 uen en las den psalm

mysevers mey dens
ende dacht op die har-
de slage die ons lief
heer leet en in enen
veerf slach hi hertelick
driewerf op sine rug-
ge In allen souenda-
ge en in de xl dagen
voer paesthen en in
den aduent en in al-
len anderen hoedtijde
des iars en alre in
meeste op onser lief
vrouwen dach soe ont-
frucht hi inichlick dat
heilige sacrament
Hi vertelde eens sy-
re heiliger gesellu-
wen dat hem dochte
dat alre beste hi in
slunde den alre beste
sucker en doe si ge-
vraget had wat tey-
ken dat dat waer
Doe seide hi my du
net dat het die wil
gods is dat ic dat

heilige sacrament
ontfangen sal De-
se heilige man had
van god vdieyt
soe grote gracie en
genade te beden te
dencke en te rouwe
pluren dat hi ach-
ter die tijt dat hi
geusentiert wart
van god in die se-
de salu als voerf
is soe was hi be-
reft in alre tijt in
allen vren en in al-
len steden totter di-
er een vof sonder
swaerheit en arbeit
Want sijn esel gee-
st was mit god v-
enich en die aen-
lychick oer god in
alre tijt want
hi was neider in
felen te eten soe sma-
ecten hi godliche dra-
gen ende dan qua

men hem in sine ge
 achten seer ynige
 materien als hi hi
 rolen plach te seg
 gen sinre bruyt in
 heymelich. **Doert**
 meer als hi was in
 callinge mit men
 geuhande mensche
 soe en was sijn geest
 doch niet afgeschei
 den van god en dat
 was noch meer wa
 neer hi hi den dan
 se most sijn dat ge
 sange en dat gepipe
 en mocht hem niet
 hinderen mer hi qua
 wonderlike wt hem
 seluen en wart in
 god getoegen. **Alsoe**
 dat dalphina sijn be
 nyt seer besocht wa
 dat hi vallen solde
 wanneer si tegenwo
 erdich was want si
 dat wael aen hem

wiste. **En** nae sulker y
 micht als hi dan te huys
 quam soe ginch hi in
 sijn muur en daer wart
 hi dan volcomelick ge
 troest hi plach oec ene
 gansen nacht in sinen
 gebede te bliue en hi stor
 ten voel trouwen. **En** in
 sulken werken d' ymicht
 was hi meer vrier als
 si te samen ware in hoe
 re heymelickder slaepen
 meeren en soe hadden si
 hoer kallinge va godlic
 ken dingen en si vmae
 mallicander totter ymicht
 en si lasen hoer mette
 te samen en als si wt
 was soe boden si hem
 of dachten wat gods
 alsoe dat hoer eygen
 camer was een bede
 huys en hoere beyder
 sielen was een tem
 pel gods. **Des** heili
 ge mans voer nemē

was die sünden te vli
en en den toern gods
alsoe voel als hi mocht
te en dat hi sijn siel
god offeren mochte
oumde dat vuer der
mānen. **En** daer om
wast hem een grote
pīne wāneer hi sich
daer van lieven most
New want hi vande
he ontfangen had in
der yerster visentier
ge een gebod soe en
dorft hi hem vander
werlt niet scheiden
Alsoe als die heilige
man was natuerlick
milde alsoe oec was
hi vander gauen der
godlicker gracie mil
de en barmhertich
totten armen **xi** en
totten melactschen
Want alle dage had
hi en arme mensche
en melactsche en de

plech hi hoer voete
te wasschen en te an
sen en oec voer hoer
ren mont wāneer
si geten hadde soe ga
hi hem een guede
almusse en dan gu
gen si te huys. **En**
wonderlick mirakel
wil ic vtellen. **D**oe
hi eens wanderden
mit sinen geselschap
om te iagen. **D**oe hi
se al voer hen viden
dan ene vlder en ene
barbier. **En** hi quam
in eens melaten hu
ys daer in wāneer vi
melactsche mānen
die vuerlick waren
den te sien want hi
lippen waren vtuert
datmen hoer tande
sach. **D**ese grueten
hi guetlick en leide
si salichlick en rusten
elken bi sonder ende

nasen cussen wor-
 den si alle gesont
 en dat huys wart
 vol des alren suet-
 sten roekes en hi
 gaf hem die almuf-
 sen en gnick van
 dan. **Do** hi van de-
 sen huysse gnick doe
 vseyeen een vuerige
 vlamme die voel vadi-
 en wt hoer gaf op
 sijn hoeft. **D**ese hei-
 lige Alexandrus die
 altijt vloet der men-
 schen lof. **G**eboet
 strengelick dat si dit
 mit openbare en sel-
 den alsoe lange als
 hi leefden hi plach
 oec tot anderen tijt
 heymelick te vifentie-
 ven mit melactsche
 huysse mit ene kuer-
 ht alleen en op sijn
 kuyen wiesche hi he-
 hoer boete en hoer.

woudeu cussen hi en
 reyncheden hi en bant
 si alsoe dat sijn kuercht
 sich vrowderde en wat
 in hem seluen vrowde
 k en vanden yningen
 man wart hi noch y-
 niger sijn herte wart
 seer beweget van mildie-
 hent en van mede hden
 te kuyen te come den
 armen. **W**ant dese do-
 ccht schein in hem geba-
 ven te wesen want hi
 dede heimelick sicken
 die armen en gaf he
 gvoet almisse of sand-
 se hem te huys die daer
 oer met om en baden
Het gemel op een tijt
 dat hi was mid borch
 podium dat die lude
 inden lande leden gro-
 et gebreke van lieern
 ouden duere tijt wil-
 die doe was. **D**oe gin-
 gen die lude tot hem

en baden hem dat hi
hem helpen wold dat
si dat iaer broet coeren
mochten hebben **Die**
heilige man bestelden
verste sijn huys ende
al dat hem ou bleef
leenden hi hem ende
eer die bouwe quam
quamen songen no
ch eens die geboet hi
datmen hem wat gawe
van sine prouisie ten
leesten soe en bleef
met ind schuerē ende
daer quam noch een
avine mensche en bad
Doe geboet die heili
ge man eenwe vrouwe
die staphana hier die
die den sloetel vanden
kieren had dat si den
avinen wat gawe si
sechde het en waer goe
coeren inder schueren
gebleue **Die** heilige
man had een guet be

trouwe en liet se gae
totter schueren ende
vlitelick sucken **Di:**
vrouwe wiste wael
dat daer geen coeren
bleue en was doch
op dat si niet ontwil
lich en schuen soe giff
si totter schueren en
vante daer in alsoe
voel hoeris als van
begyn daer in ge
leecht was doe si dit
sach vromerden si
hoer seer en gaf daer
van alinssen de av
men en sechdet hoe
ven heer **Te** hant dwa
ge hi se te sweren d;
si dat niemant en sel
de apenbaren alsoe
lange als hi leefden
dat doch op dat leefte
niet vborngen en mo
chte bliuen **Want** het
was kundich den au
deren huysgesynde

dat hoern al wter
 schuven was **D**ie
 heilige man en cyste
 met weder dat wter
 hoern dat hi hem ge
 leent had mer hi ga
 ft hem alle quist om
 die min gods **D**es
 geluck oec noch eens
 gestinede. **I**n plach
 oec die sieke te van
 den en deylden he
 oec mede die gena
 de sijne mylsichheit
Het geschieden eens
 dat hi was ind stat
Arelaten dat een is
 ge ioffron van vi
 iaven gheheten cou
 stancia een dochter
 ishaues albe dese die
 had den febris ghe
 dt xiiii dage nae een
 en si had hoer spra
 ke blaven ene dach
 en enen nacht ende
 daer om scernde ho

mod' wtermate seer
Dese heilige man wa
 vt des gerouer ende
 had medelide mitter
 moder en qua totten
 sieken kinde en lech
 de sijn haat op hoer
 en sechde die wil gods
 moet in di volbracht
 werde dochter en doe
 guick hi van hoer wt
 en troesten die bedro
 efde moder en sechde
 dat hoer dochter leef
 den te haat hier nae
 soe cysten die dochter
 spise en sprack een
 meensche had si gesot
 gemaect mit aen taste
 hoers aensichtes ende
 hoers hoeneests ende
 opten seluen dach wa
 vt si gaus gesont
Doe hi was xviii iae
 old en sijn vader ge
 steruen was doe bleef
 in een greue van **A**relatē

en een heer van ba
vonen van vadhich
ordinancien **Hi** doe
hi verste in gegnen
is in ytaen om aē
te nemen dat beset
te der voersuenre
gveeffsuy westout
hem die stat vā ari
anen drie iaer lauch
Hi hi leet voel on
rechts grote scade en
sinaethet die hē oer
bi wilen lagen lech
den en tegen hē vals
het vsherden **Hi** hi
wart seer beswaert
al die drie iaer doer
mer hi en eyte noch
en dede nye vrake en
wattin een prince ge
heten teventin die
sinds linge liefde tot
hem had en wolde
voel vande vof bor
gers doden **Somigen**
wolde hi hangen ende

somigen onthoefsen
op dat die andere
daer af breekt wor
den en gehoefsin
wren **Soe** en wol
de hi des doely niet
gehengen en gaf god
die vrake **Hi** het ge
schieden daer na d;
die godlike gueser
tierenhet ordemat
en die vduidicheit
des heiligen mans
vdienden **Dat** hi ge
eert wart als een
recht heer van hē
allen en wart van
hem allen genuyt
als een vader **Hi**
vaut briene die som
ge edel hude sine va
der doe hi noch leef
den in welken si hē
swaerlich en valsche
hiki beschuldighden
Hi wolde sine vader
ondwisen dat hi sine

soen niet laten en
solde sijn ewue **Doe**
hi dese briene gele
sen had sijnre bruyt
in heymelickst doe
vrachden si hem of
hi die briene toene
wolde den valsche
luden die he beloe
ften hadde op dat
si penitencie deden
voer die grote sijn
de en voetsmoedicht
worden **Die** alre
sachtmoedichste pri
er antwoerden **Ic**
digne ou die misdaet
tot al minen herte
en dat si vov van
mi die briene ouer
toenen solde mer ic
wil laten of ic te
mael niet en weet
vanden briene wat
vnameu dat ic wiste
van desen brieneu
soe solden si mi alte

seer vresen en soe wa
ren si nu in ene gro
ten deel gepijnicht en
hi te roet die briene en
het en wart het en
wart hem nye te we
ten **Niet** lange daer
nae doe een vrydder
die die voers briene
alre meeste gemaect
had mitten auderen
tegenwoordich was
in een hoecticht **Die**
guedertieren greue
cerden den voers vry
der meer dan die aude
ren en leyden hem
in sijnre camer en gaf
hem dat beeste clef
noet sijnre luff en be
wiesden hem sunder
linge teyken der mi
nen **Dese** heilige man
was van soe groter
lidsaunheit dat hi va
al sijnre leue nye toer
mich en wart gesien

mit woerden of mit
werken **H**ier om
die heilige ioufrou
delphina die syu do
eiden en guede w
ken altijt sach mer
ten oet dat hi tot gō
re tijt bedroeft en
wart tegen die geen
die hem onrecht de
den of contrarie wa
ren **H**ier hi leet alle
dingen mit enen ge
liken mode mit vro
liken aensicht **D**ese
geduldicheit wolde
si eens p^rneue ende
gruck hem aen mit
sulken woerden **H** el
zeary wat menschen
bustu dattu minner
toernich en werdste
op die geen die di on
recht doen het schijnt
dattu buste ongevoelick
en du buste doch een
lidelick mensche ende

een werlick persōe
Dese alte heilichste
sachtmoedichste man
antwoerden hoer
aldus **H** d'alphina
waer toe is toerna
mitte **T**oernichheit
en is nevgent toe mit
te **D**och wil ic di aen
baren die heemelicht
mijn herten **D**u sal
ste weten dat ic hi
wielen toernich be
gijn te wden inso
herten op die geen
die mi weder sijn
Hier te hant keer ic
mi daer van op d;
onrecht dat xpus
geschieden en ic seg
di dat ic minner op
en behoer te ou den
ken die onrechtten
die xpus gedaen sijn
heit mijn gemuede
te vreden is **H**u god
heuet mi gedaen dese

sonderlinge genade
 dat ic lief heb mij
 viande mit gelickes
 of mit meere minen
 nae dat si mi onrecht
 gedaen hebben en ic
 bis god sonderlingen
 voer hem en ic be
 lieue en belie dat ic
 noch meere onrechts
 en vsmadenisse woer
 dich bin Van welcke
 woerden si hoer seer
 vwoonderden ende ge
 sacht wart en hi wa
 soe seer veycht mit
 god dat god in hem
 geen passie en liet ou
 hant hebbe **Hi** doe
 hi want sine greeff
 strap en sine barone
 seer beladen mit sch
 ult **Doe** ordeneide
 hi sonige personen
 die sonige selier ren
 ten op hoeren solden
 en die schult volcome

liki betalen **Hi** doe hi
 want soe groten laste
 sechde hi in hem selue
W heer mij god ic danck
 di want alsoe alstu mi
 van minne herte heues
 genomen die liefde de
 sey werlt en al eertliche
 dingen doe du mi verst
 videntierdes **Hi** alsoe
 oec nu van dine ge
 hette en van dine
 ordinarie besit ic dit
 lant en erstael die ic
 sie mit schult belast
 alsoe seer dat een ma
 die liefde had totter
 werlt die liefde mocht
 hem daer af vgaen **W**
 mildicheit sonder vern
 herticheit alre meest in
 enen prince wort ge
 ayt voer welheit **Da**
 om dese heilige man
 op dat hi wandselden
 doer alle die wege ons
 heven mit enen rechte

voten soe was hi soe
waer een wuuer der
rechtueerdicht als der
beuinherticheit **H**ide
mit beuinherticheit
temperden hi si wil
dichheit die hi sine on
dersaten bewiesden
Hi beual sine onder
saten dat si geeneley
wijse dwalen en solden
vander gerechticheit
in hoeren ordel ende
rechtten die hier in o
sinende waren straef
ten hi hertelick **H**inn
len setten hi se af ende
setten anderen in hoer
stede die weerdiger wa
ren **H**oerdenare en
unfsadige hude vuol
geden hi strafelick en
vunck die en punckde
die nae dat hoer boes
heit vdiert had ende
die vdoent waren toe
doet onderwysen hi

mit salger levingen
en vmaenden se te
bichten en dat si hem
alre meest becomere
solden mit ons here
passie. **H**ier om doe
een unfsadiger die
weef vordet was o
men hem hangen sol
de **D**oe ginc des he
lige geue totten ker
ker en p. edicten hem
en vclaende hem al
sijn sunden en bracht
hem tot waren rou
we en bichten ende
bekenden dat hi den
doet vdiert had en
noch een soe schan
delicken doet ende
drueten god en leet
die pine des doers v
duldelick **H**oer
venant yet unfsad
had die nae gewont
een some geelts ver
boert had soe gaf hi

hem quyt dat derde
 deel Soningen dat hal
 ft guet waren si arm
 soe gaf hi hem tsa
 men quyt meo dat
 dede in heymelick
 doer enen anderē op
 dat si die vrese met
 te samen en verloe
 ren en dat si hem
 meer luedē voer sul
 ke sunden. En dat g
 guet der voeender
 totter doet dat den
 heerseap vualen wa
 had een van desen
 een wif of kinden
 soe gaf hi hem dat
 guet heymelick we
 der doer enē anderē
Doe hi van coninck
 kuyert den hi seer
 was mit vidderye
 en sacramente ge
 teykent was inder
 sint neapoly in
 der nacht wakeden

in inder heulen als
 daer gewoenlick was
 in welker kerke die
 feste geschneden. En
 grote menichte die da
 ware van vidderen
 en van edelen luden
 ginc in die kerke mit
 bernenden kerseu vō
 desen heiligen greue
 mit pyen en mit bon
 gen en mit meniger
 hande syden spōel die
 sich vbliden en vron
 den. **N**er hi vruandel
 den die werltlike vō
 de in hemeliche vō
 den. **W**ant hi en ge
 voelden niet die din
 gen die hi hem gesch
 ieden hi was gans
 op geheuen tot hemel
 schen dingen en in si
 nen gedachten was
 hi gedragen ons den
 scaren der engelē en
 onder den saligē geeste

en hi beschoude da
mit hem godlike
dingen als hi daer
nae openbaerde hey
melick sinne bruyt
Daer nae wart hi
voel meer dan hi ge
woenlick was ver
maent in sinne her
ten dat hi mit sinne
saligen bruyt gelaue
solden die gelosten
der vermachet als die
heilige geest he ducht
had in gegeuen. hiev
om soe sande hi euen
sonderlinge bade wt
mit brieuen tot hoer
want si doe woenden
inden lande der pro
uincien dat si solde
tot hem comen ende
brenghen mit hoer die
edel vrouwe gerseda
alphanti Sunte dal
phina die bruyt wat
si oetmoedich was en

geloefsum soe qua
si te sepe tot hem
die vrouwe gerseda
da liet si sieck te bes
liggen **Doe** hi se ge
sien had en mit gro
ter vonden ontfa
gen had **Soe** sechde
hi hoer heymelick
ic heb nae di gesa
dat wi volbrenger
die loften onser rey
nheit alsoe als wi
daer ducht van ge
hakt heb soch wan
tet die wil is dat
vrouwe gerseda tot
deser gelosten tege
woerdich si daer om
want si ons ducht
daer toe vmanne
uet en si heuet he
geert dat si dese ge
loefte van ons sien
moegte daer om wil
len wi tot hoer gaen
hi doe si oerlof had

den vromen vā cou
 neli kobbert mit gō
 ten arbeit die hem
 doe beual dat si tot
 hem weder comen
 solden binen twee
 iaren alsoe scheiden
 si van ynhen laut dā
 si vyf iacr in geweest
 hadden en sijn weder
 comen in dat p:ou
 tien laut en daer qu
 ammen hem te ge
 muet voel edelre ly
 de en hoer mage ot
 fringen si mit grotter
 zonden **D**ns wel
 dien was een ridder
 die sijn mach was
Doe sunte. Azearo
 esen mit armen
 vromen hadde
 te hant waert des
 ridders gemede v
 wandelt in een be
 ter **D**ont hi was
 4 van iaren en

had in twee iaren
 met gebicht soe ge
 noelden hi een grote
 borden der sunden
 dat hi niet eten en
 mochte noch getwoest
 werden voer dat hi
 al sijn sunden enen
 priester bichte mit
 grotten vromte ende
 nae der tijt heuet hi
 sijn leuen vromdelt
 in een beten **D**ese sa
 lige **Azarius** en sijn
 wif quamen inder
 borck misoisie ende
 vonden vromte gav
 sanda sieck liggende
 te bedde **D**oe si se ge
 wandet hadden sechde
 si hoer die sake hoe
 re toemst **D**oe vey
 blden hoer die yu
 ge vromte en sechde
D heer ihu xpi vda
 nlike di dattu mi woe
 des tweeften mit twi

noldigen tvoeste en
vrouden **W**ant alsoe
ic mit groter begeer
ten begeerden dese ge
loesten te sien en te
hoeren **A**lsoe begeer
den ic ooc mit gauf
herten dat ic ontb
den waer van desen
leuen en dat ic mit
di waer **W**ant doe ic
eerustelick om dese
dingen bad **D**oe wa
rt mi gemitwoert v
den heer dat ic in dese
steruehcken licham ge
holden solde werden
alsoe lange hert ic sa
ge dese ee inde lauen
die loesten der verinc
hert **I**n deser selauer
borch hielden si hoer
paesschen en daer nae
contemplierde si die v
den der opusculdenisse
mitte glorioser vrou
vrouwen **m**aria **d**er

moder ons heren **J**hu
xpi en mit mag
lena en mitte ap
len **I**n dit selue feste
van paesschen begu
gen si geestelicke tot
maria magdalena
feste inder seluer bo
rch **A**lsoe in god
licken beloesten en
in heiligen betrach
tingen **O**p sinne ma
ria magdalene dach
in sinne karmen
mpelle hoerden si
seer ymichliche myss
se en ontfingen dat
licham **x**pi **I**n want
vrouwe gausenda us
sijn en mocht inder
myssen om dat si
sieck was **D**aer om
doe die mysse wt was
gingen si te hant in
hoer huys en deden
voer hoer geloesten
Daer bi is geweest

vrouwe Alasia dal
 phinen fustev en hev
 vnozdus een vridder
 en een soen vrouwe
 garfenda en alle die
 middeven waren bu
 ten geslatten en si ge
 laeffoen in dese wi
 sen **T**en versten dese
 heilige greue mit ge
 buyarden linven ende
 mit geualden han
 den **o**p een misboeck
 gelaeffden hi sijn ge
 loefften en sechde **h**
ihu xpi van wien
 alle giet en alle ga
 ren coemt **I**c gebrec
 kelicke snoede sijn
 souder dine sunder
 linge gawe en can ic
 niet cuyssche geblue
 niew mit gueden be
 trouwen dine su
 derlinge hulpen soe
 geloue ic di en dev
 gloriosen maget ma

rien en allen heiligen
 al die tijt mijns leues
 cuysschelic te leue die
 ic in mi heit noch toe
 mit dine guedertiere
 hert bewaert heb **D**oe
 dese geloesten te halde
 bin ic bevert te hden
 al die pinc die mi toe
 comen mochte en oec
 den infelicken doet
En die heilige greef
 yvne dalphina dese
 des gelick en loeffden
 noch eens die loefften
 hoeve veynlich apen
 baelich dat si te voere
 heymelich gelouet had
Ten leesten die voerf
 ridder hev vnozdus ge
 laeffden oec een dev
 gelicke een geloeft
 der cuyssheit **D**oe dit
 geschnet was doe wa
 vt vrouwe garfenda
 vol vronzen geestelic
 ker blitscrappen **I**nde

sechde lof een si den
almachtigen god die
mi heuet doen siē dat
geen dat ic soe lange
begeert heb nu wil ic
vrolick steruen en ic
en begreue anders niet
in deser werlt mer nu
ye neme dine dienwe
sche en dinen heilige
wil moet in mi gesch
ien O heer ihu xpi
een sayer des cruysken
rades ontfaet die v
ucht der saden die du
geseyt heues in der iou
frouwen dalphina De
se greue geboet hem
allen die daer bi gew
st hadden dat si dat
genen mensche open
baven en soden Daer
nae auev een weinich
tijts voer tot god die
heilige vromme ginsen
da als si begeert had
vol van doechden tot

welken begaunig
tegenwoerdich wa
die heilige greue
die greefynne nae
hoere doet heuet si he
geapenbaert in enen
alren bleuckenstou
cledē den greue ende
der greueynne enen
slapende en den anse
ren wakende en si i
schaden si van hoere
glorien en liet si wa
el getwoest Als daer
liche bescreue staet
mit leuen der heyl
ger greefynne dalphi
na mer hoer liche
wart begrauen in
myve brueder kerke
deapta bi dat graf
der greefynnen en
dese greue mitte abyt
santi fraucisci Als die
twe iaer om waven
die hi in prouincien
laude geweest hadde

soe is hi weder come
 totter stat ueapolum
 als hem die comuck
 gebaden had en he
 wart beualen te be
 waren des comucke
 verste gebaren soen
 het karolus die een
 hertoch was toe ka
 labrien **D**oe hi eens
 sach den hertoch in
 seden lichtueerdich
 en schadelick in suue
 werken en seer be
 reyt te hoeren licht
 ueerdige woerde en
 en oneersam reden
Doe riep hi hem op
 een hemelick stede
Het en beteenit niet
 enen eselen hoechge
 baren voerste ende
 enen comuck licht
 ueerdige woerde of
 onnutte callinge te
 hoeren of te spreke
 want quade callinge

yderue guede seden
 mer het beteenit het
 dat een esel daer bloet
 vrent werde eselicken
 mit eersamen woerde
 en mit dochtelickie sede
Dese woerde en deser
 gelick sechde hi he al
 soe waachtelick en druc
 ten se hem soe in sijn
 gemuede dat te hant
 op hem quam die gee
 ft d' sachtmoedicheit
 en der sueticheit alsoe
 dat hi in corten tijt v
 wandelt wart in sede
Niet sonder vronde
 ven der alderē als d'
 greuen en ander ede
 lingen die stedes bi he
 plagen te wesen **D**at
 somigen sechden onse
 heer die hertich is ver
 wandelt in enen an
 deren man **D**ie an
 deren sechden die gre
 ue van arriane heeft

onsen hertoch onden
wist en niet alleen
en heuet hi hem af
gehalden van onte
melicken woerden
en van ondochtelic
ken seden. mer oec
uwe mensche en ho
den achter spraeck va
hem noch hi en was
koen te spreken outu
cht te spreken daer hi
meyster die greue ho
den en die lude die tot
ten hartoch of in sine
huys te doen hadde wt
te richten die quamen
al verste totten greue
en halden verste mit
Somich brachtē hem
voel gauen mer hi wi
ste wael dat die gauen
der greuwe ogen ver
blinden die se ontfan
gen daer om soe ver
berch hi sijn haude en
sijn herte voer alle ga

uen Nochtmit sech
de somige dat hi
wael nemen mocht
voer sijn arbeit
Daer nae als hi die
lude wael te vreden
gehulpen hadde hi
wont hi geen vbu
renisse mit hem te
voeren gemaect en
had om gauen he
te helpen Die he
lige man antwoer
den gauen in sul
ker wys te nemen
mocht sijn ene ma
terie der schandelij.
vinge en een oerf.
ke fullie salen meew
te doen daer om wil
ic mi daer af onthol
den. als die heilig
man eens vander
hertoch en van sijn
haue quam en in
sine eygen camer co
men was en hi seil

mit god veuige sol
 in sinen gedachte
 als hi gewoenlick
 was soe sprack hi
 tot god dese woerde
W heew god du bu
 ste mi schuldich inde
 paraduse hondert
 loet golts en twe
 doeken scharlakens
 Bron alasia quam
 van mit geual in
 die kamer en hoer
 den dese woerde en
 sechde **W** mijn wz
 willen dese woerde
Hi antwoerden hi
 den mocht ic gehad
 hebben mer ic heb
 se yfuaet om die
 in gods **I**nder hei
 melichst sechde hi
 sinre geselline dat
 hoere voel woldē
 hem sneerber ma
 ken maken mit ho
 ven gauen. **D**ie

Ager

waerachtige gelou
 ge heilige greue **E**t
scarmis was gans out
 fruct inder minen
 gods en des geloene
Want hi was berent
 te liden met alleen
 tegenheit mer hi be
 geerden oec te sterue
 voer die kersten gelo
 ue. **H**i was alsoe
 van god vlycht inder
 geloenen inder veister
 en inder vierder vife
 tieringe dat alsoe als
 hi doe inden geest sach
 den streppen ende die
 treantueren en dat
 geestelike werck onf
 verloesinge **W**ant tot
 eenwe tijt kalden hi
 heymelick mitter gr
 eefyuen vande leeste
 tijden en van antkerst
 boesheit **E**n in deser
 heiliger callinge sechde
 die greefyne **D**ie v

nolgende der heere
kesteure lude sullen
groet sijn. Want sul
len die crachten der
hemelen beweget w
den hoe sullen die so
feliche mensche dan
staende moegen bliue
Doe sechde hi tot ho
siet dalphina. Waert
sake dat meyster fou
nscus manovis ene
vanden meesten eier
ken deser werlt en
geleert inden geloue
vast. En brueder s
johan miliaen ons
bichtuader die vlucht
inden geloue ende
daer van leuen. Ende
vrouwe gersenda der
leuen heilich is ouer
mids doctiden ende
myraliden en die o
opgenoeft heeft in doe
tiden en in doctid gne
den werken. Dat de

se drie quamer
tot mi eendrachtich
en sechden mi dat
onse geloue valsche
waer en dat wi tot
noch toe in dwalun
gen geleuet hadden
en dat wi bedrage
waren. En dat die
pauwes en cardina
len woelden onsen
geloue vserten ende
vromdelen en dat
al die werlt begon
de te roepen. Ic seg
di dat om al der wo
erde wil en wolde ic
met dwalen vande
wonen kersten gelo
uen in enen puntke
die mi god geroent
heeft. Doe dese hei
lige man was inde
berth pessilans en
bleef daer wat lan
ge die greefynne scr
eef hem enen brief

op dat si mocht se
 her sijn ende vneue
 van sinen staet ende
 van sinen bliuen **Doe**
 sweef hi hoer aldus
 weder **Ic** bin aeden
 archan gesont ende
 ist dattu nu wilste
 sien soe suelic nu in
 der vechter siden ihu
 en in dier woenden
 want daer woene ic
 ende daer moegestu
 nu vinden en niet
 en suelic nu anders
 waer da da **Doe** hi
 eens was mitte com
 neli roberto ins sicut
Anonien op een gro
 te hoedhtit nae de d
 hi gebicht hadde des
 mergens soe sechde
 hem een priester die
 nisse lesen wolde dat
 hi hem een hoestie op
 lechde want hi wol
 de hoedhtit halden

Doe die priester die
 nisse wolde beginnen
 doe wardie heilige
 man vanden coninki
 geroepen doe sechde hi
 den priester dat hi no
 ch geen nisse en dede
 mer dat hi verbeiden
 hent hi weder quamen
Doe ginch hi wter
 capellen en veet mit
 ten toemuckis aen des
 painnes palaes dat
 veer genuch was mer
 doe hi weder quam
 ende vande peerde ge
 stegen ginch hi in die
 capelle ende dede den
 priester die nisse begi
 nen ende daer ont
 fink hi dat heilige
 sacrament hier bi
 ist te merken en te prue
 ue hoe groet sijn benige
 mit god was **Want**
 van allen dien dat hi
 gesien ende gehoert

opten wege en was
en was hi niet van
būne gchuidat **H**et
gemel op een tyt
dat hi mit sijnre groes
fymen en mit sinen
gesvude wandelde te
screpe van Neapele
toten lande prouincie
Doe wart opten
meer grote stormu
ge van winde ende
van woede ende die
segel en mast brakē
en dat sceppe was in
meer in groten pe
vkel ende noede **D**a
was groet scryē en
roepen alsoe dat nye
mant haep en had
totten leuen **N**erde
se heilige man hadde
guset geloue in god
ende had mit gansen
herten **D**oe dat see
pe niet souder groet
myrakel te laude qua

amten si alle ges
en in straecten sou
th van sinen lue. **H**
ten dat si alsoe ges
pen hadden ende ge
screyt ende den doet
soe seer ontsien had
den ende soe die he
trouwen in die ges
lulle hulpe **D**oe v
aeriden he die greef
yune ende sechde he
gth stinest ander lude
en heb di oec niet
outfrucht te sterue
in alsoe groter no. **I**
Die heilige man
antwoerden **I**c seg
di dat delphina dat
doe mi die heen v
wisentiden in de
steden sattu **I**n d
ker steden het si op
ten meer of opten
eerden ende soe w
wat doet mi die he
roepen wil byn ic

bereyt te steruen en
 ic en bin nu noch tot
 greeuwe tijt uve ghe
 weest in sulken noe
 den of perykel dat
 ic mi ye ontsie te ster
 uen. **En** wāneer dat
 ic sie dat ic in goo
 ten noden bin soe
 offer ic mi seluē in
 deser wisen. **W** heer
 mijn god den alle
 heymelich der herte
 openbaer. **D**en alle
 alle dingen bekant
 sijn eer si waren he
 uestu wil te purige
 ons of somige van
 den onsen. **S**oe bid ic
 di dat dinc toerue
 sich lieve weder mi
 ondancker sijn en
 schoene die anderen
 wantu waeres meer
 gecert in enen vege
 lick van desen hi si
 wie hi si dan in nu

En ic seg di dat delphi
 na dat ic mi nae desen
 gebede alle wege vijn
 de getwoest in minre
 sielen. **S**ijn oetmoedicht
 was alsoe groot dat
 hi hem achtten die mee
 ste sunder al was hi nids
 waerheit een alre puer
 ste en hutterste vat vol
 alre doedden. **D**aer
 die heilige greefpuue
 delphina van setide
 die alle sijn doedden
 en guede werken on
 dersochte vlitelick en
 oer ander menschen
 die van sinen kintda
 gen hi hem hadden
 geweest in sijn dienst
 en sijn huysgesinde
 waren dat si noch me
 gemerken en konden
 in sinen leuen dat hi
 ye doetsuude gedede.
Dat sonige beweew
 den int swaeren ende

eū lechden hoer hande
op die heiligen **S**yn
brijsader den hi stedes
plach te brijsten eū dē
hi al sijn leuen gebijst
had **D**ie daer ware in
groten volcomenē leuē
die sechden des gelick
En si sechden dat hi
mit groten tranen pl
ach te brijsten eū mit
beuouwe pauuene te
doen vander alre myn
ster sinden **A**lsoe gro
et was die puerheit
sijne conuenienē eū dat
licht der gracie dat
hi niet en v̄hengdē dat
hi oec mit lichten sinder
besmeet wotde **D**ie w
like eren waren hem
v̄smadelick al het hi
hem van binen eer be
wissen si waren hem
doch van binen lastich
En wāneer hem niet
en wart eer gebādē nac

sine staet soe was hi
meer vroeliker dan
hi plach **H**et gesche
den eens dat dese heil
ge man te wimen wan
delden van gebaeds
wegen comick robert
des ondersite hi was
eū sijn leeu man **M**et
her iohān des comulic
brueder weder den
keiser eū reden mit
voel gewapender om
te striden tegen keiser
Want hi had veel ge
daen tegen der lieck
vrijheit **E**n doe hi in
den stride was vee
loesten hi enen durt
schen sterken man
die totter ander par
tie hoerden wte hān
den der geene die hē
doet slaen wolden
Doe die strijt gedaen
was in welken det
keisers deel was ont

vollegen **I**nder seluer
 mit toe romen viel
 hi sietli te besde dese
 heilige man aensden
 beruende febrees **D**at
 hem duchte dat hi tuy
 schen twee vuerige
 vedden lach **E**n want
 apten stuyt dencken
 de daer hi in geweest
 had en begonde daer
 voer rouwe te heblē
En doe hi in desen ge
 datigen was doe hoer
 den hi mit sine licha
 mē oren die steem
 xpi aldus tot hem
 sprekende **E**lezarius
 du salste weten dat
 inden stride daer du
 in gewapent waeres
 hadstu di gesat in per
 phel myn gracie te v
 liesen **N**ev wanttu
 nu berouwe heues soe
 wil ic v voer v misda
 et geuen disciplin

Doe buytsden hi hem
 en begonde te lesen my
 serere mey deus totten
 eynde toe en xpius slo
 ch hem tot ellicu vers
 drie harde slage op si
 nen rugge **D**oe hi ge
 slagen was was hi
 volcomelick gesont
 inden licham **M**er hi
 was van binnen won
 derlicli getwoest in sin
 ve sielen **T**we iacv
 voer symre doet doe wa
 ren betnelt voel nae
 al sijn schult die sijn
 lutt schuldich was **E**n
 daer nae sechde hi hey
 melick symre greefsyne
Als onse greefschap ge
 quyt is van alre schult
 en last soe en sal ic niet
 lange op eertvock bli
 uen dat nder woev
 hert alsoe geschiet is
 want doe alle die schult
 betnelt was doe leefoe

in een jaer en met meer
van desen woerden be
droefden hoer ioncfro
delphina met luttel
Dier nae geueelt dat
die coninc **Robertus**
en sijn vaet wt sante
desen heilige greue
Alearius als een legn
et in vranckrijck mit
ewbaren geselschap om
des conincs doefen ee
huys wozomwe te vuer
wen die van edele blo
de waer en guet van
seden **En** eev hi treete
sechde hi sijnre greef
vuen ist dat in god
weder laet comen wt
vranckrijck **Soe** wil
ie achterlaten dat ge
vucht deser werlt op
dat wi volcomeliker
moegen geuoden goeste
licken sijnre **Want**
dese heilige man was
een man van voel hei

ligen begeerten **En**
hi meyden dat hi lu
tel of met gedaen en
had om gods wil en
sat op dat hi voel ge
ter dingen doen wol
de **Doe** hi wo sijn boec
scap die hem benalen
was in vranckrijck
volcomelick gedaen
had **Soe** viel hi te bed
de inder stat van pa
vys in groter siechheit
En hi behaude dat hi
nae bi sijnre doet was
en sprack sijn bichte
tegen enen miwe be
der geheten meysche
franciscus van mozo
no die sijn lantsman
was die doe daer wo
En alle nieuwen hoer
den hi misse op sijnre
bedde ynlichlick ende
in sijnre supeten bich
ten hi dorch audewens
En wattan hi alle sijn

had
dage gheheelt sijn en
sijn gezellinen ioffer
lijchet. **D**och inde eynde
de sijns leuens wart
in gedwongen vande
heiligen geest dat hi
daer van sprack voer
den omstanden ende
sechde. **H**et is salich
gemaect een boes me
sche omme een guet
wif. **W**elke also als
ic se een ioncfrouwe
ontfangen heb alsoe
laet ic se een ioncfro
we desen steyfelicken
leuen. **I**n deser pnen
der siecht was hi seer
vontlich als hi aē die
hemelsche vroude da
cht. **S**onder onderlaet
was sijn geest vernicht
mit god en hi hoerde
en geern passie xpi
die hi hem liet lesen
en in tonge en liet niet
te lesen dat veers. **D**ie

125.
heer brenge hem hul
pe op dat bedde sijns
droemigen seers en dit
helt hi in sijn mont
vol nae stedes. **D**oe hi
dat heilige sacrament
had ontfangen en doe
men hem sluden en
men dat veers las. **D**oe
dine heilige cruce en
doer dine passi vloes
ons he dat veers las
hi driewerf. **T**en leeste
sechde hi dit is mijn haep
hier in wil ic sterven.
Ten leesten wart hi do
et brakende en begon
de sijn aensicht seer v
verwilt te stellen ende
sijn gesichte was of hi
in groten liden was
en arbeit van sonigen
saken die hem tegen
geworpen worden en
als hi in sulken stuyt
arbeiten vrey hi. **G**roet
is die macht der diuelen

meu si hebben nu ho
macht blaven inden
vdenste der mensheit
ons lieuen here en
sijnre gebenedider
passien. En een wem
ch daer nae sprack hi
ic heb gewonne te sa
men. Ten alre leeste
en nae een wemth
tijts mit enen hande
roepen sprack hi. De
godliken ordel beu
eel ic mi gans. Doe
hi dit gesecht had wa
rt hi voer inden aen
sicht en lichte ende
schoen en gaf op sine
geest. Sine gesichte en
waert daer om met
vwardelt hi bleef su
nlick als te voere. Als
dese dingen geschiede
een ioncker die voer
die anderen was seer
oncuysche van leuen.
Dese genoelden in

hem soe grote wane
sijnre sunden dat hi
hem met liden en
mochte. Hi riep te hat
euen mynre brueder
die daer was in een
canner en bichte mi
grooten rouwe sijn su
den. Dese heilige gre
ue is gestorue vol so
echden en gueder w
ken. Juden naer ons
heren Jusef at en
xxij en is beghaue
mitten habit ende
corden gder mynre
brueder. In die eue
mant opten xxij
dach als op sume ebs
mas en damiaens
dach. Inde xxvij naer
sijns gansen leuens
te parys inder myn
re brueder cloester in
den seluen naer is s.
heilige licham vlyere
en is gebracht in een

stit gheheten apte en
 aev ist mit groter
 weerdicht begrave
 inde myre beneder
 cloester Want doe hi
 leefden had hi da
 sijn begrave begreent
 mer doet hi stedes
 voel myrakelen Op
 dat die weerdicht
 sijne heilichheit die
 inde vborghentheit
 gehalden was doe
 hi noch leefden inde
 greofoelicken vleysch
 en die noch niet vol
 comelick bekent en
 was der weelt dat
 die oimds myrakel
 der godlicher macht
 naemaels bewiest
 en gepreest worde
 inden hemel Wa
 om om mids sijn aen
 roepen en sijn ver
 dienst mit godlick
 cracht sijn dode ver

weert blinde sienden
 genoden en vgrichte
 genesen **Hi** voel ander
 sieken sijn wondelick
 tot hoere verster gesot
 heit gecomen **Hi** te
 leesten heuet hi selue
 vshenen gesichtelick
 en wonderlick den
 conincvink **Ma**ori
 tarum **Dat** daer was
 in een groet strijt dat
 sonder bloetstortuge
 wesen te vreden ge
 set wort als hi daer
 gelauet had **Amen**
Hier begint leuen
des heiligen Confes
soers sinte Thomas
van Aquinen ee groet

Die heilige leere
 man thomas
 van aquinen die edel
 leere vander predicke
 oerden Was gebaren
 vanden edelen stame
 der greuen van aqu

nen in dat lantschap
van campanen en
inden conincryck
van sicilien **D**eses
heiligen maus oer
spronck en die voert
ganc sijn leuens
waert van god voer
gethoent eer hi vā
sijnre moder gebare
wart **W**ant daer was
een man inden lant
van campanen die
getheeten was bonus
inden name ende in
waerheit die mit vee
le eenfedelen een een
sam leuen leyde en
was van groten ge
rinchte tot ingenera
des heiligen geestes
soe sechde dese sijnre
moder dat si ene soen
ontfangen had doe si
noch niet en wiste
si swaer was en sprac
tot hoer **V**rouwe ver

blift v want gij sal
euen soen gebare
naem sal thomas he
ten **D**ese sal groet
weseu inder heele
werlt in konsten
en in leuen en sal
een brueder wden
in der prediker oer
den **D**ese dingē sijn
alsoe volbracht ge
secht linc als dese he
lige man voersecht
had **W**ant dit edel
kint is gebaren en is
genoeent thomas en
siet een ander teyk
der godliker gracen
yhoentden sijn in hem
Doe hem sijn moder
in hoeren schoet be
den vuer bekeider
en hem naect gemaect
had als si hem baden
solbe **S**oe reytten dit
kint thomas sijn a
me van sijn en nam

in briefken op vā
 v eerden en omv
 rick dat sterckelick in
 sijne hant als in best
 ronde **I**n doe sijn mod
 dat briefken nemen
 wolsde wt sijne hant
 screyden dat lutt en
 als sijn hem liet swee
 het **A**ldus dan soe
 boden hem sijn mod
 mitten briefken den
 hi in sijn hant hielt
 want hi anders niet
 op en hielt van screy
 en **H**ier om soe sach
 sijn moder seerp toe
 wat inden brief ge
 screuen stont doe va
 nt si daer in gescreue
 die engelsche groet
Alie maria **I**n doe
 dit heilige lutt tho
 mas yets wat gewal
 sen was sande hem
 sijn vader te scholen
 in dat studium van

neapolis daer hi haeste
 hick in woert ginch en
 seer toe nam inde conste
 die daer heeten grama
 vien en loyken bauē
 al sijn enen alden **D**a
 nae te hant ginch hi
 te benomen tegē sijn
 ve aldeven wil inde
 prediker oerden **I**n
 doe hi daer den heer
 in wonderliker wone
 ruyheit en vroelicheit
 des geestes diende be
 myden dat die dunel
 en riet daer sijn ol
 deus toe en alre meest
 broecten hi daer toe
 sijn brueders die seer twee
 mechtich inde werlt
 waren & en wreet
Dese die bewege dat
 vanden panwes dat
 hi gedaget worde int
 hof te romen int pau
 wes brienē **D**oe hi
 sich daer vthoende wart

hem gheheten dat hi
dat habit der predic
ker oerden af solde leg
gen en weerdigen sta
et der heiliger kerke
nen nemen **Ic** doe
hi dit mit wonderlic
ker sijnmachticheit v
smaden is hi heyme
lich van sinen brue
deren gegrepen en
op een borck in vā
gemisse gebracht **Ic**
die voersichtige ionge
link begeerden van
den bruederen sijn
re oerden breniere
en een bible ende
uader ordmanieren
gods berech hi al dat
hi begeerden **Ic** de
sev bibelen ginch hi
inden vstande alsoe
diep voert dat hīna
der tyt met voel en
trouwenden in enigen
punten der bibelen

Ic doe hi van sijn
vlesstheicken brue
deren en vrienden
meer dan twe iaer
wredelick gequelt
wart mit swaeren
honger en coldē en
armoeden nye en
mochten doch sijn
stockers dat alsoe ma
ken dat hi sijn habit
der oerden die hi ont
fangen had of sijn
spise vwandelen wo
de **Doe** hi noch mit
dreygen noch mit
sneyken getoeger
en mochte werden
van op sat der oer
den besochten si dat
gemuede des iong
lincs te verliere
oimids die gedaer
deuwe maget die
si tot hem in bra
chten **Doe** nam hi
haestelick ene brat

wten vuer en dreef
 die beroringe der vu
 ewiger onsuikheit vā
 hem en mitten brā
 de maecten hi eera
 vuce aen die want
 en wery sich neder
 in sin gebet ende
 bad van god mit
 tranen dat hi hem
 geuen wolde ewi
 ge ontholdinge der
 reynicheit van sto
 den aen in wonder
 licker wysen doe hi
 in sinen gebede was
 waren bi hem twee
 engelen en sechden
 hem dat hi vhoert
 waer van god. **En**
 dese ombeyningen
 hem oec viden nye
 ren en sprake van
 gods wegen ongoe
 den wi dme nyeren
 mitten gordel der rey
 nicheit dat in geere

wns voertnen op ge
 daen en sal wden. **Naec**
 deser gauen volchden
 alsoe grote gracie dat
 hi van die tyt nye aen
 vechtinge van onsuu
 re gemachten en voel
 den. **Hier** om want
 dese heilige iongelinck
 thomas van aquinen
 aldus van sinen eyge
 nen vrienden en van
 sinen vleyscheicken
 brueders geuangē
 was. **Soe** grack brue
 der iohānes een mey
 ster en een sūste neder
 predicker oerden. **In**
 hof toe roemen ende
 claechden den keyser
 vredeyck woe een brue
 der vander predicker
 oerden waer geuangē
 x en gekeruert van si
 nen eygenen brueders.
Doe die keyser dit ho
 den ende ondevuant als

hem aen gebracht wo
riet hi se suchen te pi
ningen **D**oe worden
si verbeert en oec
dachte sijn mod' dat
het vuilt moeste we
sen dat hoer voer va
den eensedel gephe
tiert was en vloesde
hem **O**p dat si niet
en scheuen die si in
stantantichheit thomases
te hinderen en die vō
sienuchheit gods aen te
vedchten **A**er in geen
re wijs en hadden
sijn twee brueders die
sentencie des doets moe
gen ontgaen had die
voergendoentse meyst'
in sijne dagen staen
de gebleuen **A**er hi oē
fruchtten dat ordel des
blodes daer om soe
sachtten hi weder dat
gemoede des keysers
Want die keiser namu

dat seer swaerlic
dat soe groete v
heit inden brueder
geschet was **D**oe
wart dese heilige ion
geluck thomas te p
vns studium gesan
Aer met lange e
wachten die diu
desen iongeluck hi
gen te leggen **W**ant
wt aenbrengen eise
vaet sijne vleyschen
licker brueders eise
vriende die hi mit iof
te vomen had wart hi
anderweef te vome
gedaget **I**n doe hi di
quam geboet hē die
pauwes dat hi van
stonden aen aen se
de nemen dat veg
ment der aboveschap
des berges cassin
dat die ouste p
tueschap is mid t
re lantschap van apu

lien en campanien
 Want soenen bisscop
 pen sijn onsen des
 abts macht en die
 abt doet selue den
 dienst eens bisscops
New dese iongelinc
 thomas en wolde
 des niet aen nemen
 en en wolde in goe
 releyewis dat habit
 der predicker oerde
 neder leggen Wide
 doe hem die panno
 derlof gaf dat hi
 in sijnre oerde en
 sijn habit behielt
 en alsoe die abt oec
 ap verwonden Hu
 wolde hi dat niet doe
New heymelick gin
 di hi van romen en
 nam in die stat va
 tolen Daer studier
 den hi alsoe lange
 hett die weerdige
 meyster Albertus

magnus van colen
 te parijs wart gesant
 om sijn grote conste
 en is daer geworden
 en een groot mey
 ster en doctoy neder
 heiliger scriftueren
En nae hem heuet
 brueder thomas den
 seluen stoel en regi
 ment vercregen en
 is een doctoy neder
 heiliger scriftueren
 geworden hi is be
 ghaet mit weerdige
 eren en is oec opdi
 mende gecomen tot
 volmaecter doctoyden
 tot een sieghet der
 predicker oerden Wat
 nader tyt dat hi na
 der vaugemisse weder
 totter oerden quam
 begon den hi hem vl
 itelick totten studiu
 en totten heiligen scrif
 ten te geuen en bigade

geestelick hench der
heiliger scrifture als
een neringe bie op d;
hi totter rechtter tijt
houchiloyende woer
de der leren wtstorte
mochte **S**ine gemue
de waert uder god
licker contemplanen
mit alsoe groter blif
scappen vullt dat hi
menichwerf als hi
sinen geest gehechick
in geestelicker heyme
licker steden inde ge
bede tot hem seluen
vgaderet had **D**oe is
hi gesien sinende mit
allen vheuen mitte
licham haer der eer
den dat hi geen lic
hnamlike dungen mit
allen en had daer hi
sich aen hielt **D** sal
ste leere die in ver
heffinge des gemoes
aldus vrie opgedo

men is in god re.
of hi geen borden
des vleysches van
bieten contrarie ge
uoelt en had **A**lsoe
duck als dese heilige
man disputierden
lesen scriven of di
tieren wolde ginch
hi verste tot siner
heymelicken gebede
En waneer hi wes
opstont van sinen
gebede soe vant hi
dat alsoe geringe
hi scriven of dicke
solde of hiet wten
bueken geleert had
Want sijn mede bue
der **K**eyners open
baerden hi dat huy
melick en begeer
den van hem dat
hi dat oec heymelick
hoben solde alsoe
lange als hi leesden
Dat hi sine rouste

niet alsoe seer van
 den menscheleken
 arbeiden en vsta
 de gekregen hadden
 als aimids sine ge
 bede mitten hulpen
 gods **E**n hier om
 mach hi mit recht he
 ren die ander moyses
 die wten wateren
 der werlicker ydelheit
 en sinre eygenre ge
 buerten is wtgetu
 gen **W**ant hi is ge
 baren vanden edelē
 geslachten der gre
 nen van aquinen
 en in wonderlicker
 wissen der moden
 der heiliger kerken
 weder gegene recht
 aimids pharoues
 dochter **E**n wart op
 genoet mitten bor
 sten der heiliger se
 .isten omme den
 licht der heiliger wiss

het **D**it is die waer
 moyses den god van
 binen geestelick toe
 sprect **H**i wart tot
 sinen bruederen gesat
 en mit wonderliche
 teyken en werken is
 hi geworden een leys
 man en een leere des
 volcs **D**oe dese hei
 lige leere die glose
 ende geestelick ver
 stant screef opten
 propheet ysuaas en
 in eenre steden des boe
 lies enen trouel qua
 gaf hi hem op enen
 nacht tot sinen gebe
 de op dat hem dat
 bedudet worde **D**oe
 quamen die twe hei
 lige apostelen peter
 ende paulus en ord
 wissden hem vanden
 trouel des textes ape
 baerliche en volcome
 lick **D** salige doctoer

den die hemelſche ſtat
dat vſtaut der heiliger
ſcrifturen apenbaerde
In paulus die wons
liche leere die midē der
den hemel is gedōmē
geleert heuet dat ver
borgen was deſen mey
ſter thomas **D**e ſalige
doctoer een gaſt der
werlt en een borger
des hemels **D**ie mit
ten hemelſchen borger
re ſpreekt mid tijt doe
hi noch een pelgrim
was inden licham hi
er op eertrick **D**oe
hem wten gebade des
kelners geheuen was
vanden prior s predic
ker oerden te parys
dat hi ſich ſolde berey
den te ontfangen die
meyſterie inder heili
ger ſcript en hi hem
ſeluen daer onbequaē
toe kenden om ſijne

ioncheit **D**oe hi
in benauwet wart
en en wiſte niet wat
hi doen ſolde gaf hi
hem tot ſinen gebode
voer een altaer en
als hi daer in enen
ſlaep viel apenba
den ſich een alt va
vader predicker oer
den in eerweerdige
olderdom en ſterfte
hem en liet hem s
hi mit deſen woerde
ſijn ſermoen begīne
ſolde **D**u maecte
die bergen vucht
van hoeren banen
ſten vanden vrucht
ten dijne werke ſ
dat eertrick wer
wſadet **D**at ge
op een tijt dat hem
een tant inden m
ut wat miſſchelic
wies alſoe dat hi
hem die lipen om

reuenden en het wa
 hem oec een hunder
 nder inden spreken
 nder seluer tijt soldi
 hi een hoge questi ont
 nder ende ynolgen
 te parys oec de gro
 ten studenken En als
 hi anders geen wege
 en vant strecken hi
 hem wt voer een al
 der op dat onse lie
 ue heer den hunder
 van hem nemen wol
 de Sonder vtreck in
 den gebode soe viel
 die selue tant sonder
 enige pine in sij ha
 nt den hi oec lange
 tijt bi hem droech
 dat hi der waelsaet
 gods daer bi gedenc
 ken solde Dese hei
 lige man thomas wa
 groet van staturen
 en groef ende wet
 ende kael banen dat

voerhoest mer die
 gracie gods blente
 wonderlick in sinen
 aensicht want hi had
 een vrolick aensicht
 sachtmoedich en sue
 te vake opsiende inde
 hemel alsoe dat hi
 duck sijn hoeft ende
 sijn ogen op geheue
 had inden en alsoe ^{hemel}
 inden choer stont of
 doer dat cloester ga
 ck Dese heilige man
 was oec alsoe seer
 somtijt getoegen va
 desen sienlickien en
 beuoelicken dingen
 dat hi niet en merc
 ten wameey me die
 spise voer hem bra
 cht of weder van
 hem nam totter ta
 felen Het was een
 wonderlick te sien
 enen mensche tef die
 sijnre sijnne gebruyte

dungen

en mit beuoeliche
dingen omginc di
hi alsoe vinge wart
en mitten gemuede
vanden mensche v
scherden wart en mit
ten gemuede tot he
melschen vheue of
hi daer met en was
daer hi lichamliche
was biden mensche
mer daer hi mitten
herten was en mitte
gedachte **D**aer wi
een dinc af willen
seggen **O**p een tijt
noeden hem die heili
ge coninc van vranc
vica lodewicus tot
sinve tafelen dat hi
mit hem eten solden
Doe onschuldichden
hem die heilige man
oetmoedelich om die
ouede die hi inden
studium op die tijt
had **N**och mit doe

die coninc en die
prior der predica
ren dat omers heb
ben wolden was
hi oetmoedelich ge
hoersum **A**ldus se
ginc hi wt dat hi
diu mitten ymagi
narien en gepijne
des herten dat hi
van buen begrepe
had tegen een on
geloene en ketterie
den menicheen die
hi mit sine scriffen
doe aen vacite alda
sat hi aen des con
inc tafel bide con
inc wart hem van
god kneslich inge
geestet die waerheit
des geloenen **E**nde
doe sloech hi mit si
ve hant op die tafel
en seide wi isket ge
slaten tegen die on
geloene der maniche

En hi riep sinen
 geselle bi namen
 en sprack tot hē stat
 op en scrmet recht
 of hi in synre came
 ren had geweest
 of in dat studium
 synre cellen. **Doe**
 ruerden hem die
 prior mitten hant
 en seide tot hem
Meyster merket aē
 waer gi nu sittet
 want gi sittet nu
 bi des conincs ta
 fel van vrankrijc
 en niet in uwer cel
 len. **En** die prior
 treeten hem sterke
 lich bider capen
 op dat hi hem we
 der brachte totten
 wtweerdigen synen.
Doe hi weder qua
 tot hem seluen en
 merkten waer hi
 was schanden hi hē

en ueynden hem oet
 moedelich totten come
 en seide heve coninc
 vgenet mi dat want
 ic meynden dat ic ge
 weest had in dat stu
 diū in synre camer
Hier af was die coninc
 vboundet en seew ge
 strichtet. **Dat** die hei
 lige man alsoe getu
 gen was en in gene
 dingen behynderet en
 wart mitten sicubde
 wtweerdigen dingen.
Die heilige coninc lo
 dowikus hier oec so
 chuoldich in en wol
 de dat dese gedachte
 meyster thome niet v
 stroyt en wordē ende
 vgingen hier om vi
 ep hi den sarnet en
 wolde darment daer
 voert in synre tegen
 woerdich solde sarnet
 dat die doctoev thomas

hemelick bewaerde in
den herten al was dat
het wter memoriē tho
mas niet en vgnick di
die heilige geest daer
in het vloyen dat hi
dat bewaerden **D**at
dese heilige meyster
thomas albus van
hem seluen quam
dat geschieden menich
werf op andere tīde
als men int boeck sij
re myrakelen leest
wāneer dese heilige
man hoerden dē doet
sijnre vriede of magt
soe en vruandeldē hi
noch aensicht noch oge
en en thoerden noch
int woerden noch u
mit teykenen enige
droefheit **M**er hi had
daer voer en liet daer
voer bidden en misse
doen **I**n die werlde en
bedroefden hi enige

mensche mit smelt
ken woerden of mit
harden woerden **I**n
druers in sijn dispu
tatie die hi inder sate
len dede daer oet vo
el ander meysters in
callinge en in kūtbe
linge der woerde ple
gen aler die mate
te treden hadde hi
hem suetelick ende
oetmoedelick **W**at
doe brueder iohānes
van pisen een my
re brueder te parys
in eenve heerlichen
openbare disputa
cien mit voel hou
diger opgeblasene
woerde hem moysē
Soe en mocht hi hē
nochtant niet ver
wīnen hi antwoer
der mit alre sacht
moedicheit **E**n der
en was oet mensst

die euech ydel off
 onuerlick woert
 wt sinen moit ho
 den **I**n dat reuen
 ter daer men geen
 vleyflic en plach
 te eten at hi ducht
 mitten benedeven
 en en sochte daer
 met sinderliuges
 mer vander spise
 diemen hem voer
 setten nam hi sob
 liche sijn noetdroft
Daer hi oec somels
 alsoe vthagen was
 in contemplanie en
 alsoe aendachtich
 inder leren dat he
 die spise voer geset
 wart of oec af ge
 dragen dat hi daer
 met medallen af en
 wiste **H**i bad onse
 heue heer god dat
 hi sinen staet minne
 meer en wandelden

en dat hi oec niet
 beweget en worde
 tot minne deser eert
 rick schar dinge dat
 hi oec berecht als he
 van god geopenbaert
 wart **H**i was oec
 een sinderling myn
 ve der williger armo
 den **H**i wart doe hi
 screef die summa dat
 was een groet boec
 tegen die sardesie
 en ongeloeuige men
 schen en had hi geen
 heel biaden va pap
 pier mer hi vgnaden
 den si in cleynen br
 ieffkens **H**i en was
 oec in sinen dedere
 met cuevies ende
 tustlick een vsmide
 hi te mael seer **D**oe
 hi op een tyt quam
 van sinte donynicus
 kerke en ginc te pa
 ris sprack een brued

mit
die hem ginch also
tot hem **W**elch of dit
schoen doerp nwen
waey dat ghyt mo
cht vredepen de com
nita van vranckrijc
en vanden geelde al
die steden en dorpen
cloestereu der brue
deven daer mede ty
nieren **D**ie heilige
man thomas amboer
den **I**nder waerheit
ic had heuer crissost
mus boeke auer se
matheus ewangeli
Hi was die yevste
die des nachtes tot
ten gebede op stoent
en vroe mergens
dede hi misse **I**nder
tijt der consacracien
vloyden hi mit deuo
ten tranen **A**lle we
ge bichten hi eer hi
misse dede **H**i had
dat alsoe geschapchet

datter een and **p.**
ester altoes bereyt
was misse te doen
waneev die sijn wt
was die hi oetmoe
delick totten eynde
toe plach te hoereu
Waneev hi selue gee
misse en plach te
doen soe plach hi al
toes twe misse nae
malanderen te hoe
ren **A**ls die misse wt
was soe clam hi op
den stoel der studen
ten te lesen **N**ader
leyen setten hi sijn
te scriuen of wat
te dichten den scri
uers **W**aer nae at
hi wat dan ginch
hi in sijn camer en
becumeden hem
in godliken ding
hent totten tijt des
slapens **N**ader misse
soe screef hi weder

nen aldus ordiner
 den hi al sijn leue
 tot god **S**elden gu
 nck hi wten doeste
 dy dan alleen om
 noetsaken **D**oe hi
 op een tyt misse
 dede bider stat ue
 apolis in s^{re} **N**y
 colaus capelle isset
 geschiet dat hi op
 dat feste van sunte
Nylaes onder mis
 sen van god eenwe
 hande apenbaringe
 ontfinck ende mit
 eenre wonderliker
 waardschinge beuert
 wart **A**lsoe dat hi
 nader misse met
 meer en screef nu
 mermeer va dat se
 vult dat hi bestien
 had **I**den deden
 deel der sumen in
 en tractet vands
 penentenen liet hi

sijn en volmaecte
 des met want ge
 lyck als hi dat voer
 op genomen had va
 den sacramente der
 leester olygige van
 den sacramente der
 oerden en der eetscap
 en heuet hi daer met
 in gescreuen **A**ls hi
 in dat begin des boe
 kes gelauet had en
 op genomen **I**nde
 doe hem brueder uer
 naldus sijn gefelle
 hier af verwonder
 den van deser haest
 gev vwaardschinge en
 hem vraechden wa
 om hi alsoe groten
 werck liet staen dat
 hi begonnen had totte
 laue gods en tot mit
 scap der heiliger ker
 ken soe antwoerden
 hi hem altoes weder
 en sechde **K**eynaldus

brueder ic en mach
des niet doen **En**
leesten doe hem die
selue brueder altijt
moyelick was mit
bidden antwoerden
In aldus **Alle** die
scriften die ic gescre
uen heb en dictiert
duncken in alle te
samen ras wesen en
stuppe in gelicknisse
der dingen die ic ge
sien heb en die nu
geopenbaert sijn va
god **En** heel vasten
predicte in op die
engelsche gructe aue
maria mit beslate
nen beschouwendes
ogen op geyicht in
die lucht **Hi** indev
ander vasten predic
ten hi alle dage an
dat **p:** ni en nam
elck dages seker de
len daer van voer

daer hi sijn sermo
en op vnoeliden
Doe dese heilige
man op een titt te
romen predikten
indev kercken die
gheheten is maria
manoers opte pa
esdachdach was da
een vrouwe die de
bloet ganch hadde
dese ontfunct een
denonc tot hem hi
nck si heymelick
tot hem geluck dat
dat sieke wuf in
ewangelien onsen
heer dede en vuer
den den soem van
sinen cleden en van
stonden aen wart
si gesont. **En** brue
der genocent **Kint**
nerdus een van
sinen gesellen **Doe**
hi die colde daghe
sche swaerlicken

had dese heili
ge man thomas ve
hem In leechde scē
agmeten heylighdō
dat hi van deuocie
nenden hals plach
te dragen op die bor
ste des sieken brue
ders en van stonde
aen genas hi vāder
sagen Doe hi op
een tijt bider hoerch
tijt van kiersdach in
der herbergen was
mit enen cindmael
gehenten richardus
op leure borch wa
ren daer oer twee ioc
den die vader ende
soen wter stit van
vomen gebaven rij
ck en wael geleert
in oere ee desen cin
dinael seer vrien
delich Doe hiet die
cindinael thomas
dat hi mit hem dis

putteven sode vāder
heiliger scrift die
inder iodescher vliet
heit vhardet waren
Doe trecten hi se nu
een sode totter capel
len daer si lange tijt
te samen stonden en
disputierden ende
ondersochten vāder
heiliger scriften Doe
dese heilige meyster
thomas sach in dien
dat hi hoer vragen
voldaen had dat si
hem een luttel begō
den te consentieven
en te volgen sechde
hi hem dat si des
anderen dachs we
der solden comen
en apenen al hoere
twiuel die si inden
geloene hadden hi
wolde hem vāder ge
naden gods voldoen
dat is alsoe geschiet

Want des andere da
ges doe hi mit hem
sijn callinge had van
der heiliger scrifture
en van dat kersten ge
loue soe sijn si bekiert
tot dat geloene **Doe**
sonten thomas en sijn
gesellen oetmoedelich
den suete sanc te de
nen landsama **Doe** dat
hoerden die cardinael
liet hi hem daer drage
want hi dat voet oigel
had en mit sinen cap
pelaen vnuilden hi de
sanc totten eynde **Die**
voerigenoemde ioden
nae dien dat si gedoept
waren behopen si dat
van stonden aen doe si
den man gods hoerde
spreken worden si ver
wandelt en en mochte
der wysheit en de geest
die in hem sprach in;
wederstaen **Het** geuel

op een tijt dat hi in
der kerken stat **Napo**
lis deuotelich beden
nder kerken is dese
heiligen man vheue
twe cubitus vanden
eenden daer sich die
brueder seer af vwon
derden die dat sach
Van stonden aen hoer
den hi een stem van
den conseyne daer sich
die heilige doctoer tho
mas voer gebedet had
sprekende aldus **Tho**
ma du hebste wael va
mi gestouen wat loen
wilstu wt daer af we
der ontfangen **Doe**
antwoerden hi **O** heer
ic en wil anders geen
loen dan v seluen **En**
want die vrage van
den loen vanden heer
peuste gedaen wart
daer wt wart te ver
sien gegeven dat o;

eynde sijnis arbeids
 rots hi solde wesen
Want doe hi wte ge
 bade des pinwes gre
 gorn des tiende van
 den namie ggaen solde
 totten gemeynen con
 siliun van lugdunū
 en gnick doev dat la
 utscap van campame
 begonde hi sieck te w
 den dat hi hi nae alle
 den appetijt des etens
 vloer **Doe** gnick hi
 hi een cloestev vants
 seuden ristevien dat
 gelietten was fossano
 is daev gnick hi tegē
 den auent in en die
 sieckheit begonde van
 dagen te dagen te was
 sen **Mer** die heilige lee
 ve en mocht hem noch
 tant niet ontholden
 van sijnre leere **Wat**
 hi wart vanden brue
 seven des cloestevs ge

bese dat hi hem wol
 de exponeven ende be
 diden caution cautiozu
 op dat hi hier mede in
 mocht gaen inden sauck
 der ewigw gheuen **Het**
 is voertien geschap dat
 daer vthoende een gro
 te steevue bouē dat cloe
 stev daev dese heilige
 man sieck lach drie da
 ge voev sijnre doet vev
 scheen si en doe hi doet
 was vgnick sete hant
Des derden dages voev
 sijnre doet liet hi hem
 brengen dat heilige sa
 crament en aenbeden
 dat seev ynichlick mit
 voel tranen en grue
 ten dat en seckde **Je**
 ontfange di een loen
 mijnre sielen **Je** ontfā
 ge di tot eeuw wech spi
 sen mijnre pelgrimaes
 sen **Om** dinen wil heb
 ic gestudiert om dinen

wil heb ic gewaket
en gearbeit **D**i heb
ic gepredichet di heb
ic geleert heb ic yet
wats tegen di gesecht
dat heb ic onwetende
gedaen en ic en stae
met stoff in minen
syn mer heb ic yet
onels gesecht dat ge
ue ic alte samen ons
die correctie der voe
schew kerken **T**otten
aunte der leester oly
gunge antwoerden hi
oetmoedelick mitten
anderen die daer me
de hi waren **J**ns vre
syns doets sach hi den
boesen geest sine inde
hoede der ameren hi
becande hem en spra
ck hem toe gelyck se
marten mitten selue
woerden **D**u bloedi
ge beeste wat staestu
hier **S**egt mi wat v

alre meest hynwert
en doe hem die di
uel niet en antwoerde
sprack die heilige
man thomas **I**c be
sweer di h biden leue
den god die daer orde
len sal ou leuende
en doden dattu mi
segste die waerheit
van deser vrager
Daer op antwoer
den hem die boese
geest en seckde **N**iet
en is inde kerken
dat ons stadelick hi
deyt en scade doet
en onse crachte bene
met als die stidige
bicht **W**ant als een
menstik in doetsun
den is soe sijn al su
lede gebonden mer
als hi die sijnde bicht
soe is hi vrie en be
veyt tot allen guede
Doe die heilige dor

toev thomas dat hoer
 den dede hi voer hem
 dat teyken des heili
 gen cruce en gaf sine
 geest **D**aer ware oec
 wonderlike teykene
 die den doet des hei
 ligen doctoers thomas
 bewysden ende
 bedynnen sinen inga
 nck in die ewige salu
 tait **W**ant een deus
 et brueder sach inder
 vzen des doets des
 heilige doctoers thomas
 den heilige ma
 lesen inder schole **E**n
 dat die heilige apos
 tel paulus tot hem i
 gnick **D**oe vnaetpē
 thomas van sinte pa
 wel of hi oec een wa
 achtich vstant had in
 sinen epistelen gehad
Paulus antwoerde
 en alsoe voel als een
 mensche daer af heb

ben mach leuende in dē
 licham en hi sprack vo
 ort **I**c wil dattu mit mi
 roemste ic wil di bren
 gen tot eenre stedē dā
 du van allen dingen
 een claer verstant heb
 ste **D**en brueder die dit
 vthoent was docht dat
 sante paulus desen hei
 ligen doctoev thomas mit
 sich bidev cappen leyden
 inder scholen doe begon
 de die voevgenoemde
 brueder te roepen **C**omit
 ons te hulpen brueders
 comt helpt ons want
 thomas onse brueder
 wort van ons genomē
Van dit rapen worde
 die brueders ontwakē
 de en hoerden vanden
 brueder die maner des
 visioens en beuonden
 dat inder seluer vzen
 dat dit visioen gesien
 wart dat oec doe die hei

lyce doctoev thomas
van aquinen vā de
seu werlt scheide **I**n
aldus sunte paulus
den hi verste zenen
leere sijne consten
had den heuet hi
no in sinen leesten
zeynde ghehad in enē
leydsman totter e
ewiger glorie **I**n
seluer tijt doe sijn
licham noch doet op
ten bedde lach daer
hi op gestorue was
Onam die subprio
des cloesters die blif
was geworden ende
rusten sijn heilige v
voetstappen als alle
die ander monicken
oec deden doe wart
hem gervaden dat hi
sijn blinde oge vrie
ren solde aen die oge
des heiligen mans
Doe hi dat deuotelic

dese ontfrick hi
sijn gesichte weder
Sijn heilige licham
wart begrauē voer
dat ouste altier des
fossanoia der oer
den van cisteraen
daer hi starf **H**ude
nae der tijt dat hi
begravē was hadde
die monicken an
ste dat hem dat he
lige licham tegen
hoeren wil genome
solde werden vande
bruederen s'prou
ker oerden meest
hier om want die
heilige doctoev had
gebaden dat men
sinen licham in
bequamer tijt br
gen solde tot sinen
bruederen bider
stat **N**eapolis **W**
inden cloester daer
hi in starf wast be

walen te liggen
 als een schat tot
 eeuwre tijt als dat
 openbaer instru-
 ment bewiesden
 dat daer op gema-
 ect was **M**er om
 mine bloep der tijt
 droegen si dat hei-
 lige licham heyme-
 lick op een ander
 des nachts daer die
 prior vanden clo-
 ster swaerlick af be-
 risspet wart vande
 heiligen man **tho-**
mas **E**n hi ontfun-
 den dat ordel der
 waken gods ende ge-
 boet dat me dat he-
 lam leggen solde
 in sijn verste stut
En doe si dat graff
 openden doe quam
 daer soe sueten voe-
 ke wt dat al dat he-
 le cloester daer aff

vinkt wart dat het
 niet en schiep eens do-
 den graff te wesen
 meer een apke van
 sueveren anden **E**n
 doe si dat licham op-
 groven sagen si dat
 tet noch alte samen
 heel was in alle ledē
 en dat dat habit sijn
 re oerden tynne scapē
 liev en rock al onwe-
 roet en ontdoruen was
En des gelinc gesche-
 den soeuen ier nae
 sijne doet **D**oe petu-
 us een abt des clo-
 sters dat licham des
 heiligen doctores **to-**
mas in een stenen
 swaer wter eide ver-
 heffen wolde hoege
 vander eerden neu die
 rechtē side des altars
Wi en willen dat oer
 niet vfangen dat op
 een tijt doe die geeste

hicken man alberts
bruden op een tijt
voer onser vrouwe
altner sijn gebet mit
vinnichheit sprach da
hi wakeden des mude
ren dages vthoende
hem twe in priester
licken gewade en die
had oec aen dat ha
but der predikeren
oerden en die had
oec een gulden croe
op sijn hoeft daer
edel steen in gewra
cht waren **E**n omde
hals had hi twe half
bande die een was
gulden en die ander
was siluer **Voer**
borst droech hi ene
grotten steen die mit
wonderlickem schijn
sel voel vadien en
stralen van hem gaf
en bluchten die heel
lieklic **J**uder mppen

daer hi mede geleet
was waren edel ^{cof}
steen in gewracht en
al mer die rock mit
ten scapulier ware
wit als die sffuer
Doe sich die brude
mer af vwoonderde
hoerden hi den die
bisscoppelick d gewa
et aen had aldus tot
hem spreken **I**n bñ
augustinus tot vge
sant om v te vtho
uen die glorie tho
mas van aquinen
die hier nu mit mi
is hi is in under glo
rien gelick mer ind
rouwen der iofferfap
gaet hi mi vauen
En ic gaet hem va
uen inden bisscopp
licken smet **D**oe d
geruchte rot brack
dat petrus va thau
entafien een brude

vanden prediclier
 werden was pau
 wes geworden en
 wolde dat licham
 des heiligen docto
 ers thomas vheffe
 en vueven dat nu
 deus waer in een
 re eerbare steden
Ontfructen die mo
 nicken en om die
 sake sieden si hem
 sijn hoeuet af op
 dat als hem dat lic
 ham genomen wa
 dat si dat hoeft be
 halden mochte in
 hoere cloester **N**ad
 tijt wart oec een
 hant van hē gesue
 den om beden wil
 vrou thoedere deu
 greefynen een sust
 des heiligen mans
 thomas die si eev
 weerdelick leechde
 mit anderen heilich

dom in die capelle vā
 hoere borch daer al
 soe danen myrakel af
 geschet is **O**p een tijt
 quam daer een cano
 nick van salernien
 en wolde sien dat hei
 lighdom int capellen
 dat daer was **D**oe hi
 sach die hant vanden
 heiligen doctoev rieken
 den tijt uergent voer
 en sechde **H**rueder
 thomas en is geen
 heilich mer dat was
 eenrehande prediclier
Van stonden aen be
 gonde hi al heel te be
 uen en begonde te
 roepen **I**c en sie niet
Kū voert aen bidste
 hi den priester van
 dev capellen mit gro
 ten streyen en bevou
Hū doe hi geabsolin
 ert ginc hi en dede ^{was}
 dev hant des heiligen

mans reuerencie en
cisten die en daer
af vuelden in enen
sueten roeke en van
sonden aen wart in
vanden beuen ende
vander blintheit ge
nesen **H**meder **h**er
waldus daer wi voer
van gesecht hebben
Daer in apenbaer
lick prediken gaf hi
aldus danigen tuych
der waerheit inden
heiligen mans thomas
van aquinen en sech
de **I**c heb deses hei
ligen mans thomas
gemeyne brichte ducht
gelhoert en nu oec en
altoes heb ic hem ge
uonden gelijck enen
kande van v iaven
Want nie werlden
en woelden hi besmet
tunge sins vleysch
en en had oec nie in

sinen wille conser
of volhort eniger
doethicker sunden
van sinre leere
plach her iacop de
eertsche bisscop van
Neapolis en een
meyster inder hei
liger scrift studeat
te seggen dat ihus
xps salidmakers
werk om te vliuch
ten die gemeyne
heilige kerke in dat
kersten geloene hi
in verste gesant de
heiligen apostel se
paulus daer nae
sunte augustinum
en nu inder leester
tijt deses heiligen
leere thomas van
aquinen en hi sech
de dat hi niet en v
moeden dat hem
vemant nae come
solde heut inden ey

de der werlt die he
 gelijck waer inder
 conften der heiliger
 scriftuwen. **D**aer
 sijn oec voel myra
 kelen geschiet in den
 doet des heilige doc
 toers en tot sijn
 trouwe en van sijn
 reliquien sijn he
 ligen lichaams nae
 sijn doede nae loep
 der tijt welker ge
 tal gaet voel ban
 hondert die god ge
 wracht heuet om
 te bewisen die ver
 dienst en heilichheit
 deses doctores tho
 mas die wi hier m
 al en scriven uoch
 en stellen om dat
 het te lauck solde w
 den en vriet solde
 maken den leser die
 men volcomelich v
 den mach in de boeck

sijnre myrakelen **v**
 willen doch een dink
 seggen dat geschneden
 doemen hem begraven
 uen solde. **D**ie **A**bt
 en moncken des clo
 sterb daer dese heilige
 man thomas sieck wa
 en oec stuw doe si al
 soe grote teykenen sijn
 re heilichheit sagen in
 den myrakelen be
 droefden si hem dat
 alsoe groten licht sijn
 schijn vlamen had mer
 si vbliden hem dat
 si soe groten voer
 spreker en vader had
 den bi god. **D**oe de
 den si hem sijn be
 grauenisse heevlich
Inder begencknisse
 waren voel brueders
 van sijnre oerden die
 rot voele cloesteven
 daer getonen waren
 om on te visentieren

In oec voel vander
mynne benedens oer
den **D**aer wane oec
voel edelhe lude come
wten lande van cam
pamen der oec een
groet deel was den
die natuerhik bewe
ginge daer toe trecken
Want die heilige ma
thomas voel mechti
ger magt daer inden
lande had **V**oel men
schen quamen oec tot
hem om sijn grote w
wijshet en const en
om exempel sijnve
herlichet **A**t desen
al te samen wart d;
licham scz thomas
mitter pessen mit
sante en reuelucien
in die herlike gedragē
Doe was daer in die
edel vrouwe francis
ca sijn nlycht mit voe
le edel vrouwen **A**er

Irwant die steene
infertuige der oer
oerden van cistevne
met en vhenget dat
enich vrouwe per
soen gnen mach in
uen die septen en
vrijhet des cloesters
Doe begeerden de
se voevgenoemde vro
we fransisca dat
moen oer doch dat
dode licham thomas
hoers neuen wolde
wten cloester bren
gen op dat si hem
sien mocht eer in
begraven worde
In dat is gedaen
als si bad **D**oe si
hem doet sach unte
anderen vrouwen
die daer mede wa
ren **D**eden si alte
samen een yamen
lilie en een ontfec
melick bescreven on

in doet alsoe dach
 samichs heilichs ma
 ns als die natuer
 like bewegingen
 der maechtschap
 en die groetheit da
 rouwen mocht wt
 drucken **E**n dit en
 was geen wonder
Want wie mocht
 inden soe h doet soe
 heilichs mans die
 droefst dev herten
 matigen en bedwi
 gen die tranen ont
 holden die wael uut
 recht ontbreken da
 dat licht dev wetent
 heit vdonckert die
 blomen der onosel
 heit nes gevallen
 dat versap dev god
 licker leeren is ston
 geworden en dat
 leuende exempel
 dev reynheit is v
 gaen **D**ie hoeghe lee

ve dev heiliger kerke
 is gestouven **D**oe dit
 ramerlike suchtte en
 screyen dev vrouwen
 die voer dev poerten
 des cloesters waren
 alsoe seer wies datmet
 veer hoeren mochte
 quam dat geluyt in
 dat cloester niet alle
 totten menschen mer
 totten onredelicken
 beesten **W**ant siet die
 muete daer die heili
 ge man op geveden
 had om sijnre wandt
 wil doe die dat gelu
 yt des screyens hoer
 den trecken hi die hief
 ter outwee en brack
 selue wten stal **E**n
 sonder enichs mensche
 geleyde quam hi al
 leen loeyen voer die
 poerte en bi die ba
 ve **E**n **S**acht doe hi hi
 sacht dat sijn heer die

op hem gevede had
doet lach storten dat
te hant nedev sonder
enigerhande siecten
en bleef doet vecht
oft seggen wolded;
daer nu niemant
meev op viden en sol
de nu thomas die hei
lige man met mee
en behoessen te vi
den **Op** dat god oer
inden onredeliken
beeften bewisen wol
de datter op die tijt
een groet licht wter
heiliger kerken ge
storuen waer **Doe**
men sreef in en c
en xv is dese heil
ige man thomas in
dese werlt gebaren
Doe hi vijf iaer alt
was is hi in dat clo
ster gesat des berges
cassin dat hi dat ver
ste fondament setten

der scrifste f ende
oer mede voertgru
ge in sedelike stui
tugen leuen van
kinde op **Doe** hi
in sijn achtende iaer
was wart hi gesat
tot neapolis om
die vrie constente
leren **Doe** hi in na
vijf iaer alt was
gynck dese iongelic
inden predickeu oer
den **Doe** hi xviii
iaer alt was is hi
tot parus baculae
uis geworden in
heiliger scrifste **En**
doe hi inden studio
eevliken gelesen
had dat boeck van
den hoegen syme
als den baculae
inden heiliger scrij
fen toe behoert see
is hi daer een doc
toer en een meyster

inder heiliger scrij
 ft **D**oe was hi bi
 xxx iaren alt naech;
 hi meyster geworde
 was leuende hi no
 ch xxx iacr **I**n welke
 iaren hoe wt hi der
 heiliger kerken ge
 weest heuet dat be
 ruget wael die wis
 hert sijne leer **E**n
 sijn voel buckedie
 hi in cocter tijt vol
 maket had **D**ese
 edel doctoev om sijn
 grote wijsheit ende
 onste inder heiliger
 scrifturē is hi van
 den paupes grego
 rio den tienden in
 den name gevoepē
 iotten gemeynen cō
 silium datmē doe
 hiet inder stat lug
 dinen **A**pten we
 ge is hi gestoruen
 inden cloester **S**osso

noua der oerden vā
 cisterciē des sesten
 dages der maent mar
 tius **I**uden vlychtijste
 inder sijns olderdoms
En voertien nae ver
 loep der tijt doe dat
 gemitte sijne heilich
 wisc ende veer gebrey
 set was **E**n sijn vru
 chtber leer blorpe en
 daer tepkenen nae vol
 gden en schoen my
 vakelen bleuten **D**oe
 dat vltelich ondersocht
 was **E**n die wazelt
 der myvakelen gewon
 den wart is hi geen
 nonysiert en gehe
 licht en den getal der
 heiliger confessorē in
 den ewigen leue toe
 gescreuē sūmde pau
 pes iohānes den xxxste
 vanden nank inder
 stat **A**uonim **I**ude
 soeuenden iacr sijns

bisshopelicke staets
In den iaren ons he
in ett en xviii Nade
saligen dode des he
ligen confessoers to
mas in dat vyftich
ste iare Totten lane
en even ons hever
ihus xpo die mitten
vader en den heiligen
geest leuet en regne
et een god ewilich
sonder eynde Amen

**Hier begint leuen
des heiligen con
fessoers sunte ma:
rialis**

Doe onse he
ilijus xpius
inden lande van in
deen inden geslechte
Beniamijn predicatē
Namen tot hem voe
le schaven der uide
en begeerden van
hem leeringe die
tottev sielen salicht
dienden **W**ten sel
uen geslechte bewa
myu quam wten
insoeren ioeden een
seer edel ioede die
geheten was mar
tellus mit sinwe
huysrouwen die ge
heten was **A**nsabet
mit hoeren enigen
soen geheten **S**er
nalis die doe xv
werolt was **D**oe

dese drie den he hoer
den predicken en seg
gen doet penitencie en
dat rijk der hemelen
sal v uaken **H**u ten
si dat vernant ander
werf gebaren werde
wten water en van
den heilige geest hi
en mach met gnen
mit rijk der hemelen
en voel ander leuim
gen worden si bewe
get van herten **I**nde
begonden te bidden
sin ongemete gnetht
dat hi hem vlenen
dat si nae sinwe lee
ringe anderwerf
gebaven mochtē w
den **D**oe riep die he
dat kint anarnalis
tot hem tot hem en
selche **S**oen bliue mit
mi en diene mi en en
neme geen huysrou
ner aendeucke aen

mi en blinc ioffer en
arme en volge mi
nae soe salstu volcomē
wesen hū ic sal di lo
nen mit rick mijns
vaders Doe wart mā
tellus mit sinen wive
en mit sinen soen wtē
geboden des here van
sunte peter gedoept
hū doe wart oec ge
doep sachos en ioseph
van armathien die
naemaels den heer be
groef en voel andev
ioeden Doe si al wed
te hys keerden bleef
dat guede kint mar
cialis hiden heen en
die discipulen ende
toelochden hē dē hei
ligen apostel petro
die inden doepsel sin
vader geworden was
hū in arbeiden in al
len dingen gehoersū
te wesen den gebadē

sinis here en menschen
ihū xpi en dienden
hem nacht en dach
Hier nae vverte ou
se hē lasarus die in
dage doet had gewest
en daer was marcia
lis hi Doe die salige
prediclinge ons hē
was volbracht inde
aentmael en hi sū
re discipulen voete
wiesche doe was die
heilige marcialis da
hi ende dieuden her
mit clephas den iē
ger en voel andeven
jongeren en si hael
den al desmen daer
behoefden van spisen
en van drauck ende
water totten voete
te wasschen en die dach
le daermen se mede
droechden Voert tot
allen steden daer o.
se heer sinen discipul

en apenbaerden daer
 nae sijnre vrysemsst
 daer was marcialis
 bi en ontfruct den
 heiligen geest mit he
 Daer nae doe die apo
 stelen nu al die werlt
 gedeeyt worden Doe
 wanderden ste peter
 die prince der aposte
 len en sijn mede disci
 pul marcialis inde
vrysten van dat die
 keiser tyberius bega
 te veynieren dat is
 inden vyften iaer
 nad passien ons heil
 toe sannen tot antio
 chien mit voel an
 der discipulen ende
 predieten apenbaer
 ick dat ewangelium
 des vns d'hemelen
 datmen penitencie
 doen solde in vrygiffe
 nisse der sunden hi
sancte marcialis pre

dieten sonder onvlaet
 dat woert gods Doe
 si aldus te samen pre
 dieten gaf hem die he
 alsoe grote genade dat
 ter ontellick volck tot
xpm bekiert worden
 en tynerden voel liev
 lien inden steden daer
 geen lievlien en waren
 Doe die lievlien vol
 maect waren en daer
 bissoppen en priesters
 en diaconen in geset
 waren vermaenden
 dese apostelen gods
petrus en marcialis
 al die gelseuigen dat
 si in gedenckenisse hol
 den solden die gebade
 der salicht die si geho
 ert hadden en dat si
 mit vinger herte ar
 beiden solden xpm
 alleen aen te hangen
 van wien si vloest
 en gedoept sijn Doe

dit volbracht was in
den anderen ier dat
die keiser claudius reg
merden **W**anderden
die heilige apostel pe
trus van antiochien
daer hi soenen ier
bisscop had geweest
Hu hi nam den hei
ligen marcialis mit
hem op dat wellic ee
opset en neersichert
der heilichert en der
minen was dat si
oec een gemeyne loe
der wedervrominge heb
ben mochten **H**u **scē**
peter liet doe te antio
chien enen bisscop
in sijn stede die ghehe
ten was euodius **D**oe
dese twee apostele te
vomen wannerde gi
gen mit hem somig
discipulen van an
tiochien **D**oe si te ro
men quamen worde

si gheberocht van
nertello die een raete
man der stat van roma
was en si woen in
sinen huise voel da
ge en prediten die
leer der salichert ende
setden dat si gesant
waren van **xpo** op
dat si achterlaten sol
den die dwalinge der
af gaden en bekenē
souden enen god die
se inden cruce mit si
nen eygene bloede
vloest had **D**oe si da
woenden apenbaer
den onse heer **scē pe**
ter inden andere ier
nae dat si te romen
comen waren ende
setde hem dat hi
marcialis senden sol
de te predicken in die
promurie der walen
op dat dat volck dat
daer vanden daniel

geuangen was hoe
 ren mochte die leeu
 ge des ewigen leues
 en vloest mochten
 woen vanden daniel
In mit waren ge
 loene ym dienen
 mochten **D**oe het
 scē peter marialis
 voer hem comē en
 vtelden hem al dat
 hem vanden hē wō
 geapenbaert **D**oe
 dat marialis hoer
 den began in swaer
 hick te scryuen ou
 dat hi niet schieden
 en wolde van sinte
 peter want van be
 gine had hi sijn ou
 vscieden gesel ge
 weest en oet ontsack
 hi dat veer lantscap
 en hi ontsack hem
 voer die menschen
 die god niet en ken
 den en mit alle van

der waerheit niet en
 wisten **D**oe woesten
 hem sinte guedertieu
 lick en sechde **D**e alre
 heilste brueder en wil
 di niet bevooue **W**ant
 onse heer en meyster sal
 altoes mitn wesen als
 hi belauet heuet daer
 hi secht **I**c bin mit v
 al totten eynde der we
 rlt **N**ae sijnre vryseus
 se geboet hi ons oer
Baet in alle die werlt
 en predict dat ewange
 lium alle creatiemen
 wie geloouet en gedoe
 pt wort die sal behal
 den werden en wie
 niet en geloouet die
 sal vdoempt warden
De salige brueder dit sul
 len wi volbrengē op
 dat wi niet ongehoer
 sijn en sijn den geba
 den des heven **I**n da
 om volge minen vaet

en gode dine leyden
en wanden haestelick
sonder enich wesengete
Op dat den volck d
in den duuel dient be
engen moeges totten
waren hersten geldene
want daer is een stat
in der provincie van
walslant lemoing ge
noemt die te mael in
dwalingen is dese stat
beneect di xpus op d
tu se mit duwe predic
ken beluerste **E**n wat
di is een lauck wech
aenstaende soe en wech
met mine woerden
te volgen **W**ant ouer
mits dat ic di nu ge
biede soe salstu groet
loen ontfangen **F**lee
mitti twee bisscopou
die di gefelsou ende
dienst bewisen sullen
en mitti gecleuoent
sullen wesen **E**nde

wees alsoe men
of di vernant aer
quaem die di doer
woelde soe seg sette
geeru dinen name
hals voer den nam
ihu **E**n wie di her
uen wil van dinen
roch den laet seck
dinen mantel ende
wanden en wees m
el te vreden **D**oe w
den die heilige
martialis sonder
maren mit twee
bisscopen alpinans
en austriamans
en aengynck den
wech als hem sun
te peter gebade had
En het gemel dat
die een bissop **A**st
clianus onder we
gen storf **E**n doe
liep die heilige mar
cialus haestelick tot
sinne peter en seck

Idoe twestien
 hem suinte petrus en
 sechde hier haestelic
 weder en neem mi
 nen staf en leg he
 opten doden licham
 en hi sal te hant op
 staen of hi sliet en
 wandeven miti doe
 geloefden die heili
ge marcialis suinte
 petrus woerden en
 lechde den staf op
 dat dode licha en
 het wort te hant
 leuentsich **D**oe dit
 geschiet was wan
 derden die heilige
 marcialis enen lan
 gen wech mit sine
 gesellen en predic
 ten alre wege dat
 woert gods **E**n doe
 si quamen mit lant
 lemouitini soe qua
 men si tot enen cas
 sel tullium gehete

En doe wort hi ge
 herbercht van enen
 hertoch die Arnulphus
 hiet en mit hem bleef
 hi twe maende **E**n
 bruce der tijt predic
 ten si dat woert gods
 al den gene die tot
 hem quamen **J**udeu
 tijt was marcialis
 een endertich iere
 ott **E**n doe wast inde
 derden iere dat dan
 dinc keiser worden
 was **D**oe quam voel
 volcs om sijn leyn
 ge te hoeren en mit
 sine mynckelē vnyet
 te warden **D**ese voer
 sechde hertoch Arnul
 phus hie een enige
 dochter die alle dage
 vanden viant swaer
 hick gequillet was
En doe die heilige mar
 cialis in gruck in
 Arnulphus hieus gruck

vrep die daniel en sech
de ic weet dat ic wt
gaen sal van desev
maget want die en
geleu die unth sijn die
pingen in swaertiche
mer ic besweer v bi
den gecruyssen dien
du prediches dattu
in met en sendenst
mit afgront der hel
len **Doe sprack die**
heilige marcialis **ic**
besweer v biden ge
cruyssen dattu gaeste
vanden licham desev
maget en voertme
er met in hoer en toe
mest mer ganch in
een vueste stede da
geen mensche en woe
nt noch voeghel en
vliegert **Tot deser ste**
men wt spech die ma
get den daniel en si
scheen als doet doe
voerden se die heiligh

marcialis op b
lant en aulenc
se hoeren vader **P**
heilige marcialis
was guesertieren
en oetmoedich en hi
was standich inden
gebede als die heu
die heer en den ande
ren discipule geba
den hadden da hi secht
bid sonder opholden
Dese heilige marcia
lis en leerde nemant
dat hi seluen matter
werken niet volbrac
en had **Inde seluer**
steden vracht onse he
ren ander goet my
vake doer hem wt
daer was een prince
vanden voertgenoe
den insteel **Nerua g**
noent die des key
sevs nero mach was
het gemel dat sijn
soen vanden daniel

In wortyt was **Doe**
 nam die vader des
 engelincs tot sinte
marcialis en baden
 hem mit scryen en
 sechden **W**an godd
 helpt ons en lechde
 den dode voer sijn voe
 te **Doe** had die hei
 lige man medeliden
 mitten volck en hi
 scryeden oec en sijn
 twe discipulen **Inde**
 doe daer voel volcs
 vghaderden doe sech
 de die heilige marci
 alis **Lu**et ons alle te
 samen kersten en hei
 den den heer biddē
 dat hi desen ionge
 linc geweeerdige te
 woede **Hi** die heili
 ge marcialis en sijn
 twe discipule ende
 een wench kersten
 die daer hi waren
 baden den heer en

die heilige marcialis
 bad aldus **W** heer ic
 bid doer dinen eugen soe
 en alinids dinen hei
 ngen apostel sinte pe
 ter wt wees gebade
 ic comen byn in dit
 lantschap **Ic** bid di v
 weect desen iongelinc
 op dat alsoe voele
 volcs minids geloe
 ue in di **Doe** hielt die
 heilige marcialis den
 iongelinc biden hant
 en sprack mit grote
 betrouwen **Inde** naē
ons heven ihu xpi
 dien die ioden gearnst
 hebben en des derde
 dages vrees vander
 doet stant op dine
 voet en vtelle den
 volck wattu gesien
 henes inder hellen
Doe stont die ionge
 linc op en viel den
 heiligen man te voete

en began te roepen
en seide **O** mensche
gods doepe mi ende
teyken mi mitte tey
ken **yp** op dat ic be
halden mach werde
Want niemant behol
den werden dan die
gedoept is **E**n die
longeluck sprack vo
ert **T**we engelen qua
men tot mi mit gro
ten haeste en seide
dat ic verweet solde
doen oimids dat
gebet des heiligen
marcialis **I**n spr
ack voert **D**ie hel
le en heuet gee ma
te daer is screynghe
en knevsinge van
tanden daer sijn
duyfternisse en roe
pen en suchten en
droefheit **D**aer ist
mit daer is oer gro
et vuerlick vuer

dat nimmer tot
gnet **D**aer is bitter
ge der slangen en
onvdrachelick stanc
Daer is onweynick
en onsalich der vor
men die nimmer
en steruen **D**aer si
helsche storckers die
die onsalige mit me
nigerhande geysel
pingen **D**oe die wou
geluck dese en des
geluck gewesefecht
had began al dat wo
ick te roepen daer
en is anders geen
god dan die dese
mensche prent en
Doe werden daer
inden seluen mste
el gedoept beide
man en wif dri
onsent menschen
en si brachten den
heilige man voel
gauen en in geboer

dat meent al de ar
 nen geuen solde
Dier nae soe brack
 hi al die afgaden
Daer nae doe hi
 alle dinc volbracht
 had quam hi mit
 sinen discipule in
 een dorpe daer voel
 herden woende **I**n
 doe si daer comen
 waren begun die
 heilige man dat
 ewangelium te pre
 dicken en te segge
Niemant en mach
 mit vnc gods gnen
 dan die daer in v
 giffenisse der sude
 anderwoef gebade
 roten water en rote
 heiligen geest **D**oe
 in dese ende deser
 gelucke predicten
 quam die papen
 der afgaden en sloe
 gen hem swaerlich

en die gene die mit
 hem waren **D**oe be
 nediden die man gods
 den heer mit sinen
 discipulen want si
 weerdich waren om
 den name gods te li
 den **I**n die heilige
 marcialis gedachte
 der woerde petrus
 doe hi sechde **I**st dat
 di yemant doden wil
 biedet hem dine hals
In doe hi swaerlich
 vanden heidenschen
 papen geslagen was
 bad die heilige mar
cialis mit wtgeveete
 handen aldus **I**n he
 du buste onse toener
 laet in onser bedroe
 ffenisse die ons al ou
 belegen heuet wt
 neuue ons vander
 genen die ons vvol
 gen **D**oe wordt ter
 stont blint die dese

heilige mans geslage
hadden **E**n doe liete
si hem leyden mitten
hant tot **marcurni**
hoeven afgod **I**nde
doe si om raet vra
echden **marcurni**
doe en gaf hem ho
afgod geen antwoerde
want hi was vanden
engelen gebonden mit
vuerigen veteren **D**oe
gingen si tot ene an
deven afgod die ionas
heit en sechden onse
god is toewich op os
en daer om en wil
hi ons niet antwoer
den en hier om come
wi totti om te wete
wat wi doen sullen
Doe antwoerden die
afgod v god en can
niet geantwoerden
want hi is vanden
engelen gebonde mit
vuerigen veteren va

der tyt vdat die
heilige apostel **mar**
cialis van v geslage
is **D**oe quam die
hedensche papera
die hem geslage ha
den en blint word
waren en viele hem
te voeten en deden
penitencie **D**oe
gaf hem **scē mar**
alis dat gesicht we
der en geboet dat
si mit al den volck
gnen solden totten
beelde ionas **I**nde
die heilige **merca**
lis geboet hem v
hem allen **D**u boe
ke gheest die in desen
beelde woeste **I**c
besweer di bi onsen
he **ihū xpī** dattu
wt gaeft van desen
beelde en voer alle
dit volck dat te be
lies. dit dede die du

nel en dat beelde
 wart te scrubbe **D**oe
 worden daer inder
 steden gedoept inde
 name ons heren ioseph
 onkint en ses hon
 dert man en wijf
En si braken alle die
 afgaden die inder
 steden waren **D**oe
 dit myrakel een
 ghatich mensche
 hoerden liet hi hem
 dragen totten heili
 gen marialis **D**e
 se sieke was van gro
 ten geslecht en soer
 ruc van besittinge
Doe hi sijn gebeth
 voer den heiligen
marialis deden
 las soe hielden mar
ialis bider hant en
 dede sijn gebet mit
 al den genen die da
 hi waren en sprach
 inden name ons heren

ihi xpi dien die iose
 den hebben gewust
 stant op dine voete
Doe wart die ghatich
 ge mensche ter stont
 ges genesen en laef
 den hi boet den heiligen man volk gaue god
 ende hi en volder
 niet ontfangen mer
 hi geboet datment
 al den armen geuen
 solde **D**oe dese hei
 lige marialis in de
 ser selue stede woen
 den openbaerden on
 se hi hem en sechde
En onse di niet te
 gaen totter stede le
 monitū genoent
 wart daer sal ic di
 glorificeren ende
 groet maken en sal
 altoes mit v wesen
Doe liet die heilige
marialis al dat vo
 lck te samen roepen

al dat volck dat ge
doept was en beual
se al god en cunlich
den hem wat hem
die heer gesicht had
En wanderden mit si
uen discipulen totter
stat **Doe** si in die stat
getomen ware wor
den si gheherget van
eenre edelre vrowen
susanna genoemt de
se vrowe had een do
chter valeria genoet
Des anderen dages
begin margalis ape
baevlich xpin te pre
dicken **In** deser susa
nen luyt was een ra
fense mensche die mit
voel kettenen gebon
den was en was soe
boese dat hem nyomat
ontbinden en dorste
Daer om doe susanna
hoerden dat dese hei
lige man voel teyliche

dede bat si hem dat
in desen sieken gene
sen wolde en marg
alis seide ist dattu
geloenes du sal se die
glorie gods sien **En** hi
sloch auer den rafen
den mensche dat tey
ken des cruceu en ter
stont braken si ve
ren en die mensche
wart genesen **Doe**
susanna dat hoerden
doe viel si hem te voe
ten en bad dat hi si
doepen wolde **De**
doepten se die heil
ge margalis mit hee
re eniger dochter va
leria en hi bat den he
~~hem beide~~ voer hem
beden dat si vunt
mochten wden mit
ten heiligen geest
Doe worden daer
gedoept al die geen
die in hoeren luyt

doende beide vrie
 en eygen hant tot
 ses hondert mensc
 hen toe **Doe** wan
 derden die heilige
marcialis op die
 merete en predic
 ten daer dat vnscl
 gods **Doe** namē d
 die hadensche pape
 dat in omweerden
 en sloegen se swaer
 liche mit geyselen
 en woepen se inde
 kerker **Des** andere
 dages ontrent ter
 ne tyt bad die hei
 lige marcialis tottē
 heer scijde **D** heer
ihū xpi die een on
 vgenckelicht licht
 luste gif ons een li
 cht dat ons licht in
 der ewichheit op d
 die kinde der dinst
 termisse hem met en
 bliden die ons om

dinen name in desen
 alren duystersten ker
 ker geworpen hebbe
Doe in dit gesecht v
 scheen inden kerker
 een groet licht recht
 of die somme daer in
 gescheuen had ende
 hoer lictenen wor
 den te braken ende
 die doeren worden
 op gelaken en alle
 die geen die daer
 tegenwoerdich wa
 ren vielen den hei
 ligen man te voeten
 en baden dat hi se
 doopen woldē **Doe**
 wart daer inder stat
 oer een groet eert
 beninge en het bli
 enden en donweden
 soe seer dat al die
 hetsden vloen totten
 tempel oeve afga
 den en begeerden
 daer behalsen te wōē

want die heidensche
bisscoppen die die he-
ligen geslagen had-
den die worde van
den onwed doet ge-
slagen. **D**oe worde
die anderen al mit
anrste benaven en
gingen eensnichte
lick totten liek
en leyden die heili-
ge mans daer wt en
vielen den heiligen
man **M**arcialis te
voeten en seiden
D heilige apostel
xpi ist dattu dese
weeste die vanden
wralen dyns gods
gestoruen sijn soe
sullen wi alle gader
geloene in dinen
god. **D**oe verre die
heilige marcialis sijn
hant wt totten he-
mel en seide **D** he-
die ons gesecht heb

ste **I**st dattu geloene
heste alsoe groet
een mostert saet soe
suldi desen bergem
seggem ganc van
hier en hi sal heen
gauen. **W** is onse ge-
loene alsoe danck
dattu gebiedest dat
se aumiddome en
gelen vweert vden
Doe hi dit gesecht
had ganc hi totten
lichamen der geen-
ve die vanden bla-
em gestorue war-
en sprack. **I**den
name ons heeren
ihu xpi dien die
voeden gecruyst
hebben en inden
derden dage wed-
opustont vander
doet soe stant op
segt desen volck
wat hem noet is
Doe stonden die de

in op en vielen
 den heiligen man
 re voeten en sechde
 wi hebben gesun
 dicht in v want wi
 en wusten niet wat
 wi doen souden Doe
 si dit gesicht hadde
 begun al dat volck
 mitten heidenschen
 papen die daer ver
 west waren mit eeu
 re stemmen te roepen
 Daer en is anders
 geen god inde hem
 el noch inde eerde
 dan die god die dese
 mensche gods predi
 ct Des andere dachs
 geboet die heilige
martialis dat alle
 dat volck te samen
 solde comen vande
 ruyssen totten wee
 sten en hi doeyten
se inden name des
vaders en des soes

en des heiligen gheestes
 in vijffemisse der su
 den dat getal die da
 gedoept waren was
rym Daer nae qua
 die heilige martialis
 mit al den volck tot
 ten tempelen der af
 gaden Daer een beel
 de stont van Jupiter
 en een van marcuri
us en een van dia
 nen en een van ve
 nis En doe die afga
 den te braken waren
 widen hi den tempel
 der afgaden tot een
 re kerken in die eeu
 sumte steuens des ver
 sten martelaers In
 er nae schieden die
 heilige vrouwe su
 sanna van dese leue
 en wanderden salich
 hick tot xpm en wa
 rt begrave mit ede
 len cruyden mit grot

eerweerdich^t besal
uet vande heiligen
marcialis **D**ese su
sana gaf den heili
gen man marcialis
ontellick voel gane
voel goet gouds en
siluers en lant en
wijnvanden **S**i gaf
hem oec voel eygen
re knechten op dat
wanneer die heilige
apostel vande ser
welt wanderden
tot xpij dat si dan
inder steden daer hi
begraven worde na
hoeve macht xpo w
weerdigen dienste
bewisen mocht **I**n
deser susanen doet
quam valeris geno
emt totten heiligen
marcialis en dese
hoeve geloefte den
heer dat si maget bli
uen wolde dese ge

loften begeerden sijn
volbrengen **I**n da
om quam si alle da
ge totter predikacie
des heiligen mans
en si hoerden die w
de der salicheit ende
ontpelt die als gu
de eerde en gnt xpo
hondertwoldige v
ucht want si was
vult mitten heilich
geest en si voltho
den nacht en dacht
inden gebede in wa
ken en in waste en
in allen guede wer
ken op dat si roffro
mocht bliue van li
ten en van lichams
In si hoerden dat
hoer brudegn stes
phanus genoemt
quam totter stit
lemonten en si wo
ste wael te voeren
dat hiet swaevlucht

nemen solde dat si hi
 reynicht gelaest had
Doe begon si al hoe
 rijkheit den armen te
 geuen want si had
 gehoert den man
 gods predicken dat
pus den iongelinc
 den sechde die hem
 vrachden wat hi do
 en solde dat hi d;
 ewige leuen mocht
 besitten dat hi hem
 antwoerden wees
 die gebade du en sal
 ste niemant doden
 du en salste niet ste
 len : el en voert die
 gebade **E**n als die
 iongelinc antwoer
 den dat hi al dese di
 gen van sinne wecht
 ghehouden had **S**echde
 hem die heer wilstu
 volcomen wesen soe
 vreve al dattu heues
 en gijf den armen

en du salste een schat
 inden hemel hebben
Dit hoerden valeria
 predicken en begheev
 den volcomen te werde
En wat si costely in
 hoeren stat had van
 siluer en van god en
 dnerber gesteeite en
 costeliche cledeu dat
 gaf si den armen **M**er
 te voeren had si mit
 hoere moder den hei
 lige mavriabe voel ge
 geuen als voer secht
 is **D**oe dit geschijt wa
 quam die voer sechde
 hartoch stephanus
 inder stat **D**ese stef
 phanus had heerscap
 pie mer al dat lant
 vander vloet is vo
 danus heit totten
 gvaten meer en an
 al dat lant ingevin
 en op aquitanie en
 wasonen en an alle

dat laut van ghoten
totte beuge pypene
toe **D**oe dese hevro
ch stefphanus inder
stat lemoses quam
geboet hi dat si be
myt die hem belauet
was tot hem quae
En doe si hi hem qu
am vnam hi wt ho
ren woerden en oer
wt voel mid men
schen getuyge dat si
hem geens sijn ont
fangen en wolde in
lyken **E**n daer om
waer hi seer toern
ch en en wolde niet
langer mit hoer spre
ken en geboet dat
me se wter stat sol
de leyden en outhoef
den **E**n doemen se
leyden totter stat da
men se outhoefden
solde seerlyde si totte
tyden die se leyden

Du dwase mensche
in deser nacht sal
sterven en wie sal
dme guet hebben
dattu bereyt heues
En die heilige ionc
frou reyten hoer
hande inden hemel
en bad aldus **W**he
ic beneel di myn
siel **I**c gae daer om
totter doet des stroet
des **W**ant ic di ge
mynt heb heer om
vanget dme dieere
sche mit dijne glo
rien en seynde toe
myne hulpen die
scharen der engele
op dat die dmielc
inder vren als my
siel vanden licham
scheidet myne siele
niet en genaken
Want alleen daer
om en wolde ic mi
den eertschen brud

grom toe geroecht
 wardē op dat ic mi
 binten ghesluten en
 wode van dinne bru
 lossen en op dat ic
 niet beweest en wo
 de dinne slaepamme
 re **H**ier om werde
 ic geleert totter ont
 hoefdinge want ic
 wil hen steruen dā
 van dinen geloene
 scheiden **D**oe si dit
 gesecht had is daer
 een stemme inden lu
 cht gehoert seggen
 e **V**aleria en ro
 wil di niet ontstien
 want die heilige en
 gelen v wachten dijs
 in groter daerlyert
 welke claerlyc nimmer
 meer eynde nemen
 en sal **T**ot deser ste
 men wart die hei
 lige ioncfrou seer
 blyde en sach op mi

den hemel en sechde
 vader in dinen hande
 beneel ic minne geest
 en si reytten hoeren
 hals wt en mit enen
 slage wart si onthoest
Doe sage al die geen
 die daer bi waren
 beide kersten en hei
 den dat hoer siel w
 ten licham ginch bl
 enckende als die son
 ne en dat si mit sue
 ten frange der engelen
 en mit enen vuer
 gen doet inden hemel
 geroert wart **E**n
 die choren der heiligen
 engelen songen en
 sechden **V**alerie
 marcellaevsche xpi
 du hebste gelyden
 die gebaden des heve
 daer om bustu salich
 ewelick en unnermoed
Dit sach en hoorden
 die wapentueve des

hertogen die si ont
hoest had en hi wan
derden mit grote ha
st tot sinen heer en
sechde hem al dat hi
ghesien en gehoert had
En ten laesten sechde
hi hem die sentencie
die die heilige vrou
fren tot hem gespr
aken had doe hi se
rot leyden als dat hi
in den nacht steruen
solde en doe hi dit ge
spraken had sloch he
die engel en hi viel
totten voeten des her
togen en stuw **D**oe
wart die hertoch en
al sin heer beuan
gen mit angst ende
die hertoch toch aen
een haven cleet en
het den heiligen mar
cialis bidden dat hi
tot hem comen wol
de **E**n doe hi voerde

hertoch come wo
viel in den heiligen
man te voeten mit
groten sweyen ende
sechde **D** alre heilic
ste man gods ic heb
ghesindicht want ic
dat rechtneuwige
bloet wt gestort heb
mer ic bid vweelic
minen wapentuer
op dat ic geloene in
dinen god **D**oe spr
ack die heilige mar
cialis **I**st dattu geloe
ues van alre herte
soe sal he die heer
weelic **D**oe riep die
heilige marcialis tot
hem al dat hersten
volck en sechde al
dus laet ons alle
gader den heer bi
den dat hi dese me
sche vweelic **E**n d
dax stilheit gewor
den was sprach die

heilige marcialis
D heer almachtige
 god die voer dat
 begīne der werlt
 waerste en comen
 vuste in dese werlt
 op dat die mensche
 die in duysternisse
 waven totten licht
 der waerheit come
 mochten. **W**i bidde
 dine grote glorie v
 werke desen mensche
 op dat al dese heide
 di belienmen en op
 dat dinen name w
 de geopenbaert alle
 mensche. **E**n doe hi
 dit gesecht had gy
 uck hi totten doden
 licham en hielt he
 vder hant en sechde
Die almachtige he
 den die roeden heb
 ben gecruyst en die
 inden derden dage
 wes opistont vand

doet die vwerke di en
 in sinen name staec op
 din voete. **D**oe stont
 hi ter stont op en viel
 den heiligen man te voe
 ten en sechde. **D**aloe
 heilichste apostel gode
 ic heb gesindicht w
 ic wtgestort heb dat
 rechtueerdige bloet
 men ic bid gyf mi
 doepsel s penitencie
Doe die heertoch stef
 phanus dit teyken
 sach viel hi den he
 ligen man te voeten
 en bad genade voer
 sijn misdaet. **D**oe
 setten hem die heili
 ge marcialis peni
 tencie dat hi die he
 lige ioncfrou gesoet
 en hi doeyten hem
 en al sijn volck die
 onder hem waven
 man en wyf totte
 getal van xy duzent

Dese voer genoemde
hertoch gaf desen hei-
ligen man voel gol-
des en siluers op dat
hi daer mede solde
maken een kerke
hi gaf hem grote
erue en wijngarde
en lincyte en alle
dat hi inden prom-
ten van leuonen
had op dat hi daer
die kerken mede cre-
ren mocht die hi ge-
tymeert had en dat
hi vullen mochte
die noetdroeft der
kerken die god die
nen solden. Nieu
nae geboet die her-
toch datmen een ga-
sthuys tymeere sol-
de en setten in dat
men daer alle dage
vijf armen mensche
spisen solde vanden
guede der heiligen

uirtelaersche v.
ria. Hi hi tymer-
den noch een and-
gasthuys voer hem
seluen en voerden
heilige man mar-
cialis en hi setten
datmen daer alle
dage spisen solde
vijf armen mensche
Dese hertoch had
desen heiligen ma-
marcialis dat hi
bi sinen grane sij
grast mocht hebbe
Hi die hertoch ge-
boet mitten wil-
des heiligen man
datmen een kerke
maken solde ouer
dat grast der her-
ger ioncfrouwen
valeria en hi gaf
oec namaels gro-
et guet tot aem-
ge der kerken. In
er nae inden per-
mer

dat die keysere **Re**
 ro verguerden san
 de hi briene totte
 hertoch van wals
 laut stefthannis
 en geboet dat hi
 mit vier lepone
 gewapender ma
 nen tverken solde
 in ytalien en hi
 daer ses maenden
 auch solde dieuen
En hi geboet oech
 dat si soe voel gods
 mede nemen solden
 dat daer niemant
 gebreck en hadde
 of dat daer niem
 ant rouen en droc
 ft en hi usette sul
 ken recht weert dz
 daer yemant roue
 den die solde sijn
 hoeft vliessen **Doe**
 vanderden die hee
 tott sijn heer ende
 wanderden in yta

lien mit soe voel
 volkes als hem ge
 baden was **En** als
 hi des keysers dien
 st volbracht hadde
 en oerlof had en
 s weder om te lue
 ren sprach hi tot
 sinen volck **I**act os
 alle gader te roue
 tveken tot sinte
 pete den prince der
 apostelen **A**ls ons
marcialis gebaden
 heuet en willen va
 hem bidden die be
 nedycie op dat wi
 van hem vertragen
 moegen vgriffenisse
 der sunden **A**l dit
 heer was gedoept
 vande heilige man
Marcialis en daer
 om behaechden he
 dese vreden wael **Doe**
 si te rouen quamē
 vonden si den heilige

apostel petrus in
die stede die vticana
hiet predicken voel
volcs. **Doe** hem die
hertoch en sijn volc
sagen gingen si tot
hem mit groter oet
moedicheit mit blo
ten voeten en vie
len hem te voeten.
Doe se die hi apos
tel sprack hi wen
si di heu come. **Die**
hertoch antwoorde
wi sijn heu comen
wter pinnen van
waelstanc en wi sijn
vanden heilige ma
riahis vlucht mitten
woerden des geloe
nes. **Die** apostel sei
de woe si di vlucht.
Die hertoch sechde
ons is geleet die
ewangeliē gods en
wi sijn gedoept in
vgtiffenisse. 8 sünden

Doe dit singte pet
hoerden beuorden
hi den heer en se
de. **W** heu ic bid di
west hem een hul
per en een troeste
want om dine wi
is hi gegaen in een
veer lantschap en
is van di gesant
en is gehoersom
gewest dinen ge
baden en hi heuet
gewest in groter
bedruyctheit want
om dienen naem
wart hi mit vser
banden gebond
en inden kerker
geworpen en ser
nerlick geslagen
giff hem dine gra
tie die altoes niet
bluen moege. **Doe**
kierden petrus hi
totten hertoch en
sechde. **Woe** is des

heiligen a mans
 wanderinge ons
 v Die heilige man
 die hertoch mit
 woerden hi vweet
 onder ons voele
 doden inden nae
 des heven en wat
 hi van god ho d
 verricht hi haeste
 lick **Doe** dit die
 hertoch gesprake
 had viel hi op die
 eerde voerden apo
stel petrus ende
 had genade en v
 giffenisse vander
 dodinge der heil
 iger ioncfrouwen
 valeria **Doe** sach
 die heilich apostel
 den hertoch aen en
 die fonteyne der tan
 nen en sijn oetmoe
 tich aensicht en ab
 seluerden hem va
 llen sunden **Had**

absolucien offerden
 die hertoch apostel ye 52
 pouit godes die hert
 fangen had van **Revo**
ney die heilige apostel
petrus geboet den
 hertoch dat hert brau
 gen solde den heilige
 mannael dat hi daer
 mede tynereu kerke
 al walstant doer of
 dat hi dat den arme
 geueu solde **Doe** die
 hertoch die benedy
 cie ontfangen had
 mit sinen volck va
 sinne peter began hi
 mit al sinen wedew
 te lande te trecken
Doe si quame in die
 pnuice van waels
 lant sprach die hert
 och tot alle sinen
 heere **D** gi geueu
 en vidders aen alle
 dat heere dat mit mi
 is hoert mi **Niema**

van ons en sal te
huyjs tvecken een wi
comen tot onse vas
marcialis sūmido
si gebet heuet ons
god gegene een geluc
kege veyse **Doe** hi
dat gespraken had
wanderen si voert
Hi ondwegen qua
men si tot ene com
liken palase geno
emt vogennarum
en daer op vichten
si hoer tenten ende
al die prince en gre
uen bleuen daer bi
den opten ou vanden
vloet veyse geha
ten **Hi** doe si brant
in der heiten s' soue
gingen si totter vlo
et om hem te vroe
len en te wassche wa
der hem was hude
bertus ene soen des
greuen van pictauk

archadius genen
dese wart ind vloet
vanden diuel gewo
icht en starft **Doe**
socht hem dat heer
in der vloet en en
condens neygeut
vanden **Doe** qua
archadius sijn vas
sijn mit al sine hee
mit groter droefst
totten heilige mar
cialis in der tijt wo
den die heilige ma
cialis in der stat le
monai en predic
ten dat woert gods
Hi doe Archadius
tot hem quam wa
ven daer vigeert
voel volcs wte lan
de der sgoeten en
wasconen die beg
erden gedoept te
weuden **Doe** die
heilige mar
cialis de
greue Archadius

ons seer bedroeft
 en mit geschoerde
 dedeven tot he ro
 men sprack hi tot
 hem **D** soen archa
 dius en wilt niet
 scryven want dyns
 soens siel is ontfae
 gen vanden heilige
 engelen **D**oe arch
 adius hem te voe
 ten viel mit alle
 den volck mit gro
 ten scryven began
 die heilige marcia
 lis mede te scryven
 soe baden si al te
 samen mitten gre
 ue archadius den
 man gods dat hi
 totter steden wan
 deuen wolde daer
 ne iongeluck ver
 droncken waer **D**oe
 wonden die hei
 lige marcialis mit
 al den volck totter

steden mit blote voe
 ten en in ene haven
 dede **D**oe si alle gnd
 den heev baden spr
 ack die heilige mar
 cialis **D** hi alre boefse
 duuel die in die in
 deser vloet schuelt te
 bedriegen die mēsche
Ic besweev v dat ghi
 den iongeluck den
 gi mit boefse vmetel
 heit gdoet hebt we
 der op dat ouer van
 deser vloet brenget
En v alsoe vtoent
 dat wi v al sie moe
 gen en alle dat hie
 v gndert is **D**oe hi
 dat gesecht had wart
 dat licham verhtens
 ert geworpen opte
 ouer bi nae seef sta
 dien veer vander
 water en die duuels
 worden daer gesien
 in ghekelicnisse der

verken **D**oe bat
al dat volck dē hei
ligen marcialis dat
in geboet den duue
len wt te gnen wter
vloet en hē te veu
thoenē in al sullier
gedaenten dat si se
alle sien mochten
Doe sprach die hei
lige marcialis **I**gh
duiele die in die di
epheit deser vloet
plecht te wesen **I**c
gebiede v dat gi vo
er al dit volck roet
in al sulker gedae
ten dat si v alle sien
mogen **T**ot deser stē
men quamen die
duuels vechtervoert
mit groten storme
voev die voeten des
heiligen marcialis
Si lieten vecht als
moeriaens en wate
swarter dan vauen

en si hadde bloedi
ge ogen en al hoer
licham was beoet
mit haer en hoer
stemmen als muē en
wt hoeven nesen
guck swenelich vu
er doe sechde die he
lige marcialis secht
ous voev alle dit
volck woe v name
sint **D**ie een van
den duuels sechde
Ic heit die seut toe
nstrich Marcialis
sechde waer om
ti soe die viant s
de want ic heb en
sent konsten den
menschen te bedri
gen **D**oe riep in
enen anderē end
brachde hem wo
in niet in sechde
heit sint **N**eptu
na want ic heb in
deser vloet voelē

menschen verdr
 met en gebracht
 in die helle Die
 man gods sechde
 waer om draecht
 vuerige kettenen
 in twee handen
 Die diuel autwo
 den waneer wi die
 sielen der mensche
 bedragen hebben
 soe leyden wi se mit
 desen kettenen tot
 onsen meyster ma
 rialis sechde hoe he
 et v meyster die du
 uel sechde we wy
 an dats huf en
 bedrot blyst altoes
 in onvrede in toer
 en in onweerdicht
 i. ie diuel badē doe
 den heiligen man
 en sechden wi bid
 den dine genade o
 heer dattu met mit
 ons en sprekis in

latynschev sprake
 mev in eubreuschey
 of in eniger ander
 tongen ende dattu
 ons met en seydes
 mit afgront d' helle
 Doe sprack die hei
 lige marialis in eu
 breuschey tonge al
 dus ic bestwee v
 o gi diuels bi onse
heer ihu xpū den
 die ioeden hebben
 gecrupst dat ghi ga
 et in een woeste ste
 de daer geen vogel
 en vliegēt noch geē
 mensche en woent
 en dat gi daer bli
 uet hent ten doemf
 dage en geemve cre
 atueren scnde en do
 et Tot deseu steing
 vloegē die viande
 doer die lucht ende
 en worden neyget
 meev gesien Doe

viel die hertoch mit
al den genē die da
bi waren den heil
gen man te voete
en baden hem mit
trauen dat hi die
siel die die diuel mit
vradenisse vanden
licham had doe schei
den nu mit sine ge
bede weder liet co
men inden licham
op dat die olde vi
ant in deser woest
hem met en vrou
den **D**oe wart die
heilige man vades
volcs tranē beweent
en sprack laet ons
alle gader den heer
bidden dat hi die sie
le weder doe rouen
in hoer eerste wo
ninge **I**n hi hielt
den ionghelick bid
hant en sechde hi
debertus inde naē

ous heere ihu xpi
stant op en te ha
stant hi op **D**oe di
hertoch en al dat v
lek dat sagen glo
viscienden si alle
god in den dat da
gestriet was ende
benediden sine naē
want hi sine luech
ten genet alle dat
si hem bidden **D**oe
riep die heilige ma
cialis den ionghelick
hiudebertus tot he
en sechde segt oue
woe wordstu geg
u pen vanden diuel
In antwoerden doe
ie miēde was van
der herten der sonē
en mine licham vā
den swere vressche
worpen in die di
uel inden holk en
drencen in en doe
si in mit vuerigen

kettenen bündē wol
 den was daer bi
 die engel des heve
 en greep mi wt hoe
 ven handen ende
 sechde dese en was
 noch in uwer ma
 cht met **En** doe wi
 begonden te warden
 ven tegen dat oeffe
 quamen ons tegen
 twe schaven d' d'nie
 len die een schaev
 voer ons en die an
 der achter ons en
 schoten nae ons wt
 onevigen schutten
Doe ic mit groten
 myste buceet was
 sechde mi die engel
 en wilt niet outste
 want die heer is di
 beschermmer en heeft
 mi gebaden dat ic
 di te hulpen solde
 comen **Doe** dit die
 engel des heve ge

secht had began hi mit
 liden stemen te singe
Benedic myn siel de
 heer **En** al dat in mi
 is sinen heiligen nae
En die daev v'genet
 al dyn boesheit die
 daev vloest d'nie siel
 vander hellen **Die**
 wel dat hi dit sanc
 quamen si totten ve
 genuer **En** ic begon
 de in mi seluen te de
 nken dat dit die hel
 le waer die ic vā di
 o heilige vad had hoe
 ven predicken **Ende**
 doe ic dit dacht sechde
 mi die engel **Dit** en
 is geens sijn die
 helle alstu waenste
 mer tus dat vegen
 nev **En** du salste voer
 waer weten dat al
 die geen die nader
 doepen wes lieren
 totten versten sūde

en daer nae anderwe
erf bekiert wardē en
penitentie doen voer
die sunden en almis
sen doen en in traue
anderweef gesoep
warden en alleē m
barinherticheit gods
vloest sijn vandē hel
schen vner die wond
geveynicht in des stoe
ken du waerste voer
der doepē gbesmeect
mit menighhanden
swaer sunden du wa
erste onkuyts en ydel
mer nae den dattu
vanden heilige mar
tialis gedoept biste
soe en biste niet be
smeect mit swarē sun
den mer du heues di
altesoegegenen tot
onulloedicht van etē
en van dynicken en
tot ydelen woerden
en daer om sulstu ge

veynicht worden in
desen vner **D**ie 10
geluck sprack voer
en sechde woe dat
vegeuier gestalt we
Dat vegeuier is al
een vloet en daer
gnet een brugge ou
en die engel des he
gveep mi bide hand
en setten mi op die
brugge en sechde mer
hoerden di soe lange
te sinen hent tu ge
veynicht wendes vā
allen fundē en dattu
deelachtich wendes
des ewigen leuens
Doe dit geschiet wo
namen wi totter
poerten des pndne
en daer vonden wi
een grote schaer der
sinelen die daer
chde totten engel di
leyden **I**e dat die he
een verhtueerdich vicht

reu soe hoert des enck
 schij ons toe **Want** hi
 is weadich des soen
 te hetten wes wevke
 hi gedaen heeft **Doe**
 die duuelen dit ge
 sacht hadden want
 oen stemme vande he
 mel gehoert ghesoe
 vt sprekende **Die**
 siel des kindes sal
 wes lieven in hoer
 licham en sal leue
xxi **naer** **Doe** sprac
 ic totten engel die
 mi leyden **o** heev
 en laet mi met we
 dev kieren totte li
 cham want ic heb aw
 ste ic en sal niet lich
 telik wedev comen
 om die gebrekelicht
 vinnis lichams **Doe**
 seide mi die engel
 den sal niet wesen
 als du wilt ic mer
 dat sal wesen als

die geen gebiet die
 die gansen wevlt in
 sinne hant holt ende
 die idin leuen ont
 holt **Die** engel des
 heven die nu leyden
 was van oubegrype
 licher groter claerheit
 en hi ginc boue alle
 menschelike natuer
En ic seide tot hem
o heev ic bids di wi
 vdiensst heuet onse
 alve heilichste leewe
 martyrals inden he
 mel **En** die engel se
 rde mi hi heuet inde
 heimel groet vdiensst
Want nae den dat hi
 van sinne roeghet den
 heev began te dienen
 en sinthe petey aente
 hange soe en is hi
 niet wedev gekieert
 tot sinen vaderlike
 huys en hi bleest
 ioffron sonder begceer

lichheit der vrouwen
en soe wil hi altoes
bliuen en daer om
sal hi vriende wese
vander pinen die die
mensche inder doet
lidet als hi vriende
is van vleyschelic
hegeerten **H**em sijn
vanden heer gegeue
viij engelen die altoes
mit hem gaen en die
en laten hem niet
moede werden noch
hongeruen noch dor
sten want si bewaere
hem van allen quade
Die engel sechde mi
voert **I**c bin die en
gel die wten gebade
gods iob bewaerde
vanden becoymingen
des diuels en vloes
ten hem van alre on
salichheit en halp on
dat hi oimids der
genaden gods ont

finck die erfeninghe
der ewiger salicheit
Hi sechde mi voer
du salste weder lae
ren in dinen licham
mer bewaer di da
tu voertmeer me
en buste sundich en
onkuys als te voer
ren op dattu niet
ontfruchten en do
ues dat vuer dattu
mev te voere ontfr
chten en en gauek
niet nader hegeert
heit dijs vlysches
wantu heues geset
hoe groete wreethet
die diuels tegē di
begrepen hebben
tedoen hier te voer
ren **H**ey god die es
recht vichter is en
die alle menschen
hegeert te behol den
en leuendich te ma
ken al die geen die

van hoore boesheit
 weder lieven die
 en wolde dine siel
 niet vgnen late da
 hi sijn duerbeu bloet
 voer gestort heuet
Doe dit die heilige
 marcialis en die
 hertoch stefphanus
 mit al den volck tyd
 den dancten si god
 voer sijn grote wa
 eldaet en si glovi
 ficierden sine heili
 gen naem die daer
 gebenedijt is in ewi
 gheit **Doe** quamē
 si totter kerken sine
 te steuens des yer
 sten martelaers mit
 grotev blitscappen
 en die heilige mar
 cialis dede daer mis
 se **En** die iongelijc
 die daer vweert wog
 schoer sijn hoest en
 laeffden dat hi nu

mermeer vande hei
 ligen man scheiden
 en solde mer dat hi
 hem altyt dienē wol
 de **Dese** iongelinck
 volbracht die vman
 ge des heiligen enge
 ls en bleeff mitten
 man gods **En** hi en
 drauck genē wijn en
 en at geen vleyfche
 en ginc bevuoets en
 en at niet dan water
 en broet en had alleē
 aen een haven cleet
 hi was in stadige geoe
 de en waken al dat
 hi van sinen olders
 ontfruck dat gaf hi
 den armen en hi en
 hielt niet totten ande
 ven dach **En** die gve
 ue **Archadius** gaf
 grote gauen tot spi
 sen en cledinge dē ge
 nen die god drenden
 in sinte steuens kerke

En oinuds exempel
deses iongelincs hi
debertus ganc voel
menschen hoeren
eygenen wil ouer
en die werlt en be
haerden van hoeve
veyster dwalingen
en verkeerde alleen
god te behagen **D**oe
dit geschiet was san
de rechtevoert die her
toch stesspham wt
te gebade des heilige
marialis in alle la
den en tot allen volck
dat onder sijn gebod
was en geboet datme
alle die tempelen der
afgaden en die afga
den te breken solde en
overnen solde en dat
si alleen dienen solde
den almachtigen god
en waert dat dit gebot
vemaent vsnaden die
solde vowaer weten

dat hi misdadich was
tegen die moegent
des hertochs **E**n doe
die hertoch en al dat
volck die benedictie
ontfangen hadden
leerden si wes mit
blytscappen te huw
Dese hertoch geboet
al den volck dat on
sijn gebot was den
waven god nen te
beden hi was vrien
mit edelen geestelic
ken werken als hi
van sijn meyster
marialis geleert
had **D**es woensdachs
en des vridachs en
draucht hi gene wijn
en en at geen vleys
en van al den spise
diemen voer hem set
ten en at hi niet
eermen den armen
daer verste van gaf
Hi was hi was seer

geueycht totte ar
 men en in allen
 dinghen gaf hi hem
 tot geestelicken din
 gen alsoe voel als
 hi vnoctit **W**ānceer
 hi toe gericht sat soe
 en sach hi niemants
 psoen nē of gauen
 mer hi was altoes
 sochquoldich voer
 die armen en voer
 die pelgrime ende
 voer weduwe ende
 voer wesen **E**n hi
 was gedachtich der
 sentencien die hem
 die heilige maria
 ho dach te seggen
 plach en dauid seet
Salich sijn se die da
 bewaren dat ordel
 en doen verhtuev
 dichet in alve tijt
Wānceer dese heu
 toch sach enige liev
 sten die arme waze

die maecte hi vuch vā
 smen guede en gaff
 hem soe voel geldes
 dat hi in spisen noch
 in clednigen geen geen
 gebreki en hadde **I**n
 priesterē en al dē dien
 res gods bewysden hi
 roeudichet als hem
 die heilige maria als
 geleert had **I**n qua
 alle iaer vier verpen
 mit al sine volda tot
 ten heiligen maria
ho en bleeff in sinne
steuens kerke drie da
 ge in vasten en in be
 den en hoerden daer
 die woerde d salicht
In plach daer te come
 in enen haven dede
 en bestroyt mit assche
 en mit vrouden liev
 den hi weder te huys
In bewees ypu sta
 delicken dienst in al
 nussen en gebede en

outoek den diuel die
sielen der ongeloen
ger en bracht se totte
dienst xpi In en wa
vt me nae der tijt;
hi was gedoept be
smet mit wouen In
hielt cruyheit d' siele
en des lichaems tott'
doet toe **N**eu nu wil
len wi wed' lieven te
vtallen die myvaliele
die xps dinnits den
heiligen maraalis ge
wraecht heuet in siuen
leuen **H**is stat te bu
degala was een gre
ue **S**ijgebertus gehe
ten die vands' gicht sic
ck was **D**ese greue
hoerden dat die her
toek stafphans ouer
al gallien gebade had
dat wa' vrandevuch d;
men die afguden ver
mielen solde en die liev
ken xpi wed' tyueven

Hieu om viep der
greue sijn wif tot hi
die beuedicta hiet
en sechde **W**innu
alre liefte vrouwe
waer om en wan
derstu niet totter
man gods' oinnits
wes gebede niet al
leen alle siecten gene
sen warden mer die
doden stien op dit
en cimen onse gode
niet gedoen **D**aer
om hoert minen
vaet en nemet mit
xps pont' golts en
siluers en wandert
totten apostel gods'
bi auentueren hi
sal hem au di ont
fermen **D**oe si dit
gehoert had dede hi
niet groter suelheit
als hoer hoer man
geheten had en wo
derden totte man

gods **En** doe si voer
 sin aenschicht quam
 sprack si **O** heer ic
 weet wael dat v
 mijn bede wael cum
 dich is als ic hoer
 soe doer siestu die ge
 dachten der mensche
Die heilige mava
alis antwoerden ic
 weet voerwaer di
 bede wael want hi
 het syn wy jaer
 geleden dat v man
 vander gicht geque
 ret is **Die** vrouwe
 beuedicta seckde **O**
 heer alsoe ist **Want**
 mijn man is alre sijn
 ve lede onwechlich
 dan sijne tongen
Daer om o guede
 ierde **W** ic tot v
 gecomen mit betw
 wensse dijnre gues
 tiuensheit **Want** ic
 weet voerwaer dat

tu alle sierte vdrines
 vanden licham der me
 schen en dattu als wi
 duchi in onsen laude
 gehoert hebben die
 doden wed voepste va
 der hellen totten leue
Daer om moegestu
 oer minen man ge
 nesen vander suette
 sijne leden **M**er om
 bid ic di dat die geloe
 ue mijns mans en
 mijn geloeue niet te
 vgeests en si me v
 leen hem gesout mit
 dine gebede op dat
 hi mit sinen gespoe
 en mit alle sinen ge
 slecht totti comen
 mach en ontfange
 dat heilige doepsel
Doe aenschicht die hei
 lige marcialis hoer
 claer geloeue en seck
 de tot hoer want ic
 sie dat dine geloe
 ue

en die geloeue d'ins
mans aldus danck
is soe ganc en neem
minen staf en leg hē
op dinen man en hi
sal te hant genese **Die**
heilige marcialis en
wolde dat golt en d'
siluer niet ontfangen
want hi was gedach
tich d'woerde te ver
geeffs hebdt ontfā
gen te vergeeffs suldt
geuen **Inder** voerige
noemde stit burdegn
la waren voel tēpelē
der afgaden en daer
worden aengelidet
menigerhande belden
der duuelē **Daer** wa
ren tempelen gesticht
in die eer **Jupiter** en
marcurius dianen en
veuis en daer was oē
tempel gesticht in die
eer des onbekende gods
si seiden dat dese god

onbekant was want
si en wosten niet wa
neer dat dese god co
men solde nochtant
wosten si dat si vrie
geen eynde nemen
en solde niet bliuen
solde van ewich der
ewichheit **Die** wile
dat dese vrouwe be
dicht wt was quam
die prince der pape
om den afgaden sa
crificie te doen mit
al den volck d' stit
Doer sprack die du
uel tot hem du sal se
weten dat wi sulle
gauen van deser stat
om d'ns enen heubē
ensthen mensche die
van oumeer in dit
lant gecomen is die
sal onse tempelē ver
nielen laten en sal
gebieden datme ene
god eer en aenbede

die geschape heuet
 heuet en eerde **D**ie
 heidensche pape sech
 de wie is die hebreu
 sche mensche die du
 nel sechde hi heit nar
 malis **D**ie pape sech
 de tot ionas wi ge
 loenen dat gi guden
 sijn waerom outv
 richt v dan die du
 nel sechde hi is een
 vrient des almacht
 gen gods en mit he
 wanderen altoes en
 engelen die hem be
 roeven en nae dien
 dat hi mitten prince
 der apostelen va an
 trochjen quam soe
 en heuet hi nye wij
 gedroncken dan in
 der offerhanden des
 heven inder missen
 hi en heuet geen al
 ysche geten en en he
 wet me lynen doet

gedraggen hi en bade
 uoch en sprack me ydel
 wort of borige woer
 de en en begreeter oer
 niet te hoeven **I**n sine
 monde is altoes dat
 lof gods en al dar hi
 van god bid dat ver
 ariget hi alte hant
Die heidensche pape
 sechde **W**use vromwe
 benedicta is van
 hem weder gekievt
 mit groter blyfscappe
Die duvel sechde si en
 is niet gebenedijt mer
 si moet vmaledijt we
 sen ewelick en iimev
 meer **D**ie pape sei
 de in is gebaden dat
 ic mitten volck desee
 stat hoer te gemuet
 sal gnen **D**oe die vro
 we der stat gennecte
 en in die stat quack
 gingen hoer te gem
 uet die ousten vants

stat en sechden alle
die woerde die si van
pupiter gehoort had
den **D**oe vrep die al
ve edelste vrouwe be
uedicta tot hoer de
ousten pape vande
afgaden en geboet
hem dat hi gaen sol
de tot al den tempe
len der afgaden en
breken die tot studie
wtgenamē den tem
pel des onbekenden
gods **D**ese eenwee
dige vrou was van
suete marcialis ge
doept mit ih̄ en uis
die mit hoer waven
Doe si in die stat co
men was vrep si tot
hoer al die mit hoer
gedoept waven ende
sechde laet ons bidde
der guesertienheit
gods dat hi ons be
loften sijn wtincwe

marcialis hem ge
weerdige minne hi
gesont te make do
si dit gesecht hadde
quam si tot hoer
mans bedde ende
leechde op hem de
staf des heilige mar
cialis den si va he
ontfangen had en
doe worden alle die
leden hoers mans
gesont of hi geen
gebreck gehad en
had **D**oe quam de
se voer genocende
gibertus mit een
ve groter vgaeden
ge des volcs totte
heiligen marcialis
en deden hem alle
doeyen en hi was
seer daucher de ges
licken gauen ende
volharden menich
iaer inden goddlic
dienste **H**ier nae ou

lanuge tijt als hi
 voel menschen tot
 god bekeert hadde
 en voel tempelē der
 afguden vmett had
 en voel myvakele
 gesaen had :Behan
 de hi in enen visioē
 dat die heilige apo
 stelen peter en pau
 wel gemartelt wa
 ren en voer wiste
 sinen doet **D**ae om
 geboet hi ter stont
 datmen die kerke
 die van hem en vā
 den hertoch stefpha
 us begonnie was
 rede te maken ende
 inder kerken oefte
 wout dede hi ma
 ken sijn graf **E**n
 daer achter in een
 inder wost dede hi
 maken dat graf
 des hertogen als
 hi hem gebedē had

opt wulffel dede hi
 maken een altare
 en widen dat in die
 eer scē steucus des
 ersten martelaers
 sijns ueuen dat hi
 als wi voer gesicht
 hebben eer hi inden
 godlichen visioen die
 martelic scē peter
 en paulus becuide
 op gesat had te wite
 tymeren opt graf
 der heiliger ioncfrou
 wen valerien **I**nde
 hi cleden al dat almev
scē steucus om en om
 mit gulden tafelen
 en hi setten daer om
 lanck vi gulden cro
 nen mit vi gulden
 lampen die daer licht
 ten solden **E**n hi ty
 merden oec voer sijn
 graf een and' mypel
 ken in die eer hinte
peters des prince s

apostelen en hi dede
dat altaer oec mit
gulden tafelen hi
maecten oec vanden
dat altaer een derfel
dat in vier hucken
had vier rone die
gulden waren Ende
voey dat altaer sette
hi soeuen lampen vā
den alre puerste gol
de op datme daer
des auents en des
morgens alre in ber
nen solde. hi liet oec
maken vijf gulden
candelars en een sil
ueren wijnvockel vat
en een gulden cru
ys tot svinge der
kerken en des alta
ers Doe dit al vol
bracht was vey die
heilige marcialis
den hevtouch stefpha
nus tot hem en sech
de so laet ons dit hu

ys vey en heilige
nder euen des al
mechtigen gods en
sijne heilige op d
hi ons guederneve
si en loene wāne
wi vanden licha
scheide Doe dit
die hartoch hoerde
geboet hi datmen
wt voel prouinae
sijns lants vgade
ren solde voel wey
pres en wyns en
hi liet oec vgade
ven een grote me
nichte van vetten
vinderen en van
anderen dieren die
men eten mochte
hi geboet oec dat
men onlanc der
stat tynieren sol
de loeme en pau
liouen hi hi ge
bot dat al die gē
die ouder sijn ge

bod waren comē
 solden totter lieve
 wijsinge der voer
 genoemder kerke
 en hi geboet dat
 men al man vuch
 en arme en pel
 tvinnē genuch ge
 uen solde wes si
 behoefden. Hier
 nae riep die alre
 heilichste marcia
 lis dat volck te sa
 men en vermaent
 v sechde wēst be
 rept en vermaent
 v tegen meigen
 op dat ghi mit
 v'rennen herten
 mitten engelen en
 mitte heilige ont
 fangen moegedē
 heer. En wāncev
 ghi scheiden sult vā
 den licham dat hi
 v dan wedev ont
 fange en dat ghi

dan ewelick mitten
 engelen en heiligen
 wonen moeged in
 den hemel. Des nu
 deven dages doe die
 heilige marcialis nuf
 se dede wart haeste
 lich een ionck die ee
 edel greue was van
 der stat tywonē mit
 sinen wiue die ker
 sten was vande du
 nel begrepen. Die
 heilige marcialis en
 liet se niet lange qu
 ellen mer doe hi
 sach dat si seer ge
 quellet worden liet
 hi se tot hem comen
 en sechde den duuel
 En alre onreynste
 duuel waer om sijn
 di in desen mensche
 gegnen die duuels
 antwoerden om dz
 wi se vonden onge
 hoersom dinc geba

den want gysere
geboetsu dat si su
ch tot hunden toe ve
yn en nychts beua
ren solden **Dit** en
hebben dese niet ge
daen mer si hebbe
hem seluen mit ou
nysscher ouweym
geuntelken besmet
om dese sake sijn
wi in hem gegauen
Doe dit dat volck
mitten hertoch hoer
den doe baden si al
den heiligen marci
alis dat hi die diue
len van hem dreue
Doe lieerden hem
marcialis totte di
uelen en seide ic
besweer v bi onse
heer ihu xpm dat
gi wt van dese me
sche en dat gi daer
niet weder in en ga
et en te hant giuge

die diuelen wt de
se greue mit sinne
huysvrouwen dan
ten god **Ged** gaf de
heiligen marcialis
soe grote genade in
den dage der liethe
winge doe hi misse
gedaen had en vo
hem seluen en voer
dat volck geboden
had quam daer soe
grote claerheit in
kerken dat die een
mensche den ander
ven nauwe sien en
conde die hem naest
was **En** opten hei
ligen marcialis en
om hem vscheen
soe grote glorie
gods inder seluer
kerken dat het gee
tonge wtsprecken
en mach **Dese** ker
ke want gewilt in
die een sunte petrus

inden seften dach vā
 mey **J**uden vierthē
 den iaer dat **N**ero
 heyser was **J**uden
 welken iaer dat ves
 pasianus dat voem
 sche vijck nae nero
 outfincē **D**ie voer
 seveuen hartoch stef
 phanus was tege
 woerdich nder sel
 uer kerckwijngen
In doe alle dinge
 volbracht waren
 ordemenden die hei
 lige marcialis en
 die hertoch stefpha
 nus nder seluer ker
 ken priestere die
 den dienst gods vol
 brengen solde en
 geestelick leue **I**n
 verste **A**drian die
 een gesel was **A**u
 relian die hi bei
 de vander doet v
 weet had en hi

debertuum die soen
 was archidius des
 greuen van picnue
 dien hi oer vands doet
 vwert had als hier
 voer steet **I**n mit hē
 ordemenden hi xyvi
 nder priestere ende
 diaken en subdiakē
 die strafdelick den al
 mechtigen **D** god die
 nen solden **D**ie her
 toch gaf hem vā si
 nen venten spise en
 cleder op dat si son
 der hinder een hei
 lich leuen leyde mo
 chten **I**n sat daer
 oer vii costers die die
 kelken en die and
 vate der liecken be
 waren solden ende
 hi gaf hem oer daer
 si van hebben moch
 ten hoer noetdroeft
Dese hartoch liet
 oer maken een gast

huys maken ende
geboet dat men da
alle dage v armen
in ontfangen solde
en' geuen hem spise
en' cledinge **J**uden
darden dage nader
kerchwinngē vrop die
heilige marcialis al
dat volck te samen
en' dede hem een
sermoen vande mar
gen toe der achter
vren toe **ihū** mid' ach
ter vren dede hi mijs
se voer dat volck en'
gaf hem dese sege
winngē en' sechde die
Almechtige god moet
v' benedien mit sijn
re gracen en' vloes
sen v' van allen qua
den **Amen ihū** want
gi om die een gods hi
er gecomē sijn tott
winngē deses tempels
daer om vleen hi v

te volhardē in al
gueden werken **ihū**
wāneer gi wt sijn
gebaden sechde sijn
van deser werlt soe
vleen hi v dat ghi
soe volcomen geuon
den moet werde dat
ghi vdiēnen moet
mit blitscappē toe
geuoegēt te werde
den schaven v' heilige
Dat hi hem geweer
dich te geuen wees
en' en' gebot bli
uet in ewichheit der
ewichheit **Amen** **V**
er nae gaf die heil
ge marcialis de volc
oerloef en' een ye
gelick toech in sijn hu
ys mit vreden **ihū**
die bisschoppen der
afgaden die in vo
tiden den heiligen
apostel mit sijn
discipulen geger

selt hadden en da
 nae verbeet vanden
 doet die ware w
 stadelich aenhangē
 de den heiligen ap
 tel marcialis ende
 gauen hem tot vo
 el vastens en bedes
 en tot allen guede
 werken en si vas
 ten altoes totten
 auende en dat atē
 si water en broet
 Die heilige mar
tialis benediden
auelhanum en
 maecte hem bissop
 van lemony nae
 sinne doet ihu an
 drian e maecten
 hi priester an die
 kerke daer hi in
 gegrauen was Die
 ongemeten guet
 het xpi gaf luve
 liand soe grote gra
 tie dat hi voel won

devlich dinge dede
 mit sinen gebede en
 sicken genas ihu die
 heilige marcialis wā
 derden al vrandkrijc
 doer en predietē dat
 woert gods en maer
 ten kerken daer geē
 en waren In en wa
 vt niet genoert op
 peerden of op esels
 of op euige beeste
 mer hi ginch mit
 bloten voete nad
leer onses herē ihu
xpi ihu wanneert
 gemel dat hi weder
 kerden tot sine bis
 dom in sinthe steues
 kerke soe kerde hi
 weder mit sange en
 mit laue gods ihu
 hi benediden altoes
 den heer en sijn lof
 was altoes in sinen
 mont en die leer sijn
 heren en meysters

die hem en al den
apostelen geleert
had dat die mensche
veden sullen geuen
van allen ydele wo
den en daer om pl
ach hi ducht daer af
te predicken en hi
riet hem allen dat
si dat geloene ende
ontsien solden **De**
se heilige marcialis
setten oer sulken ge
bod in al den pri
sien van leinomy
en aquitane ende
inden steden die da
omlauch lagen dat
al dat volck vrie
weef inden iaer
vintdeven solden in
die kerke des hei
ligen yersten mar
telers stefphanus
en solden daer offe
ren hoer gebet in
hauen en in assche

mit offerhande en
mit brennende ker
sen en solden com
daer sijn grafs wa
en bliuen daer in
dage lauch en ont
fangen die bedir
cie en hoere predi
ken den onste van
der steden om te
vorige aflact der
sinden **en** wancen
si drie dage in vasten
volbracht hadden
soe solden si weder
te huys kieve **Die**
heer gaf den hei
ligen marcialis
soe grote gracie
dat hi volcomelic
die concienien en
gedachten der me
schen beunde en
apenbaerden alle
den geuen die da
begeerde dat heili
ge sacramente te

ontfangen wat be-
 cruyngen si hadde
 wie met to Wan
 neer die dialie ge-
 oeyen had nader
 gewoenten wie
 met commissie
 en mochte die sol-
 de wter kerke gae
 soe sechde hi hem
 allen hoer becrui-
 ge en wat gedach-
 ten en onreynich-
 si uder nacht ge-
 leden hadde en v-
 boet hem dat hei-
 lige sacrament te
 ontfangen en sech-
 de dat een vegelick
 geloeuich mensche
 niet ontfangen en
 solde dat licham
yn ten waer dat
 hi veyn weer De
 se alve heilichste
 man was een vey-
 smader der werlt

en een myner gods
 en des naeste Ende
ypus was syn le-
 nen en dat stevne
 was hem gewyn
 hi leerden dat dit
 daer een god was
 in drie personen
 en die eenbare soe
 gods vleysche aen
 man vander roue
frouwen maria o
 die salicheit mensche
 en dat hi mit licha-
 licher oprassingen
 quam tot volcomen-
 re oltheit hi leerde
 dat si volhardou sol-
 den in allen doech-
 den en dat si mit
 alve neernsticheit
 arbeiden solden al-
 le mensche vande
 sunden te trecken
hi leerden oec dat
 die ioffeliche cruyst
 gelick waer d' euigel

scher weerdicheit **In**
dese leer en mochte
nyemant vsinaden
om die goetheit der
myrakelen die hi in
den name **yni** wracht
te want als wi ge
secht hebben hi gaf
sichte den blinden
dat sien deden dat hoer
ren den stomē dat
spreken den lammen
dat gaen en die do
den **Diep** hi weder
te leuen **Daer** sijn
noch veel ander my
rakelen die god doer
hem wrachte die we
erdich waren te ver
tellen **Mer** ic auer
omus en heb alle di
gen niet bekeent no
ch volcomelich gelee
rt dat van hem ge
wracht is eer ic van
hem die heilige doep
ontfienck **Nochtan** na

die dat ic van hem
weder geroepen bin
vanden staten der
len totten leuen see
heb ic gearbeit met
alleen te vsingē die
dinge die noetdooft
nich waren te vtelle
dat ic mit minen
ogen ghesien heb en
dat ic van sine eyge
nen monde gehoert
heb en van sine disci
pulen al waer dat
hi se namme vtellen
en wolde mer hert
tot noch toe hebben
wi vteert van sinen
seden en van siner
wanderinge **En** wil
len wi cortelich ver
tellen hoe hi van
dese werlt scheide
en quam totter be
Igeerde glorie
Aden vierthē
sten nae iacu nader

vrisemisse xpi en
 inden derden iaer d'
 keisers vespasianus
 en inden derden iaer
 der apostelen passie
petrus en paulus
 Was dese heilige m
marialis in sine
 gebede als hi gewoe
 lik was hi onse he
ihus xpus openba
 den hem in groter
 claerheit hi sedde
 vrede si di alre ge
 trouste brueder wat
 mi gehoersinn heb
 ste geweeft minwe
 stemen daer om sal
 stu altoes mit mi
 wesen in ewiger
 claerheit Do dit
 hoerden die heilige
 marialis wart hi
 vruilt mit onpre
 helickes vroude en
 sprack O heer nu
 ic dine neusicht ge

sien heb nu bin ic ver
 blift als of ic vander
 doet vweect waer wat
 tu buste min heer ihus
xpus des leuendigen
 gods soen dien ic ge
 sien heb en die ic be
 comt heb dien ic ge
 halden en gemint heb
 den ic altoes begeert
 heb te sthouwe Dine
 stemme is vol sueticheit
 en bauen gaet allen
 waelrukende cruden
O he ihus xpus gue
 de herde ic bidde din
 gueswtierculst dattu
 mi ontfangen wilste
 in dine claerheit die
 du mi en alle de ge
 nen belauet hebste
 die di mynen Do
 sprack die heer tot he
 rden vuyftende dach
 wil ic tot v come O
 alre lieffte brueder en
 wil di ontfange mitte

engelen en pphete
mitten apostele ende
martelaren mitten
confessoren en mech
den en setten di mit
sinen bruedere een
avftenaem mit hem
Woe dit die heilige
marcialis gehoert
had vrep hi sine brue
ders te samen en sech
de dat die doet dach
sijns doets aenstaen
de was en hi becom
de wat hem onse he
vtoent had en hi san
de baden in allen
puncten des lants
van westen of waels
lant die hi mit pre
diken totten heer be
liert had en geboet
dat si alle gader ver
gaderen solden op
dat hi hem geue mo
chte die leeste beue
dijne en absolucie

van allen sunden
Woe dit al dat wo
lek hoerden dat hi
vander dwalinger
beluet had en alle
die geen die he ge
sien hadden begou
den mit grote que
len te scryven ende
begeerden van he
te hoeren die sal
ge woerde sijne pre
dicmaen en die ga
ue sijne benedicte
er hi vanden lant
scheiden **Nad** tint
dat die heilige ma
cialis vande he be
kenden dat hi van
den vleysche ont
bonden solde wer
den volhouden hi
stadelick inden ge
bede en was in gro
ter castinge sijns
vleysches en in sta
digen waken ende

gebede **I**n in selue
 en tiden des nach
 tes wāneer hi sin
 moede lede een we
 nich vusten soe stot
 hi op totten gebede
 en laefden den heer
 hent der ans vren
 des dages daer na
 nter ans vren soe
 offerden hi den he
 die heilich offerhan
 de d' mussen voer he
 en voer dat volck
 en dan predicien hi
 hent te auende toe
 en wāneer die nach
 aenstaende was soe
 ontfinck hi een we
 nich spisen alleen
 water en broet **D**oe
 die dach sijn's doets
 aenstaende was ba
 den si hem alle gnd
 die daer vgaert wa
 ren dat hi hem pre
 dicken wolde die wo

den's salicheit oer hi
 van eertvlich scheide
Doe wanderden die
 heilige man totter stat
 poerte die hette tonen
 en daer dede hi hem
 een sermoen hoe si god
 even en anbeden solde
 als die uoldich ouden
 personen en een indē
 wesen **H**i vteldē he
 oer sijn's meysters ihs
 doepsels vasten ende
 becrifunge die hi van
 den duuel liden wol
 de en hi sechde hem
 oer die leev die hi vā
 hem gehoert had en
 die myraliele die hi
 hem hadde en woe
 hi hem in allen sinen
 werken bewees waer
 god en mensche te we
 sen **H**i leerden oer die
 doechden en seden die
 hi selue helie wiste dat
 in die ee en pphetera

gestreuen was **En**
hi priesden die ander
apostelen en ho inset
tinge die vanden he
geleert waren **En** hi
leerden datmen god
nimen sal rot alder
herten en wt alden
gedachten en datme
den ewe ene mensche
doen solde als men
wolde datme he dede
Hi thoenden oec hoe
dancij die oetmoedicht
waer **Want** onnide
s oetmoedichheit comt
men daer die houde
ge engel wt geualle
is die gelick god wol
de roesen **Doel** hi de
se en voel als diuge
de volck vtelt hadde
vants nimen **Ihu** den
ganzen dach **Want**
hi beuange mit gro
ter helden **En** hi gaf
den volck die benedie

en en sprack **Die**
Almechtige god mo
et v benedien mit
sinne graacen en in
storten v den sy der
saliger wysheit en
op voeden v mitter
lerninge des versten
geloene en doen v
volheden in guete
werken **Amen** **Hi**
moet v wege schick
totten ewigen leuen
en thoenen v de werlt
des vreden en s mi
nen doe al dat volc
geantwoert hadde
Amen **Kieden** hi
hem weder totter
volck en seckde **Die**
he benedie v en be
ware v en outfer
me hem on v ewe
keer sijn aensicht op
v en geue v vrede
Wat hi hem gewee
dige v te geuen die v

scapen heuet vā
 der eerden en mit
 sinen dnerberē blo
 de heuet vloest wes
 macht bliuet in ewi
 gheit der ewichheit **En**
 doe al dat volck ge
 antwoert had **Amē**
Doe kieden hi hem
 totten hē en seide
W he ihu xpi goede
 herde **ic** beuele di de
 se scape die du in ou
 mds den heilige ap
 stel petrum beualen
 hebste **En** nu beuele
 ic se di weder oum
 ds di weder oum
 ds den seluen petrum
 op dat tu se bewaer
 ste **En** dat si oum
 ds dienen dienst hebbe
 moegen den gemeyne
 herde **W**ien du bi sū
 derlinge dine scape
 beualen heues **W** he
ihu xpi die dine hei

ligen geest vanden he
 mel gesant heues **ic**
 beueel di dine volck
 die ic mit dine gra
 dien di gewonen heb
 oum ds den water
 en den heiligen geest
 welck volck du vloest
 heues mit dine glori
 osen bloede op dat
 si di sijn een sūdli
 ge volck en du hem
 biste een besceumer
 en een sūdich behue
 der in ewichheit **Doe**
 die benedycie en die
 predicacie gedaen wa
 liet hi hem drage in
 dat bede huys dat hi
 selue gesticht had en
 geroijt in die eer des
 heiligen yerse mar
 telars se stues ende
 daer bereiden hi hem
 totter doer en lach op
 sijn kuyen in ene ha
 ven dede en in asshe

en had sijn houet en
sijn hande op gewicht
inden hemel mit aen
dachtingen gebede tot
ten he seggende **I** he
ilmi xpi die mi sechden
dat ic di dienen solde
en geen huysvrouwe
nemen mer ic solde
mi geheellik tot vge
uen **D**u heues hent
tot deser vren bewa
ert mijn hert en mi
licham van alle be
smettinge en du heb
ste mi gesant in dit
lantscap op dat ic
predicken solde dat
tu xpus des leuen
digen gods buste **D**u
en heues mi met ach
tergelaten in mijnre
bedroefnisse ende du
woltste dat ic arme
wesen solde opter eer
den op dat ic vandi
geloent solde wden

inden hemel **D**u wet
ste dat ic cleensich en
vrent en behoer
en in arbeide en in
voel perikelen heb
geweest hent tot nu
in dese stede daer du
mi heues gesant op
dat mijn geloene mi
en vgae en den haer
den ic in di heb met
confirms en werde
Ic heb bewaert die
perste die anders ende du
dande vake op dat ic
van di genoodet tot
dijnre bruloften mit
ti ewelick mit we
stoppen en vbliden
mochten **I**c schicke
mnen wech totti
op dat mi die duuel
met en behinder niet
mit dine licht moete
sijn ogen vdonck
werden en sme mo
nt gestappet werde
op dat hi mi met en

genake en minen
 loep totti met en v
 stou **D** ypus myn
 myster ic cloppe luyt
 my op die doer des
 leuens en omvange
 my mit dinre glorie
D gnedertieven her
 de op dat die viant
 des menschelike he
 op my met en ver
 blide **D**oe hi dit ge
 secht had sechde hi vo
 ert **D** he ihu xpi gue
 de meyster den ic al
 toes lieff gehad heb
Ic benele minne geest
 in uwen hande **I**n
 dat volck datter v
 gaderet was wt me
 ingerhande lauden
 seerden sord' op hol
 den en bad mit such
 ten totten hemel toe
 en had auyste dat he
 perrikel toe solde co
 men om dat si hoe

ren herde hadden ver
 laren **M**er die heilige
 man wenten si alle
 die daer waren s dat si
 swigen solden en spr
 ack swiget swiget
 en hoerdi met hoe
 grote laue hier vande
 hemel comen **V**oerwa
 die he comt als hi ge
 lauet heuet **I**et deser
 stemen des heiligen
 mactialis v'scheen ee
 groet licht vanden he
 mel recht of in die
 schijn der soue soene
 volt daer gescheuen
 had en daer wart een
 steme gehoert aldus
 sprekende **G**anck wt
 vanden licham **D** ge
 benede siel **W**ant
 tu buste hier geco
 men wt veven laut
 scrppen en du heues
 gehoersum geweest
 minre stemen en du

heues achter gelate
 dine lantschap en du
 alders en du buste
 in nae gevolget daer
 om sal sin altoes mit
 in wesen inder claer
 hert die geen eynde en
 heuet **N**ae deser stemme
 die van hem allen ge
 hoert wart wanden
 den die heilige siel van
 den licham en voer
 mitten schijn in den
 hemel des naeste da
 ges voer inbus maet
 en al die geen die daer
 bi waren en sagent
 glorificierden den he
Daer wart gehoert
 der heiliger engelen
 sancti aldus **I**ch heer
 salich is hi die du wt
 tinnen heues en die
 du aengesomē heues
 hi sal wonen in dine
 tabernakel in ewicht
Des andere dages toe

der dader vren qu
 daer een glichich in
 sche en was al sin
 ve lede omeestich en
 vuerden den sarras
 en hi wart vechte
 voert genesen daer
 sut al sagen die daer
 tegenwoordich waer
 en si laudedē god die
 soe grote genade ver
 leent den geloouige
Doe sin licham wt
 gedragen wart wt
 ste steuens kerke wa
 den die hemelē op ge
 daen en mitten op
 huylinge wart ge
 wesen waer in den
 licham grauen soldē
Want altoes als si
 voert gingen wor
 den die hemelen op
 gelaken hent dat
 si quamē totter ste
 den des graues **H**oe
 groet huylen ende

sweyen dat daer wo
 ond den volck dat
 en mochte niyemat
 totspreken al hadde
 hi oec dusent tonge
Daer quamē tot sij
 ve begaerlicnisse vo
 el beserene mensche
 en die mit meniger
 hande swyeten becu
 meyt waven tot vo
 elen landen **D**o nā
 Alpyman den swe
 te docti des heilige
 mavalis en vuer
 den die sielen daer
 mede en si worden
 ter stont genesē **D**a
 gesneden noch voel
 ander myvaliele die
 te lande waren te san
 nen die die guesdic
 renheit xpi aimnds
 den alven heilichsten
 mavalis gewracht
 henet **D**ie geen si bi
 ons van wien wi

spreken op dat wi best
 ermt moten werden
 mit sinen gebede en ver
 dienen moeten in die
 vngaderinge der heilige
 deelachtich te wesen d
 ewiger erfennisse inden
 rijk ons heven ihū
xpi wien is eev ende
 glorie in ewichheit **A**me

Dat hoechtitt is op
ten dach der gesenche
nisse se pauwels dat
is des lesten dages van
der want Junius

**Die passied' heilig'
ioncfrouwen See edlu**

Ander uiba
tut doe die we
rit noch was in dwa
lingen d' heiden **D**at
al die menschen die
hem naden kersten
leuen ymlichlick oer
fenden worden vā
den heiden seer ge
hat **D**oe quam van
den opganch der so
nen een kerker die
genoemt was **A**ure
lianus om te vige
ten dat bloet alre
kersten mensche vō
den name xpi **H**i
quam tot leure stat
die senones hiet op
ten dach dat die ker
sten begingen dē dach
dey gebuerten ons
heij **D**oe hoerden hi
seftigen vander heili
geu ioncfrouwen see

Columba doe vra
chde hi vltelick nu
hoeven werlien en
leuen **H**i doe hi ho
den dat si kersten
was doe wart hi
toevnich als een gro
mende leuwe die hē
gevit is en suet wil
hi vslinden mach en
hiet si voer hem brē
gen mit haestiger w
dichet **H**i si quam v
hem mit starken ge
loue doe vraccheden
hi om hoeven name
Hi si antwoerde vā
mynen minus here
ihu xpi soe heit ic
Columba **A**urelianus
sechde wt d' nre yev
stev antwoerden soe
gheuestu te vsmen dat
tu bedragen biste mit
valschen geloene see
Columba antwoerde
ic en mach an antwo

genen god geloene
 dan in den die ons
 inden begin gesen
 pen heuet nae sine
 beelde **Iu** die sinen
 eenhauen soen op dit
 ceetvuch gesant he
 uet om onse salutt
Den wi geloene dat
 hi gepassit is ont
 pontio pylato **Iu**
 die nae sinne ver
 visemisse oimuds die
 toecoenst des heili
 gen gcestes die heili
 ge hevlie vluchtret he
 uet den ic belve ene
 waven god in ewic
 heit **Iu** dat hi aen
 sich genomen heuet
 in dese werlt ee ge
 waev forme en een
 beelde onser mesche
 licheit **Aurelianus**
 seckse hadstu bollet
 onse misettunge ende
 naturen des gesets on

sev gaden Columba
 seckse welck waren die
Aurelianus seckde dat
 ic een vofte dev men
 schelichev misettunge ge
 biden heb **Dat** alle
 lievsten mensche aen
 solden laten die onut
 te oimuloedige misettun
 ge vanden lievsten ge
 loene en solden onse
 gaden eren Columba
 seckde die gaden die
 mit handen gemacet
 sin moeten anbeden
 vigen mitte genen
 die se anbeden **Wat**
 het sin nye vonden
 der boeser gcesten **Iu**
 si en hebben geen sin
 noch beweginge des
 lichaens diemen ne
 met anbeden en sal
 mer men solde se bil
 hy vbernen inde vuer
Op dat si niet mit in
 de des diuels aen sich

nemen en soldē die
gerken minns hoe
ren valschen diensten
Ic sal mynen en euen
minne heer die mi ge
laest heuet dat ewige
leuen ons welken ge
baden staen die enge
len inden hemel voer
welcs weerdicheit be
uen al elementen **Die**
keiser sechde **Ic** sweer
bi al onsen gaden en
ic laue di ist dattu con
sentierste en offeres
minne gaden soe sal
stu tot dinen man heb
ben minen alven suet
sten soen **urrahamus**
en om dinne groter
schoenheit wil soe sal
len alle dingen onder
dancich wesen die mi
mynen huysē sijn den
woerden dñns modes
waattu van edelen ge
sichte gebaven buste

mer ic en weets niet
niet wat vlietheit
du gehalden wordet
in dese vhartheit **Die**
Solumba antwoerde
Dine gelosten en dan
singelone vsmadeit
sinnēdē erenpele
der ewangeliē **Wat**
doe die olde viant
wees voetschappen in
di sijn sijn oprichte
tegen minen god mit
drien bevrugten en
vuerden hem op ene
hoegen bewij en wij
den hem alle die con
ricken der werlt en
hoer glorie en sechde
ist dattu neder valles
en mi acubedes soe
ic v dit al geuen **Die**
antwoerden hem **Die**
heer ihūs xpus **Wa**
nch achterwart sata
nas **Het** is gescreue
dinen heer dinen god

Iesu aenbedē en hē
 alleen dienen **N**ac
 dese exempel begīnes
 in mi te maken een
 gesellhine dinnue ver
 doemenisse oinnids
 voel behender reden
En du tyvan arbey
 des in af te scheiden
 van minis vrede gods
 myn wantu en dī
 soen en moegen my
 niet afstercken van
 den ewigen omhel
 sen oinnids in wē bru
 loffen totter mynen
 doer eertsche onreyn
 nichet mit u wē mey
 ster den daniel dē du
 helies valscheit dat
 hi een god is daer me
 de du vdiene die xvi
 ge pnie des ewigen
 doets het en si dattu
 voer dūen liffelidē
 dode helies xpus een
 god te wesen en ver
 ioenes di mit hē **I**c

bin geordement totten
 ewigen vich en mit
 den vgenchelicke din
 gen die du mi also eeru
 stelick laues en machs
 du in niet doen dwale
 vanden ewigen vich
Want ic bin toe ge
 uoecht den ewige bru
 degum wanteer ic ste
 ue daer om en mach
 ic mi niet ondoelate
 den gemichte des vley
 sches **M**urcanus sech
 de du heues voel woer
 de en hūnes voel lial
 les voerwaer ist dat
 tu niet en offers minē
 goden als ic gesecht
 heb soe en moegestu
 geen voerste hebben
 mer ic sal di doe scha
 delick en onreysche
 lick bespotten en dan
 sal ic di inden vuer
 doen vbernen **C**olum
ba sechde die almeechtige

god is wechtich sijn
maget te bewaere en
in ditheileet te behu
eden en te brengen
totter paluen d' iof
ferschap en ic bin ve
rent voer sinen nae
alle yme te lide op
dat hi mi wil crone
inden aensicht alve
hemelscher burgeren
en mi tellen wil een
martelaersche **Doe**
wart **Aureliana** seer
toerlich en dede se
gebonden leyden in
gemeyn huys ende
geboet datmen dien
onsthamelen iongelick
soeken solde als die
genonden was geboet
hi dat hi mit hoer su
digen solde en sech
de gaet in gemeyn
huys daer is een ioue
frou die **Columba**
heit en veracht se

Doe wart die ion
gelick blisc ende
liep hen totter ion
frouwen **Doe** hi b
der doer comen wa
sach si hem aen en
sechde waer om loef
ten aldus seer **D**
iongelick om te sic
schandelicke **Ic** bin
een ewancie vrouwe
persoen en bin ge
uangen **Ic** en can
tegen v niet gestri
den noch nu d' ioue
ontwoeren **mev** i
sake dat ic minen
here ihu xpi aen
roep se mach hi
mi wael vloesien
van dinen strycke
dattu mi geen ge
walt en minnes ge
doen **Die** iongelick
in tot hoer
wart die doer op
stont op dat hi mit
hoer sundichden **Ic**

wederstont hem se
 Columba en sprach
 list di wemich en be
 rept dine heerte te hoe
 ren wat ic di seggen
 sal myne he ihu xpi
 den ic gelauet heb te
 dienen mit cruyschen
 seden hi en leet mi
 niet steruen in deser
 schandelicke pimen
Ner di behoene wael
 el dattu di quedes vō
 die godliche wrake
 die suelick op di val
 len mochte en du da
 rotten ewigen dode
 gebracht worden **Doe**
 die iongeluck dat ho
 den want hi vweert
 en beneden en liet
 die ioncfrou mit vze
 den **N**er si dese rede
 te vollen volbracht
 had **Doe** quam een
 heeryne die gesant
 was te hulpen der

ioncfrouwen en die
 beeryne sprach op die
 schulderen des ionge
 lincs en weep hem
 neder op die eerde en
 grunden en sach tot
 ten aensichte der ionc
 frouwen wat si gebo
 de mit hote te doen he
Sunte columba wra
 wael dat die beeste ge
 sant was om te wrake
 en beswoer se inden
 name xpi dat si ge
 wrake doen en solde
Ner si solde oerlof
 geuen te spreken **Doe**
 was die beeryne te
 hant gehoersam der
 heiliger maget ende
 liet den iongeluck
 en sat sich tegen die
 doer op dat die ionge
 luck met wt en liep
 en op dat nye mant
 daer meer in en qua
 me **Doe** begonde sa

Columba te predickē
en seckde siestu wael
woe mechtich is dat
aenroepē des name
xpi want alstu selue
meekes soe is dese bee
ste van gebode wegen
hoers scppers vmaect
te comen wten vren
bostge tot mynre be
scherminge op dat si
di van mi dreue de
se ouerschicki beeste
is gehoersum hoere
scpper ende du bus
te een mensche gesa
pen mit redelicken
synen en du busse no
ch vrende van hēns
se **xpi** Anter geloue
dattu liesten wilge
wensen of selier ic
geue di oerlof di te
vstynnen **D**oe hreth
die iongelmick berou
en wt gansen geloe
ue viep hi mit gro

ter steinen en seckde
Die an **xpi** met
en gelouet die en
moet niet leuendut
van hier gaen **W**a
ic belie gauselick d;
geen mid god en is
dan daer die heilige
ioncfrouwe **C**olum
ba m geloeft **D**oe
hi dese woerde gesa
had doe gmeck die
beeryne achter wart
vander doeren ende
liet hem wt gaen da
m is te merken dat
si van gods wegen
daer was en hi gmeck
mit vroiden wt en
dat hi vloest was
en dede hout al der
stat wat daer gesa
iet was en viep hi
de dat geen ander
en waey dan daer
alle creatueren van
quemen dan die ge

Daer Columba die
 heilige ioncfronck
 alsoe grote onneve om
 geleden heuet en hi
 vtelden hem allen
 wat groter wonder
 in hem geschiet was
Doe bleef noch die
 beeryne inden huys
 se op dat si behuedē
Columba als dit
 hoerden die keyser
 wart hi wetermate
 toernich en beual
 sinen vredeven Colu
ba voer hem te bre
 gen doe si quamen
 in dat gemeyn huys
 vonden si se bedende
 en die beeryne hoer
 behuedende en van
 myste en doersten si
 totter beesten met
 comen mer si ginge
 seer verweert ende
 sechden den keyser
 wi en moegen sedi

met brengen want een
 beeryne is daer binen
 bi hoer en en laten os
 daer niet in gaen **Doe**
 hent die keyser dat huys
 mit holt onferten zu
 dede dat onstelen **Op**
 dat sinne Columba mit
 ter beerynen vberne
 solde als die beeryne
 sach dat die vlame al
 lentelen began te was
 sen doe mercken si
 si daer van sterven
 moeste doe begonde
 si nae hoere wisen
 te geymen en te huc
 len **Doe** dat hoerde
Coluba begonde se
 die beeste te woesten
 en sechde **Maet** en ont
 sie dese vlame want
 si en heuet in in geē
 macht te berne wat
 ic heb in minne hev
 ten inwen sepper
 dat is dat woert des

vaders doet welken
alle dingen gemaect
sijn. **D**ese dingen leet
in ons geschien met
tot enigev pijn mer
tot sinne groter glo
rien. **W**ant in deser
tijt w en salstu dat
lenen met vlesen en
du en salste oec van
Niemant genangen
worden mer wān
dine eygen verchte tijt
coemt soe salstu ster
uen. **D**oe brack die
beevyne ten dake wt
en liep haestelicken
ter wildevnisse ende
te hant quam daer
een onuloedich veyge
en leesten dat ouer
Doe die kerseu ge
sien had die groten
werken des almeh
tigen gods. doe wa
vt hi noch gelalde
in hawtheit des on

geloenen en seck
Columba wat com
tansu dattu een so
wilden beeste soe hi
estelick mach te hul
pen comen en dat di
regen alsoe dat vū
lesschet dat w d i g
maket hadden. **C**olu
ba seckde. **O**nsah
ge woe groet is die
blintheit dines hē
dat dese grote cracht
di mer en moegen
veysen totter kenni
se xpi want hi hi
des voer een meysen
sche der duuelscheu
daer du mechtich
in buste. **I**c en can
geen toenevrie mer
ir aenbede xpm den
almehningen gods
soen en den aenve
pe ic in mijn bed
oeffnisse en die ge
weerdicht mi te hoer

176
Die keiser sechde
ic had di nu gesecht
dattu vander macht
des namen nu met
meer seggen en sol
des Sainte Columba
antwoerden o du
vouende wolff du
en lates met af te
bitten en te schorē
dat quēck xpi dū
veden sijn miti en
die kindey der doet
sijn gehoersu dmen
gebaden want die
dochter des lichtes
en machstu met v
wandelen van hoe
ren opsat **D**oe wa
it die keiser wter
maten toevnich en
geboet den slockere
dat se se leyden bu
ten der stat en dat
si hoer dat hoeft
afslogen mit ene
sweerde **n**er eev

Sainte Columba wart
vanden keiser gebracht
soe begonde si mit enen
koenen gemoede te seg
gen totten keiser **I**c en
ontse dat ordel diuwe
vdoemnisse met wat
ic volbreugt mit yn
micheit myn martelic
onse heer en onse v
loeser vmanit ons da
van in sinen heilige
ewangelic en secht
wie sijn myit siel die
vliest se en wie sijn
siel vliest die vint se
mit ewige leuen **A**er
ic vswickte voer die
vdoemnisse xpi in
den leesten ordel dat
hi seggen sal den wre
den menschen gaet
van nu si vmaledi
den in dat ewige vu
er welck myn vad'
beveyt heuet dē duue
len en sinen gesellen

daer du sonder ons
g. m. lies loet. **D**esen ordel
ondgeneestu di selue
en werdste ene ge
selle der duuelen
e inden ewige vuer
Want die vdoeme
nisse die du nu aen
doeste tegen die ewi
ge vdoemnisse duc
ken in licht en cle
wesen. **W**antu ver
moechste mijn siel
vanden licham te
scheyden mer nade
dode des lichams soe
heuesu geen macht
daer aen. **W**ant god
die mijn siel gegeue
heuet minen licham
die mach se naemae
ls winder itemeyn
re briffenisse wede
genen minen licht
Wantu biste sonder
god en weetste di sch
uldich in voel qu

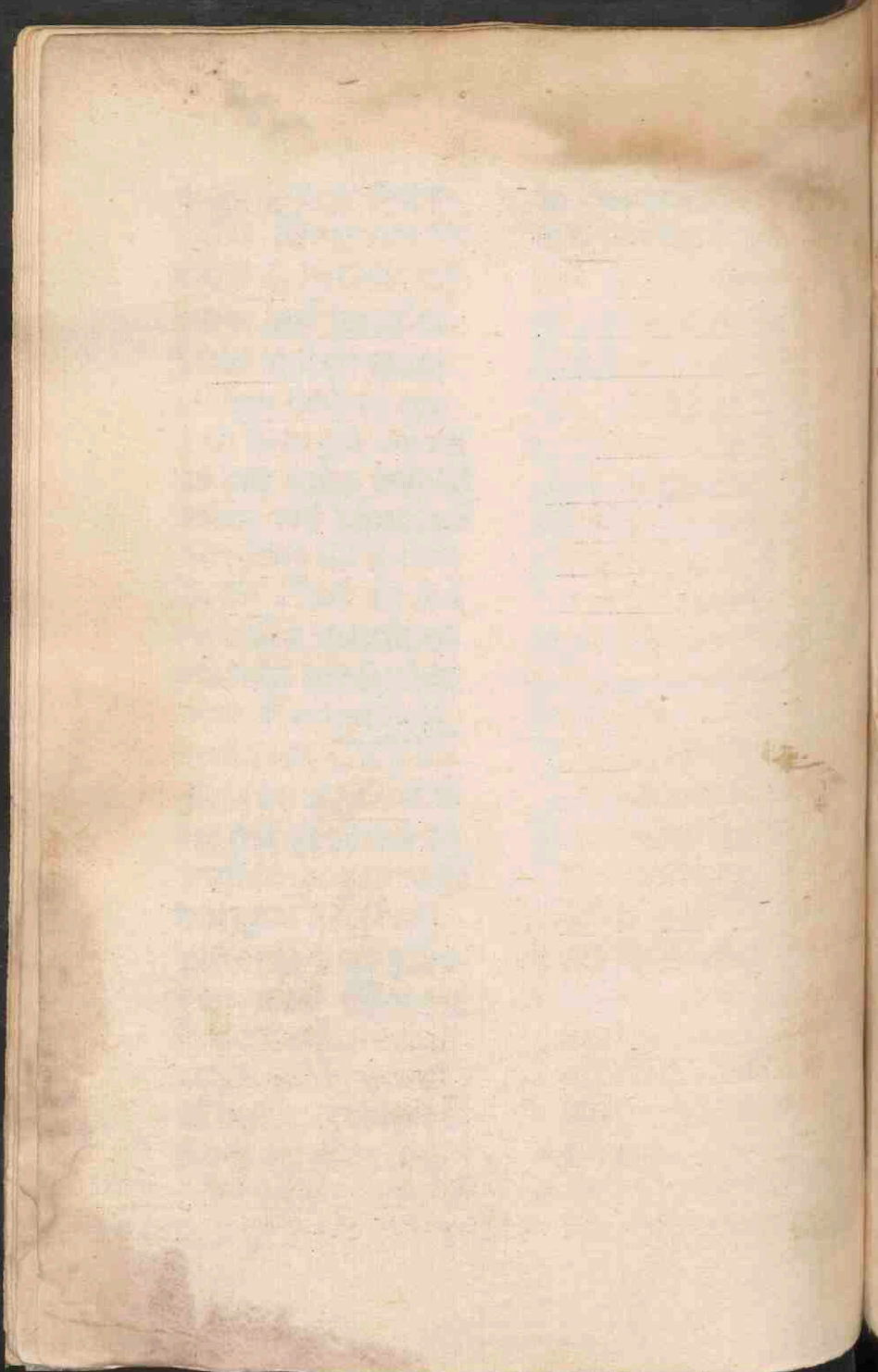
nets. **S**ich aen mi
aensicht blitelich
op dat wanneer ic
comen sal voer de
vichtstoel xpi ou
di te woegen dat
tu dan gedenkes
mijns brudegoms
voer di. **W**at groot
glorien beeystu
in oumde deser
piuen. mer du ver
teruers daer me
de die ewige pme
Daer nae hier si
die knechten des
doets gehoersum
sijn den ordel des
harden gebades. **D**aer
die knechten si ge
bracht hadden tot
ter steden als si ge
heyten waren ee
si geslagen wart
soe eyften si voeyste
op dat si hoer gebet
veyste spreken mocht.

oer si van desen
 licham scheidt en
 doe si nam si hoe
 ven hals doech en
 gaf hem den stor
 ker en seide mit
 tvanen nemet dilt
 en geuet mi oer
 loef mijn gebeth
 te spreken nae mi
 nen wil en hi gaf
 hoer oerlof om te
 der genen gaue wi
Doe gaf si hoer m
 hoer gebet en seij
 de **o** almechtige
 ewige god du we
 tes wael dat ic o
 die belyngt duns
 namen dese pine
 lide vleen mi hul
 pe dine mildich
 o ongemeten bev
 hertige god dat
 mi nae desen pi
 nen niet en wer
 de gegeuen die

ewige pijn des doets
 mer mit dine bev
 hertich vuer mi
 op mit dine guet
 heit en seynde mi
 totter ewiger glorie
En te hant is hoer
 gebet doer gaen die
 hemelen en is voer
 die godlike bevm
 hertich gecome want
 te hant hiden die
 godlike stemme ende
 seide **Comt Colu**
ba die hemelen si
 di op gedaen ende
 die choren der len
 gelen en der ionse
 omwen come vroe
 lich di te gemmet
Hier bi steet die soe
 gods en heuet di
 beveyt een troer
 der ewichheit **W**i
 sullen ontfangen
 die heiligen enge
 len en brengen di

in die heilige stat vā
 iherlm **W**aer nae rey
 keden si hoeren wt
 onder dat swee en
 sechde naden exem
 pel van aenden con
 re **I** heer god du we
 tes dat mijn begeert
 naden wil dinne mi
 nen sint mi huden
 vniult **M**aet en wil
 dit desen menschen
 vekenien tot sinden
 want si onwetende
 onel doen **D**ese dū
 gen sijn geschiet in
 der stat senoms da
 vnfien dages nade
 heiligen lievsdach
 als onse heer geba
 ren was **D**oe on
 se here ihus vegm
 eyden inden hemel
 en inder eerden dē
 si eer en glorie w
 acht en moegentli

in ewichheit der ewi
 gheit **A**men

**Hier begint die
legende van simeon
jost den heiligen co
fessoer**

Het was een
coninc van
wonderliker moe
gentheit gebaren
van britanien dat
uy engelant heit
Dese coninc was
seer vermeerct mach
tich van volck ende
ontfien sijn naem
was gheheten rena
ls Dese reynals wan
mynre britanien hi
had enen soen gheite
rothm nothm wan
richam richam wan
ionam jonas wan in
dualus Die was lan
ge voersien dat hi mit
yituel lange regner
den En mit malem
deven coningen wa
ren mechtich van

volck en zeer vermeerct
als van scotland mynre
engelant yerlant ende
walslant dit wawe hoer
lantscappen Coninc In
tuel hadde ym soen en
vi doechtere Dese vi
kinder hebben altoes
gerekent geweest ond
dat getal der heiligen
Indiuel die alste soen
want naden vader co
uinc gemaeet Mer seer
toet daer nae leyde in die
croue neder Want hi ny
den meer die croue des
ewigen leuens dan die
heerlichheit deser tittel
ker werlt dach woel in
god een guede siel offe
ven mochte wert een
moelluich op dat hi
god dieuen mocht mer
dit beryden die werlt
die god plecht te hate
alsoe dat hi daer toe
gebracht want hyst co

michvick weder aē
nam. **N**er hi was in
sijn herte droeulich
want sijn syne was
altoes woe hi den he
sienen mochte nider
waerheit. **D**ese iudi
cael was seer eerber.
In sinen inden regnu
eden mit hem dogo
berts. **D**aer vrees een
twydracht twydracht
tusschen beiden. **A**ls
men durtwil siet dat
van groten lantschap
pen gredet onyrede en
twyft coemt. **D**aer na
woerde si vericht vā
welken die lantschape
en twolck seer vblit
was. **D**ese dagomberts
berynsen den coninc
Indicael groet eer en
scencken hem menich
juweel op dat die vre
de te bet gstedicht sol
de sijn onder hem lu

den. **D**agombert pin
den hem hoe hi den
coninc **I**ndicael ten
eten mochte aige. **N**er
geen consent en wold
hi hem doen want hi
hadde inden sijn dat hi
wolde gaen eten mit
enen heiligen marv
gelheten. **D**an dese
was een eertsbisscop
van normadien va
kuaen om van hem
te hoeren dat woert
gods en van hem ge
leert te werden. **A**lsoe
lange als hem gemi
chden bleef hi hi hem
En doe hi weder kie
ren wolden nam hi sijn
telick oerlot. **D**oe hi
weder comen was sijn
hi die werlt al vol sijn
den sel bedriegelick en
vergeerlick haetich quade
en vgeueckelick en sech
de totten volck van die

lande dat hi dat con-
 nink laten wolde en
 monniks leuen leyden
 wolde. **H**i gegaen tot
 enen heiligen bisscop
 gheheten moeth om va-
 et aen hem te nemen
 hoe hi doen solde. **D**oe
 hi sijn reden vstrac had
 sechde hi hem alsoe hi
 ghehad hadde een crū-
 ne en monniks cleder
 dat hi alsoe sond' toe-
 nen moeste gaen inde
 oerden wolde hi ene
 gueden wech gaen vo-
 ert sechde hi tot hem
Siet heer hier is v be-
 neder **J**oest zeer wijs
 en die die alste is van
 myn benederen sijn
 is dat erue gheuet he-
 sijn is dat connick
Doe keerde hem die
 connick om en vrep-
 te samen sijn benede-
 ren en sijn ondersaten

en sechde ic wil v ene
 anderen connick make
Want ic wil een aud
 leuen leyden. **D**oe re-
 riep hi tot hem sijnen
 beneder **J**oest en setten
 hem die crone opt hoest
Sinte **J**oest en antwo-
 erden hem niet dat hi
 die crone yet outside
 mer hi sechde alsoe gu-
 et waer mi te hebben
 een guede siel als v
Want gi weet waer dat
 men god en die werlt
 niet te samen dienen
 en mach. **N**eer heer
 ic begheer van v vrin-
 dage tints dan sal ic
 sberaden wesen of ic
 se nemen wil. **D**ie co-
 nnick gaf hem tyt
Doe keerden hem s'
Joest om pnsende w-
 hi doen wolde. **V**ā h
 pertien en wiste hi ni-
 wat kieseu. **H**i ginch

in een cappel en bat
god seer ynnichlick
dat hi hem mit si
nen geest wisen wol
de mo wasat hi doen
of laten solde ende
wat sijn liefte wil wa
er **S**unte **J**ost die al
toes sijn herte setten
god te dienen **S**ach
datter elf pelgrims
quamen dien hi ve
aechden waer dat si
gaen wolden **S**i sech
sen dat si te roma
wolden gaen **S**i **o**est
bad hem dat si daer
toenen wolden hent
hi weder quaem dat
hi mit hem gaē mo
chte si sechden hem
dat sijn geeren doen
wolden **S**unte **o**est
die in doechden gro
et was nam staf en
mael en voechden
hem mit dien inden

inden wege **S**i sijn te
samen geganen dat si
ouer een water ge
comen sijn dat rosig
geheten is **D**oe si da
an comen sijn hebben
si **S**unte **J**oest dien si
seer mynden een kint
gesoren gelick enen
monck en hi was
daer oec gemich toe
geleert **W**er si dader
daer om ou hem on
bekeent te make mit
lanscap daer hi ge
baren was **D**ese pe
grims sijn voert ge
gaen tot **A**brantins
dat een guede stede is
Alsoe gingen si voert
churtres daer en toef
den si met **E**n si gin
gen tot parus dat ee
rommliche stat is **D**oe
si daer een mant ge
woest hadden sijn si
comen tot **A**mens

van daer quamen
 si mit lant van pon-
 tien en nu die lanti
God die altoes sijn
 vrende leyte henet
 se gebracht in pontie
 daer was luttel an-
 ders dan bossche en
 wildernisse en oer
 wilde beesten **D**ie
 wildernisse was seer
 groet en luttel volcs
 wanderden daer **S**
Joest sach die wilder-
 nisse en dacht een
 stede daer te kiesse
 daer hi in emthert
 mochte lenen en god
 sijn scpper in mo-
 chte dienen daer al
 sijn begeerten nae
 stonden **D**oe si ald-
 ringen doer die wil-
 dernisse **S**agen si co-
 men den hertoch van
 den lande die gehen-
 ten was henicus

Hi sprack toe ende sijn
 vrentse hem wie sijn
 weren **H**i seckde ic
 bin die heer van de
 sen lande **S**i seckden
 heer wi bidden v om
 gods wil dat gi ons
 doer dese wildernisse
 geleyden wilt **D**ie
 hertoch seckde gi moet
 mit mi comen ende
 henet se tot sijnre her-
 bergen geleyt en gaf
 hem wael teren **E**n
 drie dage rusten si
 bi den hertoch **D**aer
 nae die gnedertieren
 hertoch versack **S**inte
Joest altoes god dienen
 se en hi mynde hem
 herde seer **W**ant sijn
 woerde en werke be-
 haechden **W**hem wael
 want hi dochtelich
 was ronck edel en
 wetende hoech van
 gebnerten **H**i dacht

oer dat sinte **J**oest edel
moste wesen want hi
sacit wael aen sinen
wesen. **M**er had hi ge
weten dat hi eens co
mms soen had gewe
st of selue een comms
had hi gewilt hi sold
grote blitscap hebbe
gehadt **A**er **S**mitte **J**o
est mynden meer dat
ouste rick te vricke
om sin siel salich te
maken. **D**ie her
toch dat edel kint aē
siende seide vrient
dinen dienst behae
get mi wael **I**c solde
des seer blide dattu
mit mi blauen wold
Ic solde di groet eer
bewisen **D**ie hertoch
heuet hem alsoe be
smeyt en god heuet
alsoe voersien dat
dit kint aldaer geble
uen is **P**ro sin ver

gndert die twee vrie
de gods **U**n die ander
gesellen namen oer
loef en gingen van
hem te romen **S**mitte
Joest is daer bleue en
biden hertoch ginch
voert in doctoe want
biddens en rusten hi
uinnermeer groet eer
wart hem bewiest om
sinre doechden wil
Hi den hertich was hi
vii iaer bynen desen
vii iaren wart hi pri
ester gewiet **D**ie her
toch yme crech enen
soen bi hoeren man
den hertoch den hede
de hi heffen **J**oest
Un sinte Joest doecht
hem en hieten mit
sinis vaders wil v
sin Aldus heuet hi
hem daer gehadt vii
iaer **D**oe die vii iaer
om comen ware was

syn wil in eenheit te
 wesen. **W**ant die lu
 de vande hane stoer
 den hem in syn yu
 micheit. **H**i sprack he
 melick b' mitte hertoch
 en bad hem suetelick
 dat hi hem een stede
 wolde geuen in dē bos
 sche. **D**ie hertoch gaf
 hem syn bede. **E**n gin
 ck mit hem en heuet
 hem veer inden bosch
 gelept tot dat water
 dat die lanke genoet
 is. **B**iden water wo
 een bequaem stede
 daer om liepe ee wa
 terken dat water lan
 nen quam. **S**' woest
 seckde dat hi daer bli
 uen wolde. **D**ie hert
 och keerden weder
 te huystrant. **S**' woest
 en venaris began
 die stede te behage en
 daer maecten si een

luyssien en een capel
 leken daer god doer si
 uen vrient menich
 minckel dede. **I**n gods
 geleyde gaf hi hem
 doe hi die werlt liet en
 al dat hoer toe beho
 erden. **A**ls viddere en
 iontfomwen schoen
 pde costelike cleder
 golt en siluer comen
 had hi gewoest had hi
 gewilt. **H**er om die
 myn gods liet hi
 al een god heuet hem
 wael getwoest om dz
 hi die werlt met en
 mynden. **S**oe heuet
 hem god geselschap
 gemaect va meniger
 hande beeste. **V**ā vo
 gelen en vissche die
 hem in die hant qua
 men of si redelike
 syne ghelad hadden
 en gingen om hē verlt
 oft getoent geweest had

Een wonderlick mira
kel gheschieden op een
tijt waren si in hoer
woninghen en venari
us doctste durwil dat
si meer een broet en
hadden **W**ise heer god
vmaecten hem in ees
pelgrims gedaecte en
had broet om die my
gods **S' Joest** gheboet
venariū dat hi broet
solde geuen den arme
venariū antwoerde
en seide wi en hebbe
mer een broet dat is
ons linden wael no
otdroeffich **S' Joest** sei
de gancē en gheest dat
vierdeendeel. Venariū
sueet dat quartier af
en gaff den armen
mer een luttel daer
nae quam hi weder
vanderd in armer ge
daenten dan te voere
biddende noch broet

om gods wil **S' Joest**
gheboet sinen discipul
dat hi hem noch een
vierdeendeel vanden
brode geuen solde ve
nariū antwoerde wi
en hebben anders in
ons lijf mede te on
dragen **S' Joest** mit
woerden god salt ver
sien die altoes sijn
vriende plaget te ver
sien **D**oe ginch venariū
en gaff hem **E**en
luttel daer nae is hi
weder comen in voel
meer arme gedaente
dan hi te voeren had
geweeft hi scheen ho
gerich en belpoestich
gelinch of hi groten
noet had gehad **S'**
Joest dede hem geue
dat derde vierdel ve
nariū en was met
wael te vreden datter
luttel brodes was **S' Joest**

lange daer nae onse
 lieue heer en quam
 weder en liet voel
 armer dan hi te voe
 ren gedaen had en
 had weder broet **S'**
 loest en sijn cleerck
 en hadden mer een
 vierdel hoer noen
 mede te doen. hi ge
 boet hem dat hi dat
 geuen solde den ar
 men **venarius** w
 mitwoerden hem to
 witt toerulick en
 sechde heer wildid
 ons met en bliue i
 onser wonnigen en
 is anders geen bro
 et **S'** loest sechde ic
 wil dat gyt gienet
 wat wildi dan te
 noen eten sechde ve
 narius mit toerunge
 mode **S'** loest sechde
 vrient denck aler
 wat onse heer inder
 ewangeliën secht

Geeft en v sal gege
 uen widen doe gaf
 hi hem dat wierden
 deel doe en behelde
 si geen broet heel no
 ch halff doe was ve
 narius seer toerulick
Doe ginc hem **Se**
loest troesten en ver
 telden hem dat leue
 der heiligen en sech
 de hem dat hi met
 mistroestich en waer
En dat hi met den
 ken en solde om dres
 broedre broet dat
 hi gegenen hadde **S**i
 gingen binten hoer
 wonnige wandere
 om hoer voetsel te
 snicken siende te wat
 wart daer sagen si
 in scepe comen gela
 den mit opstetigene
 seylen en namen hoe
 ren wech tot hem wart
Daer en was voder
 noch stierman wijs

noch menant inden
scepe **S**i en conde ni
getweten wen si qua
men **D**ie scepe sijn
voer sinke ioest ge
roest en waren wael
getiert en schoen va
maersel **H**i nam sine
clerck mitter hant
en sprack tot hem ge
denit des brodes dat
du den armen goef
ste in vierdelen **A**n
hebstu daer voer s
scepe vol van allen
gueden die ons god
gesant heuet **D**oe
gingen si sitten eten
en dat hem anerbl
eef gauen si den ar
men om gods wille
Doe begonden daer
van alle weijen ar
men te comen om al
missen en onderstat
te hebben van sint io
est dot totalen ende

gauen was soe gues
om dat miracul
sien dat daer mede
getelck ghesien en wa
Die sonige om **S**
ioest te sien een deel
om te bidten **G**od
wart daer ducwil
gelaest vande sepe
nen miracul die si
sagen **D**aer woen
den si soenen iaer
Dat quet vanden
screpen gaf hi om
gods wil **D**oe dat
al vertereert was
gingen die scepe weder
om sonder roder
stuerman en mye
sprak en sijn si wed
ghesien **S**
ioest en
bleest daer niet la
ge want daer te w
el wanderinge va
volck was **D**er be
toerden hem daer
die dunel ducwil

daer om begeerden
 hi anders waer te wo-
 ven **Want** die wou-
 deringe des volcs so-
 erden hem sijn yn
 nithet **Die** guede
 hertoch quam dinc
 wil om sijn vrient
 te versentieren ende te
 sien dien in mynde
Op een tijt quam
 hi daer spoelen doe
 bod hem **S' Joest** dat
 hi hem v'sien wolde
 een and' stede want
 daer en mochte hi ni-
 langer bliuen **Die**
 hertoch hem met en
 weygerden antwoer-
 den hem **Laet** ons
 sien **Te** weet een be-
 langelike stede **Die**
 guede hertoch vol-
 kerberheit is mit hē
 gesaen tot dat si qua-
 men op een gemich-
 like stede **Doe** sech

de **Shi** tot **S' Joest** dit
 is een gemichlike gue-
 de stede beheliet v gi
 sult hier bliuen **Sult**
Joest antwoerden ic
 heb hener dese dan die
 ander want ic hadde
 daer te voel v'suekes
Die hertoch dede hē
 redhtenoeert een ker-
 ke maken **In** die eer
 gods en sijnre hener
 moder en **Sante** **mer-**
trins **S' Joest** leeffden
 daer in veynheit in
 heilheit en in eerber-
 heit **xiii** laer **Op** een
 tijt quam die diuel in
 gelukemisse eeue adere
 want hi alle guede ro-
 hen beint en beet **S'**
Joest in sijnen voet al-
 soe dat hem dat been
 daer af mess **Hier**
 om begeerden hi te
 wesen in een woestij
Niet lange daer nae

quam hertoch heurich
tot sinen vriend dien
hi seer mynden **Sint**
loest bad hem suete
lick dat hi hem een
and stede doen wolde
daer mens niet en v
neem **Want** die du
uel dede hem grote
pyn aen om hem te
beroeren **Die** hertoch
scapse bider see is no
ch een grote boscha
ge die vriende is **S'**
loest scapse daer bege
er ic te wesen **Sinte**
loest en die hertoch to
gen te sinen en **Sint**
loest sat op enen esel
In dat boschs sijn si soe
lange getoegen dat de
hertoch lusten te iage
nae wilden dieren
En beual **S'** loest dat
hi solde gaen sucken
een stede daert hem
beste gemuchden en ic
wil gaen iagen om

om te vmaeken **Sijn**
honde het hi loepen
en sijn vallic vhege
want hi grote gemu
chte had in iagen **Die**
hertoch want soe moe
de en crech soe grote
doeste dat hi sijn
selues geuen vaet
en wiste **In** hierden
hem tot **Sint** loest
doe hi hem want sech
de hi hem al clagen
de **Wel** **loest** wat
sal ic doen ic lide soe
grote pyn van doest
ic mey te steruen
S' **loest** scapse ic en
weet hier neigent
geen water **Die** her
toch sprack ic heb an
te dat ic van doest
steruen sal **In** trat
van sinen perde mit
al sinen gesellen zeer
clagende ende gnucl
liggen onder enen

boem **S**ioest hants
 troet vdziet ende
 bad god dat hi hē
 water vlieuen wol
 de daer dat volck
 den doerst medelē
 ten **Die** hertoch w
 wart ontslaep **Sitt**
ioest nam enen sto
 ck en stacken in die
 eerde als die hoge
 pheet moyses dede
 doe hi den stock wt
 tock ontspranck dā
 een schoen fonteyn
 daer noch hiden
 des dages water v
 vloyt die daer hi wa
 ren sagen dit won
 der en wecten den
 hertoch en dronckē
 al en v wonderden
 vanden mirakel
Die honde wolde
 mede lāpen **Sitt**
ioest maecte hem
 een ander fontey

daer si wt droncken
 noch is daer in dien
 lande der hōnde fon
 teyn gheheten men
 ge blinden en sielic
 sijn daer bider hul
 pen gods gesont ge
 worden **Die** her
 toch bracht **sitt** ioest
 ter see en wiesden
 hem een valey die
 van bomen verdouc
 liert was doer die
 valey hep een suet
 water dat **Sydraga**
 genoemt was **Sitt**
ioest seckē: **hier** sal
 mijn woensat in
 minen leuen ende
 nae minre doet
 wesen **Daer** sprack
 hi waer aen want
 daer wort sijn licha
 gesdient en versocht
 noch des dages wt
 menigen lander
 en gaoet eer bewijst

Die hertoch die dit
hoerden vbliden hē
en nam oerloef en
laerden weder te h
huyys Sunt ioeft
maecten daer sijn
woningē en hi ma
ecten daer twe al
taren die een in sē
peters eer en dat a
ander in sē pauwe
ls eer daer leefden
hi seer heilichli
Niet lange daer nae
quam hertoch henrick
weder **D**oe hem sunt
Joeft geset had dat
hi geern te romen
wāser en hiit lange s
schuldich geweest had
gaf hem die hertoch
oerloef **J**oeft en
rusten niet eer hi dā
quam hi bickte de
pauwes sijn sinden
en si spraken lange
te samen en spiesden

malcandere mit hi
melscher spisen **D**
pauwes was een
lich man en bewis
den sunt ioeft voel
eren en gaf heilich
doni dat beslate wa
in een scrijnen van
coper gemaect dat
sunt nie op gedaen
en is **D**ie geen diet
op doen wolden hē
ben daer een quaet
eynde om genomen
S Joeft nam oerlof
vanden pauwes en
quam in pontien
een myle van sijn
re steden stoent een
dorpe dat claron
genoent was **I**n
dit dorpe woenden
een ridder die een
dochter hadde die so
der ogen gebaren
was die iuliana her
Des maget lach op

deren bedde - hoer qua
 en te voeren dat ee
 man van romē qua
 die heilichdom bracht
 dat si hem vbeiden
 solde dat hi die reli
 quien wies en maec
 ten mit sine handen
 hoer aensicht nat en
 die stede daer hoer die
 ogen staen solde **D**e
 maget wart ontwa
 et en vbliden hoer
 ser in dit vpsioen
Si stont op en weckē
 hoeren vader ende
 vtelden hem dit vps
 ioen hi seide het w
 weer een droem
Her si was volständich
 en seide leyt mi da
 en hi leyden se daer
 nenden berge daer
 toefden si te ternaht
 en die tint geleden
 was en noen bergē
 te naken sechde ho
 vader gaen wi van

hier **S**i si sechde die
 mi mijn ogen gesot
 sal maken sal te hat
 romen **D**oe si dit sech
 de sagten si enē pelgri
 romen doe hi bi hoer
 comen was trat si
 toe en vtelden hem dat
 visioen **D**oe hi dit
 ghehoert had dancten
 hi god hi wies ter stoet
 die reliquien doe ma
 ecten hi daer mede
 nat die twe steden da
 hoer die ogen staen
 solden en si wart sie
 de **S**unt **J**oest wart
 fiende ginch te huys
Die ridder dede daer
 een crucecrusse sette
 die sieken die daer
 quamen wordē duc
 wil gesont doet ald
 vsocht wart doe war
 det ghebracht daer seē
Joest lecht **D**at dorp
 was lunge een cruce
 genoent mer nu is

hem sint **J**oest bane
gefaen. **D**ie hertoch
was blind vlyst ge
worden doe hi hoer
den vanden groten
mirakelen en voer
sinte **J**oest tegen en
bract hem in sy wo
ninge die hi wael
had doen make ende
die kerke seer vfiert
die wiel dat hi te
vornen was. **S**yn
geheten sinte mar
tyns kerke mit gro
ter blytscap gnygen
si daer in en setten
daer dat heilichdom
in. **D**ie hertoch nam
verlof en toch weder
te hynys. **S** **J**oest bl
eef daer die nye ker
ke gemact was in
sinte mertyns eer
daer noch syn licha
rust. **S**int **J**oest st
out op een tijt ende

had sich bereit ende
sanc missen in sye tijt
tyns. **A**lst quam dat
lyst sacrament cōsa
crerden daelde daer
neder een grote schone
van engelen op dat
altaer mit groter cla
erheit. **G**od selue quam
neder oec quam een
seventhike hant gods
daer sijn al aen sagen
die inder kerken ware
en benediden die sint
mit ewiger benedyn
ge. **D**at mirakel ge
scheden vanden ou
sten coninc als wa
el te vmoeden is. **W**
Want een steem gods
wart ghehoert ende
sprack dese woerde
Judoc. **W**anttu acht
gelaten heues dyn
conincen en alle
eer en heerlichheit
rychheit vriende ende

magte en dese werlt
 om gods wil vsmaet
 hebste en willige ar
 moede om vcrue in
 deser wildernisse. **D**a
 om soe heb ic di be
 reyt een croen des
 ewigen leuens. **W**er
 gelaue ic v dat ic wil
 sijn te ewigen tijden
 deser stat daer du ster
 uen salste een behue
 der. **E**n die gene die
 di mynen en di in de
 ser steden vsueckē mi;
 reynen herten. **M**i
 gracie en sal hē met
 ontbreken in deser
 werlt en nae desen
 leuen fullē si mit nu
 deel hebben inder glo
 rien. **E**n in wat ver
 driet dat si sijn te wa
 ter of te lade ic salse
 vloesen om dine wil.
Dit myrakel geschie
 den op sinte barnabo

dach. **D**ie selue kielch
 die tot desen hoegen
 sacrament was die
 machmen noch in de
 des dages sien tot. **S**
oest **S**ue en walde
 madenael of legnet
 of eertbisscop ander
 wingte doen in sinue
 kerken dan si god sel
 ue benediden in den
 sacrament. **D**at volck
 laesden en benediden
 god vanden grote my
 raket. **I**n nacomenda
 tijt soe bestaeder die
 dierber bepeerde. **S**
oest ontbonden te v
 den en mit xpo te
 wesen vermits. **H**ier
 nae en leefden hi met
 lange. **A**t scheen dat
 hi selue een gedaente
 eens engels aengema
 men had want hi sijn
 leuen in allen doech
 den setten sijn vleysch

helt in als doet **H**i
leefde nae dit myra
kel xij maent en ee
halue en drie dage
Hi starf voer die
maent van kerfa
nent in december op
sinte linaen dach. **H**e
scijt dat god seluer
was tot sinre vschei
dinge die daer bi wa
re veruame dat wa
el aender claerheit
die si sagen ontreyt
hem die soe schoe w
en gaf soe suete roeke
dat si daer al af ge
steret worden god h
lyuet die siel genoe
rt inden troen des
ewigen leuens. **O**m
des wil dat hi ionc
frou starf soe was
sijn lichom wael te
mer gaus en heel of
die geest des leuens
daer noch in hadde

geweest. **S**ine bue
lyner en nagelen wis
sen hem alle saterda
ge wiesmen sijn hoep
en schoer hem sijn
haer en corten hem
sijn nagel totter tyt
dat doctrica regner
den die hertoch wa
nae henricus. **D**oc
trica wolde sijn licha
ontwoerdelick verset
ten daer om plaech
denen god want in
wart rasende ende
blint en riep. **H**aha
guede. **S**. **W**est en hi
bleef blint tot sijn
re doet toe wt den
boeck des leuens en
myrakelen des vi
reuts gods. **S**int **W**est
moechdi hoeren die
sijn pelgrims sijn of
sijn naevolgers wat
van sinen teykenen
en myrakelen die hi

geonen heuet **On**
 der ander doden die
 in vruet heuet
Soe was een die ge
 noemt was iohann
 nes ons iaentswa
 die twee dage vdror
 ken had gewest die
 maecten in leuedich
 en leuedē menich
 inder daer nae **Ken**
 ander mynkel tee
 leestmen van hem
Wat een vader des
 soens deodati die
 plach alle inder daer
 nae sint **Joest** te v
 sucken **En** plach in
 eerhicken offer god
 en den guede **S Joest**
 te eren voer hem sel
 ue voer sijn wijf ee
 voer sijn kinde **Et**
 gemel op een tijt
 als hi comen was
 van sijnre pelgri
 maedsen dat sijn

huys en schuer wart
 bernende dat al sijn
 gesyne was verumert
 mit wdragen en
 mit leesschen des vuers
Ken cleyn kint had
 hi liggen inder wie
 gen dat bracht hi
 inder kerken en set
 teyt in euen horminc
 en beuult **S Joest**
Want hi sijn aemrop
 was dat hijt vruet
 wolde **Mer** die kerke
 vbernden mitten daer
 en mitte balken en
 dat kint vbrande
 mitter wiegen **Doe**
 sijn huys en oer die
 kerke vbraut waren
 wart hi denckende
 op sijn kint in grot
 droefnisse en sprack
 tot sint woest daer hi
 voel teykenē en my
 nkelen af gesien en
 gehoert had **O** heilige

1721
leer sijnt loest heldi
myne vgeren dat ic
v pelgrim bin en
ic v mijn kint beua
len had. **Ic** en wites
nyemant dan v dat
tet vberut is recht
of sijn. **Loest** dat k
kint gedoot had. **M**
en liet met af. **meer**
hi sprack. **S. Loest**
make mij kint wes
leuendich of ic en
wil v nimmer meer
eet gedoen. **Die** ber
hertich gods quam
sijn loest te hulpe
gelickertwis als
den drie kinderen
in babilouen inde
vuerigen wage one
met en vbrande. **Soe**
wart dit kint won
derlich gesien vade
vader ons die coelen
leuendich. **Doe** die va
der sach sijn kint le

uendich was nou
hi die wiege mit
kinde en woldet er
gent wael brenghen
Die wiege en die
badem vielen tot af
sien ned en hi behuet
dat kint leuendich
inden arme daer hi
beemde hi daer dat
S. Loest dat kint v
weet had of dat kint
behuet had. **Die** my
rakelen die sijn
Loest gedaen heuet
van lamem va bli
den en rijchtige in
de en die ander sic
ten hadden dier is
alsoe voel dat si in
en sijn te tellen of
te scrue. **Dit** ons
wonder die sijn co
hert behalden heeft
Is dat in sijnre kee
ken of ind stat da
sijn heilige licham

tegenwoerdich is
geen ongel kerfen
of licht of oyl oly
beruen en mach
mer alleen wasker
fen Dit woldē ees
drie mondie besue
ken oft oer waer
weer tot hoere gro
ten ongeluck ind
kerken daer sijn hi
ham rust quamē
si en wolden ongel
licht ont fengen mer
te woldē met berue
Tot enen teyke hoe
ve gecheit storne is
van desen haestelic
slechts mede Die
derde was petrus
genoent tortaken
na die wart gepla
ccht in sine mont
Die wart hem ge
tinge vreselich aen
een side voel nae bi
sijn oer bleef hi sine

al sijn leuen also tot
euen myrakel te be
wisen **N**u en suldi
daer met aen twinc
len **Soe wie dat sint iosef**
vhuett eer doet of sijn
gedechtemisse iaerlics
mit veyue herte be
gaet **H**i sal vter guet
heit goeds vner vwer
uen eer en blifscap
vrede en ruste in des
tijt als hem god gela
uet **N**ae deser tijt sal
di getroent wden in
dat ewige leue **Des**
güne ons te samen
Die vader die soen en
die heilige geest Hier
begint die legende
Sinte Iusebins
Dit is die passie
der heiliger
martylars **Iusebin**
vincenit pelagius
poncianen en milh **Inde**
tyden des keyfers ge

herten Aurelio comodo
geschieden swaer ver
volginge der kerste
heit. **I**n een tiff qua
die dach d' gebuerte
des keysers. **D**oe ginc
een gebot van hem
dat al dat volck van
romen bi een solden
comen. **I**n hercules
en ionis der afgode
keer en solden roye
mit hondigen steme.
:Alsoe ist geschiet d'
alt volck stont voer
den coninc. **E**n hi
was wonderliks on
manerliks gecleet
mit ene myt' en hi
cleden sich mit enen
leuwes vel als wat
die leuwe is coninc
van allen dieren also
scheen hi coninc van
allen volck. **A**lle dat
volck riep tot hem
aldus. **I**n is een be

hueder hercules en
der gemeyne dinghe
en een beschermer
der roemstuer vrucht.
In der seluer tiff wo
de te romen inder
stegen gheheten con
vin somige kersten
Dit wellie waren
heilige manne. Guise
bnis vincentia pete
trio en poua en
knechten gods saen
de in gebede en in
heiliger wakinge be
rept om xps wil te
sternen. **D**ese in na
volginge der aposto
len hebben al hoer
gnet drost en den
armen gegeuen op
dat si naert van de
ser werlt te vrier
god alleen dienden.
:Als si ghehoert heb
ben al sulke dinghe
van aurelio comodo

geschiet te wese heb
 ben si dat in spot ge
 hadt **Hi** hebbe om
 gegaen die si strate
 ende stegen en pre
 ditten den eenvol
 digen en drievol
 digen god **Hey** vol
 dich inden wesen en
 drievoldich inde p
 soene **Seggende** holt
 op mijn alre liefste
 van neubedinge der
 smielen en geest eer
 den drievoldige en
 eenvoldigen god de
 vader den soen en
 den heiligen geest
 doet penitencie en
 laet v doepē op dz
 hi met te same mit
 aurelio comendo en
 vtract **W**nder hem
 allen was een sena
 toer gheheten **J**ulij
 die hoerde deser he
 ligen vmaninge en

heuet se in sin huys
 geleert en aenhoeren
 Se hoer predicatie he
 uet hi geloest en sin
 truet menygerhande
 heuet hi den armen
 gedeyt **W**oert meer
 heuet hi mit al sinen
 huys gesyne va euen
 priester die **K**uisin
 hert die heilige doep
 vntfonten **D**oe die
 lieyfer dat hoerde wilt
 hi mit gallen der bitter
 beruert en heuet ge
 baden datmen wilu
 uwer hem brengen
 solde **N**ot hem began
 hi aldus te sette **J**ulij
 woe sidi aldus dulle
 geworden dat thi v
 sinadende sijt **J**ouen
 herculeu en inuol
 het ydel dolheit daer
 ic niet of en weet **D**oe
 antwoerden **J**ulijns
 manlick en sprack

Du moeste tſamen v
gnen mit diue afga
den die gi beleyet mit
ydelre dollheit goden
te wesen **D**ie heyser
wart van desen en
van anderen woerde
besmeent **E**n heuet
laten ropen ene man
die vitellij hiet mey
ster vanden voeten
gers wreet van moe
de bitter van werke
beseten van allen su
den en heuet hem
geboden seggende ons
suet vlistelick alle die
gneden die desen toe
hoeren en dwint heu
sacrifine te doen der
onwiltelike hervulio
Ist dat hi dat niet doen
en wil soe en laet hem
niet langer leuen **D**e
se selue vitellij nam
uilym en deden su
toi in euen herker **D**ae

in daten beual hi
enen richtsnel te t
reyden en den heili
gen **J**ulij mit kette
nen gebonden vor
hem te brengen **D**e
se selue iulij al naet
was mer bescer met
al heel mitter geloe
uen **V**itellij sprack
tot hem aldus segt
heb di gehoert der
princen gebod **S**et
in weder v vhardyt
en aenbedet die god
daer die heel roestlic
wert bi smet en wil
di des niet doen soe
suldi mit meniger
hande pmen getor
meent wden **D**oe mit
woerden die heilige
Julij mit grot stant
tackracht **I**n ar me
en onseligen gi sult
tſamen mit inwen
princen vergnen

Doe sprack vitellio
 viliu in woen ha
 opt di want hi nu v
 doemt sijn Julia ant
 woerden in hope
 ist ewige leuen mi
 hope is xpus die di
 mit sinen pincen
 moet vdoene in ewe
 het **D**oe vitellio dit
 hoerden want hi n
 mit toern ontstelē
 en geboet vilin mi
 ruppelē te slaen als
 hi geslagen wart dā
 mede graf hi dē geest
 en voer te hemel en
 sinen licham liet vi
 tellio werpen op die
 meret **D**oe Iusebio
 peregrinus en potia
 us dit hoerden na
 men si dat licham
 des alre heilichsten
 martelars xpi en
 begrouen dat op ca
 lepodin kerchof op

den xviii dach der
 calenden van septemb
Als dit vitellio hoerde
 het hi se voer hem be
 engen en sprack tot
 hem het is openbaer
 waerheit dat gi Julia
 gueden genamē hebt
 en sijn licham geno
 men en begrauē hebt
Doe sprack die glori
 ose man iusebio daer
 gi ons mede betijt d
 hebben wi gedaen en
 mitter vdiensse ende
 hulpen xpi hebben
 wijt volbracht **D**ie
 boese richter sprack
 gi die die scatte hebt
 genomen dat en sy
 v geen swaerheit os
 die weder te geuen
 op dat gi niet en ver
 gnet als hi vgaen is
Iusebio antwoerden
 dat beteren wi mit
 alre begeerten en dat

willen wi ^{mit} iningeney
nen moede **D**oe si al
dus stantachtich bleue
wart die richter besce
mit en geboet dat me
se inder seker vren
op solde hangen aen
sicht tegen aensicht
en dat men se mit ze
nen en chypelen solde
slaen **D**oe si aldus
op gelanghen waren
riep die boede **D**ie p
prince en die gaden
en wil niet blasphe
myeren **D**oe si lage
waren gepynt gepy
nt geboet hi dat me
se wat liet ruste va
der pinen en sprach
tot hem sprac v sel
nen en sacrificiet
die gaden **E**usebio
antwoerden onsal
ige wat hi begonen
hebt dat voldoet en
en wilt niet af late

eer sal **J**hs die wi
ontbreken ons te p
ningen dan onse se
nie stantachtich bli
uende in **xpo** sal ont
breken en wilt niet
meynen dat wi ver
weert si of af sulle
scheiden vander sta
rheit ons heer **W**i
tellesius sprach tot
ten geuen die daer
bi stonden **S**eker de
se manne sijn vande
swartere tonge want
si sijn vrolick inder
pinen **D**oe antwoer
den vintencig wi sijn
vrolick en vbliden
ons in onsen heer
Ihu **xpi** **D**ie tyran
geboet haestelick dat
men vlamme ontste
ken solde aen heer
syden si worden vro
lick en sprac **G**lo
rie si di heer die ons

o. affluente wil mit di
 ee visentacie **O**nder
 hem allen een vande
 stockeren gheleyten
 anthonia mit aen
 sienden ogen sach vā
 veer enen ionge blet
 kende van groter cla
 erheit hoer syde mit
 eenre spongie droegē
Doe begonde hi mit
 groter blitscnype te
 roepen een waerich
 tich god is der kerste
 nen god want si mit
 waren redenē predic
 ten **I**c se enen engel
 bi hem sijn die se be
 schermut van d'ur
 lie d'vlānen **D**oe
 riep die richter ge
 hū enē boesen leue
 en sprack **D**e swarte
 conste o bedrieters
 der die mensche syne
 doet a vānderen **A**n
 thonia wart verniet

mit mynen en geloef
 den dat hi geloene sol
 de inde heer ihu xpi
En sonder merren
 ginc hi tot enē yrie
 ster die liet rufino
 en viel voer hem ne
 der en vwerf oetmoe
 delich dat hi van hem
 gedoept wart. voert
 soe geboet vtelius
 datme die martelars
 vander pijn bandē af
 solde doen **H**i sprac
 tot hem aldus waer
 om si di aldus wreet
 v seluen waer om
 en setti niet neder
 dese ydel dolheit en
 neubedet die goden
 als die printen geba
 den hebben op dat
 gi mit ons gebruylic
 moget dit leue **D**ie
 heilige virencia sech
 de **D**e alre onsalichste
 du buste wreet ouer

di seluen die di selue
met en spaerste **W**i
sijn nu in glorie ge
set du salste mit dine
p:incen v:gaen in die
helle **D**oe liet vitel
ho eusebius tonge
af snyden en meyn
den dat hem die spr
ake ontbreken solde
In wes monde **x**p:us
altijt ludende was
voertmeer quam **l**i
thomas aenloepē en
vrey **W**ake onsalich
ste vitelli wat is di
waer om p:incigt di
rechtneerdige mensche
Doe begunde vitellus
bloet te sryen wt sy
nen monde om dat
recht ordel gods wat
hi gepynicht had des
rechtneerdigen men
schen mont daer ou
leet hi bitter pijn en
rasynge in sine mont

Die ridder gods en
sebius gaf sonder
opholden lof **x**p:us
inden hogen **H**ier
om was een claer
kersten gheheten
faustus die nam
op die tonge des
heiligen martelars
Eusebius en staeft on
der suen rock in si
nen schoet en vloet
en vberch hem vā
vitellus gebot **D**oe
wart athonius
geleyt vanden stot
keren inden wech
diemen heit aure
lia bi trovans forum
en daer wart hi ont
hoest opten elften
dach der talenden
van **s**eptember **I**n
Eusebius en sijn
gesellen liet vitellus
weder setten in dat
nederste vande ker

her daer si dachuo
 tij nacht op en hiel
 den van stebede en
 hoer naem wart
 seer vnoeght al om
 en om. **D**aer qua
 tot hem een grote
 schijner der kerstene
 en hoerden vā hē
 die vmaninge dō
 ewigen leuens en
 gingen seer voert
 in doechden. **S**ae
 drien dagen open
 baerden. **25** Julius
 al aenhoerende p
 hetereude hi toe
 comende dinte en
 sprack maket te
 soent den vwaer
 vanden kerker en
 in desen seggen hi
 noch hi wt hoeren
 ogen en hoer her
 ten vbliden hi mit
 sinre bequamer
 videntacien alsulke

cracht der doechde
 gaf god sine geloem
 gen dat geen swaer
 heit en was hem
 mit hoeren stebede
 te geuen gesontheit
 in menigherhande
 refont vvensche die
 tot hem quame mit
 voel sterren besuet
Onder al quam die
 heydens priester vā
 dat mytolm gelhe
 ten hippula bestere
 de vanden heiligen
 martelars gedoept
 te werden die selue
 was blijnt. **D**ie mar
 telaren sprackē tot
 hem. **H**et sake dat
 hi geloeft van alle
 herten soe sult di
 blijcht wden ende
 sult mit ons gebrū
 ken dat ewig leue
Doe antwoerde lu
 pulu. **I**c sonder euich

twiuel sal geloouen
in den in wien ghi
geloenet en gecens sy
us en wil ic vā v sch
eyden **D**aer om bin
ic tot v gecome bege
vende mit v in dese
banden om vans
myne gebonden te
wden **D**oe si dat
hoerden ontboden
si den eerveerdige
priester rufus hi
quam totten kerker
en leerden en doep
tenē **D**oe stuch vā
sinen ogen die blij
de dinsternys en
xps licht schen in
hem **D**oe dat die
vrouere vande ker
ker sach dat hi nū
die in iner blint hi
had geweest sach qua
hi en viel neder voer
der heiligen voete
en begeerden oerh

gedoep te werden
doe quam die heili
ge priester rufus
en maectene veyn
mitten doepsel en
beschernden mitter
wapen der heiliger
geloouen **D**oe stuc
vitellio en openbaer
den dit den conuul
al dat vanden hei
ligen geschiet was
woe si alrehande pi
lien vwoenen hadde
en hadden vfulaet
die goden te sacra
ficiere en woe euse
bius sinder tonge
sprack **D**ie conuul
sprack tot hem dat
hi se doden soldē **D**oe
liet hi hem ene rich
stoel brengen en liet
se voer hem kneue
en sprack halt hier
een belde dat si mo
gen sacraficieren

Doe wt spegen die
 heilike martelaers
 en versmade hem
 wes herte sonder pe
 netencie was ver
 wonderden **K**usobus
 en sprack **D** gedach
 te wes herte is ee
 stoel des diuels
Doe liet se vitello
 apter meret alsoe
 lange mit lodenen
 coluen slaen dat si
 god horen geest op
 gauen **D**ie lidiam
 vergaderde die hei
 lige priester kausus
 en begroeffe met
 beer vands stit va
 romen **D**pten adste
 nach der kalende va
 september **V**itello
 en Aurelio comodus
 die keyser om deser
 sunden sen om voel
 ander suuden wil
 en bliuen si met ou

gewraken noch ou
 gepunct **D**aer nae
 solde **A**urelius comodus
 mit sinen bened op
 enen waagen varen
 mit elste iacer sijn
 vnt wart geworcht
 en starf armelich
 aen een suet die hee
 papelsye vitellus in
 pans me sterf daer
 keer haestelich **A**ldus
 heuet hi gewonen die
 daer secht vhalt mi
 die wrake en ic salt
 wed geuen hem si
 glorie in ewicheit
Dit is die legende
der vier gecroen
der martelaers

O yodestaen
 wart keyser
Int iacer ons heren
ee en hxxxix en reg
uerden xx iacer in
 sinen vierden iacer na
 hi tot enen geselle y

maximianū den hi
sande in walslant en
gaf hem mede dat
heilige kets legioen
marciū en sine
gefallen die hi nae
doden om die kerste
geloene **D**ioctiaē
was een groet ver
volger der kersten
geloenen **hi** doden
marcellinū den pau
wes alsoe dat die he
lige kerke vij uer
bleef sōd pauwes
hnder hem wart
gedoet **marc** ende
marcellianus en se
bastianus die buol
ginge was alsoe go
det dat binen xv
dagen worden gemē
telit xviii kersten
inder tijt doe dioctie
sianū die keyser to
ch toe pānomen op
datinen in sijn te

stemwoerdich^t ma
solde metuel ende
steen hōnweu solde
toten gebertike en
daer toe v̄gaderet
waren voel mey
sters vant hi ond
hem meysters van
groten consten **Al**
claudiū castorium
Symphorianū en
Pycrostratū wonder
liet van consten v̄
metzeletien **D**ese
vier waren herme
lik kersten halderde
die gebaden en wat
si mit deser consten
wraachten dat dede
si al inden name
gods ihū xpi **h**p
een tijt geboet die
keyser den meysters
dat si hōnwe solde
dat beelde der sōue
mit ene wagen en
peerden mit ahr

subtielheit van
 thafus steen Als
 si enen grote steen
 ghehoorden hadden
 soe en was niet be
 quaem die const oers
 homweus nae des key
 fers gebot Alsoe dat
 groet luyf geworden
 is tusschen den mey
 sters en den philo
 sophen **Op** ene dach
 sijn te samen gecome
op en rru meysters
 mit vijf philozophe
 dat waren meysters
 van natuerliche
 tensten te oudvnde
 die vborghentheit do
 des steens en die a
 deren en si tynste
 keer onder een mer
 symphorianus betw
 den in die kersten
 en seide totte wart
 liden en meysters
Broeders betrouwe

my en ic sal mi des
 weers onderwindē
 mit myne mede brue
 ders claudius **Pyto**
 strato en castornis
 te onderfueken die
 natuer des steens en
 si beforden te hou
 wen inden name oē
heren ihu xpi ende
 ter stont selectent hē
 wael naden gbeden
 des keyfers **En** si
 hebben ghehoore een
 cwiel en fyguer d'
 sonen van **rru** boete
Dit is geboetschap dē
 keyfer die sich keer
 daer in vbliden en
 gaf grote gawe den
 werclide en huet
 se ontwaugē mit gro
 ter mynen **ter** stont
 gebot die keyfer dat
 men tyneren solde
 in pauomen enen
 tempel en dat men

mer solde houwen vā
porphiretis steen co
lūpie piltes en caput
teken der colūpie en
riep tot hem **Claudū**
symphorianū mīstrā
tū castorū symphānū
en mit blitscappen se
ontfangende scrijde hi
tot hem. **Ic** beger
dat gi mit wijsheit
inwer consten wten
berge porphiretis
wilt houwen calū
mē en capitele d calū
men. **En** si sijn gegaen
mit voel meysters en
nūten filosofien
totten berge porph
retis en begonden
te houwen steen van
Al voeten **Claudū**
symphorianū castorū
en **Nicostratū** wraech
ten hoer werck won
derlick mit figure
en tynen en mit me

mīghende louen
vā dēt **Aer** wort sym
phānū consteliker
wercken wolde dat
brack hestelck ont
twee en mede sijn
yseren versenp **Doe**
sprack symphānū
tot symphorianē **Ic**
bestweer v biden god
der souen dat gln
in seg wie die god
god is die alle dese
dingen gemaect he
net in wies name
gi alle dese dingē
wert **Claudū** aut
woerden hem moe
get gi des gelseuen
in sulleut v seggen
en rechtendert sult
gi die const des werck
vāigen en hebben
dat ewigen **Symph**
anū antwerde **Ma**
begerten heb ic be
geert inwen god te

en ic bid u
 dat gi en my leere
 leuen claudius
 antwoerden. Siet
 dit is dat mi v seg
 gen sullen. Dat ghy
 trouwelich geloenet
 in onsen heren ihu
 xpi den soen gods te
 wesen en dat gi die
 doepe ontfanget en
 alle dingen sullen v
 geguen wden. Sym
 plianus antwoerden
 Hier om en wilt ni
 merren op dat ic u
 mit vghelyck si in co
 sten en in heyltheit
 Der stont brachten
 si symplianus totte
 bisscop cyrillu die
 daer genaungen bra
 cht waer va anti
 ochien om den nae
 ons heren die drie
 maet vermaegat wo
 unt voel slage en

inden kerker gelect
 mit voel heptigen
 Sy vielen cyrillum
 te voeten en baden
 hem dat in sympli
 anus wolde doepet
 als die bisscop dat
 hoerden waer hi ver
 uult mit groter vro
 den en sprach. Soen
 siet dat gi wt heere
 herten geloenet ende
 alle dingen sullen v ge
 dient werden. Doe
 antwoerden claudius
 mit synen geselle alle
 dingen die geschiet wa
 ren van horen wer
 ke en van hoere rey
 scap. Doe dattet die
 heylige bisscop gode
 en sprach tot sym
 plianus. Soen gi hebt
 gesehen die cracht gods
 in onsen werke nu
 alleen geloene trou
 welich symplianus ant

woerden mit trauē
wien gebiet di dat
ic thoene myn geloe
ue **D**ie heilige bisscap
antwoerden dat hi
geloenen solde in ihu
xpm den soen gods te
wesen scapper alre
duncken en weder
spreken alle dingē
die mit handē gema
ect sijn **S**ymphianus
sechde ic geloene dat
inder waerheit dat
ihus xpus is waer
god **D**oe dede cyril
lus nae geseenten
der heiliger kerke en
doepten hem inden
name des vaders en
des soens en des hei
ligen geestes inder
kerke en liet se wer
gaen op hoer werck
en alle hoer wercken
wachten si subtelic
inden naem ons he

ihu xpi en magter
voer hem e altoes te
teyken des heiligen
cruces **D**it mercken
een vanden philoso
phen en sprach mit
wydscheit dats een
manier der swarter
consten welck teyke
dat totter waerheit
hoert **D**oe dat werck
redelike wael gema
ect was en die key
ser dat sach behad
sent hem zeer wael
en vniemquoldic
hem die gane **D**aer
nae sprach die keyser
Ic wil datmen make
enen tempel vziert
van colympne pylaer
uen louere vogelen
en alrehande zierken
En daer in den moe
genden god alre gesot
heit **A**schelpin daer
aen leuen die water

porten aerven ende
 herten en gheheuf
 se van alre gemichte
 wten prophytica
 steen **N**ae Claudius
 en synre gesellen be
 hagen **A**ls dat hoer
 den die philozophē
 mitten anderen mey
 sters sijn si seer toer
 nich geworden mer
 tgebot des heysers
 dromt si **A**ls die
 werckmesters gaen
 de waren totten we
 vth berige teykenē
 een deel steens die
 men hoimven solde
Doe storten die hei
 lige vijf meysters
 hoer gebet makende
 een teyken des crucē
xpi en begonde te
 werken te scruē te
 graven en te pollicē
 en bliuen korter tijt
 maecten si al dat w

wertli meysterlika rede
 dat totten tempel hoer
 den nae des heysers ge
 bot en begereu mer
 den god **A**schelpm en
 maecten si met **D**oe
 brachten die werclike
 en philozophē dat de
 heyser aen en sechden
Douste pūnce ende
 ordemereder werlt
 groet is die raet is die
 raet dijns gebods wel
 clare werken sijn ge
 wracht aenden colupm
Hi antwoerden waer
 lich it heb grote geuue
 te gehad in die conste
 deser manē en liet al
 hoer werck te samen
 in enen campē bren
 gen en had grote ge
 michte in hoere werck
 en sochte sijn god
Aschelpm **D**oe sechde
 hem die philozophen
Are gnedemerenste

keysen die alle men
schen lief lieues en
luste een vrient des
vreden v sachtmoe
dicheit weet **D**at
dese die gi liefhebbe
syt sijn keysten en
al dat hem gebade
wort dat doen si in
den name **yn** **D**y
ode sine dede si rope
en spraci gi sult we
ren mit wat begere
ten en gousten v lief
heuet onse sachtmoe
dicheit waer om en
heb di niet gheoer
sum geweest dat gi
gemaect en ghelou
wen had van proph
eticus materie den
god **A**schelyru **A**lau
dus spraci **A**ltoes
guedertieren keysen
hebben wi gheoerfu
geweest in ver gued
nerenheit **M**er wi

en fullen nu mee
maken die ghelycke
nisse eens allen on
saligsten menschen
want aldus is ge
seeneu ghelyc hem
moeten si werden
die se maken en in
hem betrouwe **D**oe
worden die philoso
phen ontstake tegen
die heiligen seggēde
den keysen **S**iet gi
dese ongelouigen
woe si mit houedi
gen woerden in ve
guedertierenheit we
derstien **D**ie keys
selde men en sal ni
wed spreken dese wi
se meysters mer troe
ren **D**ie philosoph
sprake daer om sul
len si dienen in ve
gebaden of wi sul
len vinden die doe
sullen inden gebad

in ver guedertieren
 wit Die heyser spr
 ack machte wijs
 den geleeder man
 nen van conste dan
 dese Die philozoph
 en spraken wi wil
 len v verwerpen
 manen verziert v
 consten en van gee
 stelijchheit Doe sprack
 die heyser moechdi
 vanden die van de
 ser materien als v
 propheticus steen
 maken den god As
 chelpis soe sal dese
 vteren die pnu der
 ongeloeniger Doe
 befonten die philo
 zophen onruste te
 malien tegen Clau
 dium en si geselle
 en sechden waer o
 en sijn d' met geho
 ersum den gebade
 des heysers en doet

sinen wil **Claudius**
 sprack wi en blasphe
 meren niet onsen s
 cepper want wi en
 sullen ons niet con
 fuis maken op dat
 wi niet schuldich geuo
 den en werden in si
 nen aensicht Die
 philozophen sechden
 het is claer dat ghi ker
 sten sijn **Castorius** sey
 de waerlich wi sijn
 kersten Doe sochten
 die philozophen ons
 meesters die ischelpis
 rede maecten in vri
 dagen en wart te
 bracht voeden heyser
 Doe in dat beelde sach
 sechde hi dit is die
 subtelheit hoere conste
 die ons voer in hou
 wen behaget hebben
 Die philozophen spru
 ken Alle hoedste pnu
 is die gi meyt in des

cousten te wese die al
re wusten als **C**laudi
us en sijn gesellen v
guedertweulf sal we
ten dat si sijn kerste
en auinds hoere be
sweringe vmedere si
ons hem al dat me
schelike gestelt **D**y
oclesiaen sprack ten
si dat si onderdanch
sijn onsen gebaden
en offerhande doe
onsen gaden soe sal
ic se doen liden die
pnie der afdaders
In gebiede lampadu
dat hi mit sachtmoe
dicheit die salke on
hoer **D**oe wart daer
berent ene ruchtstoel
voer der sonen tem
pel daer sijn die hei
ligen gebracht ende
mit hem sijn gecou
die philozophen en
mit hem een grote

menichte der w
lude die vmaent
waren en geleert
vanden philozophe
en riepen **D**in ge
sonthert des onste
princen neent en
weech dese afdaders
en dese hoekelers
Doe lampadius
sack dat si mydelick
riepen sprack hi
die sake en is noch
niet gecyndet woe
solde ic die senten
cie geguen **D**ie
philosophen spra
ken en sijn geen
hoekelers soe neube
den si des heysers
god **D**oe goboet
die ruchtster den hei
ligen en seide aen
bedet des heysers
god den god der so
nen op dat hi ver
melet en onrecht

maket de raet der
 filosofhen Die
 heiligen antwoet
 den minnere meer
 en aenbeden wi o
 hantwerck mer wi
 aenbeden god die
 hemel en eerde ge
 maket heuet ende
ihm xpm jouse he
 die filosofhen
 spraken Siet nu heb
 di die waerheit boet
 schryft dit onsen he
 den keyser Doe liet
 se die rictter weder
 stoten in die gemeen
 genougennisse Na
 w sagen boetschre
 dit die rictten den
 keyser seggende co
 men dese en wech
 soe sal vgaen die
 oefeninge der gode
 Doe sprack die keyf
 der sonen den gro
 ten god ten si dat si

offeren den god der sonen
 inden alden seden ende
 onsen gebaden onder
 danck sijn soe sal ic se
 doden mit menigterha
 de pinen lapado die rict
 ter geboet dat me se op
 enen anderen dach wo
 brengen solde voer den
 tempel der sonen ende
 als si daer quamen spr
 ack die rictter tot hem
 gi waer wel wat v die
 rictter gebaden heuet
 dat gi offeren sult den
 groten god der sonen
 en den alden god eer
 doen Claudius sprack
 wi geuen eer den alme
 chtigen god en onsen
he ihm xpm sme soe
 hi wies naem wi al
 tijt hapen Hi wi ver
 vromwen ons dat wi
 vander duysternisse
 ten lichte gecomen
 sijn Die rictter seide

Ver is lichter dan die
grote god der sōnen
Claudius antwoerde
xpus die gebaren is
vander ioncfrouwen
en ontfingen vanden
heiligen geest die ver
licht alle mensche die
comen in dese werlt
die dat waer licht is
daer geen duysterinse
in en sijn **Die** richter
sechde **Ic** bid en vmae
en wil niet vliessen
soe grote myne ende
gouste ons here des
prince dyoclesianen
si weet onse alre gue
dertierenste prince dat
ber is alle menschen en
eert als brueders en
kinder **Mer** alre meest
die oefeners der gade
Syphorianus mit sine
gesellen antwoerde **Die**
prince sal sulke forse
dragen dat hi god in

hemdrick niet en v
geet die een scpper is
alre creatueren en
alre dingen. **Doe**
bracht lampadys de
se antwoerde voerde
keiser **En** die keiser
geboet boert aen en
wille si niet offeren
den groten god der
sōnen **Soe** pincht
se mit slagen der sco
pionen dat sijn wode
coluen **Mer** geuen
si consent soe brent
se weder tot onser
sachtmoedicheit **Nac**
vuf dagen ginch die
richter wes sitte tot
ten seluer stat te ge
richte en liet se wes
voer hem brengē en
thoenden hem vuer
inse v en menigerleke
kint van princen ende
sprack hoert mi ont
gaet al dese princē en

sat lief vrende der
 edelre princen ende
 offert der sonen den
 groten god Want
 voert aen en ist mi
 te sprekien mit sach
 ten worden **Clau**
 din antwoerden mit
 ten anderen wi en
 sijn niet vueret vo
 dreygen noch gebe
 lien mit smeyke **Mer**
 wi sijn meer vueret
 voer die ewige toerne
 ten en dat moet we
 ten **Proclesiaen v**
 keyser dat wi kerste
 waerachtich sijn en
 dat wi minner meer
 achter wert en gaen
 van seffeninge ons
 vander god **Doe wat**
 die richter toernich
 en liet se nakiet ma
 lien en mit scorpio
 nen slaen en onder
 linder stemē seggen

en wilt niet vsmide
 die geboden der prin
En in dier seluer vre
 wart lampado bese
 ten van duivel en sch
 sorden hem selue en
 is doet bleuen opten
 vrlchten stoel **Doe dit**
 hoerden sijn wuf en
 gesinde liepen si tot
 ten philosophen mit
 groten gelmele **Ende**
 de dit wart den keyser
 gebaetscraet die seer to
 ernich wart en volle
 van vwoetkheit en ge
 boet vnicentia den
 vaeghet datmen make
 solde lodene kusten
 daermen se leuendich
 in sluten solde en dat
 men se dan leuendich
 werpen solde in dat
 meer dit is aldus ge
 schiet als dit hoerden
 cyrellus die bisscop in
 den kerker bedroefde

hem en voer totte he
Daer nae **xij** dage **Ap**
rodus een kersten ma
wan op die knisten mit
ten heiligen lichame
en sat se eerlick in sij
lmye daer heuet ons
heue heer grote teylie
nen gedaen doer ho
vdiensse **M**us soene
dese martelaren en
sijn gecroent inde he
mel geuaren in no
uember d maent des
achtten dachs **I**n ho
den wi god doer hoer
vdiensse sijne heili
gen op dat wi come
moten nae dit eken
dich leuen mit hem
in dat ewich leue **D**
Die legende van su
te Iustachius

Iustachius plach
ierste placidus
te heten en was ma
erstalck vande heer

des heysers tynpaen
Mwas placidus een
heydens man noch
tant plach hi die wer
ken der beruhtertich
seer te oeffenen **H**i had
een wif die oer hey
den was die oer de
armen zeer te hulpe
quam mit hoere al
mussen **H**i had twee
soene die hi hoge dede
martagen als een ho
ge mechtich man als
hi was **W**il dat hi
neerustich was in
die werken der beru
htertichheit te doe daer
om vdienden hi dat
hi weerdich wart de
wech der waerheit
te kenne **H**et gem
el op enen dach dat
placidus voer inge
en want een cude va
heuten onder den an
deren versach hi een

herte dat boude den
 anderen voel schoen
 re was **D**at herte
 scheden hem seluen
 vanden anderen en
 liep ducht te walde
 wart in **D**oe die an
 der ridders vasten
 nae uolgeden de an
 deren herten verco
 es placidus dat scho
 enste herte en volde
 hem nae om te van
 gen mit al sinne ma
 eilt **D**oe clam dat
 herte op een steeruo
 se en bleef daer sine
 placidus quam da
 toe en visherden nam
 we woe hi dat van
 gen mochte **E**n als
 hi dat herte namwe
 merkten soe sach hi
 twisschen sinen hoer
 nen een cruce smen
 dat clare was dan die
 sone en aen dat cruce

sach hi dat beelde ons
 heren ihū xpi **E**n spr
 aek doer des herts mo
 ut **A**ls hier voertijts
 balanus esel dede en
 sprack **H**e placidus
 wner om voeltydi
 mi nae **I**c bin di ge
 apenbaert in die ge
 daente des diers om
 dine salichert **I**c bin
xps dien du oubelie
 tich eer doeste **D**ijn
 almyssen sijn op co
 men tot mi daer om
 bin ic comen totti om
 dat ic di vandege sal
 mit desen herte dattu
 iages **N**ochtant sere
 ge ander meysters dz
 dat crucefure dese wo
 erde sprack dat twys
 schen des herts hor
 nen stont **D**oe dat
 placidus hoerde wart
 hi alte zeer vueret en
 viel neder vande poer

En op die eerde **Doe**
hi weder herome w
sprack hi ontdecke
mi heer wat ist dat
tu mi segste soe wil
ic di volge en geloe
uen **ixps** sprack **Ic**
bin god die hemel en
eerde gemact en dz
licht heb gemact en
gescheyden was duy
sternisse den dach va
den nacht die iaren
en tiden heb gesat en
den mensche gemact
heb vander eerden en
om des menschen sa
helijet mi geroent heb
in die werlt in vley
schelichet natueren
wart gecriust gesto
ne en opstont van
den dooden des derde
dages **Doe** dit pla
cidus hoerden viel hi
ander werf ter eerde
en sprack **Heer** ic ge

loelle dattu die ge
buste die hemel en
eerde gemact heuet
en alle duick ende
bekieres die geen
die in dwalinge sijn
Wise heer sprack ist
dattu geloues soe
totten bisscop vanden
stat **Placidus** spr
ack **Heer** wilst du
ic dit seg minne wi
ue en minen kin
deven op dat si oec
gelouen in di **W**
se heer sprack du sal
stet hem seggen en
doen se mit di reyn
gen inder doepen
En du salste mor
gen hier weder co
men en ic sal di we
der ander werf ap
baren en sal di seg
gen wat di gescheu
sal **Doe** placidus
relnys quam en dit

Galen wime sechde
 sprack hi he mihi ic
 sach ter naester na
 cht xpm die mi toe
 sprack merge salstu
 en dme man ende
 dme kind tot mi
 comen **N**u weet ic
 die waerheit dat hi
 is mijn heer ihesus
cris **D**oe stonden
 hi ter midder nacht
 op en voeren totte
 bisscop van romen
 die se mit blitschap
 pen doeyten **E**n hi
 liet **Placidus** **E**n
stadius **E**n der der
 vrouwen name **the**
apista **H**oer twe
 soene den enen liet
 hi **agapitus** en de
 anderen **Theapista**
Des morgens voer
stadius ter nacht
 als hi te voer dede
 doe hi liden stat qua

vseynde hi sijn ridders
 al om en om van hi
 en quam ter stat en
 sach die selue forme
 die hi te voer gesie
 had en viel ned' op
 die eerde en sprack
Ic bidde heer dattu
 dmen knecht abenba
 res als tu mi geloues
Dase heer sprack
Salich bustu **E**nstatu
 wantu ontfange heb
 ste die heilige soepe
 uw hebstu den duuel
 uwonen en heues
 den geuen onder die
 voete getreden die di
 veyten veyden **N**u
 sal dme gelouue ap
 baren **w**ant die du
 uel heuet hem seer
 tegen di gewapent
 om dattu hem bege
 nen hebste daer om
 salstu voel moeten
 liden om dattu wer

oetmoedicht wer
des vander ydelheit
deser weerts **E**nde
weder vlienen wer
des inder rijtheit d'
geestelicker glorien
Mer en laet di niet
vdrieten op dattu
niet weder en kieres
ter glorien der wer
lt **W**ant bi dinre
becoringe salstu ee
nder iob werde ge
toent **M**er alsa ver
oetmoedicht buste soe
sal ic di weder sette
in dine yerste glorie
Soe segge of hi nu
heuer dine becorin
ge lides of sint eyu
de dyns leuens **E**n
stachius sprach **H**e
of di gemieget of
gnet dattet soe ge
biet dat myn bea
ringe nu geschie **M**er
bleent my tracht en

oetmoedicht **H**ese
heer sprach soe sijn
dan gestadich mijn
gracie sal v siel bewa
ren en behuede **A**l
dus voer onse heer
te hemel **E**n stachius
quam te huys ende
seydet sinen wiue
Nae luttel dage qua
een starft ons sijn ge
sijnde alsoe dat alle
sijn knapen en maai
de haestelick storuen
peerde en beeste stor
uen alle haestelick
Doe die diene ende
stractroeners sagen
dat hem quellick ign
urk braken si op ene
nacht in sinen huys
ke en stalen hem alle
dat hi had en en lie
ten hem golt noch
siluer noch clemode
dat si en wech conde
brenge **H**i en sijn

208.
en sijn kinde
dunten gade en vlo
en wter stat bi naest
want si hem der ar
moeden en schandē
ontsagen daer om
voeren si heen tot e
egypten wart **Aldus**
wart alle sijn wom
ge verderft vande
roeuers en dienen
Hier om was die key
ser en senatoers dro
nich om dē maer
scalcē want hi een
vroem man had ge
weest **Mer** si en cō
den daer niet af ver
nemē **Doe** si aldus
heer waren gegaeu
quamē xxi eens dag
bider see en vande
daer een scepe daer
gingen si in en be
gonden te varen **Die**
scepman sach dat die
vrouwe schoen was

begeerden hi se **Ab**
ben **Doe** se an wate
wolde die man sijn
veer geelt hebbe ende
doe si niet en hadden
mede te betalen hielt
hi die vrou te pande
en voer en wech **Hi**
strach en wolde dit
niet liden doe wente
die scepman sine kua
pen dat si hem wten
scepe worpen alsoe
mochte hi die vrouwe
beholden **Doe** **Eust**
clius des gewaer wa
rt liet hi sijn vrouwe
daer mit grote rouwe
en nam sijn twe kin
der en giack wter
scepe en seyde **Wec**
in lieue kinde dat
v moder aldus wor
den is enen vreedē
man hi quam tot
enen toster daer hi
auer most **Want** hē

Dat water te diepe
was soe en dorste hi
die met te samen on
dragen **M**er hi dro
ch dat een au en het
dat ander sitten doet
ouer was setten hilt
neder en ginch om
dat ander **D**oe hi a
mydden in die neu
er **q**am quam doe
quam een wolf en
nam dat lunt dat hi
au gedragen had en
liep daer mede te
walde **D**oe hi daer
af den hape vlore
had doe haesten hi
totten andere **D**oe
quam een leuwe en
nam dat ander ende
liep daer mede en
wech **W**ant hi mys
den mit water was
soe en coude hi den
leuwe niet gesolgen
Daer om sloch hi sij

hande en toch sijn
haer en had hem
seluen bi nae van
romwen ydroncken
en had hem god wij
bequet **A**n gemelt
dat heerden inden
velde waren ende
sagen den leuwe
dragen een leuendich
lunt en volchde he
nae mit hordē en
hi liet dat lunt le
uendich valle ende
liep en wech **O**p die
mider syde vande
roter ginge lide
eren ende bouwen
en ontinechde den
wolf dan mider lunt
leuendich ongestha
det **A**ldus vsaget
god dat beide die lunt
der in enen diepe
gehalpen worde **W**at
die herden en die ar
ker lide waren van

men doerpe **D**ie kint
 der wiesen op ende
 gebegen te miñ mer
 hier en wiste die va
 der niet of en gise
 al screyende en wech
 mit groter droefst
 en sprack **W**ee mi
 wat is mi geschiet
Ic had wif en kind
 der en vinders die
 mi dienden nu bin
 ic van alle beroeft
Gedenct heer dat
 ic becoert solde w
 den als iob **N**er
 mi daint dat mi
 becringe wat me
 re is **A**l was iob
 sijnz gnetz beroeft
 nochtant hielt hi
 wat daer hi op sit
 ten mocht en mi
 en is niet geblenē
Job had vriende die
 hem troestē en me
 deliden mit hadde

En wrode beestē
 ben i mijn kinder ge
 nomen **J**ob behelt
 sijn wif en miñ wif
 is mi genomē **E**n
 nu hē geest nu rust
 in iustre droefheit
En sette minne monde
 een quade **E**n behne
 de mijn herte dat ic
 geen quade woerde en
 denke noch en spre
 ke op dat ic niet vā
 v gescheiden en wde
Als al clagende
 quam hi mit doerp
 en vhaerden hem en
 woende daer **xx** ier
 en vwaerden s lude
 achter **E**n sijn kind
 der worden op geuo
 et in een ander doerp
 en si en wiste niet
 dat si gebenedes wa
 ren **H**use heer ver
 waerden **E**ustachius
 wif dat si reyn bleef

in allen anderen
manen want die scip
man die si ontmoer
den bleef ter stont
doet. **N**u gemelt dat
dat volck van romē
seer nen gestoten wa
it van hoeren vian
den. **A**lsoe dat si deur
kende worden woe
vromelick dat pla
cidus douch gestredē
hadde en dreue gro
ten rouwe dat si hē
aldus vlarē had
den. **D**ie keyser sey
den voel ridders nit
om placidus te sue
ken en geloefden hē
groet guet die hem
vinden woude. **H**et
gemel dat si van
Gustachus ridders
die hem te dieuen
plagen quame tot
ten dorpe daer hi in
woenden en placido

berinde se hi hoer
gaen en hem geda
cht der eren die hi
te hebben plach en
bedroefden hem en
sprack. **H**e als ic dese
gesien heb des ic mi
vmoet en had. **A**lsoe
bleent mi oec dat ic
eens dages mijn wijf
sien mach mijn kin
der weet ic wael dat
die beesten gete heb
ben. **D**oe quam een
steme tot hem en spr
ack geloeue. **G**ustach
du salste siew weder
komen tot dinnre per
ster eren en du sal
ste dinn wijf en dinn
kinder weder hebbe.
Doe hi den riddersen
ontmoeten en antwo
sijns niet. **M**er si greue
ten hem en vroech
den hem of hi sul
ken man niet gese

en hadden **Eustachy**
 us antwoerden hi
 en wiste dat niet
 of **Mer** hi bad hē
 dat si mit hem gi
 gen tot sinre her
 bergen daer dien
 den hem **Eustachy**
 us antwoede doesi
 aten **Doe** wart hē
 gedenckende sinre
 ere die hi vlamen
 had en en rōnde die
 timen met oitthol
 den **Mer** hi ginch
 wt en wiesche sin
 aensicht en quam
 weder en dienden
 hem **Die** ridders
 worden hem aen
 siende en seyde woe
 geluck is dese mā
 den genen dien wi
 suchen **Die** een sp
 rāck hi is hem son
 derlinge gelick **Mer**
 laet ons merke of

hi die lirlawe intrijp
 heeft die hi inde stri
 de ontfinck voerwaer
 soe is hi **Si** vonden
 die lirlawe en vens
 den dat hiit was si
 sprongen op en custen
 hem **Doe** quamē die
 gebueren toe lopen
 als tot enen wonder
 want die ridders ver
 telde hem hoe mede
 tigen man hi plach
 te wesen **Doe** sechde
 hem die ridders des
 keysers gebod **Kude**
 deden hem richeliche
 cleder aen en ryden
 mit hem hen **Kude**
 quamē nae xv dage
 totten keyser en sprā
 ken woe hem geschiet
 was **En** doe die ke
 ser sin coemste vernā
 reet hi hem tegen en
 custen hem **En** hi v
 telde den keyser woe

hem geschiet was
Doe hi weder maer
schale was gemaect
als hi te voere was
Doe dede hi die rid
ders en hem dochte
datter te luttel was
die viande mede te
bestriden en liet dz
men scarpante ver
gaderen solde doert
ganse lant Aldus ge
melt datmen wilde
derp daer si woende
geuen moeste ij gesel
ken want si daer op
geset waren **I**n den
hiden dochte dat si
steen bromer knape
en hadden en sande
beide **E**ustachius soe
totten ortz orloge **D**oe
Eustachius die ion
gelingen sach dochte
si hem vrome en se
dich sijn en nam si
ouder sijn gesynde

Aldus sijn si geu
ren te stride en ver
wan al sijn viande
en lieden weder
te vomen **I**nder
wederlieren gem
elt dat hi sijn heer
dede rusten drie
dage achter een tot
ter seluer stit daer
sijn wyf woende
Het geschieden als
god wolde dat die
twe iongelinge te
samen te liffen qua
men mit hoere mo
der al en wisten sy
niet dat hoer mod
was **O**p ene mid
dach vtelden si die
een den anderen
van hoere kinshat
woe hem geschiet wo
die moder sat en ho
erden wat si seide
Doe sprach die alste
in en gedenct an

were niet dan doe
 ic ionck was ende
 mijn moder een
 schone wijf was
 dat si had twee soen
 daer ic die alste vā
 was si ginge mit
 ons eens nachtes
 en wech Alsoe dat
 mijn moder in die
 see bleef. **E**n onse
 vader solde ons ij
 kinder dragen ouer
 een water. **D**oe qu
 am een wolf ende
 droech mine brue
 der en wech. **E**nde
 eer hi tot mi come
 conde quam een
 leuwe en droech
 mi oer en wech en
 die herden ontinck
 den mi den leuwe
Aldus bin ic ont
 halden en op genc
 et in dat geeset dat
 tu wael wares. **E**n

ic en conde voer
 niet geweten woed
 mit hem voer. **D**oe
 dat die ionckste hoer
 den sechde hi al we
 nende seker als ic
 mi vshyne am soe bin
 ic v brieder. **W**ant
 die mi te halde plage
 die plegen mi te seg
 gen dat si mi enen
 wolf ontmaeyden.
Doe rusten en helse
 den si die een de an
 deren en screyden
 van groter woude.
Doe dit die moder
 hoerden bedacht si
 voel in hoer seluen
 of dit hoer kinder
 yet mochten sijn.
Des anderen dages
 ginc hi totte maer
 seckel en sechde. **I**c
 bidde v heer dat gi
 mi weder te lanse
 helpt want ic bin

van rouwen gebaren
In desen woerde wart
si hem bekēnende in
der lidenen **E**n en
conde hoer niet lau
ger ontholde en niet
hem te voeten **E**nde
sprach heer heer **I**c
bidde dattu mi ver
telles dine leue wāt
ic haep dattu luste
placatus die maer
schalk die nae **E**n
stadius heit doedi
ypus behuert had
En nae voel betori
gen geleden hebste
En dijn wijf dat
ic was genouwe wart
inder zee **N**ochstant
heuet mi god behuert
van alce onreynhē
Wi hadden twee soe
Agapitus en **T**heo
pistus **D**oe dit en
stadius hoerden en
die vrouwe beuere

dat het sijn wey
was screyden in de
blitscappen en danc
ten god die die be
droeffden twest **D**oe
sprach die vrouwe
Heer waer sijn ons
kinder **D**oe sprach
in woe daer mede
geschiet was dat
se die beesten gete
hadden **D**oe sprach
si danken en lanē
mi god **A**ls in ons
vgaert houet also
sal in ons ons kind
weder genen **D**oe
antwoerden in ic seg
v dat se die beesten
geten hebben **S**isey
de heer giffste hoer
den ic twee iongelij
gen aldus te same
spreken ic haep d
onse kinder **S**i **N**u
vraget hem en si
sullent v segge **A**n

iustitius dede si co
 men en antwoorde
 hoerden se ende on
 derwant inder waer
 hert dat het sijn kin
 der waren **Doe** wée
 den si alle van blit
 scappen en rusten
 die ene den andere
 en loefden ende
 dancken onsen lie
 uen heer **Doe** wa
 alle dat heer ihero
 solick om dat **Ei**
 stachus sijn wif en
 sijn kinder weder
 gereden had **Ende**
 dat si victorie van
 hoeren vanden had
 den **Doe** si terome
 quamē was die key
 ser tyranus doet
Ei een ander qua
 et tyran was key
 ser die hiet adria
 na **Dese** ontfinc
Eustachius mit gro

ter eeren sijn wif en
 sijn kinder en hietter
 groot hof mede **Doe**
 anderen dages giuch
 die keyser totten tem
 pel om den goden
 offerhande te doen
 om die victorie van
 den vanden **Doe** hi
 sach dat **Eustachius**
 niet offeren en wol
 de noch om die vic
 torie noch om dat hi
 sijn wif vonden had
 en sijn kinder **Doe**
 bad hem die keyser
 dat hi sijn sijn
 woude **Eustachius**
 seyde **Ic** bid cristu
 nen die een waer
 god is dien diene ic
 en anders gene god
Doe wart die keyser
 al vwoet van toern
Ei sat **eustachius** sijn
 wif en sijn kinder opt
 sant en het daer enen

wresen leuwe toe die
leuwe key daer toe
Doe hi daer bi qua
sloch hi dat hoeft ue
der en neychoe hem
en gindt oetmoede
lick en wech **D**oe
dede die keyser ene
metalen offe onste
ken en dede si alle
daer in werpe **D**ie
heiligen gingen en
deden hoer gebet
En gingen ende de
den hee inden vne
rigen offe en leuer
den god hoer sielen
Des derden dages
worden si wt geta
gen wten metalen
os en voerden key
ser gebracht **S**i ware
also reyne van alle
sinerten des vuers
dat dat haer van ho
ven hoefde niet ge
quets en was noch

hoer cleder en r
ken niet inden br
mde **D**ie kersten
tude uame hoer lic
hamen en begroue
si in een schoen stat
En maecten daer
een bede huys auer
Sy worden gepassit
onden den keyser
Abramen Jut mer os
heren E op die xx ka
lende Nouembri
Vanden heiligen
bisscop **S**inte **B**a
Basilus **S**iluis
een eersam
bisscop en leere mes
leuen bestriet die
bisscop van ycomen
Anfolisia **E**n was
een volmaect heyligh
man **A**ls euen he
renyt vthoent was
Die **E**ffrynus liet
Op een tijt was de
se selue **E**ffrynus wt

hem selue gethage
 inden geest. **I**n sach
 een coluymie vuers
 daert hoef of totte
 hemel sloech. **I**nde
 hoerden een stemme
 van hauen die seyde
 de. **A**ls is die grote
Basylus als dese
 coluymie vuers die
 du sieste. **E**ffraym
 ginch totter stat da
 basylus woenden
 om dien grote ma
 te sien en quam da
 ontrint x vren. **D**oe
 hi sach dat hi mit
 schonen clederē ge
 cleet was. **I**n dat hi
 kerlick mit siner
 clerlien ginch. **D**oe
 seyde hi tot hem sel
 uen. **M**i dinct ic heb
 om met gearbeit
 want dese man en
 mach soe groet met
 wesen als ic ghesien

heb. **I**n dus groter ere
 want wi die heitste en
 tolde liden en voel an
 der vsmets en moege
 tot soe groten loen in
 romen. **D**it becnude
 basylus inden geest
 en liet basylus tot effraym
 hem halen. **D**oe effraym
 ym tot hem quam
 sach hi een vuerige
 tonge spreken doer
 basylus mont. **D**oe
 sprach hi waerlick
 basylus is groet hi
 is een coluymie des
 vuers die heilige
 geest spret doer si
 nen mont. **E**ffraym
 seyde tot basylus. **I**c
 vis v heer dat ghi
 mi vverue wilt dz
 ic gvine spreken
 mach. **D**oe seide ba
 sylus seyde. **D**u heb
 ste een groet dinct
 gebeden. **N**ochtant

had basylus voer
hem en hi sprack ge
we sprake **O**p een
mider tijt sach een
ander heremijt ba
sylus gaen in bisscops
ornamenten en vmat
hem dat hi grote ge
nuchte moest hebbē in
die pontosicht **E**n
steem sprack tot hem
Du heues meere gem
righen dattu dine catter
strelles aner hoeren
stare dan basylus
heuet in al syne her
heit **V**alerius die die
ongeloenige **A**rriane
voert setten **N**am de
ngeloenige een kerke en
gasse den **A**rrianen
basylus quam daer
toe en seyde totten key
ser her keyser heer
Het stat gestreuen dz
des conincs oer mynt
gerrecht oedel **N**och is

meer gesaxenen dan
des conincs oedel in
geracht is **D**ijn herte
heuet gebuden dat in
geloenige mensche wez
wter kerken en dat in
se den **A**rrianen sal ge
uen **D**ie keyser sprack
De basylu du wilt
noch quaet spreken
mer het en betoent
noch en behoert di n
Basylus sprack ons
betoent te sterue om
die gerechticheit **D**oe
hoerden demoscenes
dit die des keyfers
toch was en sprack
quaet op basylus
Doe sprack basylus
tot hem di behoert
des keyfers pulment
en anse te bereyden
en te besorgen **D**u
en heues die heues
lerninge der heiliger
kerken met te besor

gen of te roken hi
was confus ende
swoech **Doe** sprack
die keyser tot basylus
ganc en swich en
thoent v parthe in
te zeer **Doe** ginch ba
sylus totten **Arriane**
en totten geloemigen
dat men die kerke so
er vafte sluten solde
en besegelen mitten
kersten segel ende
mitten **Arriane** se
gel **En** welke parthe
dit vidden roudē nē
god dat die kerke op
werde gedaen die sol
de se wesen **Doe** dit
hem allen lief was
Soe gōude hi den **Arri**
anen dat voer bidden
Si baden drie dage
en drie nachte ende
en worden niet ver
hoert **Doe** ordeneer
den basylus sijn pro

festie en ginch mitten
professien totter ker
ken en si vielen op
hoer knyen en dede
hoer gebet **Daer** na
stant hi op en doep
ten sunlicht aen die
doer mit sinen bisscop
staff en sprack **Doer**
op v poerten in priu
cen die comack der glo
rien sal daer in gaen
Ter stont gingen alle
die doeren op en die
geloemige ginge daer
in en dautten ende
lauden gode ende
men gaf hem die ker
ke weder **Doe** dede
die keyser sinne be
basylus voel gods
lauen dat hi sijn per
tie werden woude mit
ten **Arriane** **Doe** sey
de basylus dit solde
men deyne en onge
stādigen lude voer

leggen want die mit
ter godliker leeringe
gevoet wort. **E**n liet
die leeringe niet aen
ter niet uijure noch
kosten in eenre litte
ren om alte voel go
ts. **D**oe wart die
heysen toermich ende
wolde hem yserden
in elenden. **D**oe hi
dat wouisse daer toe
samen wolde doe
brack die pēne een
werf en anderwerf
en derdewerf. **D**aer
nae wart sijn hant
zeer beuende dat hi
seer vueret en brack
den briefken. **E**r
sam man die liet
Eradin en had een
enige dochter die hi
nōne wolde maken
in die een gods. **D**it
vstout die dinnel en
bracht enen iogelinc

die **E**radin hertin
was in sijn herte dat
hi die dochter seer myn
den. **M**er om dat hē
dochte dat hi hoer te
delyn was soe edele
ricken iongen. **J**ou
frouwen te nemen.
Daer om sprack hi
enen toeuener toe
en geloesden hem
voel geelts te geuen
mocht hi hem daer
toe helpen. **D**ie toue
ner sprack dat en
am ic niet gedoen.
Mer wiltu ic seydē
di tot euen dinnel
minen heer en wil
stu minen wil doe
en dat ic di hetts du
salste dinnel wil vertri
gen die iongelinc
sprack. **I**c wil doen
dat gi nu heit. **D**oe
screef die dinnel toue
ner enen briefken

den duuel en hielt
 aldus en gaf hem
 den iongelinck **H**e
 want ic dagelijc be
 geer dine deele te ver
 weere om af te trec
 ken vanden kersten
 geloue **S**oe heb ic de
 sen iongelinck totti
 gesant die in quader
 begeerten ontfcken
 is mit sulker maget
 en bid v dat hi sine
 wil vwerue **D**esen
 brief gaf hi de ion
 gelinck en seide gac
 yene op deser vren
 vanden nacht soe ga
 uck op eens heyden
 mans graft daer ro
 pe den duuel ane en
 hesse desen brief op
 in die lucht ende ter
 stont sullen si tot v co
 men **H**i quich ende
 riep den duuel aen
 en werp den brief

in die lucht ter stont
 quam die prince der
 diuelen mit ene gro
 ten hoep der quader
 greeften **D**oe hi desen
 brief gelesen had spr
 ack hi totten ionge
 linck geloefsi aen mi
 op dat ic dine wille
 vintille hi sprach **I**n ic
 he **D**ie duuel seyde
 gi kersten gi sijn te
 mael ontron **A**s gi
 uinhure te doen hebt
 soe comdi tot mi **A**ls
 gi dan uwen ~~sitt~~ hebt
 wil hebt soe versacti
 minus en ontloupt
 mi tot xpm en want
 sine genaden geen
 eynde en is soe ont
 feuct hi v weder oer
 wilsen dat ic dine wil
 doe soe greeft mi ene
 brief mit dine selues
 hant gescreuen daer
 du mi in belies datmi

xpin vsaken salste en
dine dape en op dine
kerstenheit dattu my
knecht buste en mit
mi ten ionyften dage
sult vdoent sijn ter
stout dede dese ionge
lind aldus **Doe** riep
die diuel den geest
der oucuyshet ende
heit hem dat hei va
ren solde totter seluer
maget en solde hoor
herte doen berue in
des iongelinges my
Si voeren heen ende
ontsniken des der ma
get herten soe seer dz
si neder viel voer ho
ren vader mit vamer
licker steinen ontfer
myns vader **Want**
it lide grote noet om
die myn des iongely
ck die dine knape
is ontfermt myns
en thoent an diue

vanderliche myne
geest in den ionge
lind daer ic dese
noet om lide **Auders**
suldi in toetelich doet
sien en du salste my
doets een sake wesen
ten ionyften dage doe
sprack die vader wie
mi onsalich man wat
is myne dochter ge
schiet wie heuet mi
gestalen miuen schat
wie heuet mi beroeft
vanden licht myne
ogen **Je** had gehaep
dat ic v den hemel
sien vader tener
beudegū getrouwt
solde hebben en vā
di beholden te wden
Mer nu vbroeft
in oucuyshet **my**
liene dochter laet mi
v doch xpin genen
als ic wil had dat
ic van rouwen niet

en sterne Si riep
 noch meer vader
 doet ter stont minne
 wil of ic bliue roz
 telick doet **D**oe si
 aldus bitterlicken
 freyden en bitteren
 sende worden doe be
 riet hem die vader
 mit sinen vrienden
 en gaf hoer de ion
 gelick en den mee
 sten hoep van sinen
 guede **E**n seyde ganc
 du dochter wanttu
 buste seker onsalich
Doe si aldus vsamet
 waren soe en ginch
 hoer man niet te ker
 ken noch hi en segen
 den hem niet noch hi
 en beual hem selue
 god niet **D**it merre
 die gebueren ende
 sechdent sinen wive
Du salste weten dat
 dine manne dien du

aldus voren heues
 en is geen kersten no
 ch en gaet oec niet ter
 kerken **D**oe si dit ho
 erden viel si van aue
 ste daer neder en spr
 ack **D** mi onsalige
 wif dat ic ye geba
 ren wart tot desen
 onsal **D**oe si dit ho
 ren man vertelden
 myssaecten hijs alle
 en sechde ten weer
 niet **D**oe sprack si
 wilsta dat ic di ge
 loue soe laet ons
 mergen te samen
 te kerken gaen **D**oe
 hi dat hoerde dat hoer
 den dat hijs niet o
 bergen en conde sey
 de hijs hoer alte ma
 el **D**oe si dit hoerde
 wart si seer bedroeft
En ginch totten bis
 scop basilus en ver
 telden hem hoet mit

hoeren man geschiet
was. **B**asilus dede
den iongelinck tot
hem halen en seyde
soen wilstu weder
kieren tot onsen iē
Hi sprach in ic heer
mer ic en mach. **W**;
ic heb den duuel be
het en pfeffe gedaen
en heb xpo gesecht
en des heb ic den du
uel enen brief gege
uen. **B**asilus spr
ack des en achte al
met. **W**ant ons heer
is guedertiere ende
sal v geern ontfant
gen alstu peneten
tie doeste. **H**i ontfu
ck ter stot de ion
gelinck en maecten
hem een cruus voer
sijn hoeft en besloet
hem drie dage daer
nae quam hi weder
tot hem en sprach soe

woe ist mit v. **H**i
sprach heer ic bin
in groten uoden ic
mach alte quellich ge
dragen dat gedragen
gerucht der duuel en
hoer gerucht verueer
nisse si halden den
brief in hoeren han
den en spreken my.
Basilus seyde en ont
fiet v met met halt
vaste geloene en gaf
hem wat teten ende
maecten hem een
cruus en besloten
weder en bad voer
hem. **N**ae wat dage
quam hi weder tot
hem en seyde soen
woe ist mit v. **H**i sei
de vader. **I**c hoer nu
hoer gerucht vā veer
en dreynen in mer
ic en sieder nu met.
Basilus gaf hem
weder teten en sege

den hem en sloet
 die doer en ginch en
 wech **N**ae **xl** dagen
 quam hi weder tot
 hem en sprach woe
 gnet het v **H**e sprac
 ic bin daer wael hei
 lige man gods wat
 ic sach hi den ee vi
 spoen dattu voer mi
 volghes en den diu
 el vwoenes **D**oe ley
 den hem basilius wt
 en riep te samen alle
 die clergie en geeste
 liche lude dat ende
 bad hem allen dat si
 voer hem biddē vō
 den iongelinck ende
 nam den iongelinck
 mitter hant en ley
 den hem in die ker
 ke **D**oe quam die
 diuel daer mit voel
 boeser geesten en ta
 sten den iongelinck
 aen men en sach den

diuel met mer hi
 wolde hem basilius
 nemen **D**oe riep die
 iongelinck **I**d heili
 ge vader helpe mi
Kū die diuel toch soe
 seer dat hi basilius
 mede vander stat toch
 mitten iongelinck
Basilius sprach diuile
 side diuel en gewant
 di niet mit dms selues
 vdoemensse du en be
 roeues die creatueren
 mijns here ihus gods
Doe sprach die diuel
 daert voele lude hoer
 den **D**u doeste mi on
 recht basili want ic en
 quam tot hem niet mer
 hi quam tot mi en loech
 erden **xpm** des heb ic
 sinen brief in mijn hat
Basilius sprach wi en
 sullen niet rusten van
 onsen bedinge tot dat
 tu ons den brief weder

¶ **D**oe bad **Ba**
silus neerstelick en
verpitten sijn hant wt
te hemel wart doe
quam die brief doer
die lucht neder daer
alle die lude sagen
en quam **basilius** i
sijn hant vallen **I**
nam den brief ende
sprack soen kensude
brief inseyde in ic he
ic heb hem mit mine
handen gescreue **Ba**
silus schoerden den
brief en leyden den
iongeluck nider ker
ken en maecten he
weerdich totten dien
ste gods en leerde he
wael en gaf hem ee
wigel nae te leue en
gaf hem voert sine
voert swine **¶**
Doer was een wif
die voele sunden gedaen
had die screef si alle

in euen brief en mit
leest screef si een swa
er sunde die swaer
was dan die andere
en gaf dit scrift sco
basilio en bad hem
dat hi voer hoer bid
den wolde **D**oe hi die
sunde wt gedaen had
mit sinen gebede en
si den brief weder ont
fangen had en op ge
daen want si dat alle
hoer sunden waren
af gedaen dan alle
die swaer sunde **S**
sprack tot **basilio** **I**
knecht ontfermt v
minne en vwerft m
aflaet van deser sin
den gelick den andere
In seyde tot hoer **D**
wif ganc van mi
want ic bin een sin
dich mensche en behoe
ue alsoe wael aflaet
alstu doe si niet af

en liet sprack hi tot
 hoer **G**auk tot ef
 fraym den heilige
 man hi heues wael
 machit dine bedinge
 te volle doen **D**oe si
 tot **E**ffraym quam
 en hem seyde waer
 om si tot hem gesat
 was van **B**asilus
Hi antwoerden hoer
 gank en wech want
 ic bin een sündich mē
 mer dochter ghet we
 der tot basilus hi
 sal di dese sünde also
 wael moegen vblidde
 als hi alle die ande
 ren heuet gedaē en
 haste v seer dat ghi
 hem leuendich vint
Doe si inder stat qu
 am soe droechmen
 basylus doet ter ker
 ken **S**i riep lude god
 moet mi versetten
 dattu mi gedaen he

nes wanttu mi wael
 haddes moegen ver
 soenen voer god ende
 du mi tot eue ande
 ren seydes doe wa
 rp si den brief op die
 baer en met loutge
 daer nae si en deden
 op en want die sünde
 wt **D**oe dancken si
 alle onsen heer die
 daer waren **J**uder
 stat van alexandariē
 was een ioede ende
 hiet ioseph en een
 sündichuge wijs mey
 ster in medecine dese
 ioede had basilus
 lief en begeerde
 hem te bekien tot
 kerstemē geloouen
 en te voeren eer ba
 silus starf en sieck
 lach dede hi den ioe
 de halen recht of hi
 sünde medecine te doe
 had **D**oe die ioede sine

puls getast had sech
de hi tot sinen gesyn
de bereyt v dat gi
den bisscap begraue
moeghet **W**ant hi sal
siner sternien **D**it v
nam basylus ende
sprack du en wetes
niet wattu segste die
roede sprack **G**eloeues
mi heer dat die sone
mitter sonen sal ont
gaen dat is dattu no
ch luden sternie salste
mitter sonnen **B**asy
lus sprack wat sol
stu seggen of ic lude
niet en sterue die ro
de sprack dats omo
gheli basylus sprack
of ic leue hent mer
gen te serte tijt wat
salstu se dan doen se
ker heer tenendich
lenestu soe lange soe
wil ic steruen **B**asy
lus soe salstu doen w

wattu salste sternien
den sunden en lenē
gode **D**ie roede sey
de he ic weet wael
wattu meyuste **I**st
dat gi alsoe lange le
uet ic sal uren niet
doen **D**oe had basylus
verleugenuisse sijns
leuens tot des ande
ren dages toe **A**l wast
bi natueren dat hi ster
nen solde en te stont
gestoruen solde hebbe
Hi bleef te hant leue
dich tot des anderen
dachs tot noen tijt
Doe **J**oseph dat sacht
wast hi geloeuich
Doe swan basylus
die crancheit sijns
lichams mitter cra
cht sijne sielen ende
stont op e wanden bed
de en ginc in die ker
ke en doeyten **J**oseph
mit sinen handen en

doe giuck hi weder
te bedde en gaf ter
stont sinen geest. **Sint**
doet was. Doeme sate
screef een lxx. **Die**

legende der heiliger
bisschoppe van trier. Lu
tharius valerius en

Den achten iaer **mit**
doe sinte peter paus
nus te romen wart
hi vanden engel ver
mant te doen predic
ken dat woert des h
heils in gallen ende i
germanie. **Sinte Lu**
tharius valerius ende
materinus waren
vanden hyn ionge
ren. **Dese** sinte petrus
en maerten. **Lutharius**
bisschop en **valerius**
dialie en **materinus**
subdiale subdialie de
se predieten een geso
de leeringe auer den
alle menschen tot ende

wech

heit des geloenen. **mit**
teylene en myrake
len tot eene tijt qua
men si tot euen casteel
alsiten geheypen ende
brachten al die lide tot
ter geloenen. **Sinte ma**
terius wart beuangen
mit groter sieten da
hi van starf en wart
begrauen mit groter
schoefheit van **Lutha**
rius en valerius. **Valerius**
quam hastelick wed
tot romen en alle d;
hem inden wege ge
nallen was. **vtelde** hi
sinte peter en selide
wi en mogen niet wo
der gaen auer de wech
daer gi ons gesant hebt
om dat volck te leren
gi en vweet weder
onsen geselle **mater**
ius petrus troestenen
guedertierliche ende
sprack **myn** alre lieffte

en wilt niet freyen
want om wdes doet
gi nu bedroeft sint vā
der grātien ons ver
loefers suldi hem ha
estelick op sien sinen
en sult inwen gesou
den en getrouwe ge
fonden gesele weder
ontfangen in inwen
wege ende den doet
dien hi een wictm
geleden heuet dien
helleit god vsien tot
salicheit voelre men
schen **Neemt** mynē
straf en inwen begō
nen wech die volher
det en setten opten
lichām des dode seg
gende **Santo Petrus**
die apostel ontbriet
vnsden name ons
heren **ihū xpi** dat
gi vander doet opsta
et en mit ons dat be
uoelen godlike wer

en volherdet **Die** dū
apulen namen dat
gebod hoers meysters
ontfentlicks ende
quamen siellick in
die stat van elegien
en groene op den al
ren suetsten schat en
hinte peters stuf set
ten si op dat dode lid
hett doe si die woer
de des apostels petrus
vūilt en gespraken
hadden ter stont out
fynck **Mater mio** de
steest des leuens aen
siende al dat volck en
gint en wech **hi** gaf
valeriū die hant ende
stont ter stont leuend
op wren grāne gesont
Doe loueden ende
dancden si al onsen
heer en reypen hoer
hande te hemel wart
en voel vanden hey
den worden gedoept

In deser stat tymer
den die kersten een
kersten kerke om dz
dit daer geschiet wi
en heiten die kerke
vander vrisemisse

Doe daer voel men
schen behievt waren
schuten hem **S**inte

Eucharus dat saet
te sayen in galle en
quam te typer daer
was een grote dwa
linge der heydenscap
die in eenre steden
hondert metalen af
gade die men al offer
haude dede **D**ie **S**inte

Eucharus alle mit
sinen gesellen alle we
derfonden mitte woer
den des heyls **D**ie ho
est bisscopen worden
ontfent tegen hem
mit quathet de mee
sten hoep vande vol
ck scieten si tegh hem

mit boeshert se wer
pende wter stat en
wolden se mit stene
werpen **D**oe dat die
heylige bisscop **E**ucha
rus sach scieten hi
hem totter wapeneu
des gebedes en bad
guedertiereuylt gods
mit tranen dat hi he
hulpe gaue tegen die
ongeloenigen en gaue
hem vstaundenisse hoer
ongeloeue te belienē
Hier en binē is die
bysmunge stat alsoe
unt pinen van banē
gemoeyt dat sommich
van hem doe si hoer
arme wtreytē om
te werpen ter stont
nederburchde ende
bleuen sinen omge
burcht **D**ie andere
doe si die steen lasen
om mede te werpen
worden nederwarts

S m
ren

gebruycht en en son
den hem niet gerich
ten om te werpen
En sijn alsoe bider
vhenckemisse gods bi
nae enen halue da
ch gemoept **Doer**ie
pen si mochten si v
loest werden si wol
den al in xpo geloe
uen **Doe** bad **Eucha**
rins tot onsen heer
en si hebben al hoer
gesontheit weder v
cregen **Doe** si dat
sagen vielen si alle
voer der heiligen voe
te en vaden hem dat
hem den wech des
heyls worde geape
baert **Sinte Eucha**
rins onderschde he
die sake des genal
len mensche en des
weder maeren en
leerden hem die stro
afgaden te mael ver

suonden **En** sijn hoer
lige vmaninge mit
godlicher cracht sware
ten in mit vtrakele
Want hi albanus die
een vorste was van
guede en van geslecht
sinen enigen soen die
doet was weder gaf
Daer om doeyten hi
albanus mit sinen soen
en mit allen sine ge
slecht en iuwsgesynde
Daer nae een onste
vander stit va **Trier**
sach in sinen slaeye
een alre schonen ma
die in sijnre hant had
een crups en sprack
Dese mans die hier
comen sijn die sijn
vriende gods des al
mechtigen **Wils** de
erwigen doet blien
en dat leuen des he
mels gebrulien soe
hoert dese **En** hi v

telken hem sijn visi
 oen des morgens vó
 al dat volck. **W**nd dat
 myrakel en ander do
 eliden is daer gesch
 iet dat daer dede die
 dagelanda een groet
 geloep tot **E**ucharium
 valeriu en mathernu
 dat si se in dat water
 dat doer die stat liep
 doepten. **T**er stont is
 die stat gereynicht vā
 den afzaden en van
 des diuels rouste ge
 destruiert daer wo
 den kerken getymert
En alsoe wart **T**rier
 een bruyt **x**pi. **D**aer
 nae **s**unte **E**ucharium
 en sine gesellen pree
 dicten alre wege en
 in allen landen dat w
 woert godet mit re
 den en mit doechde
 lange beueyt ende be
 ret vlnadsteude die

blinsden dwalighen
 der diuele en maecte
 alle siecte gesont. **D**oe
Eucharium **x**pi in
 die kerke van trier
 geregiert had wart
 hi geboetscraet vande
 engelen te gnen totten
 ewigen. **D**oe sechde
Eucharium sine gesel
 len den dach sijnre
 gesellen ontbindinge
Doe ordeneerden hi
valerius sine dyake
 inden bissops stoel vā
 trier. **D**oe dat gestinet
 was quam daer een
 schoen licht als een
 bliem en oueruck
 sijn celle. **I**n gesinde
 alle sijn brueders dā
 sijn alle sagen mitten
 lichte wanderden hi
 tot **x**pi en wart eer
 samiclik van sine ion
 geren begunnen. **S**in
 te **v**alerius die bisscop

volckden hem in allen
voetstappen sijns vonds
Eucharis en verghet
den die kerke van tri
er xv naer **E**n bekier
den alsoe voel heyde
volck in galien ende
in germanie dat die
h kersten die heiden
mit tigtal bouen gi
gen **D**aer nae apen
baerden hem **E**ucha
ris en voerschede he
den mitanch des ewi
gen leuens nae vijf
dagen **E**n set mater
nu onsen mede hulpe
nae volger in wes a
lmyts en maket he
siker in wer vanden
ge voer sine strafdaet
Doe **S**inte **V**alerius
ontwaerten ontbait
hi materuo en sine
anderen discipulen
dit vyfloen en seth
de dat sinen strafdaet

neustmeude waer **D**e
anderen dathis ver
hief hi den **K**erber
ren materuo totten
prieesterhe siet en
leerden hem vltelich
vanden begonne en
beuoelen dienst **D**es
vijften dages is va
lernus in sijn bedehuyt
gegeuen en heuet dz
heilige licham ons heren
ontfangen **D**oe hi dz
ontfangen had onder
sijne discipule hande
al slapende gaf hi si
nen geest **H**i is begun
nen ons **E**ucharis
sacke des heilige bis
scaps **S**inte **M**ater
uo volckden hem na
in allen doechden te
coelen en tongeren
en bekierde die totte
kersten geloene **E**nde
alsoe beset hi d mit
recht dat bissdom der

mer steden In welker
 steden men hem gro
 etelick vicut hoer soe
 si getyckli den heiligen
 paesdach en als ma
 teerny **lxv** dage inde
 gonne was als woer
 spraken is alsoe was
 hi **xl** mer bisscop in
 desen drieu steden doe
 hi in allen doechden
 vshiet was Ten leeste
 in eentre uncht doe hi
 in eentre lieken bicoe
 len in sinen gebede en
 began een wenschout
 slape te werden **lxv**
 bnerden hem in euen
 vshoen **Eucharius**
 en valerius die hei
 lige priesters mit so
 nen bleuckende dede
 ren en crownen bleuc
 kende van waerheic
 den rosen mit wond
 licher rousten gemect
 op hoer hoefde den

gende hem alsulken
 luet wissende en spra
 ken **lxv** **maternity**
 alsoe wi v gelaesde
 woerden dach unner
 slapiuge v te vanden
 sin wi tot v gecomen
Qu werset vroelick en
 vblyt v want gi sult
 gaen des derden dages
 van desen licht en sult
 mit ons in gaen in die
 vroude des heren **lxv**
 siet die crone die v bi
 ons sinen kuechten
 is gesant **Sante ma**
therus dat hem gea
 pentbaert was seyde
 hi sinen gesellen ende
 vnederen **lxv** began
 ueerustelick van volh
 der gelooue en volhev
 dichheit te vmanen en
 te leren **Doe** die dach
 des steruens aenstien
 de was quam ter stont
 een daer steme en alle

die inder cellen ware
hoerden dit en sprake
In materno alre lief
ste vriet gods comet
unt ons **D**oe hi die
stemme hoerden **I**nt
sinck hi ons heren
licham **A**lsoe ginch
die heilige stont die
siel ter stont wten
licham **W**elken doet
doet die van **T**rier
vunnen sin si te coe
len gewandert hoer
bisscop begerende
en des gelincs oer in
tongerren en die co
elschen wolden hoe
ren bisscop hebben
Alsoe namu een gro
et kuf van den drie
steden **H**ier in byue
een **S**erbar man oft
een engel geweest had
apenbaerden in die
stat vunnen den
borgers van kuf

¹fruer
af te laten en siner
riet te volge dat he
lige licham in een
scryep settede in des
heiligen licham in scope
en soldet vande lan
de en ouer des rines
en waer dattet god
hene he leyt dat si di
voldide **D**at wonder
liche ducht voldiden
dat volck als die en
gel riet dat scryep is
geladen mit heilige
licham **S**tuerman **S**
Oer vanden euangelij
roeder sonder stuere
man tegen saxem
der vloet is genare
op en bi eenre deyn
re vren tijts een deyn
myle genaren ende
in eenre stede die die
coelschen om droflij
heten derflich ouer
dat ouer geslachte **D**oe
nunen die van **T**rier

ont hi ingen licham
 hoers bisscops ende
 mitte heiligen last
 quinnen si te trier
 in die hevele met ve
 re vanden heiligen
 bisscoppen Eucharu
 en valerie Eerlick
 begraue Daer boel
 teykenen en myraki
 len die daer ghesien
 en gesiet sijn **Van**

**sinthe iohannes
 den Almoesemer**

Iohannes Almoesemer
 was patriarchie van
 alexandrien. Het ge
 mel op een tijt ind'
 nachst doe hi was in
 sine gebede Dat hi
 sach een alten schone
 ioffer bi hem sine die
 had een wone van
 olyuenboec op hoer
 hoenet hi was ver
 neert en vrachten
 wie si weer hi sprac

Je bin die ontfarm
 hertichheit die de soe
 gods neder bracht va
 den hemel **N**een nu
 tot eenre bruyt dat
 sal di guet wesen hi
 vstont dat wael waer
 die barmhertichheit bi
 beteykent is **N**ae de
 dage wart hi alsoe
 ontfarmhertich dat
 men hem desen nae
 gaf Almoesemer hi
 liet die arme lude al
 tijt heren **D**aer om
 hebben noch die gast
 huys meysters voer
 een gewonte dat si
 die arme lude altijt
 heren heten in die
 lande **O**p een tijt
 riep hi al sijn knech
 ten te gader en sedj
 de gaet al die stat om
 en bestruet mi alle
 mijn heren en en la
 ter en geen achter

Si en vstonden niet
wat hi meynde in
sprack die hi arme
lude hert en broet
bidders die hert ic
mijn heren en mij
hulpers want si mo
gen ons sekerlich hel
pen mit hemelscher
vnt. En was een
tolueer die petrus
hert en was seer ric
en mechtich en en
had geen outfarm
herticheit op die ar
men wanneer dat
enich voer sin hys
quam die mechtigen
hi outweidelen en
wech. Op ene dach
saten arme lude te
gader die een vrach
den den anderen of
hoere pe enich alus
sen vregen hadde tot
sinen hys. Niemat
en lidens. Doe sprac

een van hem want
wildi mi geuen of
noch liden een al
misse vberne. Doe
die anderen dat mi
dregen wat si hem
geuen solden. Doe
ginc die arme man
en had een almisse
peter quam te hys
en sach den armen
man voer die doer
en sinte luechten
quam een en had
enen sach mit broet
en dregen te hys
en want peter ge
uen steen gevent en
had of enich dmit
daer hi mede werpe
mochte of slaen soe
nam hi een broet
en warpen daer
mede die arme man
nam dat broet op
en hep daer mede
tot sinen gesellen en

thoerden hem dat
 broet dat hi ontfan
 gen hadde **D**aer twee
 dagen daer nae wa
 et dese peter doet
 sieck en sach hem
 seluer voer gods
 ordel brengen en
 sach dat ielck sijn
 te mane sijn wer
 ken woegen in ee
 senle **D**en dader sy
 de stonden witten
 lude die seer droevich
 waren dat si niet
 en hadden in die
 waigeschael te leggen
Doe ginc daer ee
 vanden witten lude
 en haelden dat br
 oet dat hi ander 4
 dagen gaf om god
 beswongen **D**oe
 si dat broet in die
 senle rechte doe do
 rht peter dat het
 gelijck droch **D**oe

spraken si tot hem
 ginc en ginc noch
 meer alniffen of die
 swarte lude sullen
 di dit nemen **D**oe
 peter tot hem selue
 quam doe sechde hi
 dit den pauwes en
 die pauwes antwo
 rden nae dien dat
 di een broet dattu
 wt quaden moede
 gnaues aldus voel
 baten in brengen hoe
 voel solt di dan ba
 ten gancstu alle di
 guet om gods wil
Let gemel eens da
 ges dat hi sunderlij
 ge guede dede aen
 had **E**n hem ont
 moeten een man
 die seer suede dede
 aen had en had he
 dat hi hem een cleet
 hen genen wolde
 peter dede sijn costeliche

clieder wt en gaffe
den armen die arme
man die en brostet
Doe peter den gene
sach **E**n hi wiste dat
het verrost was doe
was hi alsoe dromich
dat hi niet eten en
mocht en sprach **I**c
en bin niet weerdich
dat die arme minis
gedenit **D**aer naem
sinen slaep sach hi in
enen die lichter was
dan die sonne en dro
ch een crinis op sijn
hoest en hadde dat
cleet aen dat hi den
armen man geuen
hadgegeuen **H**i spr
ack tot petrus waer
om scryfsen **D**oe hi
die sake gesecht had
sprach die geen heu
stu dit cleet **P**etrus
sprach **J**a ic heer ou
se sprach **M**ae den dat

tu mi dit cleet gegene
hebste soe bin ic daer
mede gedeet en danck
di dinnis gueden wil
len **W**ant mi broer
en du heues mi ged
et **P**etrus quam we
der tot hem selue en
begonde die armen
zeer te priesen ende
sprach **I**of god wil
ic en sal niet sterue
ic en werde een van
den armen **T**en leeste
gaf hi al dat hi had
den armen **E**n riep
sinen scrumer en sprac
Ic sal di een heymelich
dunk seggen **I**st dat
tu dat voert segste
en myuen wil niet
doeste soe wil ic di v
copen den heyde **E**n
peter gaf hem **x** pot
gotts en sprach **G**aur
in die stat van iheru
en coepe daer du di

mede geneeres en
 vroepe im ene ker
 sten man **D**at gelt
 daer idn mi mede
 vropes dat gijf den
 armen **D**it en wol
 de die sarnier niet
 doeu **D**oe seilde pe
 ter en doestu des m
 ic verroepedi de hei
 den **A**ldus leyden
 hem sijn sarnier en
 wech in armen dede
 ren die hi aen hadde
 en vrost hem enen
 siluer smyt oft sijn
 knecht had geweest
En nam xxx gulde
 penninge van hem
 en gaf die den armē
Doe moeste peter al
 die omreyne vuele
 werken doen die di
 te doen waren ende
 die ander knechten
 sloegen hem soe ducht
 als si wolden si ha

ten hem alle en lyst
 den hem voer enen
 geck **D**usse he apenba
 erden hem ducht en
 troefen hem mer die
 heyser en sijn mans
 knadden des grote vor
 we dat si aldus grote
 ritken man blawe had
 den en en wisten m
 hoe **H**et genele dat
 petrus naburen vā
 constantinobele eens
 waren te islm om
 hoer pal gemarose te
 doen en si worden ge
 noet van peters he
Doe si auct tafelen
 saren luyfscaden si
 die een den anderen
 toe **D**oe gelick is de
 se knecht her peter
 den tolnecr si sagen
 hem eernstelick aen
 en spraken trouwe
 hi iset **D**oe sprach d
 een ic wil hem halde

Dit hoerden hi en
vloec al heymelick en
werch. **D**ie poortenaar
was dof en stomme en
men moeste hem wi
sen als hi die doer op
solde doen. **M**er petrus
en wissden hem niet.
Mer hi sprach hem
toe mit woerde doet
op die doer. **E**n die
menschen wart ter
stont hoerende ende
spreekende en antwo
erden petrus en dede
die doer op en qua
woer die tafel s en
sprach daer sijn alle
hoerden en hadden
alle wonder. **E**nde
hi sprach die roelic
knecht die die pottē
plach te smeren is
wt gegaen en en we
ch gesloen. **M**er be
siet oft gods knecht
en is want teystot

doe hi tot mi sprach
doet op die doer doe
ginc hi wt sine mont
en blāme en ruerde
mijn tonge en myne
mont en wart teystot
hoerende en sprekende.
Doe hopen si alle
wten huise en volgh
den hem. **M**er si en
condens niet gewin
den. **D**oe deden si pe
netencie die inden
huise waren om di
si sulken man soe
onweerdelick gelyā
delt hadden. **D**it er
cunpel plach die pa
triarche ducht de vo
lck te vtellen om di
si barulhertich wese
souden. **L**eus quam
die een armie wan
totten patriarche in
eens pelgrims gelyc
en bad die almissen
van hem. **D**oe riep

hi sinen rentmeyster
 en sprack gif hem vi
 penninge en die and
 namse en ginc en
 wech en verwandel
 den sijn cleder ende
 quam ter stont wed
 en die patriarche de
 de hem vi guldē en
 die gene namit goelt
 en ginc en wech en
 verwandelden sijn cle
 der derdewerf ende
 quam weder en bat
 almissen en die patri
 arche dede hem gene
 vi penninge en geber
 den of hys met ge
 weten en had ende
 sechde tot sinen rent
 meysters het mach
 licht mijn he hys hys
 wesen die mi prouue
 wil of hi meer mach
 nemen of ic geuen
 Het gemel op een
 tijt dat des patriarche

Neue seer vsspraken
 wart van enen me
 uerns man En dit
 dachden hi den patri
 arche mit screyende
 ogen En wolde omier
 hier af gewrake roe
 sen Die patriarche
 sechde Neue uene is
 yemant alsoe koene
 die v misdoen deer
 geloenes nu ic sal he
 noch hueden alsoe be
 gauen dats alle den
 van Alexandrie ver
 wonderen sal Doe
 dit die uene hoerden
 was hi wael te vre
 den en meyden dat
 hi hem seer solde doe
 slaen Doe iohanes
 sach dat sijn uene ge
 stit was rusten hi
 sijn borste en sprack
 lieue soen bustu een
 Neue mijne oermoe
 dicheit soe bereit di

Melue te liden quade
woerde en ander ou
ngelyck van allen men
schen **W**ant waerach
tige maeschap en wo
rt niet bekent inden
vleysche noch inden
bloede mer inden wa
erachtigen doertiden
der fielen **D**oe funde
die patriarche ter sto
ut om den d'auernis
man die sinen neye
yffraken hadde en
maecten hem vrie
van pacht en schult
die hi den patriarche
schuldsich was **E**n al
die dit hoerden had
dens wonder ende
dachtens wael dat
dit was dit die pa
triarche meyn den **I**n
die dat hi sprack **I**c
sal hem alsoe begi
nen dat al dien van
alexandrien vrou

deven sul **E**en ryck
man sach eens **S**inte
Johanes bedde datter
arme deder op lage
Hi ginch en sande
hem een costeliche de
ken **D**oe hi des nach
tes die deken an had
en contde hi vander u
nacht met geslapeu
Hi sprack dat dusert
sinre heren daer me
de bedect mochte su
al dus lach hi en da
ertden alden nacht
en seckde **O**ch hoe voe
le waster opter stru
ten die niet voele
tetens en hadden en
nat beregent waren
wie voele **I**ster die
van calden te nachte
hoer tande geclateet
hebben **E**n du buste
woluck en etes gro
tes vissages en liggtes
mit dinre quaetheit

en slapes in een m
 mer en luste gede
 et mit eenre costelic
 ker delien **S**eker die
 onsalige iohanes en
 salder niet mede be
 deet wesen **D**es uer
 ges vroe dede hi die
 delien vropen ende
 dat gelt den arme
 geuen **D**oe die ruc
 ke man hoerden doe
 dede hi die delien we
 der copen en gafse
 iohanes weder en
 bad hem dat hi se m;
 weder vropen en sol
 de **A**nderweef dede
 hi se vropen en dat
 gelt den armen geue
Derderweef dede se
 die rucke man weder
 copen en gaf se he
 weder en seide mit
 enen bliden aensicht
Min laet sien wie de
 anderen vwinen sal

gi te ropen of is ge
 nen **S**inne **J**an ver
 wan den rucen man
 mit suete woerde en
 seide **N**een trouwen
 alsoe en salt niet we
 sen men mochte den
 rucen man arme
 maken te geuen **L**ae
 v gemiegen datmen
 den armen die moet
 droeft geue en si niet
 te ruc en wederen
 en si hoer loen niet
 en bliuen dat si ver
 liefen dienen solden
En gi oec niet te ar
 me en werdet ende
 bliest hoer loen mit
 onboudidicht **H**et ge
 mel dat een arme ma
 bad den patriarcke om
 almossen hi dede hem
 geuen **i**n peninge sta
 toerden hem seer dy
 niet meer en was en
 vsp:ach den patriarcke

zeo quellich. Dit en
vdroegen sijn knechte
met wael en wolde
hem slaen. **M**er ioha
nes vbodent hem en
sechde swiget braude
rs en laten mi ver
spreken want ic heb
rym te hant vss die
mit minen quaden
en sal ic dan niet las
ter vdragen van de
sen. **D**oe liet hem Jo
hannes den bidel mit
ten geelde voer hal
den en hiet hem ne
men alsoe voel als
hi wolde. **S**inte io
han merkten dat die
lude wter kerke gi
gen als die ewange
lie geseles was. **D**oe
gynck die patriarch
der wter kerken en
gynck onder hem hi
den sitten des ver
wonderden hem al

waer om hi dat dede
hi sprach kinder da
die scarpe sijn daer sal
oer die herde bi we
sen daer om gaet in
die kerke en ic sal da
oer in gaen of blyft
hier en ic bliue hier
oer bi v. **D**it dede hi
noch eens op een an
der tijt en doe vwa
hi dat volck dat sijn
die kerken bleue. **H**en
iongeluck had een no
ue van hoere ere ge
set doe vsspraken die
clerken den iongeluck
en spraken men solde
banen want hi twee
sielen vlaten hadde
die sine en der noue.
Sinte iohann beris
peden se en seiden
swiget kinder wat
ic wil v bewisen d;
gi hier aen twee sin
den duet. **D**ie een

is gi duet tegen dat
 gebot gods die secht
 en ordelt met eer tijt
 op dat gi niet georde
 it en werdet **Die** an
 der sinde is gi en w
 weet niet of si noch
 sinde doen of dat
 si penitencie gedaen
 hebben **Als** iohanes
 in sinen gebede was
 plachtmen hem ducht
 te hoeren seggen laet
 sien guede **ihesus** wie
 vromen sal of gi mi
 vleitende of ic de volc
 stroyende **Sunte iohā**
 iohā wart sieck vā
 colden en genouelden
 dat sijnre doet geua
 liede doe sechpe hi **It**
 dancie di guede **ihesus**
 dattu mijn gebet gebet
 gehoert heues want
 ic di te bidden plach
 als ic storue datmen
 geen werlick guet bi

mi vinden en solden
 enich belanck aen en
 weer en dat selue **h**
 ic noch den armen ge
 ue daer me coctelick
 stezff hi **Sijn** licham
 wart begraven in een
 graft daer twe bissops
 in begraven ware **Doe**
 weken die twe dode he
 yamen van myrakel
 ellick aen een syde en
 heren **Sunte iohans** he
 ham intden een stat
 ledich stien en daer wat
 hi begraven **Ene** luttel
 tints hier te voere eer
 hi starft was een wijf
 in sijn stat die een alre
 quaden sinde gedaen
 had dats sijn me prie
 ster en dorste bidhen
Sunte iohā seack tot
 hoer dat si se doch se
 ue want si wael se
 nen conde en dat sijn
 besegelsen en brachtē

hem alsoe besloten
en hi solde voer hoer
bidden **D**it dede si co-
telick daer me wart
hi sietk en voer tot
gade **D**it wijf ver-
nam dat hi doet was
en soeziden bescheit
re wande had yemant
den brief vonden **S**i
quam tot sunte iohas
grane en scryde seer
en sechde **I**ch leuder
it meynde die schande
te ontolpen en hi
bescremt hoer alle die
hude **D**oe si aldus we-
nende had **S**unte ioha-
dat hi hoer doch wol-
de laten weten waer
hoeren brief gebleue
waer **D**oe stont hi op
in bisscops gewade en
gintk tote grane mit
ten twee bisscopen
die hi hem lagen ende

sechde totten wijfke
waer om en laetstu
mi niet rusten en die
heiligen die mit mi
liggen **S**iet hoe mit
dattu onse cleder ge-
maect heues mit dine
trouen **H**i gaf hoer
hoeren brief weder
en sechde leset **D**oe
si den brief op deden
vatt si den hoer sin-
den af gedaen **E**nde
daer was weder in
gescreuen **D**it ioha-
nes mine knecht he-
it **M**ijn sinden af ge-
daen **D**oe dancken si
god seer en sunte ioha-
gintk weder in sine
grane mitten bisscops
Sijn leuen was inde
tijden des keyseris fo-
as **H**i sturff int waer-
ous heren of en vlie-
God wil hi voer os bade

4
223

**Die legende vā s^re
brigida d' ioncfrouwe**

Sante brigida was
in scoeien geba-
ren hoer gebuert is
in deser manieren ge-
boren schiet Het was
een edel man vanden
geslachte lagmenschen
gehepten dubtoch die
een deerne luedē die
broctn liet En was
baueu maten zeer schip-
en en guet van sode
en hoer heer maecten
se mit vruchtē Doe
sijn eerste wijf dat ho-
erden setten si in d;
men se vwerpe solde
Mer die heer en vloer-
den sijns onts gebet
met want die heer
mynde die maget mer
dit wijf volde volker-
den in toerne altijt
Des quam een poete

wtē lande van syel
die die maget broctam
coste in aldusdangere
manieren dat hi hem
die vrucht weder gene-
solde Die poete wanden
den alsoe in sine lande
mitter maget En no-
seluer sint quam hi in
een huys daer die weert
alden nacht warden
en sach een vuerich
cloet daer die maget
slep Die weert ver-
telden dit den poete
mergens Die maget
wan in hoere tijt een
dochter Daer nae wa-
erden die poete in dē
lande van conarte dā
brigida moder af geba-
ren was tot eenre tijt
solde die deerne broctn
veer gnen melken hoers
heren copen en liet ho-
er dochter alleen slapen

dat hiijys liet oft ge
berit hadde si hepen al
om wt te doen dat v
vuer **mer** si sage dat
voer vuer vernoaen
en die maget slapen
al blenkeude **Eide** si
spraken dese deerne
is vol vande heilige
geeste **Als** si oec was
Op een tijt ginch **hri**
geda spelen mit au
deren meenden **hri**
sagen een deefel als
een wiel opter iouc
frouwen hoeft **hens**
dages sach die poete i
sineu slape twe clerke
mit witten clederen
gietende ohx ap
hri gida u hoeft eide
vunlden die oerde
doepen en fetten hoer
in den name **hri**
De Daer nae een da
ges is een steme der
maget gehoert gode

aenbedende en een
man grueten se en
si antwoerden **Dat**
sal mijn wesen **Doe**
hi dat hoerden sprack
hi voerwaer dit sijn
yheuen **Want** al de
se steden sulle hoer
ewighli wesen alst
geschiet is **Want** tot
hiden is een grote
proche in dien lande
van hunte **hri**
die daer woerden
sehsde den poete **hi**
bluuet mit ons of g
wilt **mer** die maget
whentiat dat ouse
ruche woer sal wese
daer om gae si van
ons **De** poete sprac
ic laet v heuer alle
eerde achter dan ic
die maget mitter doch
ter achter liet **Doe**
vghaderden hi al dat
sijn en wonderden in

inen lande in dē ryc
 gheheten **A**ugmeusi
 nam daer had hi sijn
 vaders erfensse **W**
eriteda die des poe
 ten spise niet eten
 en mochte want si se
 dagheley ouer gaf doe
 hi dat vnam sechde
 hi totter maget **E**n
 sūreyn en si is vol
 vanden heilige geest
 daer om en neemt si
 myn spise niet **D**oe
 gaf hi die ioncfrou
 een kerpen maget
 te bewaren en gaff
 mit hoer een witte
 toe op dat si vander
 melck ate en si en
 gaf se niet meer an
Doe die maget sach
 niet al vwaerde wat
 dat si sach of ruer
 den dat het al wies
Doer om seynde sife
 hoeren vader dubta

to die zeer vrom was
 en hi ontfuck se en
 hoer dochter boetster
 die hoer voelste **M**
ue doe **B**rigida totte
 inen des onsenhem
 genomen was mit oer
 lof hoers vaders ginc
 si wt en vanden hoer
 moder die si den poete
 gelaten had **D**oe si
 die poete sach ontfuck
 hi se hestich en liet
 hoer moder vrie mit
 hoer gaen **E**n sechde
2 **N**iet gi hebt v mod
 weder en bid voer mi
ypin in welken naē
 ic begeer gedoept te
 werden Sinte Bri
gida gaf hem die be
 nedixie en si quam
 weder mit hoere mo
 der tot dubtatis hoe
 ren vader **D**ese ionc
 frouwe brigida **A**lle
 dat si wigen mochte

gaf si den armen
kens tints een alte
gueden sweert dat
hoeren vader toe ho
erden dat hem die co
mnick gegene hadde
stal si hem daer om
woert die vader toer
nich en woldse ver
copen en sprack tot
ten comnick **H**er co
mnick coepe mi nu do
chter want si mi se
let al dat ic heb en
dat lieue sweert dat
si mi gancet dat he
net si mi ontferret
Doe wart dese ionc
frouwe voerden co
mnick geroepen **D**ie
comnick vraspen ho
er wien si hoers va
ders sweert gegene
had **S**i sprack ic licht
xpo gegenen **D**aer
om was die vader
toermach en woldse

doden **H**er die ter
nich behenden die
doechde der ioncfrō
wen en en woldse
met copen **H**er hi
gaf hoeren vad een
beter sweert weder
dat ontfauch hi bli
delich en guch mit
ter dochter weder
te huyt vroelich **S**
Brigida wart van
enen eersame man
te wue begeert **H**er
doe die vader en die
brueders dat dadu
gen solden doe bad si
onsen heer dat hi
hoer een kelijet in
den luttam gene wol
de daer si den man
mede nusshaeden
en ter stont barste
hoer een oge wt **D**oe
dat die vader sach de
de hi se mitten heilige
desel der oerden deche

Doe dat geschnet wo
 wart hoer vanden
 heer een ains oge we
 der gegeneu **Doe**
 nam Sunte Brigida
 drie ander mechde
 kens mit hoer daer
 mede wanderde si
 totten eylande van
Neyl totten heilige
 bisscop **macellus** die
 allen discipul hadde
 die **marcus** liet die
 sprack tot sine heer
Siet hier bitten staē
 heilige ioncfrouwe
 die van u begeren
 te ontfangen dat der
 sel of wiele y ioncf
 scap **Doe** wordē si
 in gelevt en een sch
 im des vuers scheen
 van Sunte brigida
 aensichte **Doe** si ge
 bedet had vuerden
 si een holt mit hoe
 ve hart dat viden

almer stont dat wart
 ter stont groen ende
 bleeff ewighd gden
 en onvganckelick **Die**
 ander ioncfrouwen
 namen oer dat desel
 daer uae en bleuen
 bi hem onder minne
 wil **dy** een tyt wart
midillus gebede tot
 eenre warscap van
 den coninc vanden
 lande en daer was
 een onbequaē heer
 le die dat duerbeste
 en costelike gelasen
 wat brack dat des
 conincs was **hi** w
 wart gebonden en
 vanden coninc ge
 boeden te doden **Mac**
hillus had worden
 heerle mer hi en ver
 hoerden hem niet
Doe brack die bis
 scap die stucien voer
Sunte Brigida ende die

bisscop had hoer seer
onden name gods en
van hoeren gebode
wart dat vat wog ga
us en heel en die keer
le wert vloest vander
doet **Daer** mede vloch
hoer geuichte an al dat
lant **En** wyf gaf
sunte **Brigida** van
men appelen **En** ter
stent gaf si se de me
laken daer om wart
dat wyf toermich en
nam die appelen wter
woufrouwen schoet en
sprack ic heb dese appe
len v gegeven en niet
den melaken **Daer** my
haerden Sunte **Brigida**
da en seide **W** wyf
gi duet quiclich dat
gi vbiert den armen
sie aluisse te geuen
daer om en sille die
boenen uwer appe
len geen vruchten

bringe Sunte **Brigida**
da was van sulken
doeliden wat si mocht
te hebben gaf si den
armen **waer** af dat
men leeft dat men leeft
twe arme lide qua
men te goder tot **S**
Brigida die seer bad
om den name gods
wat giften te verange
doe en had si niet te ge
uen dan enen roch die
deyden si van een en
gaf den enen een deel
en den anderen dat
ander deel en mit go
ds toe doen is een pe
gelike deel een heel
cleet **men** leeft op
dat op een tijt die he
lige ionfrouwe **brigida**
en een ander he
lige maget **mer** blif
saten te samen in ee
bede huys in een he
lige sprekinge vloch

den al den dach ende
 nacht in sulker vint
 dat si die duysternis
 se der nacht niet en
 gevoelden **Doe** had
 die blinde ioncfrou
Sintte ioncfrou
brigida dat si die be
 uedric dede op hoer
 ogen dese maget was
 van hoere gebuerden
 blint geweest en en had
 niet ind werlt gesien
Doe benediden **br**
gida der maget oge
Doe sach die maget
 een luttel hier ende
 oger doe si al luttel in
 er en daer gesien had
Sach si tot sintte **br**
gida **Ic** bid sintte we
 der toe mijn oge op
 dat ic niet meer en
 sie die ydelheit der we
 rlt want hoe luttel
 een mensche dese we
 rlt siet soe veel meer

sal hi god sien **Doe**
 had sintte brigida de
 heer dat der maget
 ogen weder gesloten
 worden als si te we
 ren waren **Alsoe** is
 in enen psoen dubbel
 minnelic geschiet **Op**
 een tijt quam een
 aruk melacts man
 tot sintte brigida ende
 bad wat giffen van
 hoer en si sprach **Ic**
 en heb v op dese tijt
 niet te geuen **Mer**
 wilt gi dat ic god bid
 om gesontheit in wes
 lichaem **Doe** antwo
 eden hi todat hi dat
 bannen al gauen be
 geerden **Doe** benedi
 den Sintte Brigida
 water en werpt op
 den melactschen men
 sche en ter stont is hi
 gesont geworde ende
 laefden god en bleef

bi scē brieda en diēde
gode en hoer aisoelun
ge als in tenede baer
nae nae voel mynake
lien doe scē i brieda
sterven golde facti si
xpo mitte engele in
die ewige vroude ter
stont nae desen visioē
ontsliep si in ouf. scē
ihesum xpm 27

